

Diagnoza problemów społecznych Gminy Domaniewice

Spis treści

1. Wstęp	1
2. Metodologia	13
3. Badanie dorosłych mieszkańców	16
3. 1. Charakterystyka respondentów	17
3. 2. Problem alkoholowy	20
3. 3. Problem narkotykowy	30
3. 4. Problem przemocy	40
3. 5. Problem uzależnień behawioralnych	53
3. 6. Problemy społeczne i profilaktyka z perspektywy mieszkańców	62
4. Badanie uczniów klas 4-6	78
4. 1. Charakterystyka respondentów	79
4. 2. Problem alkoholowy	81
4. 3. Problem nikotynowy	85
4. 4. Problem narkotykowy	90
4. 5. Problem przemocy	92
4. 6. Problem uzależnień behawioralnych	106
4. 7. Czas wolny i relacje z perspektywy uczniów	114
5. Badanie uczniów klas 7-8	125
5. 1. Charakterystyka respondentów	126
5. 2. Problem alkoholowy	128
5. 3. Problem nikotynowy	139
5. 4. Problem narkotykowy	149
5. 5. Problem przemocy	153
5. 6. Problem uzależnień behawioralnych	167
5. 7. Czas wolny i relacje z perspektywy uczniów	179
6. Badanie przedstawicieli instytucji pomocowych	192
6. 1. Charakterystyka respondentów	193
6. 2. Problemy społeczne z perspektywy przedstawicieli instytucji pomocowych	196
7. Wnioski i rekomendacje	219

1. Wstęp

Wprowadzenie

Współczesna przestrzeń społeczna jest złożonym układem zjawisk, procesów i interakcji, który, pomimo postępującego rozwoju cywilizacyjnego, wciąż zmaga się z licznymi problemami, negatywnie wpływającymi na spójność społeczną. Uzależnienia i przemoc oraz inne problemy społeczne, które przybierają różnorodne formy i dotyczą przedstawicieli wszystkich grup wiekowych oraz warstw społecznych, wymagają szczególnej uwagi ze strony samorządów lokalnych. Diagnoza tych zjawisk stanowi nie tylko ustawowy obowiązek, wynikający z przepisów prawa, ale przede wszystkim fundament racjonalnego i skutecznego przeciwdziałania zagrożeniom. Problemy społeczne rzadko występują w izolacji – tworzą raczej skomplikowaną sieć wzajemnych powiązań i zależności. Uzależnienie od alkoholu może prowadzić do przemocy domowej, a ta z kolei może skutkować zaburzeniami zachowania u dzieci, które w przyszłości mogą przejawiać tendencje do zachowań ryzykownych, w tym sięgania po substancje psychoaktywne. To błędne koło dysfunkcji społecznych wymaga kompleksowego podejścia diagnostycznego, uwzględniającego wielowymiarowość i dynamikę analizowanych problemów. Dynamiczny charakter współczesnego społeczeństwa, w tym rozwój technologii informacyjnych, globalizacja kulturowa oraz rewolucja cyfrowa, generuje nowe formy zagrożeń i wyzwań społecznych. Tradycyjne uzależnienia od substancji psychoaktywnych uzupełniane są przez coraz powszechniejsze uzależnienia behawioralne, w tym uzależnienie od internetu, mediów społecznościowych czy gier komputerowych. Przemoc fizyczna zyskuje swój cyfrowy odpowiednik w postaci cyberprzemocy, której konsekwencje psychologiczne mogą być równie dewastujące jak w przypadku przemocy tradycyjnej.

Właściwa diagnoza problemów społecznych musi uwzględniać również ich kontekst instytucjonalny i prawny. Zgodnie z art. 16b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2024 poz. 1283), gmina jest zobowiązana do opracowania i realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych, która powinna zawierać diagnozę sytuacji społecznej, określać cele strategiczne projektowanych zmian oraz kierunki niezbędnych działań. Diagnoza ta jest więc praktycznym narzędziem umożliwiającym projektowanie efektywnych interwencji społecznych.

Głównym celem diagnozy problemów społecznych jest przede wszystkim systematyczne rozpoznanie i analiza zjawisk oraz procesów negatywnie wpływających na strukturę społeczną. W ramach tego procesu szczególną uwagę poświęca się określeniu skali i intensywności tych problemów, co umożliwi trafną ocenę ich wpływu na poszczególne grupy społeczne. Równocześnie diagnoza stanowi podstawę do opracowywania strategii interwencyjnych oraz polityk społecznych, które odpowiadają na rzeczywiste potrzeby społeczności, umożliwiając skuteczne zarządzanie pomocą i wsparciem. W ten sposób zapewnia się efektywność działań pomocowych oraz optymalne dopasowanie działań do specyfiki lokalnych problemów. Ponadto, diagnoza pełni funkcję monitorującą, pozwalając na ocenę skuteczności podejmowanych działań w danym okresie oraz dostosowanie polityk społecznych do zmieniających się warunków. Ostatecznie stanowi narzędzie wspierające długofalowe planowanie rozwoju społecznego, umożliwiające zapobieganie przyszłym kryzysom oraz minimalizowanie ryzyka ich wystąpienia.

Zakres i problematyka badawcza

W ramach Diagnozy lokalnych problemów społecznych w Gminie Domaniewice badaniu poddano problemy społeczne, o których skali i zasięgu trudno jest wnioskować jedynie na podstawie danych zastanych. Charakterystyka omawianych zjawisk sprawia, że ich rozpoznanie bywa trudne zarówno z perspektywy jednostki, jak i instytucji. Niniejszy dokument składa się z dwóch części. Pierwsza część ma charakter teoretyczno-metodologiczny, w której przedstawiono założenia badawcze, podstawy teoretyczne oraz metodologię przeprowadzonych badań własnych. Druga część zawiera wyniki badań przeprowadzonych wśród dorosłych

oraz dzieci i młodzieży zamieszkujących Gminę Domaniewice. Dokument kończy się przedstawieniem wniosków oraz rekomendacji wynikających z przeprowadzonych badań. Przed przystąpieniem do realizacji badań postawiono sobie następujące pytania badawcze:

- Jaka jest skala zjawiska uzależnień chemicznych i behawioralnych wśród dorosłych mieszkańców oraz dzieci i młodzieży z gminy?
- Jakie czynniki wpływają na sięganie przez dorosłych mieszkańców oraz dzieci i młodzież z gminy po substancje odurzające?
- Jaka jest wiedza badanej młodzieży w zakresie zagrożeń jakie niosą za sobą substancje uzależniające?
- Jaka jest skala zjawiska przemocy domowej oraz cyberprzemocy wśród dorosłych mieszkańców z gminy?
- Jaka jest skala zjawiska przemocy domowej, przemocy rówieśniczej oraz cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży z gminy?
- Jaka jest skala problemu ubóstwa, bezrobocia, procesów demograficznych związanych ze starzeniem się społeczeństwa oraz sytuacji osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy?

Charakterystyka wybranych problemów społecznych

Badania realizowane w Gminie Domaniewice obejmowały problematykę uzależnień chemicznych, behawioralnych oraz problemu przemocy domowej, rówieśniczej, a także cyberprzemocy. Uzależnienia stanowią jeden z najpoważniejszych problemów społecznych współczesnego świata, dotycząc społeczności niezależnie od szerokości geograficznej, uwarunkowań kulturowych czy poziomu zamożności. Kwestia uzależnień nabiera szczególnego znaczenia ze względu na ich destrukcyjny wpływ zarówno na poziomie indywidualnym, jak i na strukturę oraz funkcjonowanie całej społeczności lokalnej. Problematyka uzależnień wykracza daleko poza wymiar medyczny czy psychologiczny. Stanowi złożone zjawisko społeczne, uwarunkowane czynnikami ekonomicznymi, kulturowymi, politycznymi oraz demograficznymi. W perspektywie społecznej uzależnienia generują szereg kosztów, zarówno wymiernych (ekonomicznych), jak i niewymiernych (psychospołecznych), dotyczących nie tylko osoby uzależnionej, ale również ich rodziny, środowisko lokalne oraz instytucje publiczne.

Koszty ekonomiczne uzależnień obejmują zarówno wydatki bezpośrednie związane z leczeniem i rehabilitacją osób uzależnionych, jak i koszty pośrednie wynikające z utraty produktywności, absencji w pracy, przedwczesnych zgonów czy przestępczości. Według szacunków Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom same koszty związane z nadużywaniem alkoholu w Polsce przekraczają rocznie 1,3% PKB, co stanowi kwotę rzędu 30 miliardów złotych. Koszty społeczne i psychologiczne są trudniejsze do kwantyfikacji, ale nie mniej dotkliwe. Obejmują one rozpad rodzin, zaburzenia rozwojowe u dzieci i młodzieży, wzrost przemocy domowej i przestępczości, degradację relacji międzyludzkich, stygmatyzację oraz wykluczenie społeczne. Uzależnienia przyczyniają się do powstawania i utrwalania dysfunkcji w rodzinach, prowadząc do międzypokoleniowej transmisji problemów społecznych.

Istotnym aspektem jest kulturowe zróżnicowanie postaw wobec substancji psychoaktywnych, szczególnie alkoholu. W polskiej kulturze alkohol pełni istotną rolę symboliczną i rytualną, będąc elementem wielu uroczystości, celebracji i spotkań towarzyskich. Ta kulturowa legitymizacja konsumpcji alkoholu utrudnia identyfikację granicy między akceptowalnym społecznie spożyciem a nadużywaniem czy uzależnieniem. W małych społecznościach lokalnych, gdzie kontrola społeczna jest silniejsza, problem uzależnień może być ukrywany lub bagatelizowany z obawy przed stygmatyzacją. Dodatkowo w erze cyfryzacji i globalizacji kulturowej pojawia się wyzwanie związane z łatwym dostępem do substancji psychoaktywnych oraz nowymi formami uzależnień behawioralnych. Internet stał się zarówno kanałem dystrybucji narkotyków i innych

substancji psychoaktywnych, jak i przestrzenią generującą nowe formy uzależnień, takie jak uzależnienie od mediów społecznościowych, gier online czy pornografii. Te zjawiska dotyczą szczególnie młodego pokolenia, stając się istotnym wyzwaniem dla lokalnych systemów profilaktyki i pomocy osobom uzależnionym.

Uzależnienie od alkoholu

Uzależnienie od alkoholu stanowi jeden z najbardziej rozpowszechnionych i destrukcyjnych problemów społecznych. Według danych Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, w Polsce ponad 900 tysięcy osób, spełnia kryteria diagnostyczne uzależnienia od alkoholu, zaś kolejne 2 miliony pije alkohol w sposób ryzykowny lub szkodliwy (według stanu na rok 2022, Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom). Problem ten nie dotyczy wyłącznie osób uzależnionych – szacuje się, że w rodzinach z problemem alkoholowym żyje około 3-4 miliony Polaków, w tym 1,5-2 miliony dzieci (według stanu na rok 2022, Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom). Alkoholizm jako problem społeczny wykracza daleko poza wymiar indywidualnego cierpienia osoby uzależnionej. Jest zjawiskiem generującym szereg negatywnych konsekwencji dla całego środowiska społecznego. W rodzinach alkoholowych dochodzi do głębokiej dysfunkcji systemu rodzinnego, zaburzenia ról i więzi emocjonalnych, co prowadzi do rozwoju współuzależnienia u partnerów osób pijących oraz przyjmowania destrukcyjnych ról adaptacyjnych przez dzieci. Życie w rodzinie z problemem alkoholowym naraża dzieci na doświadczanie przewlekłego stresu, lęku, poczucia winy i wstydu, co przekłada się na późniejsze trudności w budowaniu zdrowych relacji interpersonalnych oraz zwiększone ryzyko rozwoju własnych uzależnień. Szczególnie niepokojącym zjawiskiem jest międzypokoleniowa transmisja uzależnienia. Badania wskazują, że dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholowych mają czterokrotnie wyższe ryzyko rozwoju własnego uzależnienia od alkoholu w dorosłym życiu w porównaniu do populacji ogólnej. Mechanizm ten wynika zarówno z czynników genetycznych, jak i środowiskowych, w tym modelowania zachowań, internalizacji dysfunkcyjnych schematów poznawczych oraz deficytów w zakresie strategii radzenia sobie ze stresem.

W wymiarze społeczności lokalnej uzależnienie od alkoholu generuje szereg problemów o charakterze porządkowym, zdrowotnym i ekonomicznym. Nadużywanie alkoholu przyczynia się do wzrostu przestępczości, w tym przestępstw przeciwko mieniu, naruszenia porządku publicznego oraz przestępstw i wykroczeń drogowych. W roku 2024 w Polsce zatrzymano ponad 91 tysięcy nietrzeźwych kierowców, co stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego (według stanu na 2 stycznia 2025 r, Komenda Główna Policji). Społeczne koszty alkoholizmu obejmują również obciążenie systemu opieki zdrowotnej. Alkohol jest przyczyną lub istotnym czynnikiem ryzyka w przypadku ponad 200 jednostek chorobowych, w tym chorób wątroby, układu sercowo-naczyniowego, nowotworów oraz zaburzeń psychicznych. W wymiarze ekonomicznym uzależnienie od alkoholu prowadzi do utraty produktywności, absencji w pracy, bezrobocia oraz przedwczesnych zgonów osób w wieku produkcyjnym. Zgodnie z danymi opublikowanymi przez różne instytucje, całkowite koszty związane z nadużywaniem alkoholu w Polsce w 2020 roku osiągnęły wartość 93,3 miliarda złotych. Te szacowane koszty obejmują szereg negatywnych konsekwencji związanych z nadmiernym spożyciem alkoholu, w tym wpływ na służbę zdrowia, pomoc społeczną, sektor wymiaru sprawiedliwości oraz utratę produktywności.

Uzależnienie od nikotyny

Uzależnienie od nikotyny, mimo spadającej popularności tradycyjnego palenia tytoniu, pozostaje jednym z najbardziej rozpowszechnionych problemów zdrowotnych i społecznych w Polsce. Według danych Głównego Inspektoratu Sanitarnego, w 2022 roku regularnie paliło wyroby tytoniowe około 21% dorosłych Polaków, co przekłada się na blisko 6 milionów osób.

Dodatkowo, obserwuje się wzrost popularności alternatywnych form dostarczania nikotyny, takich jak e-papierosy czy podgrzewacze tytoniu, szczególnie wśród młodzieży i młodych dorosłych. Społeczny wymiar uzależnienia od nikotyny jest często bagatelizowany ze względu na jego względną "normalność" kulturową oraz brak bezpośrednich konsekwencji w postaci zaburzeń zachowania czy dysfunkcji społecznych, charakterystycznych dla innych uzależnień. Niemniej jednak, nikotynizm generuje poważne koszty społeczne i ekonomiczne, które dotyczą zarówno jednostki, jak i całe społeczności. W wymiarze zdrowotnym, palenie tytoniu pozostaje główną przyczyną przedwczesnych zgonów w Polsce. Szacuje się, że rocznie z powodu chorób odytoniowych umiera około 70 tysięcy Polaków. Palenie przyczynia się do rozwoju chorób układu krążenia, nowotworów (w szczególności raka płuc, krtani, przełyku i pęcherza moczowego), przewlekłej obturacyjnej choroby płuc (POChP) oraz szeregu innych schorzeń. Te problemy zdrowotne generują znaczące obciążenie dla systemu opieki zdrowotnej oraz prowadzą do przedwczesnych zgonów osób w wieku produkcyjnym.

Ekonomiczne konsekwencje uzależnienia od nikotyny obejmują zarówno koszty bezpośrednie związane z leczeniem chorób odytoniowych, jak i koszty pośrednie wynikające z utraty produktywności, absencji chorobowej oraz przedwczesnych zgonów. Według danych Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny, całkowite koszty ekonomiczne związane z paleniem tytoniu w Polsce przekraczają rocznie 30 miliardów złotych. Nikotynizm ma również wymiar społeczny związany z narażeniem osób niepalących na bierne wdychanie dymu tytoniowego, czyli tzw. palenie bierne. Mimo wprowadzenia w 2010 roku zakazu palenia w miejscach publicznych, problem ten nadal występuje, szczególnie w przestrzeni domowej. Bierne palenie zwiększa ryzyko rozwoju chorób układu oddechowego, sercowo-naczyniowego oraz nowotworów u osób niepalących, w tym dzieci, które są szczególnie wrażliwe na toksyczne składniki dymu tytoniowego. Szczególnie niepokojącym zjawiskiem jest wzrost popularności alternatywnych form konsumpcji nikotyny wśród młodzieży, w tym e-papierosów, podgrzewaczy tytoniu oraz tzw. saszetek nikotynowych. Według badań Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) przeprowadzonych w 2022 roku, ponad 30% polskich piętnastolatków używało e-papierosów w ciągu 30 dni poprzedzających badanie. Popularność tych produktów wśród młodzieży wiąże się z ich nowoczesnym wizerunkiem, atrakcyjnymi smakami oraz błędnym przekonaniem o ich mniejszej szkodliwości w porównaniu do tradycyjnych papierosów.

Uzależnienie od substancji psychoaktywnych

Uzależnienie od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol i nikotyna, potocznie określanych jako narkotyki i dopalacze, stanowi złożony problem społeczny, który w ostatnich dekadach uległ znaczącym transformacjom. Według danych Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, w Polsce około 1% populacji dorosłych (czyli około 300 tysięcy osób) spełnia kryteria diagnostyczne uzależnienia od narkotyków, zaś kolejne 2-3% używa substancji psychoaktywnych w sposób ryzykowny lub szkodliwy. Współczesne problemy związane z narkotykami charakteryzują się dużą dynamiką zmian oraz różnorodnością zarówno substancji, jak i wzorów ich używania. Tradycyjne narkotyki, takie jak marihuana, amfetamina, kokaina czy heroina, uzupełniane są przez szereg nowych substancji psychoaktywnych (NSP), potocznie nazywanych "dopalaczami". Tylko w latach 2009-2023 w Europie zidentyfikowano ponad 950 nowych substancji psychoaktywnych, co stanowi bezprecedensowe wyzwanie dla systemów monitorowania, profilaktyki i leczenia uzależnień.

Społeczny wymiar problemu narkotyków wykracza daleko poza kwestie zdrowotne. Uzależnienie od substancji psychoaktywnych generuje szereg negatywnych konsekwencji zarówno dla osoby uzależnionej, jak i jej otoczenia społecznego. W wymiarze indywidualnym prowadzi do degradacji zdrowia fizycznego i psychicznego, zaburzeń funkcji poznawczych, problemów emocjonalnych oraz dysfunkcji społecznych. Osoby uzależnione doświadczają trudności w realizacji ról społecznych, w tym ról rodzinnych, zawodowych i

obywatelskich. W wymiarze rodzinnym uzależnienie od narkotyków prowadzi do głębokiej dysfunkcji systemu rodzinnego, zaburzenia komunikacji i więzi emocjonalnych oraz wystąpienia zjawiska współuzależnienia u pozostałych członków rodziny. Szczególnie dramatyczne konsekwencje dotyczą dzieci wychowujących się w rodzinach, w których występuje problem narkomanii. Dzieci te narażone są na zaniedbania opiekuńcze, przemoc, modelowanie dysfunkcyjnych zachowań oraz przewlekły stres, co przekłada się na ich późniejsze trudności rozwojowe, problemy emocjonalne oraz zwiększone ryzyko własnych uzależnień. W wymiarze społeczności lokalnej problem narkotyków generuje szereg zagrożeń związanych z przestępczością narkotykową, zarówno w formie drobnego handlu, jak i działalności zorganizowanych grup przestępczych. Obecność narkotyków w społeczności lokalnej wiąże się również ze zwiększonym ryzykiem innych form przestępczości, w tym przestępstw przeciwko mieniu, dokonywanych w celu pozyskania środków na zakup narkotyków. Według danych Policji, rocznie w Polsce wykrywa się ponad 40 tysięcy przestępstw narkotykowych, co stanowi około 10% wszystkich przestępstw. Szczególnie niepokojącym zjawiskiem jest rozpowszechnienie używania substancji psychoaktywnych wśród młodzieży. Badania ESPAD (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs) z 2019 roku wykazały, że około 21% polskich szesnastolatków miało kontakt z narkotykami, przy czym najczęściej używaną substancją była marihuana. Jednocześnie obserwuje się obniżanie wieku inicjacji narkotykowej, co zwiększa ryzyko rozwoju uzależnienia oraz innych problemów zdrowotnych i rozwojowych.

Uzależnienia behawioralne

Uzależnienia behawioralne, nazywane również uzależnieniami czynnościowymi lub nałogami behawioralnymi, stanowią stosunkowo nową, ale dynamicznie rozwijającą się kategorię problemów społecznych. W odróżnieniu od uzależnień od substancji psychoaktywnych, przedmiotem uzależnienia nie jest w tym przypadku substancja chemiczna, ale określone zachowanie lub czynność, której wykonywanie wywołuje krótkotrwałą przyjemność, prowadząc jednocześnie do utraty kontroli oraz szeregu negatywnych konsekwencji zdrowotnych i społecznych. Do najczęściej występujących uzależnień behawioralnych należą: uzależnienie od hazardu, uzależnienie od internetu i mediów cyfrowych, uzależnienie od gier komputerowych, uzależnienie od zakupów (zakupoholizm), uzależnienie od pracy (pracoholizm), uzależnienie od seksu oraz uzależnienie od ćwiczeń fizycznych/diety (bigoreksja). Mimo różnorodności tych zachowań, mechanizm uzależnienia pozostaje podobny – początkowo przyjemna i kontrolowana aktywność stopniowo przeradza się w przymus jej wykonywania, któremu towarzyszy utrata kontroli, symptomy odstawienne przy próbie zaprzestania oraz kontynuacja zachowania pomimo świadomości jego negatywnych konsekwencji. Społeczny wymiar uzależnień behawioralnych jest często niedoszacowany lub bagatelizowany, co wynika zarówno z ich stosunkowo krótkiej obecności w świadomości społecznej, jak i z trudności w jednoznacznym rozróżnieniu między intensywnym, ale kontrolowanym zaangażowaniem w daną aktywność a rzeczywistym uzależnieniem. Niemniej jednak, koszty społeczne i ekonomiczne tych uzależnień są znaczące i dotyczą zarówno jednostki, jak i całej społeczności.

Uzależnienie od hazardu, jako jedyne z uzależnień behawioralnych, zostało oficjalnie uznane za zaburzenie psychiczne w klasyfikacjach medycznych już w latach 80. XX wieku. W Polsce, według badań przeprowadzonych przez Fundację CBOS na zlecenie Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, około 5,3% dorosłych Polaków (czyli blisko 1,5 miliona osób) gra w gry hazardowe w sposób ryzykowny lub problemowy. Hazard patologiczny prowadzi do poważnych problemów finansowych, zadłużenia, utraty pracy, rozpadu rodziny, a w skrajnych przypadkach do przestępstw finansowych i samobójstw. Koszty społeczne hazardu obejmują nie tylko konsekwencje dla gracza, ale również obciążenie systemu pomocy społecznej, wymiaru sprawiedliwości oraz ochrony zdrowia.

Uzależnienie od internetu i mediów cyfrowych stanowi rosnący problem społeczny, szczególnie w młodszych grupach wiekowych. Według badań przeprowadzonych przez NASK w 2022 roku (raport "Nastolatki 3.0") wnioskuje się, że polski nastolatek spędzał średnio 12 godzin dziennie przed ekranem komputera lub smartfona, z czego 4 godziny i 50 minut w czasie wolnym, a 7 godzin i 41 minut podczas zdalnych lekcji. Uzależnienie od mediów cyfrowych prowadzi do zaburzeń funkcjonowania psychospołecznego, izolacji społecznej, zaniedbywania obowiązków szkolnych i rodzinnych oraz problemów zdrowotnych związanych z siedzącym trybem życia. Szczególnie niepokojącym aspektem tego uzależnienia jest jego wpływ na rozwój poznawczy i emocjonalny dzieci i młodzieży, w tym na zdolność do koncentracji uwagi, samoregulacji emocjonalnej oraz budowania relacji interpersonalnych w świecie rzeczywistym.

Uzależnienie od gier komputerowych zostało oficjalnie uznane przez Światową Organizację Zdrowia jako zaburzenie zdrowia psychicznego w 2018 roku. W 2019 roku, na zlecenie Urzędu Komunikacji Elektronicznej, przeprowadzono badania, które wykazały, że ponad 75% dzieci do 15. roku życia gra w gry komputerowe, z czego 42% poświęca na tę aktywność do 2 godzin dziennie. Należy jednak pamiętać, że uzależnienie od gier komputerowych nie dotyczy jedynie dzieci i młodzieży. Gry komputerowe są również popularną formą rozrywki wśród dorosłych, u których może wystąpić podobne uzależnienie, zwłaszcza w sytuacjach, gdy w ich życiu pojawiają się trudności. Dodatkowo, w Polsce około 16 milionów osób przyznaje się do grania w gry, nie tylko na komputerze, ale także na smartfonach, tabletach i konsolach. Szacuje się, że cechy uzależnienia są obecne u około 15% z nich, co oznacza, że problem ten dotyczy około 2,5 miliona osób.

Pozostałe uzależnienia behawioralne, takie jak zakupoholizm, pracoholizm czy uzależnienie od diety, również generują znaczące koszty społeczne, choć ich rozpowszechnienie i mechanizmy są trudniejsze do oszacowania ze względu na mniejszą liczbę badań epidemiologicznych oraz trudności diagnostyczne.

Zakupoholizm, czyli kompulsywne kupowanie, dotyka według różnych badań od 3% do 7% populacji, przy czym problem ten częściej występuje wśród kobiet. Uzależnienie od zakupów prowadzi do poważnych problemów finansowych, zadłużenia, konfliktów rodzinnych oraz problemów psychicznych, takich jak depresja i zaburzenia lękowe. W wymiarze społecznym zakupoholizm przyczynia się do nadmiernej konsumpcji, marnotrawstwa zasobów oraz promowania materialistycznego stylu życia opartego na posiadaniu dóbr materialnych. Pracoholizm, definiowany jako przymus pracy wykraczający poza ekonomiczne potrzeby i wymagania pracodawcy, dotyka według szacunków około 10-15% aktywnych zawodowo Polaków. Uzależnienie od pracy prowadzi do zaburzenia równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, problemów zdrowotnych związanych z przewlekłym stresem, wypalenia zawodowego oraz zaniedbywania relacji rodzinnych. W wymiarze społecznym pracoholizm przyczynia się do utrwalania toksycznych wzorców kulturowych gloryfikujących przeciążenie pracą oraz osłabia więzi rodzinne i społeczne.

Diagnoza uzależnień behawioralnych na poziomie gminy jest szczególnie trudna ze względu na brak jednoznacznych wskaźników instytucjonalnych oraz ograniczoną świadomość społeczną tych problemów. W przeciwieństwie do uzależnień od substancji, które manifestują się w danych policyjnych, medycznych czy socjalnych, uzależnienia behawioralne często pozostają nierozpoznane lub są bagatelizowane zarówno przez osoby nimi dotknięte, jak i przez ich otoczenie.

Przemoc domowa

Przemoc domowa stanowi jeden z najbardziej destrukcyjnych problemów społecznych, naruszający fundamentalne prawa człowieka do bezpieczeństwa, godności i nietykalności osobistej. Według definicji zawartej w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w domowej (Dz.U.2024.1673 t.j.),

przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Skala zjawiska przemocy domowej w Polsce jest trudna do precyzyjnego oszacowania ze względu na wysoki poziom tzw. "ciemnej liczby", czyli przypadków nieujawnionych oficjalnie. Według danych z procedury "Niebieskie Karty", w 2023 roku Policja odnotowała ponad 70 tysięcy przypadków przemocy domowej, jednakże badania społeczne sugerują, że rzeczywista skala problemu może być 5-10 razy większa. Oznacza to, że przemocą domową dotkniętych może być nawet 500-700 tysięcy osób rocznie. Przemoc domowa przyjmuje różne formy, często współwystępujące i wzajemnie się wzmacniające:

- Przemoc fizyczna – obejmująca zachowania związane z zadawaniem bólu fizycznego, w tym bicie, kopanie, duszenie, popychanie, ciągnięcie za włosy, policzkowanie czy rzucanie przedmiotami.
- Przemoc psychiczna (emocjonalna) – przejawiająca się w formie werbalnych i niewerbalnych zachowań mających na celu kontrolowanie, zastraszanie i drugiej osoby, w tym wyśmiewanie, izolowanie, kontrolowanie, groźby, szantaż emocjonalny, gaslighting (podważanie percepcji rzeczywistości osoby) czy silent treatment (karanie ciszą).
- Przemoc seksualna – obejmująca wymuszanie współżycia seksualnego lub nieakceptowanych praktyk seksualnych, a także molestowanie, gwałt czy kazirodztwo.
- Przemoc ekonomiczna – polegająca na kontrolowaniu dostępu do zasobów finansowych, uniemożliwianiu podjęcia pracy zarobkowej, przywłaszczaniu dochodów czy generowaniu zadłużenia na rachunek drugiej osoby.
- Zaniedbanie – będące formą przemocy biernej, polegające na niezaspokajaniu podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych osób zależnych, w tym dzieci, osób starszych czy osób z niepełnosprawnościami.

Społeczny wymiar przemocy domowej obejmuje szereg negatywnych konsekwencji zarówno dla bezpośrednich osób doświadczających takich działań, jak i dla szerszej społeczności. Osoby doświadczające przemocy domowej doświadczają poważnych problemów zdrowotnych, w tym urazów fizycznych, zespołu stresu pourazowego (PTSD), depresji, zaburzeń lękowych oraz myśli i prób samobójczych. Długotrwała przemoc prowadzi do obniżenia poczucia własnej wartości, wyuczony bezradności oraz trudności w funkcjonowaniu społecznym i zawodowym.

Szczególnie dotkliwe konsekwencje doświadczania przemocy domowej dotyczą dzieci, nawet jeśli nie są one bezpośrednimi osobami doświadczającymi przemocy, ale świadkami przemocy między dorosłymi. Badania wskazują, że dzieci wychowujące się w domach, gdzie występuje przemoc, wykazują wyższy poziom agresji, trudności w regulacji emocji, problemy w relacjach rówieśniczych oraz zaburzenia rozwojowe. Doświadczanie przemocy w dzieciństwie zwiększa ryzyko zarówno wiktymizacji, jak i stosowania przemocy w dorosłym życiu, przyczyniając się do międzypokoleniowej transmisji przemocy.

W wymiarze społeczności lokalnej przemoc domowa generuje znaczące koszty związane z interwencjami policji, pomocą medyczną dla osób doświadczających przemocy, działalnością wymiaru sprawiedliwości, pomocą socjalną oraz długoterminową terapią skutków przemocy. Według szacunków Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości, roczne koszty przemocy domowej w Polsce przekraczają 10 miliardów złotych. Przemocy domowej sprzyjają określone czynniki ryzyka, w tym uzależnienia (szczególnie od alkoholu), doświadczanie

przemocy w dzieciństwie przez osobę stosującą przemoc, zaburzenia psychiczne, trudna sytuacja materialna, izolacja społeczna oraz społeczna akceptacja dla stosowania przemocy jako metody rozwiązywania konfliktów. Jednocześnie istotną rolę odgrywają czynniki kulturowe, w tym patriarchalne wzorce rodziny, stereotypy płciowe oraz przekonania normalizujące pewne formy przemocy, szczególnie wobec dzieci (np. klapsy jako metoda wychowawcza).

Przemoc rówieśnicza

Przemoc rówieśnicza to forma agresji przejawiająca się między osobami o podobnym statusie społecznym, najczęściej w środowisku szkolnym lub w grupach młodzieżowych. W odróżnieniu od incydentalnych konfliktów czy sporów, przemoc rówieśnicza charakteryzuje się intencjonalnością, powtarzalnością oraz nierównowagą sił między osobą stosującą przemoc a osobą doznającą jej skutków. Problem ten dotyka znaczącej części dzieci i młodzieży, generując poważne konsekwencje rozwojowe, psychologiczne i społeczne. Według badań przeprowadzonych przez Instytut Badań Edukacyjnych, około 30% polskich uczniów doświadcza różnych form przemocy rówieśniczej przynajmniej raz w miesiącu, zaś 10-15% wskazuje na długotrwałe i powtarzające się działania o charakterze dręczenia (bullying). Problem ten występuje na wszystkich poziomach edukacji, od przedszkola po szkoły wyższe, przyjmując różne formy w zależności od wieku uczniów oraz kontekstu społeczno-kulturowego. Tradycyjne formy przemocy rówieśniczej obejmują:

- Przemoc fizyczną – w tym bicie, kopanie, popychanie, opluwanie, niszczenie własności czy wymuszanie pieniędzy lub innych dóbr.
- Przemoc werbalną – przejawiającą się w formie wyzwisk, obraźliwych przezwisk, wyśmiewania, złośliwych plotek czy publicznego upokarzania.
- Przemoc relacyjną – polegającą na wykluczaniu z grupy rówieśniczej, izolowaniu społecznym, manipulowaniu relacjami oraz nastawianiu innych przeciwko osobie.
- Przemoc seksualną – obejmującą niechciane dotykanie, komentarze o charakterze seksualnym, molestowanie seksualne czy rozpowszechnianie treści o charakterze seksualnym dotyczących danej osoby.

W wymiarze społeczności szkolnej przemoc rówieśnicza prowadzi do pogorszenia klimatu szkolnego, obniżenia poczucia bezpieczeństwa, zakłócenia procesów edukacyjnych oraz osłabienia więzi społecznych. Szkoły, w których występuje wysoki poziom przemocy rówieśniczej, charakteryzują się niższymi wynikami edukacyjnymi, wyższym poziomem absencji oraz częstszymi interwencjami zewnętrznymi (policja, sąd rodzinny).

W erze cyfrowej tradycyjne formy przemocy rywalizacyjnej uzupełniane są przez cyberprzemoc (cyberbullying), która przenosi agresję do przestrzeni wirtualnej. Cyberprzemoc obejmuje różne formy, takie jak nękanie online, publikowanie obraźliwych komentarzy, rozpowszechnianie materiałów mających na celu kompromitację osoby oraz podszywanie się pod nią w sieci, wykluczanie z grup online czy grożenie. Według badań Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, około 40% polskich nastolatków doświadczyło przynajmniej jednej formy cyberprzemocy.

Specyfika cyberprzemocy polega na jej potencjalnie większym zasięgu (materiały publikowane w sieci mogą docierać do nieograniczonej liczby odbiorców), trwałości (treści cyfrowe mogą pozostawać dostępne przez długi czas), możliwości anonimowego działania oraz ciągłości oddziaływania (doświadczenie przemocy może mieć charakter ciągły – trwać 24 godziny na dobę – pozbawiając osobę dotkniętą tym zjawiskiem poczucia bezpieczeństwa, jakie niegdyś zapewniała przestrzeń domowa). Społeczne konsekwencje przemocy rówieśniczej są daleko idące i dotyczą zarówno poszkodowanych, osób odpowiedzialnych, jak i całej społeczności szkolnej. Osoby doświadczające przemocy rówieśniczej doświadczają szeregu problemów

psychologicznych, w tym obniżonej samooceny, depresji, zaburzeń lękowych, myśli samobójczych oraz trudności w relacjach interpersonalnych. W wymiarze edukacyjnym przemoc rówieśnicza prowadzi do spadku motywacji do nauki, pogorszenia wyników szkolnych, unikania szkoły (fobia szkolna) oraz przedwczesnego kończenia edukacji.

Kolejne problemy społeczne charakteryzowane w niniejszej diagnozie, to problemy związane z ubóstwem, bezrobociem, starzeniem się społeczeństwa, czy też przeciwnościami z jakimi spotykają się osoby z niepełnosprawnościami.

Ubóstwo

Ubóstwo to złożony problem społeczny o wielu wymiarach, nie tylko materialnym, ale także psychologicznym, edukacyjnym i kulturowym. Przejawia się w ograniczonym dostępie do zasobów i usług podstawowych, takich jak edukacja, opieka zdrowotna, odpowiednie warunki mieszkaniowe czy bezpieczeństwo żywnościowe. Zjawisko ubóstwa często analizowane jest w kontekście linii ubóstwa, określanej jako minimalny dochód niezbędny do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Ubóstwo jest zjawiskiem reprodukcyjnym – często przenoszone jest z pokolenia na pokolenie, co skutkuje utrwalaniem się biedy w niektórych grupach społecznych. Ten międzypokoleniowy transfer wynika z ograniczonego dostępu do edukacji, braku pozytywnych wzorców społecznych oraz niskiej mobilności społecznej. Dzieci wychowujące się w rodzinach dotkniętych ubóstwem mają znacznie mniejsze szanse na przerwanie tego cyklu bez odpowiedniego wsparcia instytucjonalnego. Ubóstwo sprzyja marginalizacji oraz wykluczeniu społecznemu, pogłębiając nierówności w społeczeństwie i wpływając negatywnie na jakość życia. Prowadzi również do izolacji społecznej, obniżenia poczucia własnej wartości oraz ograniczenia perspektyw rozwojowych.

Bezrobocie

Bezrobocie to nie tylko brak pracy, ale i brak stabilności finansowej oraz społecznej, który wpływa na samoocenę i zdrowie psychiczne osób dotkniętych tym problemem. Utrata zatrudnienia powoduje nie tylko pogorszenie sytuacji materialnej, ale często prowadzi do kryzysu tożsamości zawodowej, obniżenia statusu społecznego oraz izolacji. Przyczyną mogą być zmiany strukturalne gospodarki, kryzysy ekonomiczne, niewystarczająca liczba miejsc pracy, a także niedopasowanie kompetencji pracowników do wymagań rynku pracy. Współczesny rynek pracy charakteryzuje się dynamicznymi zmianami wywołanymi postępującą automatyzacją, cyfryzacją oraz globalizacją. Prowadzi to do zanikania niektórych zawodów przy jednoczesnym powstawaniu nowych, wymagających odmiennych kwalifikacji. Długotrwałe bezrobocie często prowadzi do apatii i utraty motywacji do poszukiwania zatrudnienia, co określane jest mianem „kultury biedy” lub „pułapki bezrobocia”. Zjawisko to charakteryzuje się stopniowym wycofywaniem się z aktywności społecznej, utratą umiejętności zawodowych oraz adaptacją do życia w ubóstwie. Osoby długotrwałe bezrobotne często doświadczają stygmatyzacji społecznej, która dodatkowo utrudnia im powrót na rynek pracy. Efektem bezrobocia jest również zwiększone obciążenie systemu opieki społecznej i ryzyko narastania konfliktów społecznych. Masowe bezrobocie prowadzi do wzrostu wydatków publicznych na świadczenia socjalne przy jednoczesnym spadku wpływów podatkowych. Ponadto, wysokie bezrobocie może prowadzić do wzrostu przestępczości, nadużywania substancji psychoaktywnych oraz radykalizacji postaw społecznych i politycznych. Przeciwdziałanie bezrobociu wymaga skoordynowanych działań na poziomie makroekonomicznym (stymulowanie wzrostu gospodarczego), jak i mikroekonomicznym (aktywne programy rynku pracy, szkolenia zawodowe, doradztwo kariery).

Starzenie się społeczeństwa

Proces starzenia się społeczeństwa to konsekwencja wydłużania się średniej długości życia oraz spadku wskaźnika urodzeń, co prowadzi do większego udziału osób starszych w strukturze demograficznej. Zjawisko to, obserwowane w większości rozwiniętych krajów, niesie ze sobą fundamentalne zmiany w funkcjonowaniu społeczeństwa. Generuje nowe wyzwania dla systemu opieki zdrowotnej i społecznej, wymagając większych nakładów na emerytury, opiekę medyczną i wsparcie osób starszych. Prognozy demograficzne wskazują na systematyczny wzrost wydatków publicznych związanych ze starzeniem się społeczeństwa, co może prowadzić do napięć budżetowych oraz konieczności reformy systemu emerytalnego i zdrowotnego. Starzejące się społeczeństwo wymaga przystosowania przestrzeni publicznej i infrastruktury, a także rozwinięcia programów aktywizacji społecznej dla seniorów. Niezbędne są inwestycje w likwidację barier architektonicznych, rozwój transportu dostosowanego do potrzeb osób starszych oraz tworzenie miejsc umożliwiających aktywne uczestnictwo seniorów w życiu społecznym i kulturalnym. Wyzwaniem jest również zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych, zwłaszcza w kontekście malejących możliwości rodzin w zapewnieniu opieki osobom starszym. Konsekwencje obejmują także zmiany na rynku pracy, gdzie rosnący udział osób starszych może prowadzić do problemów z dynamiką ekonomiczną. Kurcząca się zasoby siły roboczej mogą wpływać na spowolnienie wzrostu gospodarczego, wzrost presji płacowej oraz konieczność wydłużenia okresu aktywności zawodowej. Istotne znaczenie ma promocja zatrudnienia osób starszych poprzez elastyczne formy pracy, programy przekwalifikowania zawodowego oraz walkę z dyskryminacją ze względu na wiek.

Niepełnosprawność

Niepełnosprawność jest zróżnicowanym zjawiskiem, które obejmuje zarówno niepełnosprawności fizyczne, jak i intelektualne, wpływające na różne aspekty życia osoby dotkniętej oraz jej rodziny. Według definicji przyjętej przez ONZ, niepełnosprawność powstaje w wyniku interakcji między osobami z dysfunkcjami a barierami wynikającymi z postaw ludzkich i środowiskowymi, które utrudniają tym osobom pełne i skuteczne uczestnictwo w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami. Brak dostępu do infrastruktury dostosowanej do osób z niepełnosprawnościami, a także stereotypy, przyczyniają się do wykluczenia społecznego tej grupy. Bariery architektoniczne, ograniczony dostęp do komunikacji publicznej, niewystarczająca dostępność cyfrowa stron internetowych i aplikacji, a także niedostosowanie miejsc pracy stanowią poważne przeszkody w codziennym funkcjonowaniu osób z niepełnosprawnościami. Dodatkowo, negatywne postawy społeczne, oparte na uprzedzeniach i stereotypach, pogłębiają marginalizację tej grupy. Warto podkreślić, że efektywne rozwiązywanie problemów osób z niepełnosprawnościami wymaga podejścia opartego na prawach człowieka, zgodnie z Konwencją ONZ o prawach osób z niepełnosprawnością. Oznacza to odejście od modelu charytatywnego czy medycznego na rzecz modelu społecznego, który postrzega niepełnosprawność jako wynik interakcji między osobą a środowiskiem, a nie jako cechę indywidualną.

Wzajemne powiązania problemów społecznych

Analizowane problemy społeczne nie występują w izolacji, lecz tworzą złożony system wzajemnych powiązań i współzależności. Zrozumienie tych powiązań ma kluczowe znaczenie dla projektowania skutecznych interwencji profilaktycznych i pomocowych, uwzględniających systemowy charakter problemów społecznych. Najsilniejsze powiązania obserwuje się między uzależnieniem od alkoholu a przemocą domową. Alkohol działa jako czynnik wyzwalający agresję poprzez obniżenie kontroli impulsów, zaburzenie oceny sytuacji oraz wzmocnienie przekonań normalizujących przemoc. Jednocześnie uzależnienie od alkoholu generuje szereg

dodatkowych stresorów (problemy finansowe, zawodowe, zdrowotne), które zwiększają ryzyko wystąpienia przemocy. Istotne powiązania występują również między doświadczaniem przemocy domowej w dzieciństwie a późniejszym rozwojem uzależnień. Osoby wychowujące się w rodzinach, gdzie występowała przemoc, wykazują 2-4 razy wyższe ryzyko rozwoju uzależnienia od alkoholu, narkotyków czy zachowań kompulsywnych w porównaniu do populacji ogólnej. Mechanizm ten wynika zarówno z genetycznej predyspozycji do uzależnień (dziedzicznej po uzależnionych rodzicach), jak i z psychologicznych konsekwencji doświadczania przemocy, w tym traury rozwojowej, zaburzeń przywiązania oraz deficytów w zakresie regulacji emocjonalnej.

Kolejnym istotnym powiązaniem jest relacja między przemocą domową a przemocą rówieśniczą. Dzieci doświadczające przemocy w domu częściej stają się albo osobami sprawującymi przemoc, albo osobami doświadczającymi przemocy rówieśniczej. Mechanizm ten wynika z modelowania agresywnych zachowań obserwowanych w domu, zaburzeń w rozwoju empatii oraz trudności w budowaniu zdrowych relacji interpersonalnych. W przypadku dzieci doświadczających przemocy domowej, ich zwiększona podatność na wiktymizację rówieśniczą wynika z niskiej samooceny, braku wsparcia rodzinnego oraz zinternalizowanego przekonania o zasługiwaniu na złe traktowanie. Uzależnienia behawioralne, szczególnie uzależnienie od internetu i gier komputerowych, wykazują powiązania z cyberprzemocą.

W szerszym kontekście społecznym, zarówno uzależnienia, jak i przemoc wzmocnione są przez określone czynniki strukturalne i środowiskowe, w tym ubóstwo, bezrobocie, wykluczenie mieszkaniowe, niski poziom edukacji oraz ograniczony dostęp do kultury i rekreacji. Te czynniki tworzą środowisko wysokiego ryzyka, w którym problemy społeczne mają tendencję do kumulowania się i wzajemnego wzmocniania, prowadząc do powstania tzw. "zaklętych kręgów wykluczenia" – obszarów koncentracji problemów społecznych, które są szczególnie trudne do przewyciężenia bez systemowych interwencji. Z perspektywy diagnozy problemów społecznych na terenie gminy, istotne jest zidentyfikowanie nie tylko poszczególnych problemów, ale również istniejących między nimi powiązań i współzależności.

2. Metodologia

Uzasadnienie i wybór techniki badawczej

Badanie zrealizowane w Gminie Domaniewice miało na celu szczegółową identyfikację oraz ocenę skali występujących problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem wielowymiarowej analizy kluczowych wyzwań społecznych. Badanie koncentrowało się na dogłębnej charakterystyce postaw mieszkańców wobec istotnych problemów dotyczących lokalną społeczność.

Obszary badawcze

Analiza obejmuje następujące kluczowe zagadnienia:

- Kompleksowa ocena skali uzależnień chemicznych (alkoholizm, nikotynizm, narkomani, dopalacze) oraz behawioralnych w społeczności lokalnej,
- Wieloaspektowa analiza zjawiska przemocy w różnych jej wymiarach (przemoc domowa, przemoc rówieśnicza, cyberprzemoc),
- Zbadanie poziomu świadomości i opinii mieszkańców na temat uzależnień oraz przemocy,
- Diagnoza problemu ubóstwa, bezrobocia, procesów demograficznych związanych ze starzeniem się społeczeństwa oraz sytuacji osób z niepełnosprawnościami
- Identyfikacja osobistych doświadczeń mieszkańców związanych z badanymi zjawiskami.

Metodologia badawcza

W celu zapewnienia najwyższej wiarygodności wyników zastosowano zaawansowane podejście metodologiczne oparte na triangulacji technik badawczych:

- Triangulacja źródeł danych - pozyskiwanie informacji z różnorodnych środowisk dla uzyskania wielowymiarowego obrazu badanych zjawisk,
- Metoda ilościowa CAWI (Computer-Assisted Web Interview) - ankiety internetowe dostosowane do poszczególnych grup respondentów (dorośli mieszkańcy oraz dzieci i młodzież),
- Zróżnicowane grupy badawcze - dorośli mieszkańcy gminy oraz dzieci i młodzież uczęszczające do lokalnych szkół

Link odnoszący się do ankiety internetowej został umieszczony na głównej stronie Urzędu Gminy Domaniewice. W przypadku uczniów przed przystąpieniem do ankietowania dzieci i młodzieży szkolnej za każdym razem uzyskiwano zgodę dyrekcji placówki szkolnej na przeprowadzenie badania, udzielano informacji o całkowitej anonimowości oraz o zasadach wypełniania kwestionariuszy, by zminimalizować ryzyko występowania braków danych.

Kwestionariusz ankiety opracowany na potrzeby diagnozy problemów społecznych został skonstruowany według profesjonalnych standardów metodologicznych i składał się z trzech zintegrowanych części:

- Część adresowo-tytułowa - Zlokalizowana na pierwszej stronie ankiety, zawierała kluczowe elementy identyfikacyjne
- Część merytoryczna - Stanowiła zasadniczy element narzędzia badawczego i zawierała uporządkowany zbiór pytań dotyczących analizowanych zjawisk społecznych. Pytania zostały sformułowane w sposób umożliwiający pozyskanie wiarygodnych i wartościowych poznawczo informacji na temat badanych problemów.
- Część metryczkowa - Obejmowała zestaw pytań dotyczących danych demograficzno-społecznych respondentów, takich jak: płeć, poziom wykształcenia, stan cywilny.

Konstrukcja kwestionariusza zachowywała spójność metodologiczną dla wszystkich badanych grup, jednocześnie uwzględniając ich specyfikę poprzez odpowiednie dostosowanie charakteru i treści pytań do profilu

respondentów. Zastosowano pytania zamknięte jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru, co umożliwiło przeprowadzenie standaryzowanej analizy statystycznej.

Charakterystyka próby badawczej

W ramach przeprowadzonej diagnozy problemów społecznych zastosowano nieprobabilistyczny dobór próby losowej, który został wybrany jako optymalny model metodologiczny w kontekście założonych celów badawczych. Implementacja tego podejścia umożliwiła skuteczne pozyskanie danych niezbędnych do przeprowadzenia wiarygodnej analizy zjawisk społecznych występujących w gminie. Badanie zostało zrealizowane w okresie maj - lipiec 2025 roku, co pozwoliło na uzyskanie aktualnego obrazu sytuacji społecznej. Zastosowana metodologia badawcza umożliwiła zgromadzenie obszernego materiału analitycznego, stanowiącego podstawę do opracowania kompleksowej diagnozy problemów społecznych i sformułowania rekomendacji dotyczących działań interwencyjnych. W badaniu łącznie wzięło udział 282 osób, w tym:

- 114 dorosłych mieszkańców,
- 65 uczniów klas 4-6,
- 51 uczniów klas 7-8,
- 52 przedstawicieli instytucji pomocowych.

Przebieg badań

Badanie diagnostyczne problemów społecznych w Gminie Domaniewice zostało przeprowadzone zgodnie z rygorystyczną metodologią badawczą, obejmującą cztery sekwencyjne i wzajemnie powiązane etapy.

- Etap I: Faza przygotowawcza - Pierwszy etap badania koncentrował się na fundamentalnych działaniach planistycznych. Obejmował kompleksową analizę możliwości realizacyjnych, precyzyjne określenie kluczowych obszarów badawczych oraz opracowanie wstępnych założeń projektu diagnostycznego. Działania te umożliwiły stworzenie solidnych podstaw dla dalszego procesu badawczego.
- Etap II: Konceptualizacja i operacjonalizacja - W ramach drugiego etapu zrealizowano szereg zadań o charakterze metodologicznym i organizacyjnym. Działania te obejmowały precyzyjne sformułowanie problemu badawczego, określenie szczegółowych pytań i celów badawczych, selekcję optymalnych metod i technik gromadzenia danych, opracowanie szczegółowego harmonogramu realizacji oraz określenie kryteriów doboru próby badawczej.
- Etap III: Gromadzenie i analiza danych - Trzeci etap badania poświęcony został systematycznemu gromadzeniu danych empirycznych zgodnie z przyjętymi założeniami metodologicznymi. Następnie zgromadzone dane poddano wielowymiarowej analizie statystycznej oraz pogłębionej interpretacji, co pozwoliło na identyfikację kluczowych prawidłowości i tendencji w badanych obszarach.
- Etap IV: Finalizacja i raportowanie - Ostatni etap procesu badawczego obejmował opracowanie kompleksowych wniosków wynikających z przeprowadzonych analiz, sformułowanie praktycznych rekomendacji dotyczących potencjalnych działań interwencyjnych oraz przygotowanie finalnej wersji raportu badawczego.

3. Badanie dorosłych mieszkańców

3. 1. Charakterystyka respondentów

Płeć:

kobieta: **57,02%** (65)

mężczyzna: **42,98%** (49)

W badaniu dotyczącym mieszkańców wzięło udział 114 osób. Na podstawie danych przedstawionych na wykresie, można stwierdzić, że 57,02% respondentów to kobiety, natomiast 42,98% to mężczyźni.

Wiek:

do 25 lat: **6,14%** (7)

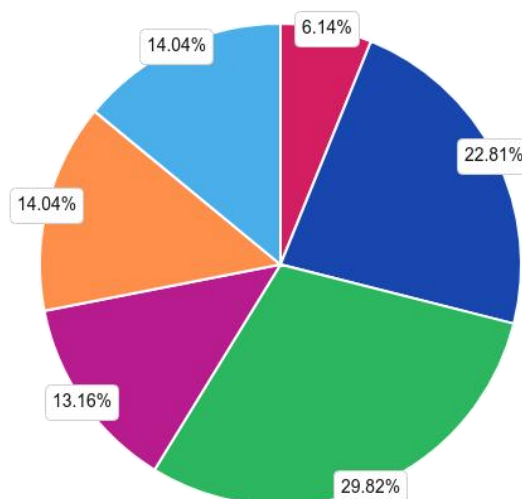
26-35 lat: **22,81%** (26)

36-45 lat: **29,82%** (34)

46-55 lat: **13,16%** (15)

56-65 lat: **14,04%** (16)

powyżej 65 lat : **14,04%** (16)

Na podstawie danych dotyczących wieku respondentów, można wywnioskować, że większość (29,82%) uczestników badania mieści się w przedziale wiekowym „36-45 lat”. Następnie mieszkańcy wskazują na wiek: „26-35 lat” - 22,81% osób, „56-65 lat” lub „powyżej 65 lat” - po 14,04% badanych, „46-55 lat” - 13,16% osób oraz „do 25 lat” - 6,14% mieszkańców.

Wykształcenie:

podstawowe: **2,63%** (3)

średnie lub pomaturalne: **42,11%** (48)

zawodowe: **7,02%** (8)

wyższe: **48,25%** (55)

Analizując wykształcenie badanych można zauważyć, iż największa część z nich posiada wykształcenie: „wyższe” - 48,25% osób. W dalszej kolejności wskazywano odpowiedzi: „średnie lub pomaturalne” - 42,11% badanych, „zawodowe” - 7,02% ankietowanych oraz „podstawowe” - 2,63% badanych mieszkańców.

Miejsce zatrudnienia:

instytucja publiczna (rządowa lub samorządowa): **29,82%** (34)

przedsiębiorstwo prywatne (pracownik umysłowy): **11,4%** (13)

przedsiębiorstwo prywatne (pracownik fizyczny): **13,16%** (15)

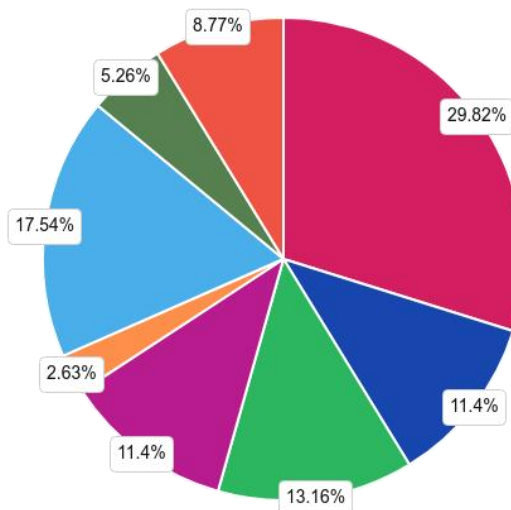
własna działalność gospodarcza: **11,4%** (13)

rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo: **2,63%** (3)

emeryt / rencista: **17,54%** (20)

osoba bezrobotna: **5,26%** (6)

osoba zajmująca się na stałe domem / wychowaniem dzieci: **8,77%** (10)

W przypadku miejsca zatrudnienia, większość ankietowanych, tj. 29,82% wskazała odpowiedź „instytucja publiczna (rządowa lub samorządowa)”. W dalszej kolejności wymieniano odpowiedzi: „emeryt / rencista” - 17,54% osób, „przedsiębiorstwo prywatne (pracownik fizyczny)” - 13,16% respondentów, „przedsiębiorstwo prywatne (pracownik umysłowy)” lub „własna działalność gospodarcza” po 11,4% ankietowanych, „osoba zajmująca się na stałe domem / wychowaniem dzieci” 8,77% mieszkańców, „osoba bezrobotna” - 5,26% osób. Najrzadziej wskazywano odpowiedź „rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” - wybrało ją 2,63% badanych mieszkańców.

Stan cywilny:

panna / kawaler: **11,4%** (13)

zamężna / żonaty: **78,07%** (89)

stały, nieformalny związek: **2,63%** (3)

rozwidziona / rozwiedziony: **5,26%** (6)

wdowa / wdowiec: **2,63%** (3)

Analizując stan cywilny ankietowanych mieszkańców zauważyć można, iż wskazywali oni najczęściej odpowiedź „zamężna / żonaty” - 78,07% mieszkańców, „panna / kawaler” - 11,4% mieszkańców, „rozwidziona / rozwiedziony” - 5,26% osób, „stały, nieformalny związek” oraz „wdowa / wdowiec” - po 2,63% respondentów.

3. 2. Problem alkoholowy

Jak często pije Pan/i alkohol?

nie piję alkoholu: **25,44%** (29)

rzadziej niż raz w roku: **7,02%** (8)

kilka razy w roku: **34,21%** (39)

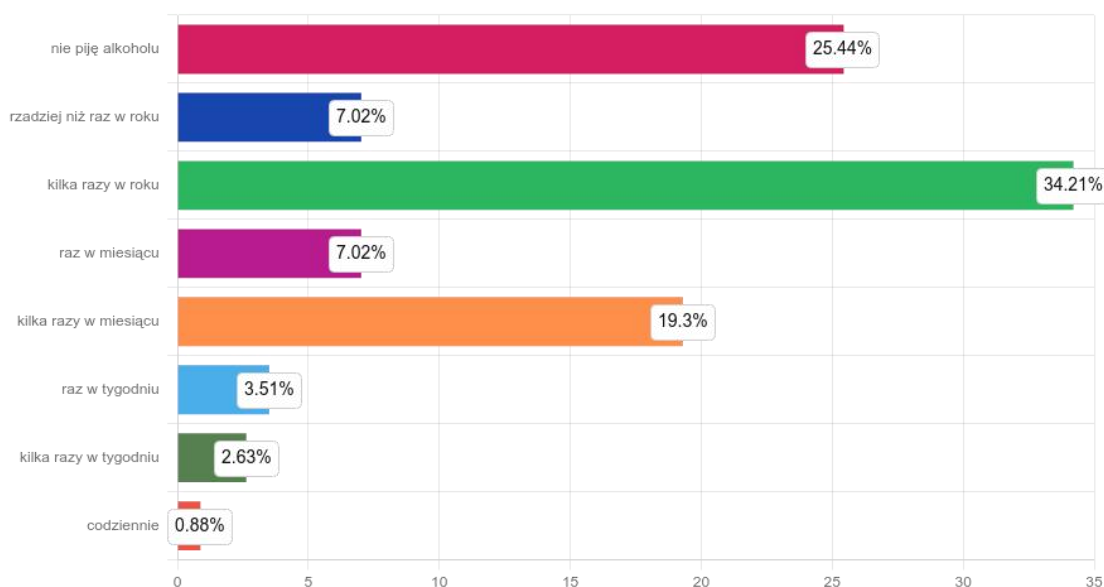
raz w miesiącu: **7,02%** (8)

kilka razy w miesiącu: **19,3%** (22)

raz w tygodniu: **3,51%** (4)

kilka razy w tygodniu: **2,63%** (3)

codziennie: **0,88%** (1)

Dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu poproszono o wskazanie jak często piją alkohol. Analiza odpowiedzi respondentów wykazuje zróżnicowany obraz nawyków picia w badanej populacji. Spośród uczestników ankiety, najwięcej badanych (34,21%) zadeklarowało, iż spożywają alkohol „kilka razy w roku”. Kolejne 25,44% osób wskazało na odpowiedź „nie piję alkoholu”. W dalszej kolejności badani wskazywali odpowiedzi: „kilka razy w miesiącu” - 19,3% osób, „rzadziej niż raz w roku” lub „raz w miesiącu” - po 7,02% osób, „raz w tygodniu” - 3,51% respondentów, „kilka razy w tygodniu” - 2,63% ankietowanych, a także 0,88% badanych wskazało odpowiedź „codziennie”.

Jaki alkohol pije Pan/i najczęściej?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

piwo/cydr: **40%** (34)

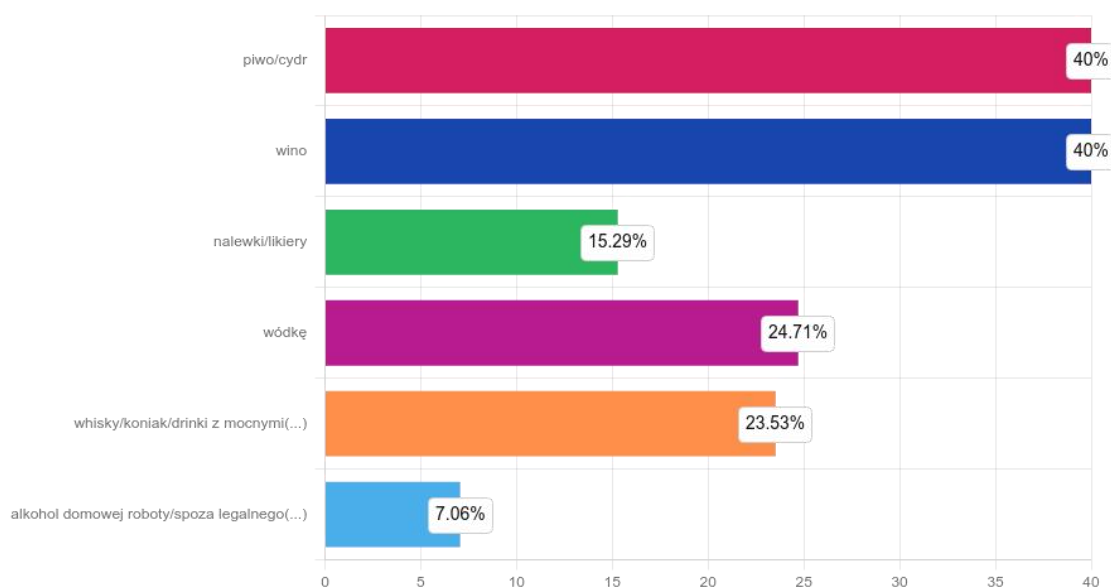
wino: **40%** (34)

nalewki/likieri: **15,29%** (13)

wódkę: **24,71%** (21)

whisky/koniak/drinki z mocnymi alkoholami i inne mocne alkohole: **23,53%** (20)

alkohol domowej roboty/spoza legalnego źródła: **7,06%** (6)

Ankietowani mieszkańcy, którzy spożywają alkohol najczęściej wybierają „nalewki/likieri”, „piwo/cydr” lub „wino” - takiej odpowiedzi udzieliło po 40%. W dalszej kolejności badani wskazywali na: „wódkę”- 24,71% badanych, „whisky/koniak/drinki z mocnymi alkoholami i inne mocne alkohole” - 23,53% ankietowanych, a także 7,06% - odpowiedziało „alkohol domowej roboty/spoza legalnego źródła”.

Gdzie pije Pan/i alkohol najczęściej?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

w domu: **44,71%** (38)

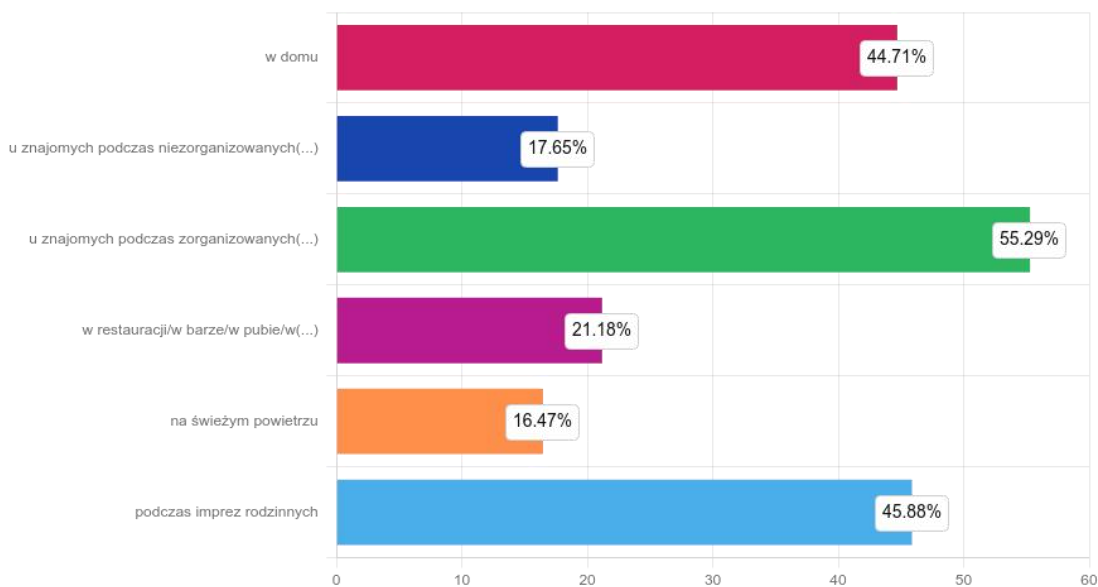
u znajomych podczas niezorganizowanych spotkań (rozmowy przy alkoholu, wspólne kibicowanie, oglądanie filmów itp.): **17,65%** (15)

u znajomych podczas zorganizowanych spotkań (urodziny, imieniny, sylwester itp.): **55,29%** (47)

w restauracji/w barze/w pubie/w kawiarni/ na dyskotece: **21,18%** (18)

na świeżym powietrzu: **16,47%** (14)

podczas imprez rodzinnych: **45,88%** (39)

Analiza miejsc spożywania alkoholu wśród respondentów wskazuje, że największą popularnością cieszy się spożywanie alkoholu „u znajomych podczas zorganizowanych spotkań (urodziny, imieniny, sylwester itp.)” - taką odpowiedź wybrało 55,29% ankietowanych. W dalszej kolejności badani wskazywali następujące odpowiedzi: „podczas imprez rodzinnych” - 45,88% osób, „w domu” - 44,71% ankietowanych, „w restauracji/w barze/w pubie/w kawiarni/ na dyskotece” - 21,18% respondentów, „u znajomych podczas niezorganizowanych spotkań (rozmowy przy alkoholu, wspólne kibicowanie, oglądanie filmów itp.)” - 17,65% badanych oraz „na świeżym powietrzu” - 16,47% osób.

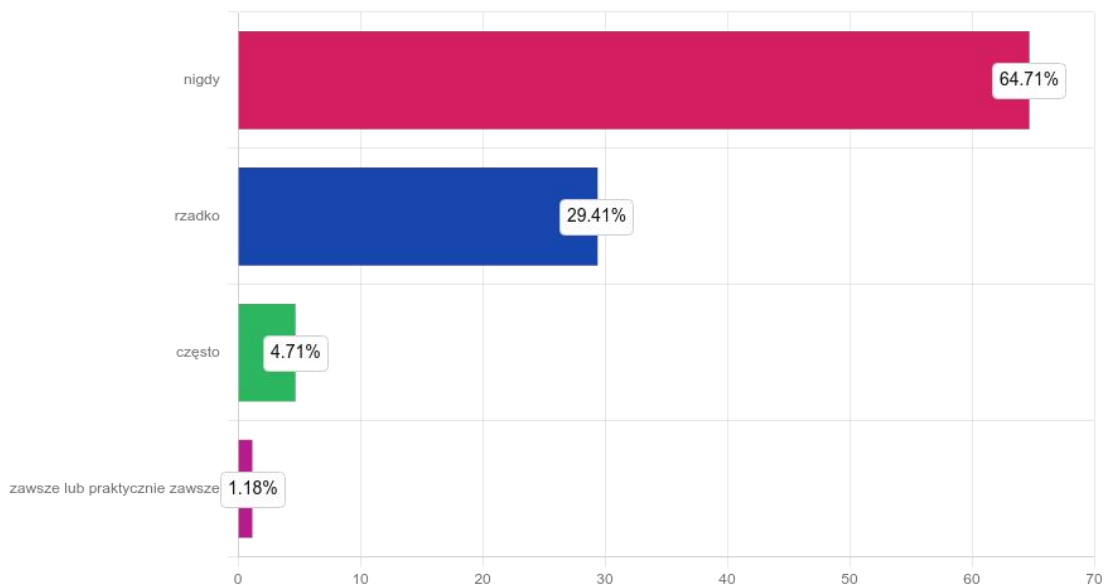
Czy zdarza się Panu/i pić alkohol samemu?

nigdy: **64,71%** (55)

rzadko: **29,41%** (25)

często: **4,71%** (4)

zawsze lub praktycznie zawsze: **1,18%** (1)

W kontekście spożywania alkoholu w samotności można zauważyć, iż dorośli mieszkańcy najczęściej wskazywali odpowiedź „nigdy” - wybrało ją 64,71% osób. Następnie mieszkańcy wskazywali na odpowiedzi: „rzadko” - 29,41% badanych, „często” - 4,71% osób, a także „zawsze lub praktycznie zawsze” - 1,18% respondentów.

Gdy pije Pan/i alkohol w jakim stanie fizycznym najczęściej Pan/i jest?

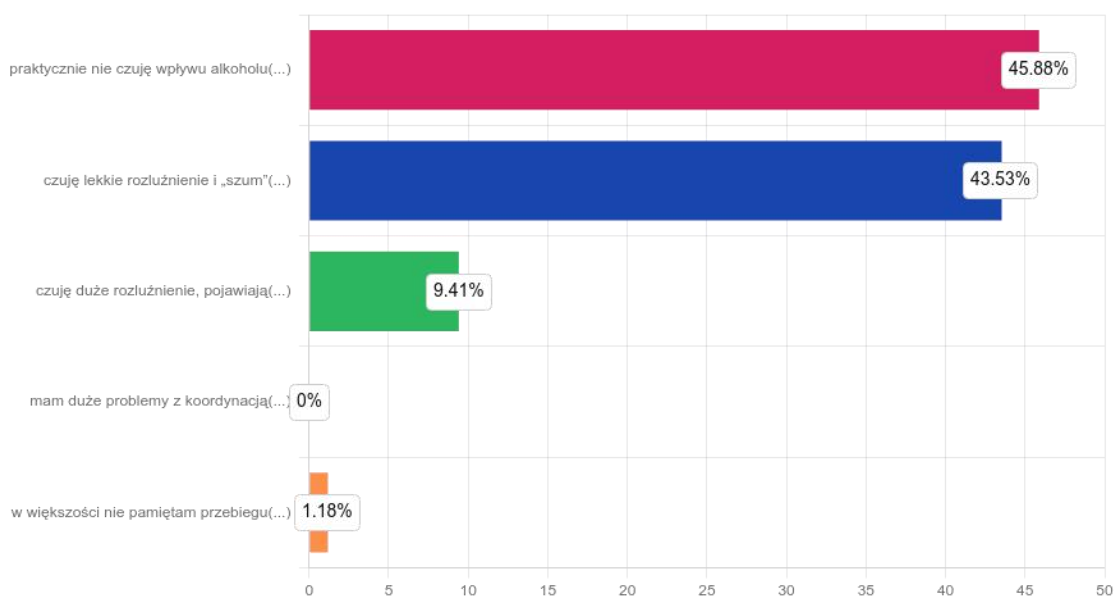
praktycznie nie czuję wpływu alkoholu (bardzo mała dawka alkoholu): **45,88%** (39)

czuję lekkie rozluźnienie i „szum” w głowie (mała dawka alkoholu): **43,53%** (37)

czuję duże rozluźnienie, pojawiają się nieznaczne problemy z koordynacją ruchową, mową i krytycznym myśleniem (średnia dawka alkoholu): **9,41%** (8)

mam duże problemy z koordynacją ruchową, mową i krytycznym myśleniem (duża dawka alkoholu): **0%** (0)

w większości nie pamiętam przebiegu zdarzeń (bardzo duża dawka alkoholu): **1,18%** (1)

Analiza stanu fizycznego osób spożywających alkohol wskazuje na zróżnicowane reakcje w zależności od spożytej ilości alkoholu. Dorośli mieszkańcy najczęściej wskazywali odpowiedź „praktycznie nie czuję wpływu alkoholu (bardzo mała dawka alkoholu)” ten stan wskazało 45,88% badanych osób. Mniejszą popularnością cieszyła się odpowiedź „czuję lekkie rozluźnienie i „szum” w głowie (mała dawka alkoholu)” - została wybrana przez 43,53% respondentów. W dalszej kolejności badani wskazywali odpowiedzi: „czuję duże rozluźnienie, pojawiają się nieznaczne problemy z koordynacją ruchową, mową i krytycznym myśleniem (średnia dawka alkoholu)” - 9,41% osób, „w większości nie pamiętam przebiegu zdarzeń (bardzo duża dawka alkoholu)” - 1,18% badanych. Większość respondentów wydaje się utrzymywać umiarkowane spożycie alkoholu, ale istnieje grupa, która doświadcza znacznego wpływu na stan fizyczny przy większych ilościach spożywanego alkoholu. To podkreśla potrzebę edukacji i monitorowania zachowań związanych z konsumpcją alkoholu w społeczności.

Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu?

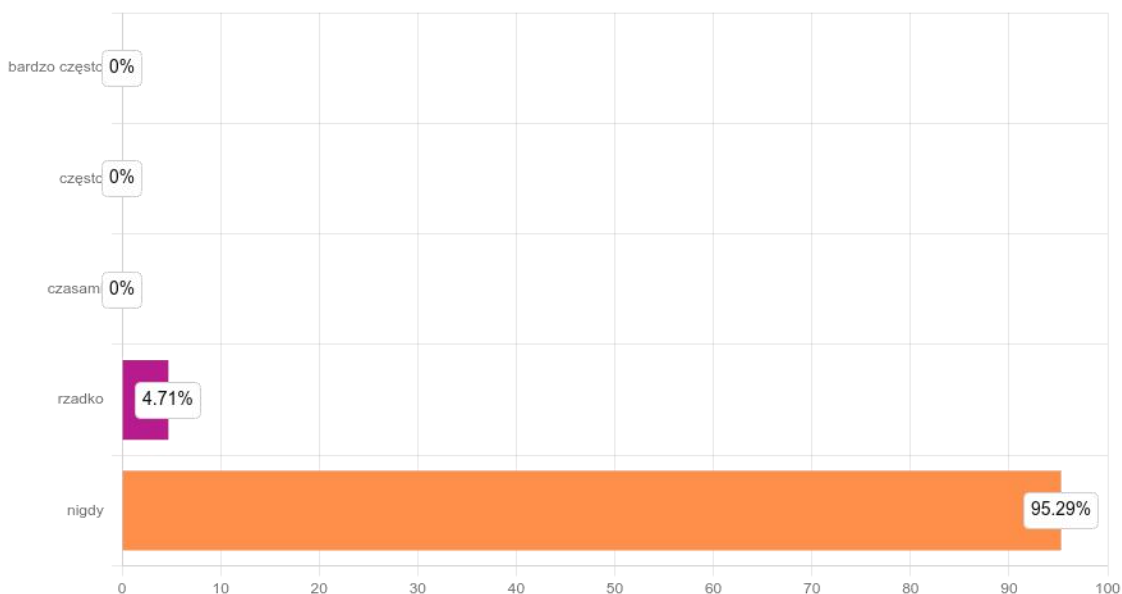
bardzo często: **0%** (0)

często: **0%** (0)

czasami: **0%** (0)

rzadko: **4,71%** (4)

nigdy: **95,29%** (81)

Podsumowując odpowiedzi mieszkańców na pytanie o wykonywanie obowiązków w pracy pod wpływem alkoholu, można stwierdzić, że zdecydowana większość respondentów (95,29%) deklaruje, iż „nigdy” im się to nie zdarzyło. Niemniej jednak istnieje niewielki odsetek osób, które przyznają, że zdarza im się wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu: „rzadko” (4,71%). Te dane sugerują, że choć większość badanej grupy utrzymuje profesjonalizm i nie łączy pracy z konsumpcją alkoholu, istnieje potrzeba monitorowania i prewencji w przypadku tych, którzy czasami lub rzadko podejmują takie działania.

Czy zdarzyło się Panu/i być świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu?

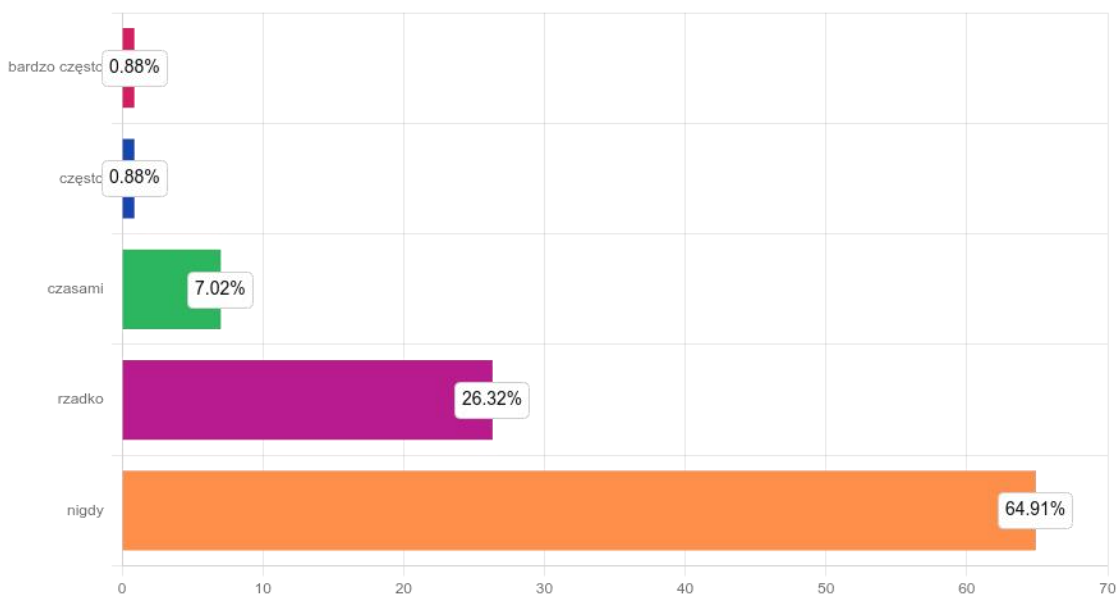
bardzo często: **0,88%** (1)

często: **0,88%** (1)

czasami: **7,02%** (8)

rzadko: **26,32%** (30)

nigdy: **64,91%** (74)

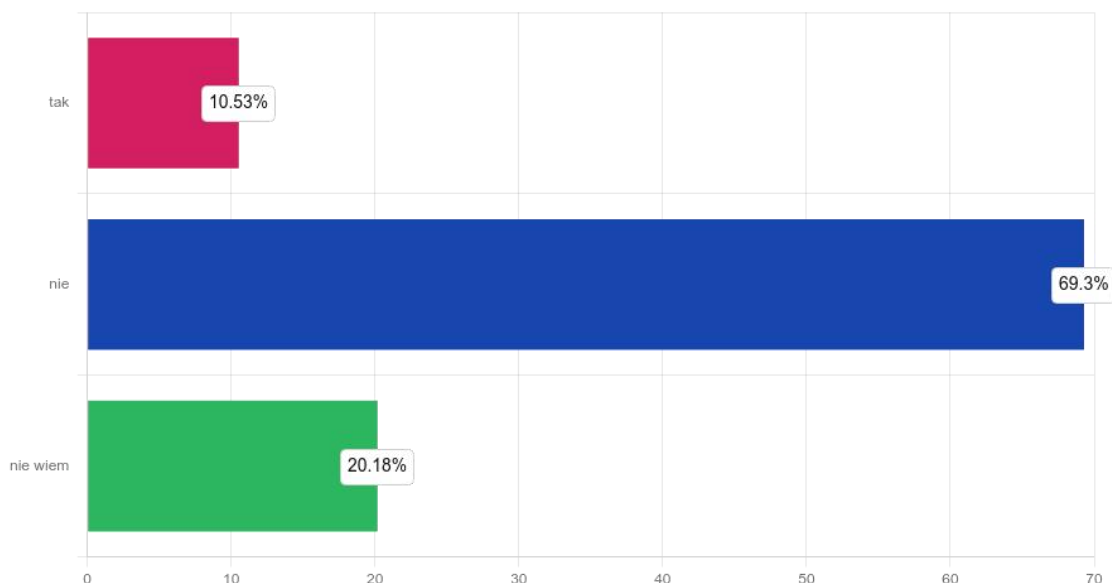
Mieszkańców zapytano także, czy zdarzyło im się być świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadzi pojazd będąc pod wpływem alkoholu. Ankietowani najczęściej wskazywali odpowiedź „nigdy” - 64,91% osób, co jest pozytywnym sygnałem. Niemniej jednak istnieje niewielki odsetek osób, który wybierał następujące odpowiedzi: „rzadko” - 26,32% ankietowanych, „czasami” - 7,02% respondentów, „bardzo często”, a także „często” - po 0,88% badanych. Te dane sugerują, że mimo dominującej większości osób niezwiązanych z sytuacjami, w których ktoś prowadził pojazd po spożyciu alkoholu, istnieje potrzeba kontynuowania działań edukacyjnych i prewencyjnych w celu zwiększenia świadomości i redukcji ryzyka związanego z jazdą w stanie nietrzeźwości. Współpraca interdyscyplinarna, głównie z policją, jest niezmiernie istotna w zapobieganiu przypadkom jazdy pod wpływem alkoholu. Policja odgrywa kluczową rolę w egzekwowaniu przepisów ruchu drogowego i karaniu osób łamiących te przepisy, w tym kierowców prowadzących pod wpływem alkoholu. Współpraca z innymi instytucjami, takimi jak służba zdrowia, organizacje społeczne i lokalne społeczności, może dodatkowo wspierać działania prewencyjne i edukacyjne.

Czy widział/a Pan/i kobiety w ciąży spożywające alkohol na terenie Pana/i miejscowości?

tak: **10,53%** (12)

nie: **69,3%** (79)

nie wiem: **20,18%** (23)

Analiza odpowiedzi mieszkańców na pytanie dotyczące obserwacji kobiet w ciąży spożywających alkohol na terenie miejscowości pozwala stwierdzić, że większość respondentów (69,3%) zadeklarowała, iż nie widziała kobiet w ciąży spożywających alkohol (odpowiedź „nie”). Spożywanie alkoholu w ciąży jest związane z ryzykiem wystąpienia FAS (Fetal Alcohol Syndrome/Płodowy Zespół Alkoholowy), co może prowadzić do różnych wad rozwojowych u dziecka. Wiedza na ten temat jest szeroko dostępna, a zalecenia dotyczące unikania alkoholu w ciąży są powszechnie znane, jednakże odpowiedź „nie wiem” została wskazana przez 20,18% badanych mieszkańców. Te wyniki sugerują, że mimo, iż większość mieszkańców nie obserwowała kobiet w ciąży spożywających alkohol, istotne jest promowanie środowiska społecznego, które wspiera kobiety w ciąży i zachęca do zdrowego stylu życia, w tym unikania alkoholu. Współpraca z różnymi instytucjami, w tym służbą zdrowia, organizacjami społecznymi i lokalnymi władzami, może być kluczowa w prowadzeniu działań edukacyjnych i prewencyjnych w tej kwestii. Pozostali mieszkańcy (10,53%) wskazali odpowiedź „tak”.

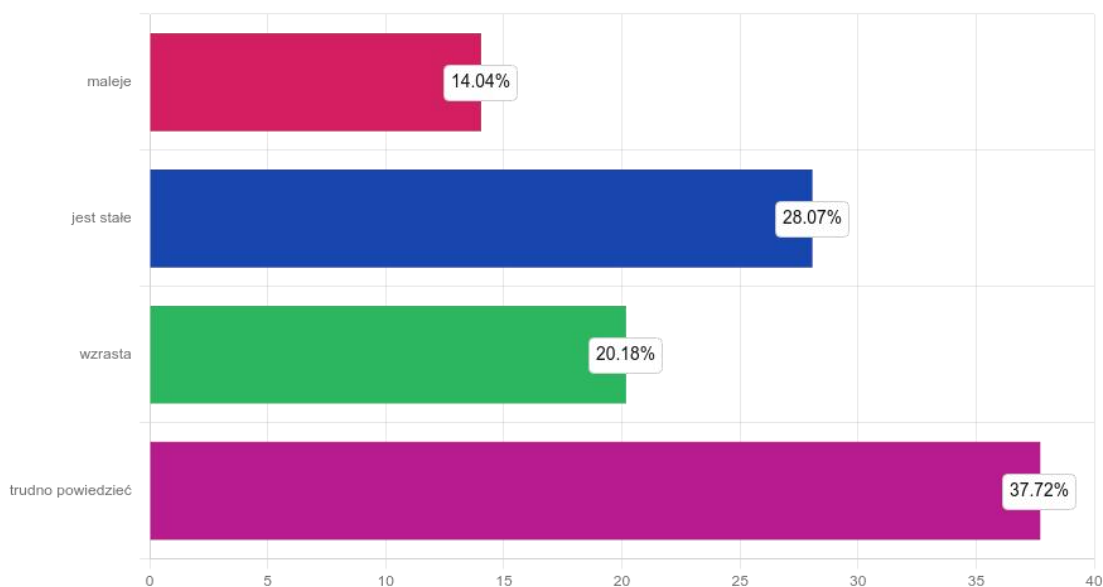
Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i miejscowości:

maleje: **14,04%** (16)

jest stałe: **28,07%** (32)

wzrasta: **20,18%** (23)

trudno powiedzieć: **37,72%** (43)

W ostatnim pytaniu do rozdziału, który dotyczył problemu uzależnień od alkoholu wśród dorosłych mieszkańców, badanych poproszono także o ocenę skali spożycia alkoholu w ich miejscowości na przestrzeni ostatnich kilku lat. Ankietowani najczęściej wskazywali odpowiedź „trudno powiedzieć” - 37,72% osób. W dalszej kolejności wybierano następujące odpowiedzi: „jest stałe” - 28,07% badanych, „wzrasta” - 20,18% respondentów, a także 14,04% osób wskazało odpowiedź „maleje”.

3. 3. Problem narkotykowy

Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki/dopalacze)?

nie zażywam środków psychoaktywnych: **92,98%** (106)

zażywałem/am tylko raz: **2,63%** (3)

raz w roku lub mniej: **1,75%** (2)

kilka razy w roku: **0,88%** (1)

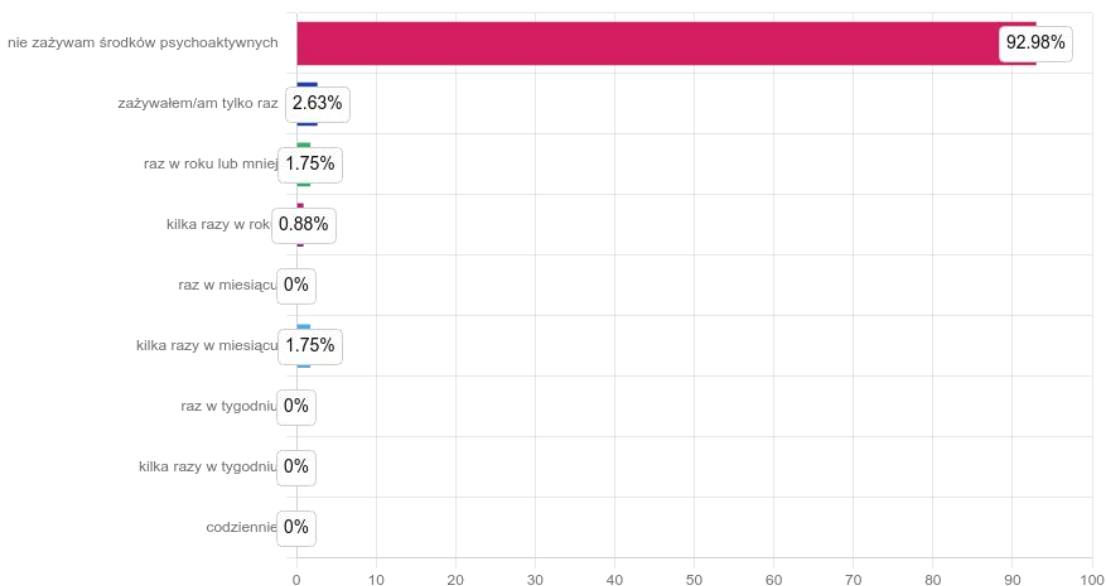
raz w miesiącu: **0%** (0)

kilka razy w miesiącu: **1,75%** (2)

raz w tygodniu: **0%** (0)

kilka razy w tygodniu: **0%** (0)

codziennie: **0%** (0)

Pierwsze pytanie, jakie zostało zadane mieszkańcom brzmiało „Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki/dopalacze)?”. Analiza odpowiedzi mieszkańców wskazuje, że zdecydowana większość respondentów (92,98%) zadeklarowała, iż nie zażywa tego typu substancji (odpowiedź „nie zażywam środków psychoaktywnych”). Jednocześnie niewielki odsetek osób przyznaje się do zażywania środków psychoaktywnych: „zażywałem/am tylko raz” (2,63%), „raz w roku lub mniej” lub „kilka razy w roku” (po 1,75%), „kilka razy w roku” (0,88%). Warto zauważyć, że dominującą grupą są osoby, które nie używają substancji psychoaktywnych, co może być pozytywnym wskaźnikiem w kontekście zdrowia społeczności. Niemniej jednak istnieje potrzeba monitorowania oraz działań prewencyjnych i edukacyjnych w celu zminimalizowania ryzyka związanego z używaniem narkotyków lub dopalaczy wśród badanych mieszkańców.

Co skłoniło Pana/ią do zażycia środków psychoaktywnych (narkotyki/dopalacze)?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

chęć dobrej zabawy: **20%** (2)

chęć bycia modnym: **0%** (0)

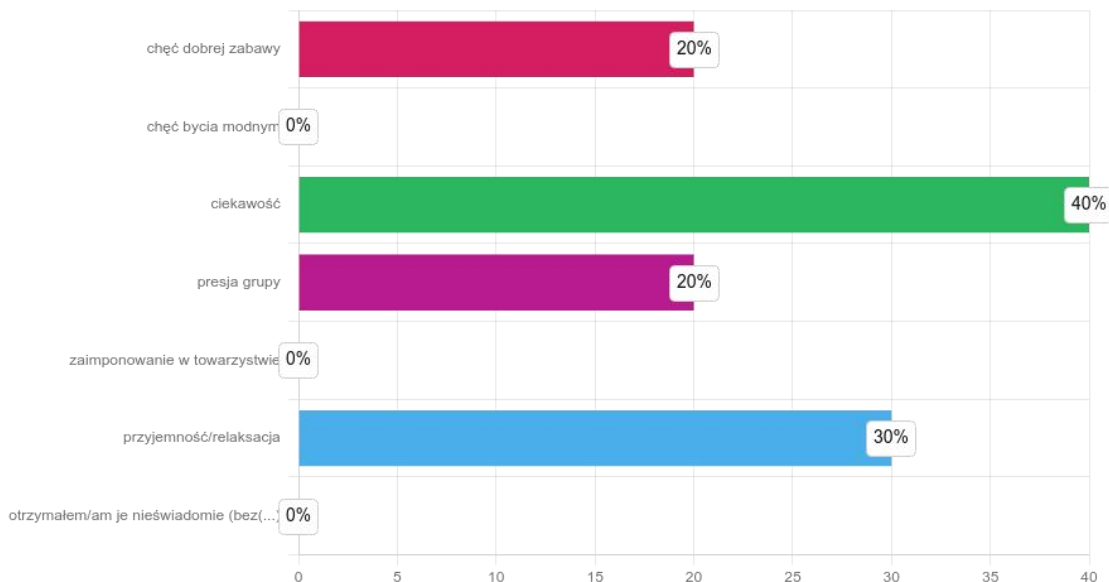
ciekawość: **40%** (4)

presja grupy: **20%** (2)

zaimponowanie w towarzystwie: **0%** (0)

przyjemność/relaksacja: **30%** (3)

otrzymałem/am je nieświadomie (bez mojej zgody): **0%** (0)

Następnie mieszkańców zapytano o to, co skłoniło ich do używania substancji psychoaktywnych, takich jak narkotyki czy dopalacze. Badani najczęściej wskazywali odpowiedzi: „ciekawość” (40%), „przyjemność/relaksacja” (30%), „chęć dobrej zabawy” lub „presja grupy” (po 20%).

Jakie substancje zażywał/a Pan/i w swoim życiu?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

marihuana lub haszysz: **70%** (7)

inne formy konopi: **10%** (1)

amfetamina: **0%** (0)

dopalacze: **0%** (0)

ekstazy: **10%** (1)

kokaina/crack: **0%** (0)

heroina: **0%** (0)

polska heroina tzw. „kompot”: **0%** (0)

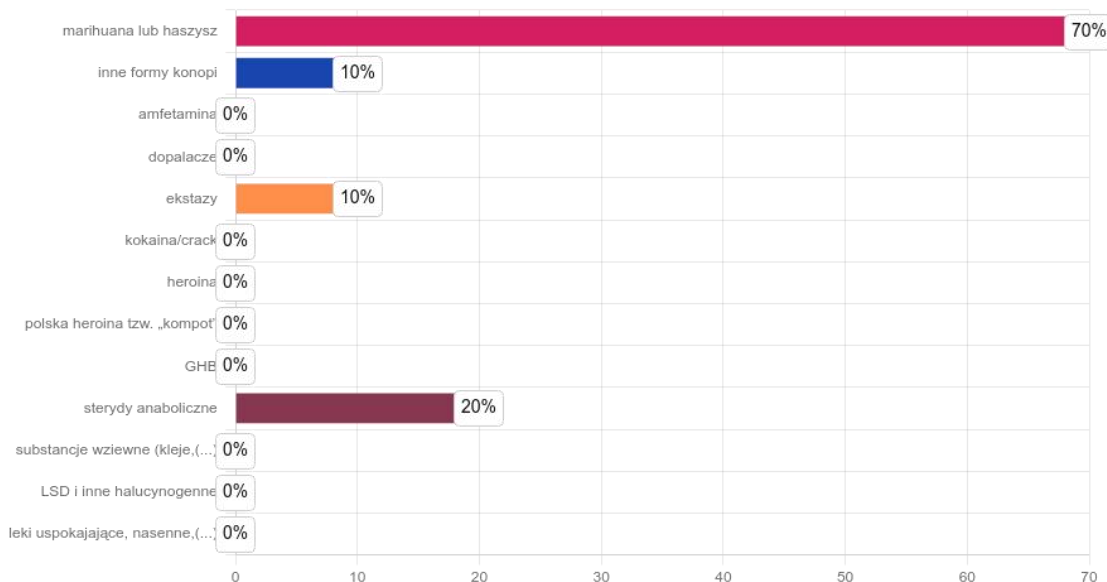
GHB: **0%** (0)

sterydy anaboliczne: **20%** (2)

substancje wziewne (kleje, rozpuszczalniki, farby itp.): **0%** (0)

LSD i inne halucynogenne: **0%** (0)

leki uspokajające, nasenne, przeciwbólne (np. metadon) itp. - o zastosowaniu niemedyicznym: **0%** (0)

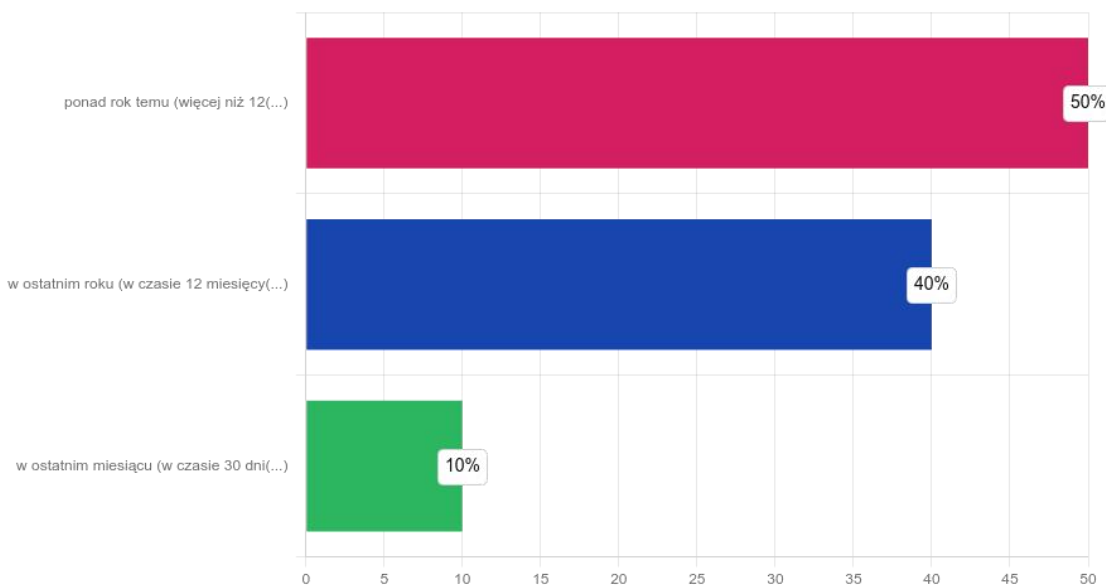
Dodatkowo mieszkańcom, którzy mieli kontakt z środkami psychoaktywnymi zadano pytanie, dotyczące rodzajów tych substancji, po które najczęściej sięgali, badani najczęściej wskazywali na „marihuana lub haszysz” - takiej odpowiedzi udzieliło 70% osób. W dalszej kolejności uczestnicy badania wybierali: „sterydy anaboliczne” - 20% osób, „inne formy konopi” lub „ekstazy” - po 10% mieszkańców.

Kiedy ostatnio zażywał/a Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki/dopalacze)?

ponad rok temu (więcej niż 12 miesięcy przed badaniem): **50%** (5)

w ostatnim roku (w czasie 12 miesięcy przed badaniem): **40%** (4)

w ostatnim miesiącu (w czasie 30 dni przed badaniem): **10%** (1)

Analiza odpowiedzi mieszkańców na pytanie dotyczące ostatniego zażycia środków psychoaktywnych ukazuje, iż respondenci deklarują, że ostatni raz sięgali po te substancje: „ponad rok temu (więcej niż 12 miesięcy przed badaniem)” (50%), „w ostatnim roku (w czasie 12 miesięcy przed badaniem)” (40%), a także „w ostatnim miesiącu (w czasie 30 dni przed badaniem)” (10%).

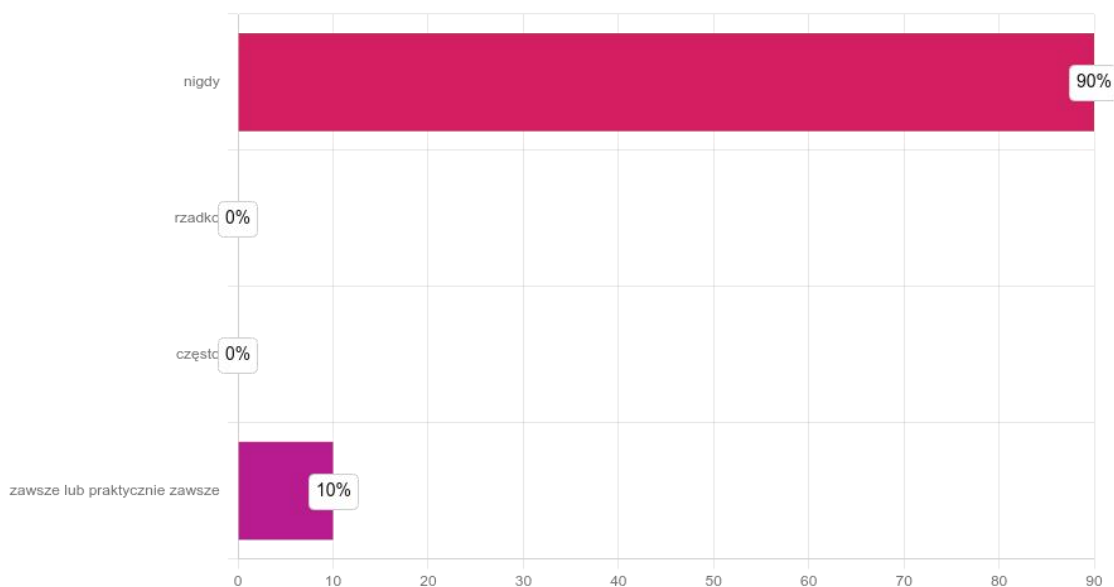
Czy zdarzyło się Panu/i zażywać środki psychoaktywne (narkotyki/dopalacze) samemu?

nigdy: **90%** (9)

rzadko: **0%** (0)

często: **0%** (0)

zawsze lub praktycznie zawsze: 10% (1)

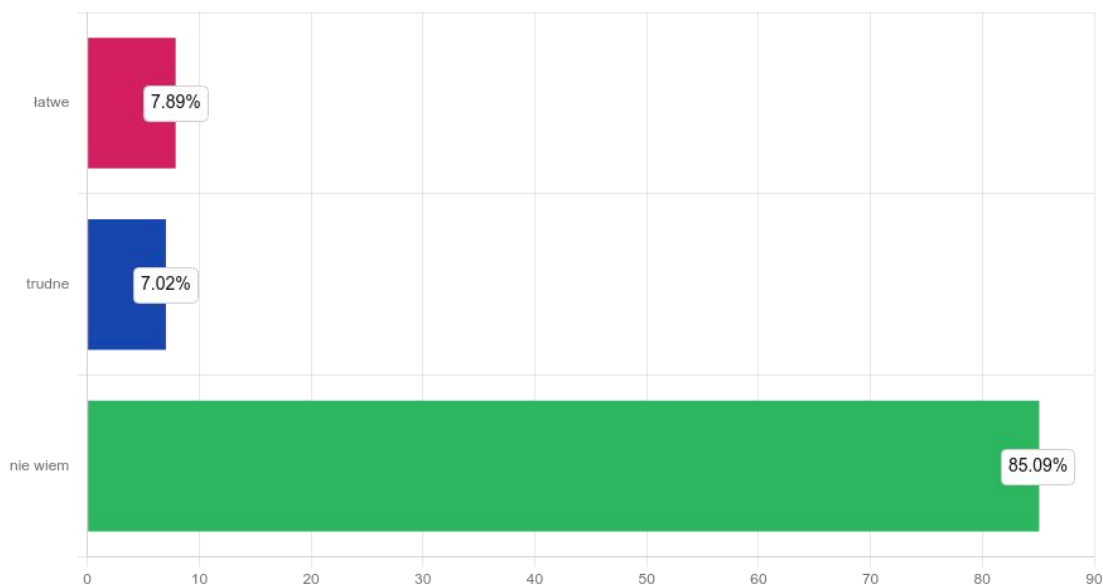
Przyglądając się kontaktom dorosłych mieszkańców z środkami psychoaktywnymi w samotności, można zauważyć, iż respondenci głównie wybierali odpowiedź „nigdy” - 90% badanych. Następnie mieszkańcy wskazywali odpowiedź: „zawsze lub praktycznie zawsze” (10%).

Gdyby chciał/a Pan/i zdobyć środki psychoaktywne (narkotyki/dopalacze) w swojej miejscowości byłyby to:

łatwe: **7,89%** (9)

trudne: **7,02%** (8)

nie wiem: **85,09%** (97)

Analizując dostępność substancji psychoaktywnych w miejscowości zauważyć można, iż ankietowani mieszkańcy najczęściej wskazywali odpowiedź „nie wiem” - wybrało ją 85,09% ankietowanych. Następnie wybierano odpowiedzi: „łatwe” - 7,89%, a także „trudne” - 7,02%.

Czy zna Pan/i miejsca, gdzie można kupić środki psychoaktywne (narkotyki/dopalacze)?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nie znam takich miejsc: **87,72%** (100)

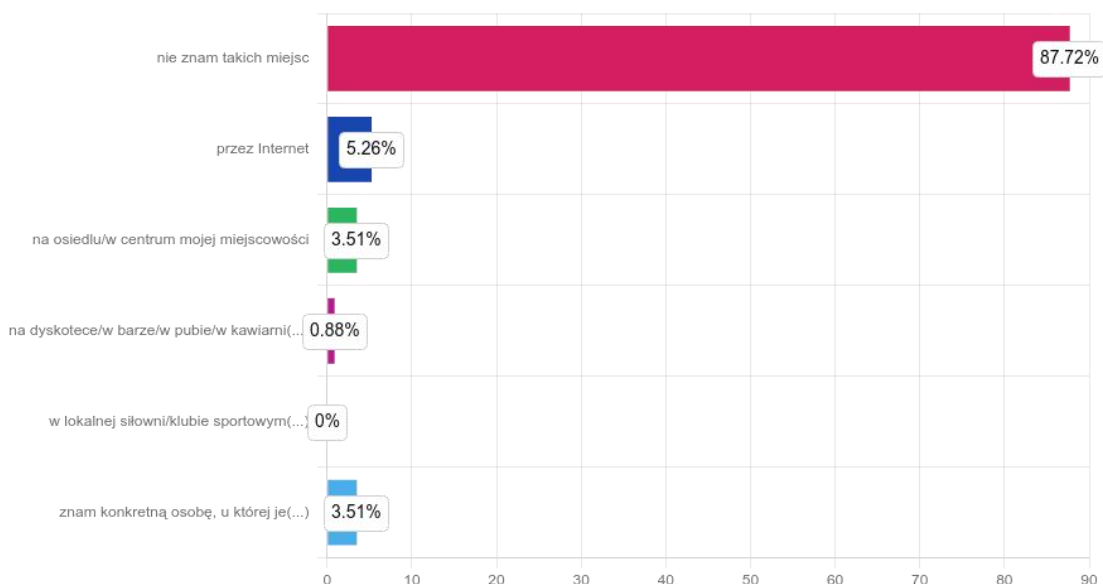
przez Internet: **5,26%** (6)

na osiedlu/w centrum mojej miejscowości: **3,51%** (4)

na dyskotecę/w barze/w pubie/w kawiarni w mojej miejscowości: **0,88%** (1)

w lokalnej siłowni/klubie sportowym itp.: **0%** (0)

znam konkretną osobę, u której je można zdobyć: **3,51%** (4)

Badanych mieszkańców poproszono także o wskazanie miejsc, w których ich zdaniem można kupić narkotyki lub dopalacze w miejscowości. Większość respondentów (87,72%) deklaruje, że nie zna miejsc, gdzie można nabyć środki psychoaktywne (narkotyki/dopalacze), co może sugerować ograniczoną świadomość dotyczącą lokalizacji takich punktów (odpowiedź „nie znam takich miejsc”). Jednakże, mniejszy odsetek osób wskazuje na następujące możliwości: „przez Internet” (5,26%), „na osiedlu/w centrum mojej miejscowości” lub „znam konkretną osobę, u której je można zdobyć” (po 3,51%), „na dyskotecę/w barze/w pubie/w kawiarni w mojej miejscowości” (0,88%).

Czy uważa Pan/i że zażywanie środków psychoaktywnych (narkotyki/dopalacze) jest szkodliwe dla zdrowia?

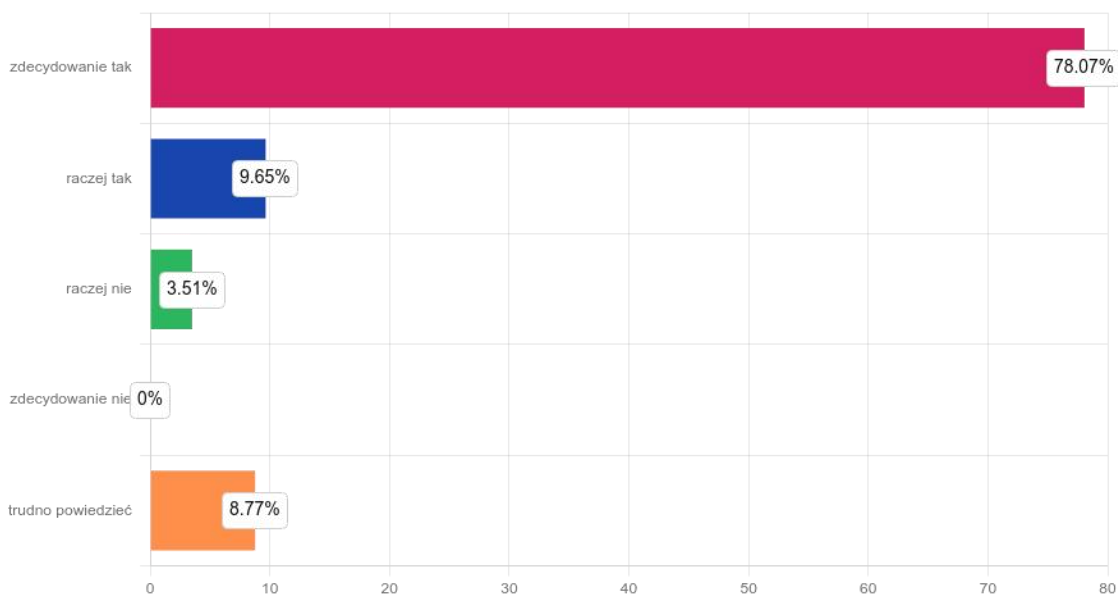
zdecydowanie tak: **78,07%** (89)

raczej tak: **9,65%** (11)

raczej nie: **3,51%** (4)

zdecydowanie nie: **0%** (0)

trudno powiedzieć: **8,77%** (10)

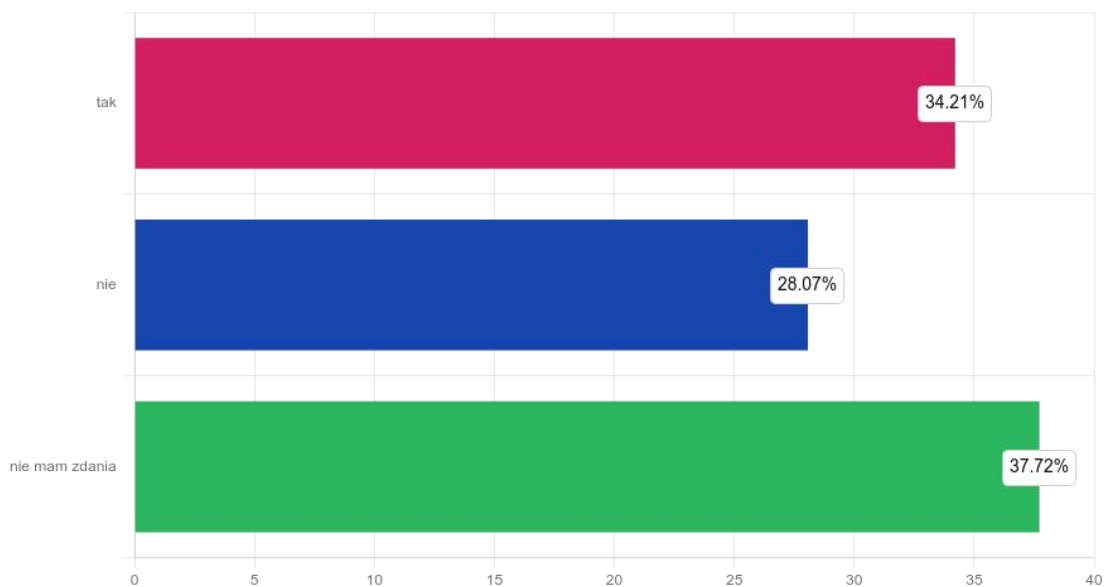
Przyglądając się opinii dorosłych mieszkańców na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych dla zdrowia, można dostrzec, iż największa część respondentów wskazała odpowiedzi „zdecydowanie tak” (78,07%), a także „raczej tak” (9,65%), co sugeruje powszechne przekonanie wśród respondentów o szkodliwości zażywania środków psychoaktywnych dla zdrowia. Niewielki odsetek osób wskazuje następujące odpowiedzi: „trudno powiedzieć” (8,77%), „raczej nie” (3,51%).

Czy uważa Pan/i, że marihuana powinna zostać zalegalizowana?

tak: **34,21%** (39)

nie: **28,07%** (32)

nie mam zdania: **37,72%** (43)

Warto zwrócić uwagę na poglądy ankietowanych mieszkańców dotyczące legalizacji marihuany. Największa część respondentów wskazała odpowiedź „nie mam zdania”- wskazało ją 37,72% osób. Następnie wybierano odpowiedzi „tak” - 34,21% badanych, a także „nie” - 28,07% osób.

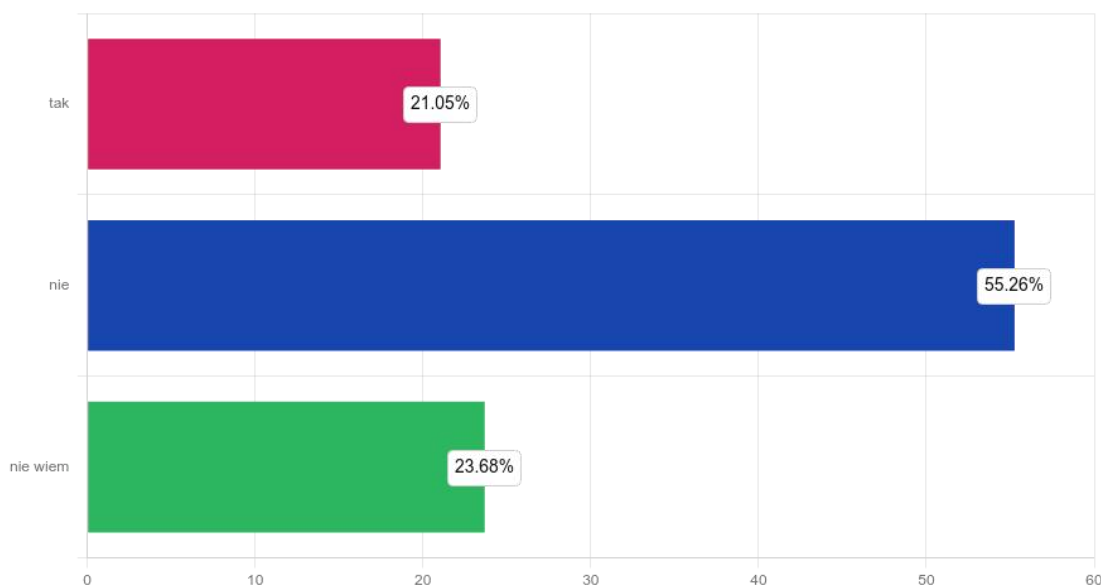
3. 4. Problem przemocy

Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?

tak: **21,05%** (24)

nie: **55,26%** (63)

nie wiem: **23,68%** (27)

Kolejne pytanie miało na celu sprawdzenie, czy ankietowani mieszkańcy znają osoby, które doświadczają przemocy domowej. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 55,26%. Druga w kolejności odpowiedź „nie wiem” została wskazana przez 23,68% badanych, a najmniej spośród ankietowanych mieszkańców, tj. 21,05% wskazało odpowiedź „tak”. Osoby doświadczające przemocy domowej często zmagają się z wieloma trudnościami, włączając w to fizyczne i emocjonalne cierpienie, poczucie izolacji oraz brak wsparcia. Dlatego też ważne jest, aby społeczeństwo i instytucje były gotowe zaoferować pomoc i wsparcie dla tych osób, nawet jeśli nie są one bezpośrednio widoczne w naszym otoczeniu. Należy kontynuować działania na rzecz edukacji społeczeństwa na temat przemocy w domu, budowania świadomości i zrozumienia, jak reagować i jak oferować wsparcie. Kluczowe jest również zapewnienie dostępu do odpowiednich zasobów i usług dla osób doświadczających przemocy, takich jak schroniska, linie wsparcia oraz specjalistyczne poradnictwo i terapia. Podsumowując, nawet jeśli większość respondentów nie zna bezpośrednio osób doświadczających przemocy w swoim domu, istnieje nadal pilna potrzeba kontynuacji działań na rzecz zapobiegania i zwalczania tego zjawiska oraz zapewnienia wsparcia dla tych, którzy są nim dotknięci.

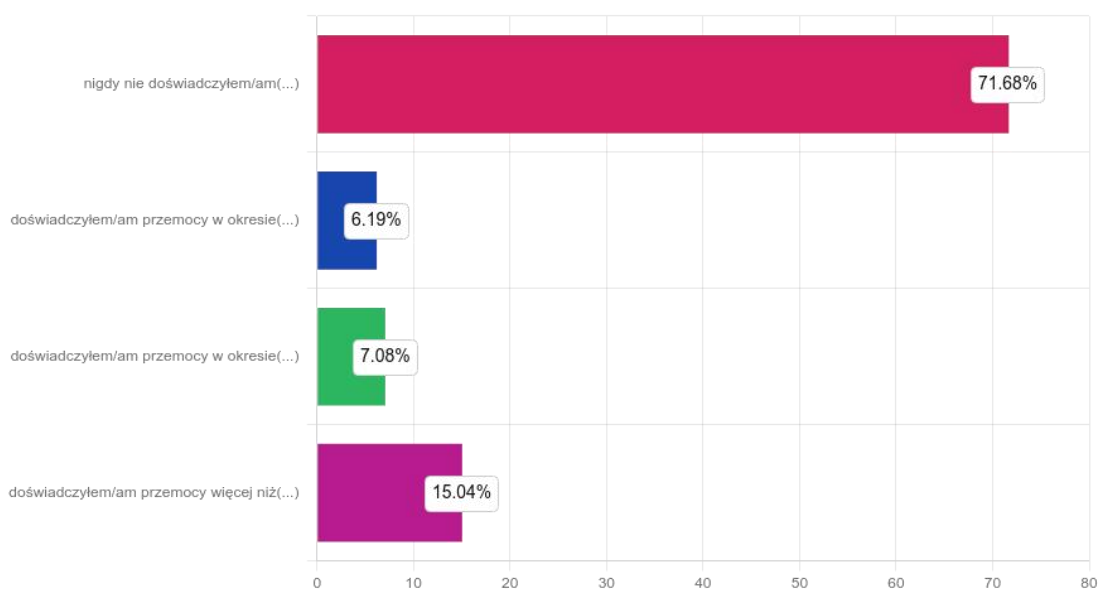
Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć jakichkolwiek form przemocy? Jeżeli tak, to kiedy ostatnio?

nigdy nie doświadczyłem/am jakichkolwiek formy przemocy: **71,68%** (81)

doświadczyłem/am przemocy w okresie ostatnich 30 dni: **6,19%** (7)

doświadczyłem/am przemocy w okresie ostatnich 12 miesięcy: **7,08%** (8)

doświadczyłem/am przemocy więcej niż 12 miesięcy temu: **15,04%** (17)

Następnie respondentów zapytano, czy zdarzyło im się doświadczyć kiedykolwiek przemocy. Większość mieszkańców (71,68%) zadeklarowało, że nigdy nie doświadczyli żadnej formy przemocy. Jednakże, pojawiły się odpowiedzi mieszkańców, którzy wskazywali, iż zdarzyło im się doświadczyć przemocy: „doświadczyłem/am przemocy więcej niż 12 miesięcy temu” (15,04%), „doświadczyłem/am przemocy w okresie ostatnich 12 miesięcy” (7,08%), a także „doświadczyłem/am przemocy w okresie ostatnich 30 dni” (6,19%) ankietowanych. Te wyniki sugerują, że choć większość badanych nie miała styczności z przemocą, widoczna jest grupa osób, która doświadczała kiedykolwiek przemocy, więc istnieje potrzeba badań i działań prewencyjnych, aby zrozumieć i skutecznie reagować na problemy związane z przemocą w społeczności.

Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

przemoc psychiczna: **75,76%** (25)

przemoc fizyczna: **36,36%** (12)

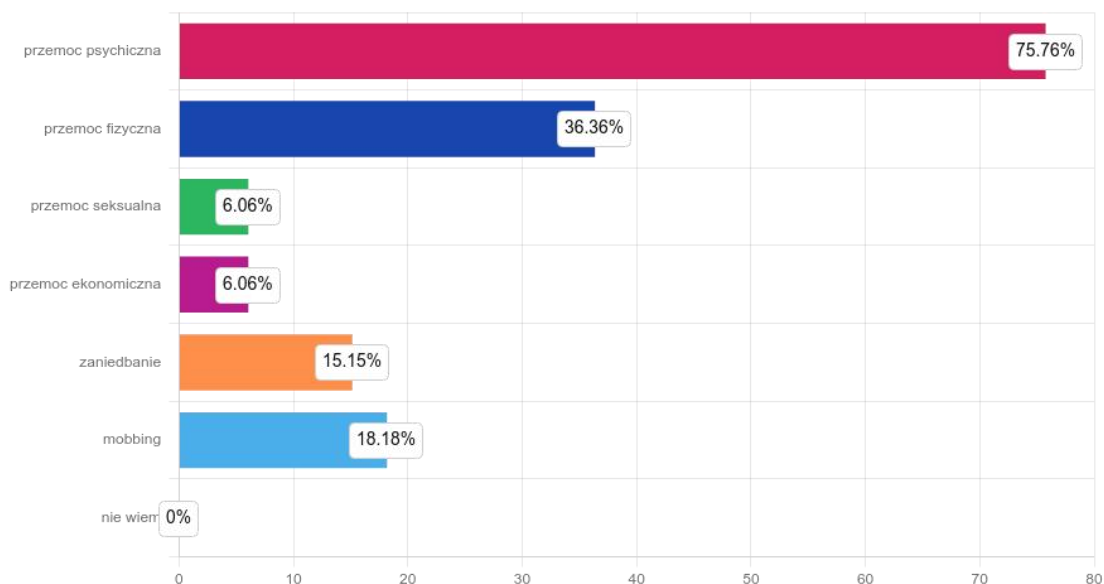
przemoc seksualna: **6,06%** (2)

przemoc ekonomiczna: **6,06%** (2)

zaniedbanie: **15,15%** (5)

mobbing: **18,18%** (6)

nie wiem: **0%** (0)

Mieszkańcy, którzy doświadczyli przemocy, pytani o jej rodzaj, zaznaczyli różne formy, gdzie najczęściej wymienianą była „przemoc psychiczna” - takiej odpowiedzi udzieliło 75,76% osób. W dalszej kolejności uczestnicy badania wskazywali na: „przemoc fizyczna” - 36,36%, „mobbing” 18,18%, „zaniedbanie” - 15,15%, „przemoc seksualna” lub „przemoc ekonomiczna” - po 6,06%.

Kto stosował wobec Pana/i przemoc?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

matka/opiekunka: **3,03%** (1)

ojciec/opiekun: **9,09%** (3)

siostra: **0%** (0)

brat: **0%** (0)

dziecko/dzieci: **0%** (0)

partner/partnerka: **6,06%** (2)

mąż/żona: **45,45%** (15)

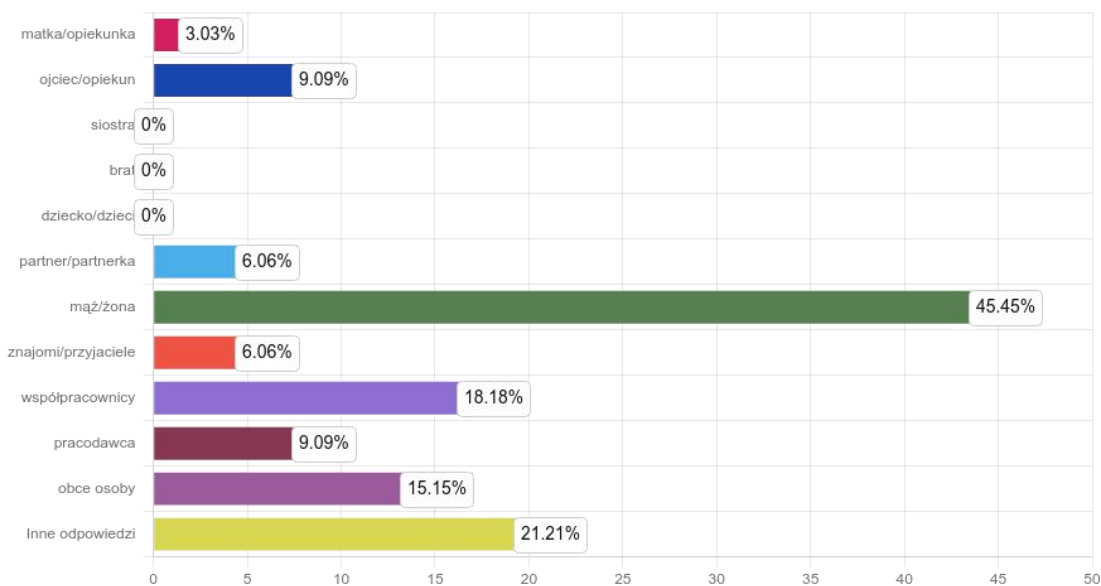
znajomi/przyjaciele: **6,06%** (2)

współpracownicy: **18,18%** (6)

pracodawca: **9,09%** (3)

obce osoby: **15,15%** (5)

Inne odpowiedzi: **21,21%** (7)

Inne odpowiedzi:

- (brak lub nieczytelna odpowiedź) (4)
- sąsiad
- urzędnicy
- patologia

Następnie badani mieszkańcy zostali poproszeni o wskazanie, kto stosował wobec nich przemoc. Respondenci najczęściej wymieniali takie osoby jak: „współpracownicy” (18,18%), „obce osoby” (15,15%), „ojciec/opiekun” lub „pracodawca” (po 9,09%), „partner/partnerka”, a także „znajomi/przyjaciele” (po 6,06%).

Rzadziej wskazywano na: „matka/opiekunka” (3,03%). Te wyniki podkreślają złożoność problemu przemocy oraz konieczność skierowanych działań prewencyjnych, edukacyjnych i wsparcia obejmujących różne rodzaje relacji społecznych.

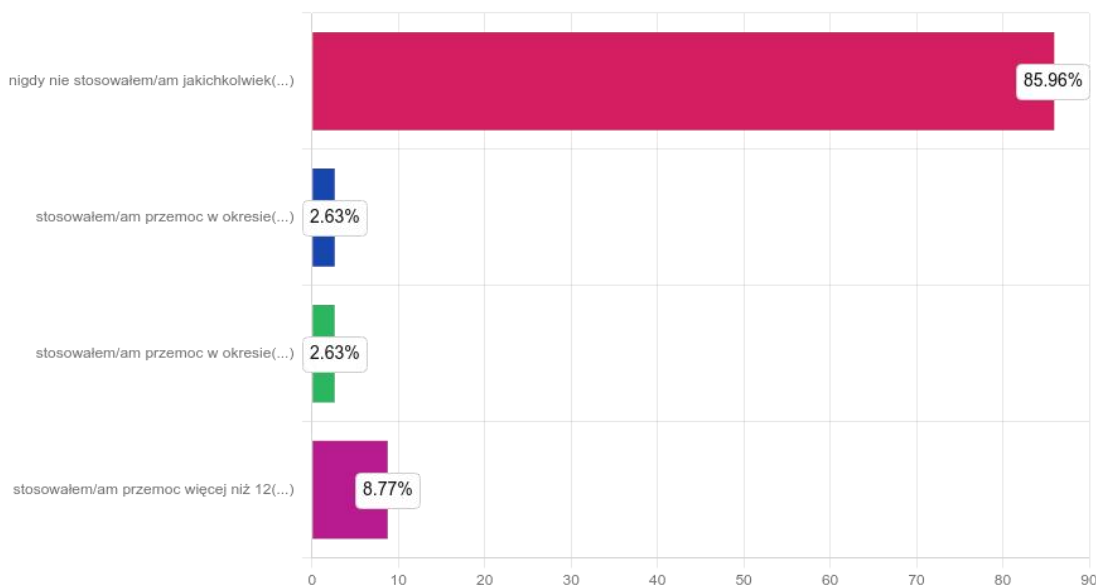
Czy kiedykolwiek doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i jakiegokolwiek formy przemocy wobec drugiej osoby? Jeżeli tak, to kiedy ostatnio?

nigdy nie stosowałem/am jakichkolwiek form przemocy: **85,96%** (98)

stosowałem/am przemoc w okresie ostatnich 30 dni: **2,63%** (3)

stosowałem/am przemoc w okresie ostatnich 12 miesięcy: **2,63%** (3)

stosowałem/am przemoc więcej niż 12 miesięcy temu: **8,77%** (10)

Kolejno mieszkańcy zostali zapytani, czy kiedykolwiek doszło do sytuacji, gdzie zastosowali jakiegokolwiek formy przemocy wobec drugiej osoby. Większość respondentów (85,96%) zadeklarowała, że nigdy nie stosowała żadnych form przemocy wobec innych osób. Jednakże, istnieje odsetek osób, które przyznały się do stosowania przemocy, wskazując na odpowiedzi: „stosowałem/am przemoc więcej niż 12 miesięcy temu” (8,77%), „stosowałem/am przemoc w okresie ostatnich 30 dni”, a także „stosowałem/am przemoc w okresie ostatnich 12 miesięcy” - po 2,63% ankietowanych. Te wyniki sugerują, że większość badanych nigdy nie była osobami stosującymi przemoc wobec innych, jednak istnieje mniejsza grupa osób, które przyznały się do stosowania przemocy w stosunkowo niedawnym okresie.

Jaki rodzaj przemocy Pan/i stosował/a?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

przemoc psychiczna: **35,29%** (6)

przemoc fizyczna: **58,82%** (10)

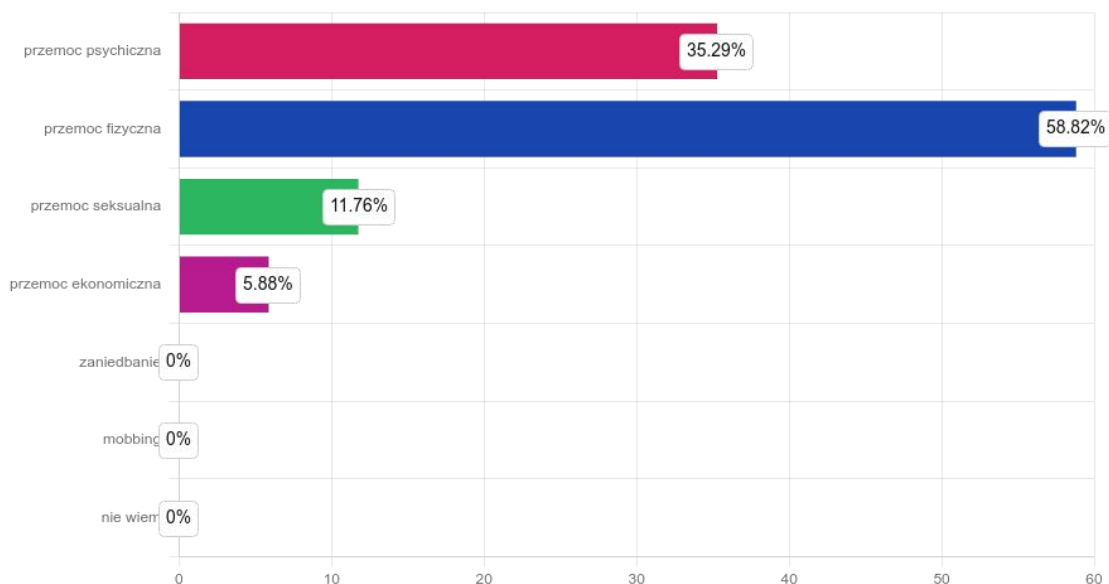
przemoc seksualna: **11,76%** (2)

przemoc ekonomiczna: **5,88%** (1)

zaniedbanie: **0%** (0)

mobbing: **0%** (0)

nie wiem: **0%** (0)

Nawiązując do poprzedniego pytania, mieszkańców zapytano jaki rodzaj przemocy zdarzyło im się stosować. Ankietowani, którzy stosowali zachowania przemocowe, deklarowali, iż była to: „przemoc fizyczna” (58,82%), „przemoc psychiczna” (35,29%), „przemoc seksualna” (11,76%), „przemoc ekonomiczna” (5,88%).

W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i przemoc?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

matka/opiekunka: **0%** (0)

ojciec/opiekun: **0%** (0)

siostra: **0%** (0)

brat: **0%** (0)

dziecko/dzieci: **29,41%** (5)

partner/partnerka: **5,88%** (1)

mąż/żona: **35,29%** (6)

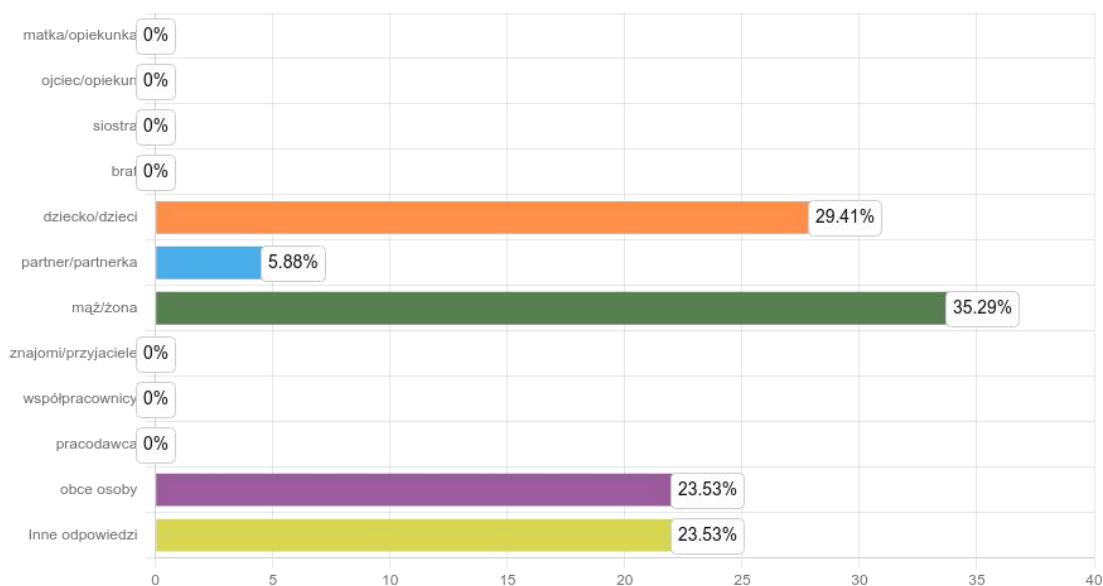
znajomi/przyjaciele: **0%** (0)

współpracownicy: **0%** (0)

pracodawca: **0%** (0)

obce osoby: **23,53%** (4)

Inne odpowiedzi: **23,53%** (4)

Inne odpowiedzi:

- (brak lub nieczytelna odpowiedź) (2)
- rówieśnicy ze szkolnych lat
- złodzieje

Uzupełniając poprzednie pytanie, mieszkańców zapytano o to, w stosunku do kogo zastosowali przemoc. Uczestnicy badania wskazywali następujące odpowiedzi: „mąż/żona” (35,29%), „dziecko/dzieci” (29,41%), „obce osoby” lub „Inne odpowiedzi” (po 23,53%), „partner/partnerka” (5,88%). Te wyniki ukazują różnorodność relacji, w których występuje przemoc, a wskazanie przez mieszkańców na odpowiedzi: „mąż/żona”, „dziecko/dzieci”, czy też „obce osoby” podkreśla złożoność tego zjawiska w kontekście różnych sfer

życia społeczności. Działania prewencyjne i wsparcie powinny być ukierunkowane na różne rodzaje relacji, w których pojawia się przemoc.

Czy stosując przemoc był/a Pan/i pod wpływem wymienionych środków psychoaktywnych?

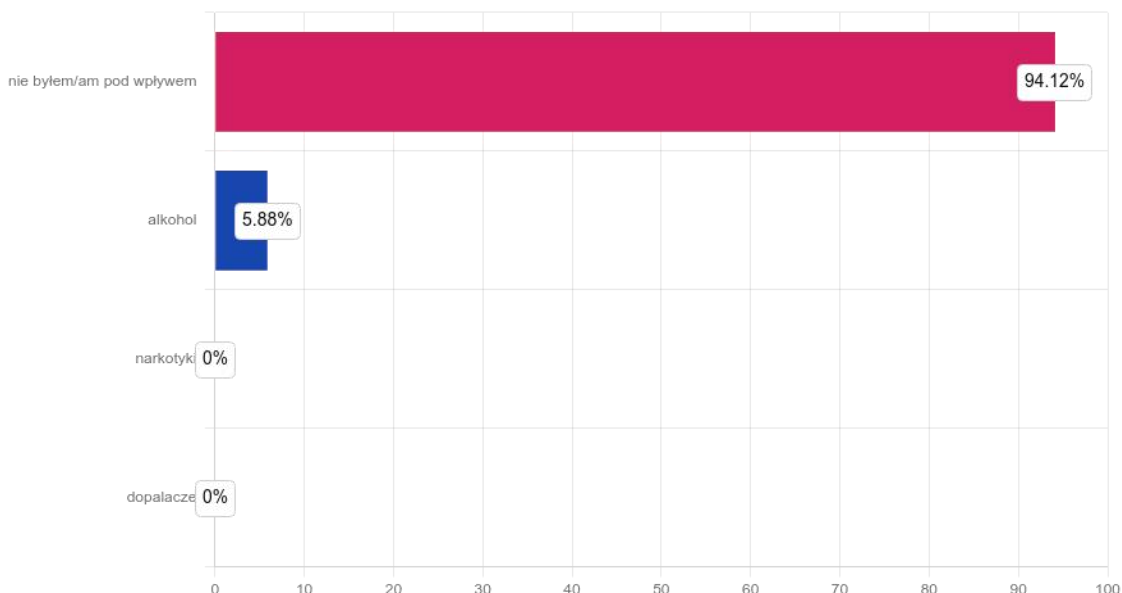
Można wybrać kilka odpowiedzi.

nie byłem/am pod wpływem: **94,12%** (16)

alkohol: **5,88%** (1)

narkotyki: **0%** (0)

dopalacze: **0%** (0)

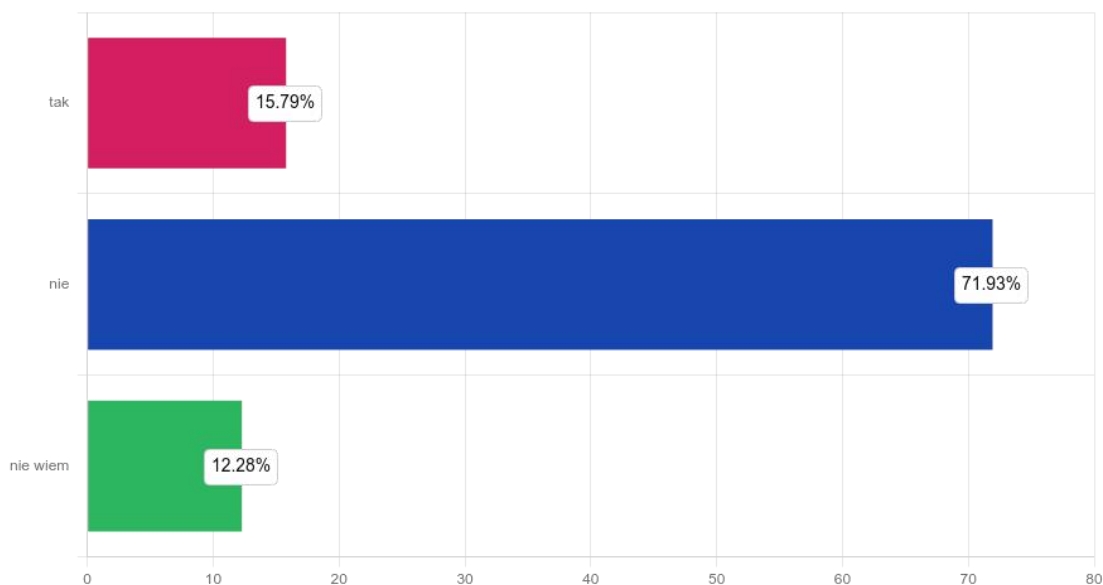
Badani respondenci zostali również zapytani, czy stosując przemoc, byli pod wpływem określonych substancji odurzających. Większość respondentów (94,12%) zadeklarowała, że nie była pod wpływem żadnych wymienionych substancji w momencie stosowania przemocy. Jednakże, niektórzy badani wskazywali na: „alkohol” (5,88%). Te wyniki sugerują, że istnieje pewne powiązanie między stosowaniem przemocy, a zażywaniem substancji odurzających, zwłaszcza odpowiedź dotycząca substancji takiej jak „alkohol”, co podkreśla znaczenie edukacji oraz działań prewencyjnych dotyczących używania substancji odurzających w celu zmniejszenia ryzyka przemocy.

Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy?

tak: **15,79%** (18)

nie: **71,93%** (82)

nie wiem: **12,28%** (14)

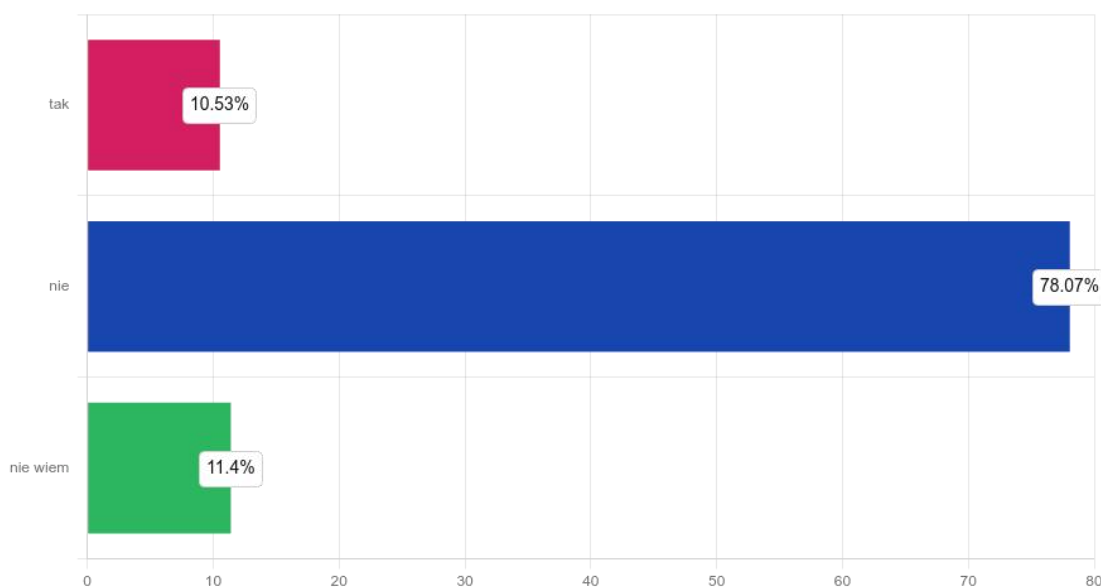
Z punktu widzenia niniejszej diagnozy istotne wydaje się podejście mieszkańców do stosowania przemocy. W tej kwestii mieszkańcom zdano pytanie: „Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy?”. Zdecydowana większość badanych (71,93%) wyraziła przekonanie, że nie ma okoliczności, które mogłyby usprawiedliwiać użycie przemocy. Natomiast pozostały odsetek badanych osób wskazał na odpowiedzi: „tak” (15,79%) oraz „nie wiem” (12,28%). Odpowiedzi mieszkańców sugerują, że większość badanych mieszkańców wykazuje brak akceptacji dla usprawiedliwiania przemocy, jednakże, obecność pewnej grupy respondentów, którzy uważają, że istnieją pewne okoliczności usprawiedliwiające przemoc, wskazuje na potrzebę głębszego zrozumienia i edukacji na temat skutków przemocy oraz budowania społecznej świadomości na temat konstruktywnego rozwiązywania sporów.

Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?

tak: **10,53%** (12)

nie: **78,07%** (89)

nie wiem: **11,4%** (13)

Natomiast jeśli chodzi o stosunek ankietowanych mieszkańców do stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci to największa część respondentów wskazała odpowiedź „nie” (78,07%) - co jest pozytywnym sygnałem. Druga w kolejności była odpowiedź „nie wiem”, którą zaznaczyło 11,4% badanych, a najmniej spośród ankietowanych, tj. 10,53% wskazało odpowiedź „tak”. Odpowiedzi mieszkańców sugerują, że większość nie popiera stosowania kar fizycznych w kontekście wychowywania dzieci, co może wynikać z rosnącej świadomości negatywnych skutków takiej praktyki.

Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć kiedykolwiek, któreś z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

wyzywanie/wulgaryzmy stosowane wobec mojej osoby: **17,54%** (20)

podszycanie się: **13,16%** (15)

rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów: **2,63%** (3)

ośmieszanie/poniżanie: **12,28%** (14)

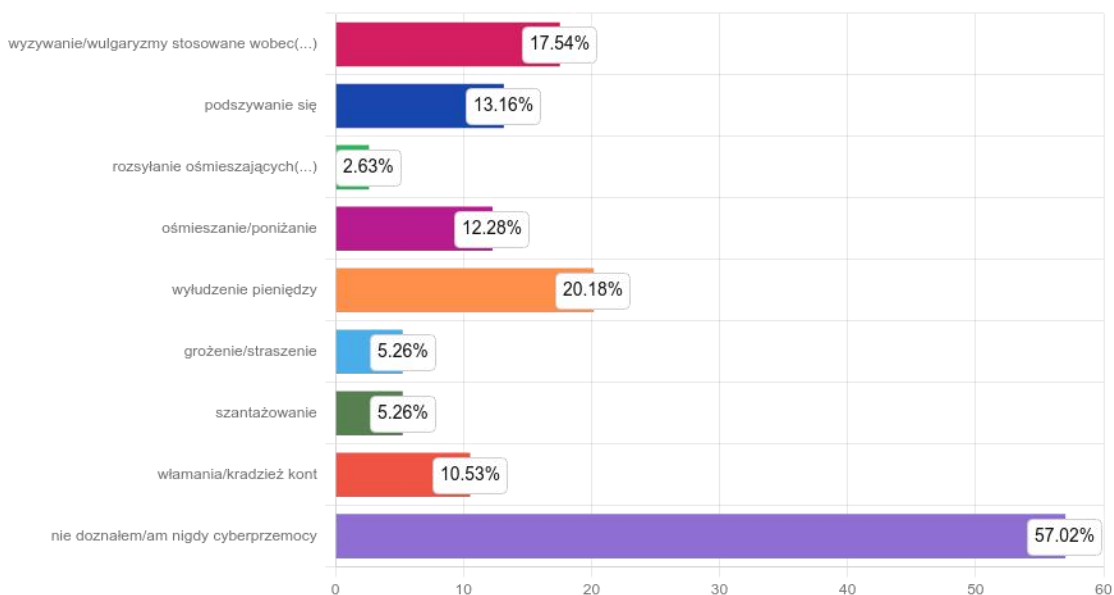
wyłudzenie pieniędzy: **20,18%** (23)

grożenie/straszenie: **5,26%** (6)

szantażowanie: **5,26%** (6)

włamania/kradzież kont: **10,53%** (12)

nie doznałem/am nigdy cyberprzemocy: **57,02%** (65)

Do form przemocy zaliczamy również cyberprzemoc, która wykorzystuje środki elektroniczne do szkodenia innym. Obejmuje ona szeroki zakres działań, takich jak zastraszenie, poniżanie, rozprzestrzenianie fałszywych informacji czy obrażanie poprzez platformy internetowe. Wśród najczęstszych przejawów cyberprzemocy można wymienić „hejtowanie”, kradzież tożsamości, groźby online czy rozpowszechnianie prywatnych treści bez zgody. W kontekście cyberprzemocy mieszkańców zapytano, czy zdarzyło im się jej kiedykolwiek doświadczyć. Większość badanych nie doświadczyła cyberprzemocy (57,02%), jednak jeśli mieszkańcy odpowiedzieli twierdząco na pytanie, poproszono ich o wskazanie, jakie to były zachowania. Najczęściej wybierano: „wyłudzenie pieniędzy” - 20,18%, a także „wyzywanie/wulgaryzmy stosowane wobec mojej osoby” - 17,54%, „podszycanie się” - 13,16%, „ośmieszanie/poniżanie” - 12,28%, „włamania/kradzież kont” - 10,53%, „grożenie/straszenie” lub „szantażowanie” - po 5,26% oraz „rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów” - 2,63%.

Czy zdarzyło się Panu/i stosować kiedykolwiek, którejs z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

wyzywanie/wulgaryzmy stosowane wobec innych osób: **4,39%** (5)

podszycwanie się: **3,51%** (4)

rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów: **0%** (0)

ośmieszanie/poniżanie: **3,51%** (4)

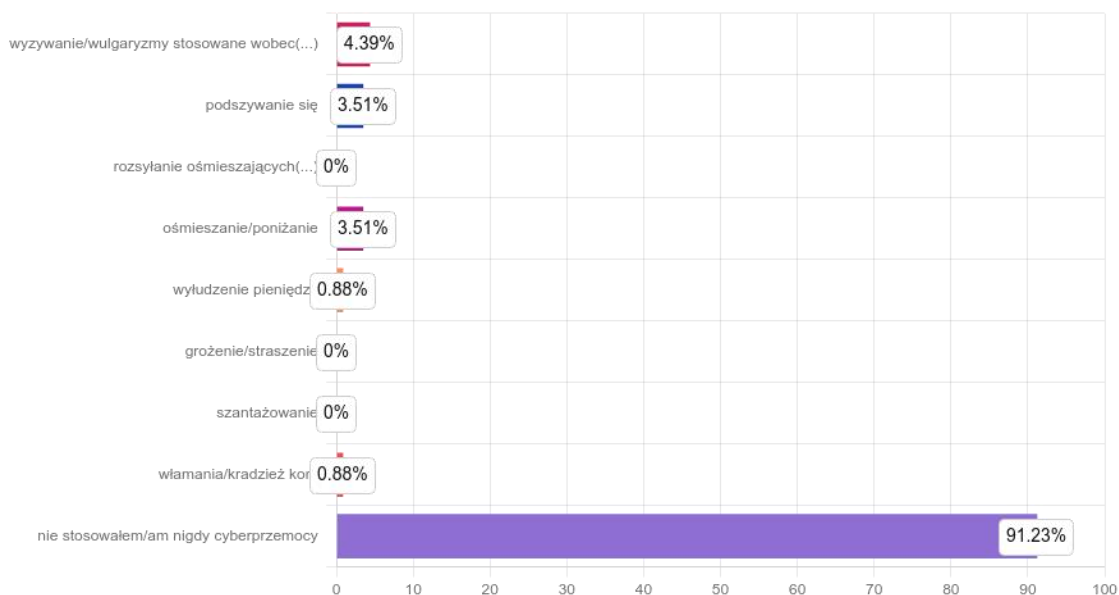
wyłudzenie pieniędzy: **0,88%** (1)

grożenie/straszenie: **0%** (0)

szantażowanie: **0%** (0)

włamania/kradzież kont: **0,88%** (1)

nie stosowałem/am nigdy cyberprzemocy: **91,23%** (104)

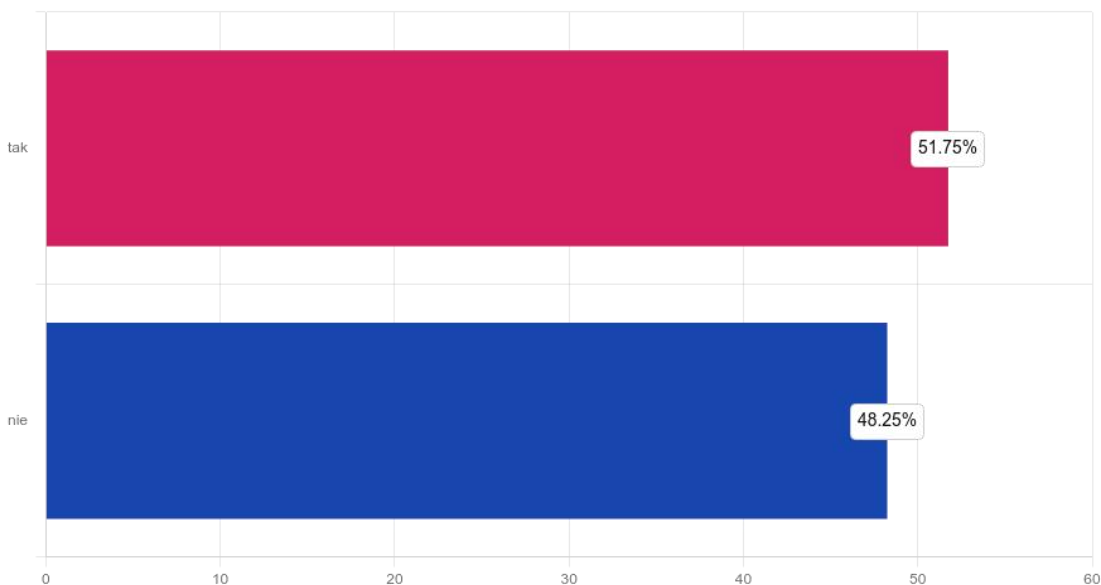
Następnie ankietowanych poproszono o wskazanie form cyberprzemocy, które zdarzyło im się stosować wobec innych osób. Najczęściej mieszkańcy nie stosowali żadnych form cyberprzemocy wobec innych (91,23%). Jednak niektórzy wskazywali na: „wyzywanie/wulgaryzmy stosowane wobec innych osób” - 4,39% badanych, „podszycwanie się”, czy też „ośmieszanie/poniżanie” - po 3,51% osób, „wyłudzenie pieniędzy” lub „włamania/kradzież kont” - po 0,88% ankietowanych.

3. 5. Problem uzależnień behavioralnych

Czy wie Pan/i czym są uzależnienia behawioralne?

tak: **51,75%** (59)

nie: **48,25%** (55)

Uzależnienia behawioralne to rodzaj uzależnień, które nie są związane z substancjami chemicznymi, ale z określonymi zachowaniami lub aktywnościami. Przykłady uzależnień behawioralnych obejmują uzależnienie od gier komputerowych, zakupów, jedzenia, Internetu, czy też np. hazardu. Mieszkańców zapytano, czy wiedzą czym są uzależnienia behawioralne. Uczestnicy badania zazwyczaj wskazywali odpowiedź „tak” - wybrało ją 51,75% badanych osób. Odpowiedź „nie” została wskazana przez 48,25% badanych. Uzależnienia behawioralne, choć niezwiązane z substancjami psychoaktywnymi, mogą znacząco wpływać na zdrowie psychiczne i fizyczne jednostki. Z tej perspektywy ważne jest, aby prowadzić działania edukacyjne, które zwiększą świadomość społeczeństwa na temat istnienia uzależnień behawioralnych, ich objawów i potencjalnych skutków. Warto także rozwijać programy prewencyjne, które pomogą w identyfikacji i zarządzaniu tymi uzależnieniami już na etapie wczesnego rozwoju. Dodatkowo, istotne jest wspieranie badań naukowych nad uzależnieniami behawioralnymi, aby zyskać bardziej kompleksowe zrozumienie mechanizmów tych zaburzeń oraz opracować skuteczne strategie leczenia i interwencji. Pomoc psychologiczna i terapeutyczna powinna być dostępna dla osób dotkniętych uzależnieniem behawioralnym, aby wspierać ich w procesie rekonwalescencji i reintegracji społecznej.

Czy zdarza się Panu/i często odczuwanie wewnętrznego przymusu lub silnego pragnienia rozpoczęcia oraz jak najdłuższego kontynuowania:

Można wybrać kilka odpowiedzi.

oglądania pornografii: **1,75%** (2)

korzystania z telefonu komórkowego: **28,95%** (33)

korzystania z komputera i Internetu: **11,4%** (13)

zdrowego odżywiania się: **12,28%** (14)

grania w gry komputerowe/video: **4,39%** (5)

robienia zakupów - zakupoholizm: **4,39%** (5)

grania w lotto, zdraпки, itp.: **0%** (0)

rozpoczęcia zakładu bukmacherskiego: **0%** (0)

grania na automatach o niskich wygranych: **0%** (0)

dbałości o sylwetkę poprzez ćwiczenia fizyczne i/lub restrykcyjną dietę i/lub sterydy: **5,26%** (6)

nadmiernego myślenia o pracy - pracoholizm: **13,16%** (15)

kradzieży nawet drobnych przedmiotów o niskiej wartości: **0%** (0)

korzystania z zabiegów medycyny estetycznej oraz operacji plastycznych: **0%** (0)

nie dotyczy: **48,25%** (55)

Celem oszacowania skali uzależnień behawioralnych, ankietowanych poproszono o wskazanie, czy często odczuwają wewnętrzny przymus lub silne pragnienia rozpoczęcia oraz jak najdłuższego kontynuowania wymienionych czynności. Wskazywano następujące rodzaje zachowań: „nie dotyczy” - 48,25%, „korzystania z telefonu komórkowego” - 28,95%, „nadmiernego myślenia o pracy - pracoholizm” 13,16%, „zdrowego odżywiania się” - 12,28%, „korzystania z komputera i Internetu” - 11,4%, „dbałości o sylwetkę poprzez ćwiczenia fizyczne i/lub restrykcyjną dietę i/lub sterydy”- 5,26%, „grania w gry komputerowe/video” lub „robienia zakupów - zakupoholizm” - po 4,39%, „oglądania pornografii” - 1,75%.

Czy zna Pan/i osobę z najbliższego otoczenia, która w Pańskiej ocenie jest uzależniona? Jeśli tak, proszę zaznaczyć od czego:

Można wybrać kilka odpowiedzi.

oglądania pornografii: **3,51%** (4)

korzystania z telefonu komórkowego: **58,77%** (67)

korzystania z komputera i Internetu: **35,96%** (41)

zdrowego odżywiania się: **11,4%** (13)

grania w gry komputerowe/video: **28,95%** (33)

robienia zakupów - zakupoholizm: **9,65%** (11)

grania w lotto, zdrapki, itp.: **5,26%** (6)

rozpoczęcia zakładu bukmacherskiego: **7,02%** (8)

grania na automatach o niskich wygranych: **2,63%** (3)

dbałości o sylwetkę poprzez ćwiczenia fizyczne i/lub restrykcyjną dietę i/lub sterydy: **8,77%** (10)

nadmiernego myślenia o pracy - pracoholizm: **15,79%** (18)

kradzieży nawet drobnych przedmiotów o niskiej wartości: **2,63%** (3)

korzystania z zabiegów medycyny estetycznej oraz operacji plastycznych: **5,26%** (6)

nie znam takiej osoby/osób: **24,56%** (28)

Ankietowanych zapytano także, czy znają osobę z ich najbliższego otoczenia, która jest uzależniona. Wskazywano następujące rodzaje zachowań: „korzystania z telefonu komórkowego” - 58,77%, „korzystania z komputera i Internetu” - 35,96%, „grania w gry komputerowe/video” 28,95%, „nie znam takiej osoby/osób” - 24,56%, „nadmiernego myślenia o pracy - pracoholizm” - 15,79%, „zdrowego odżywiania się” - 11,4%, „robienia zakupów - zakupoholizm” - 9,65%, „dbałości o sylwetkę poprzez ćwiczenia fizyczne i/lub restrykcyjną dietę i/lub sterydy” - 8,77%, „rozpoczęcia zakładu bukmacherskiego” - 7,02%, „grania w lotto, zdrapki, itp.” lub „korzystania z zabiegów medycyny estetycznej oraz operacji plastycznych” - po 5,26%, „oglądania pornografii” - 3,51%, „grania na automatach o niskich wygranych” oraz „kradzieży nawet drobnych przedmiotów o niskiej wartości” - po 2,63%.

Jak często korzysta Pan/i z urządzeń elektronicznych takich jak komputer, tablet, telefon komórkowy (wykorzystywany do celów innych niż rozmowy telefoniczne), konsola do gier, smart tv itp.?

codziennie: **78,07%** (89)

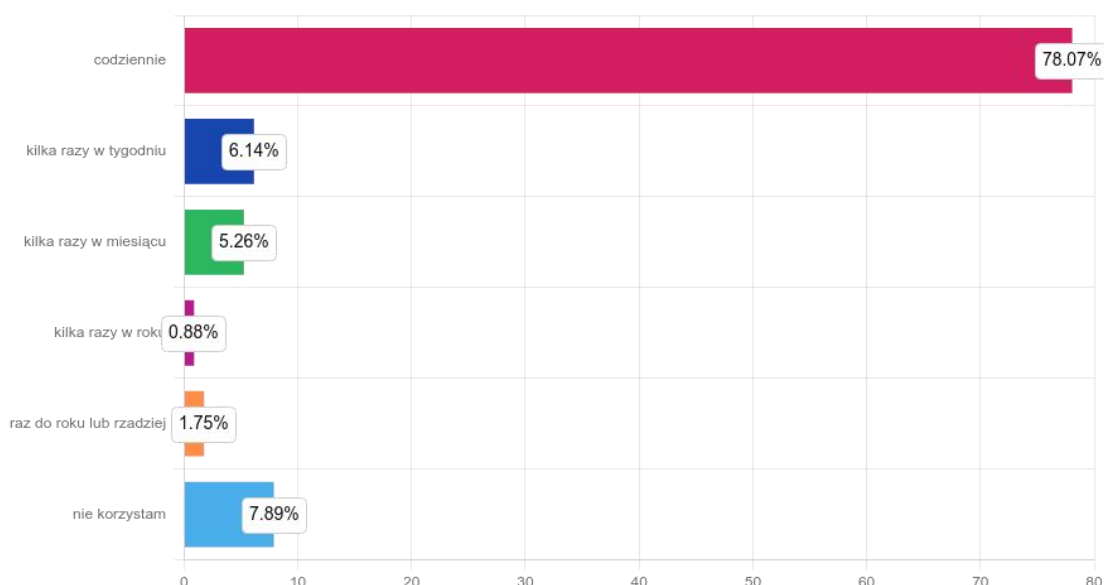
kilka razy w tygodniu: **6,14%** (7)

kilka razy w miesiącu: **5,26%** (6)

kilka razy w roku: **0,88%** (1)

raz do roku lub rzadziej: **1,75%** (2)

nie korzystam: **7,89%** (9)

Następnie mieszkańców poproszono o wskazanie, jak często korzystają z urządzeń elektronicznych takich jak komputer, tablet, telefon komórkowy (wykorzystywany do celów innych niż rozmowy telefoniczne), konsola do gier, smart tv itp. Odpowiedź „codziennie” była wskazywana najczęściej, przez (78,07%) osób. Druga w kolejności odpowiedź „nie korzystam” została wybrana przez 7,89% próby. W dalszej kolejności respondenci wskazywali odpowiedzi: „kilka razy w tygodniu” - 6,14% osób, „kilka razy w miesiącu” - 5,26% badanych, „raz do roku lub rzadziej” - 1,75% respondentów, a także „kilka razy w roku” - 0,88% badanych. Współczesna rzeczywistość coraz bardziej zaznacza się poprzez nasze powiązanie z elektronicznymi gadżetami, które stały się nieodłącznym elementem naszej codzienności. Warto zauważyć, że tego rodzaju częste korzystanie z technologii może mieć zarówno pozytywne, jak i negatywne aspekty. Z jednej strony, elektroniczne urządzenia umożliwiają szybki dostęp do informacji, komunikację na odległość, a także oferują rozrywkę i edukację. Z drugiej strony, istnieje ryzyko nadmiernej ekspozycji, co może prowadzić do problemów zdrowotnych, takich jak szkodliwe efekty na zdrowie psychiczne czy fizyczne. W związku z tym, istotne jest, aby społeczeństwo rozwijało świadomość odpowiedzialnego korzystania z technologii elektronicznych, zwłaszcza w kontekście zdrowia psychicznego. Programy edukacyjne, promowanie zdrowego stylu życia cyfrowego, a także świadome zarządzanie czasem spędzonym przed ekranem, są kluczowe dla utrzymania równowagi między korzyściami, jakie niesie ze sobą technologia, a jej potencjalnymi negatywnymi skutkami.

Ile czasu w ciągu dnia poświęca Pan/i na korzystanie z Internetu (poza pracą)?

do 1 godz.: **38,1%** (40)

1-3 godz.: **37,14%** (39)

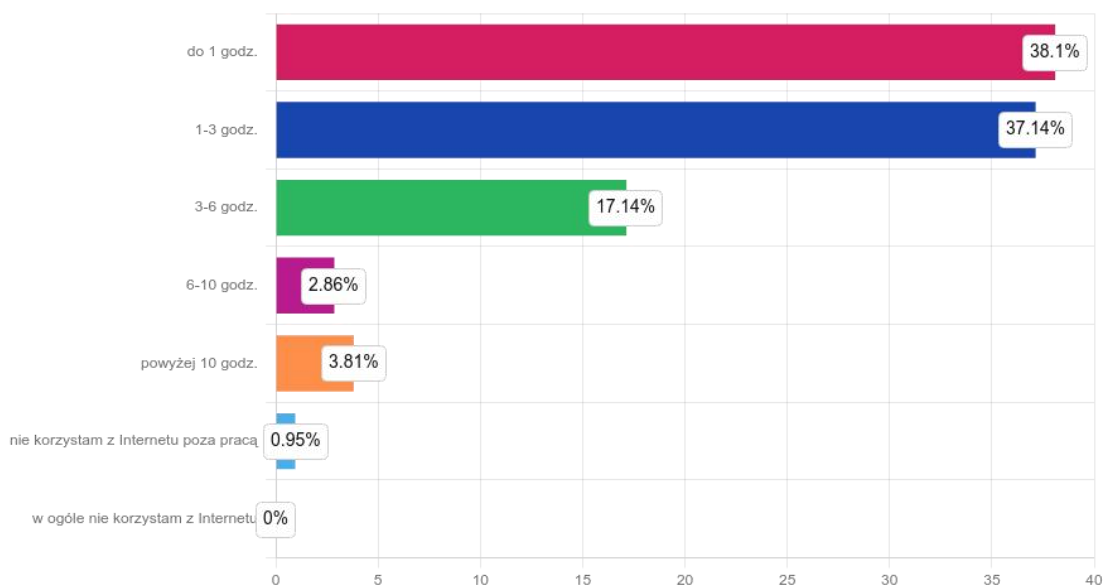
3-6 godz.: **17,14%** (18)

6-10 godz.: **2,86%** (3)

powyżej 10 godz.: **3,81%** (4)

nie korzystam z Internetu poza pracą: **0,95%** (1)

w ogóle nie korzystam z Internetu : **0%** (0)

Dodatkowo respondentów poproszono o wskazanie ile czasu poświęcają każdego dnia na korzystanie z nowych mediów. Mieszkańcy najczęściej wskazywali na odpowiedź „do 1 godz.”, która była wybierana przez 38,1% osób. W dalszej kolejności mieszkańcy wskazywali odpowiedzi: „1-3 godz.” - 37,14% próby, „3-6 godz.” - 17,14% osób, „powyżej 10 godz.” - 3,81% ankietowanych, „6-10 godz.” - 2,86% badanych, „nie korzystam z Internetu poza pracą” - 0,95% osób.

Z jakich powodów (poza pracą!) najczęściej korzysta Pan/i z Internetu?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

social media (Facebook, X, Instagram, TikTok itp.): **66,35%** (69)

kontakt ze znajomymi: **60,58%** (63)

poznawanie nowych osób: **3,85%** (4)

oglądanie filmów, seriali, programów i kanałów np. na YouTube: **30,77%** (32)

słuchanie muzyki: **40,38%** (42)

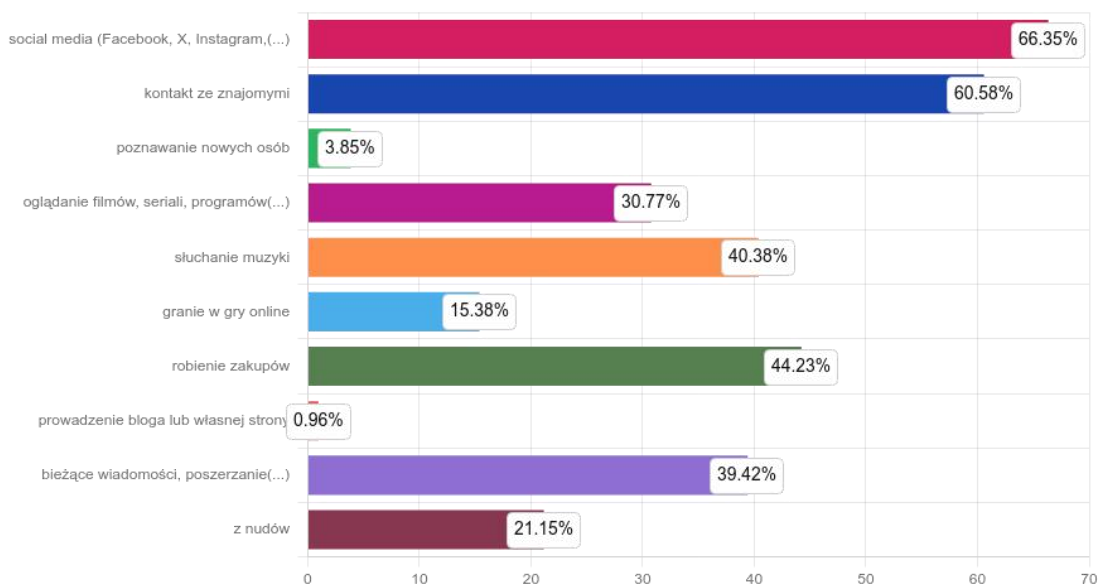
granie w gry online: **15,38%** (16)

robienie zakupów: **44,23%** (46)

prowadzenie bloga lub własnej strony: **0,96%** (1)

bieżące wiadomości, poszerzanie swojej wiedzy, hobby itp.: **39,42%** (41)

z nudów: **21,15%** (22)

Na powyższe pytanie odpowiedziały te osoby, które zadeklarowały w poprzednim pytaniu, iż korzystają z Internetu. Główny powód, jaki wybierali ankieterowani mieszkańcy to: „social media (Facebook, X, Instagram, TikTok itp.)” - takiej odpowiedzi udzieliło 66,35% osób. W dalszej kolejności respondenci wskazywali na: „kontakt ze znajomymi” - 60,58%, „robienie zakupów” - 44,23%, „słuchanie muzyki” - 40,38%, „bieżące wiadomości, poszerzanie swojej wiedzy, hobby itp.” - 39,42%, „oglądanie filmów, seriali, programów i kanałów np. na YouTube” - 30,77%, „z nudów” - 21,15%, „granie w gry online” - 15,38%, „poznawanie nowych osób” - 3,85% oraz „prowadzenie bloga lub własnej strony” - 0,96%. Te wyniki pokazują różnorodność zastosowań Internetu w życiu codziennym, podkreślając jego znaczenie jako narzędzia społecznościowego, rozrywkowego i komunikacyjnego.

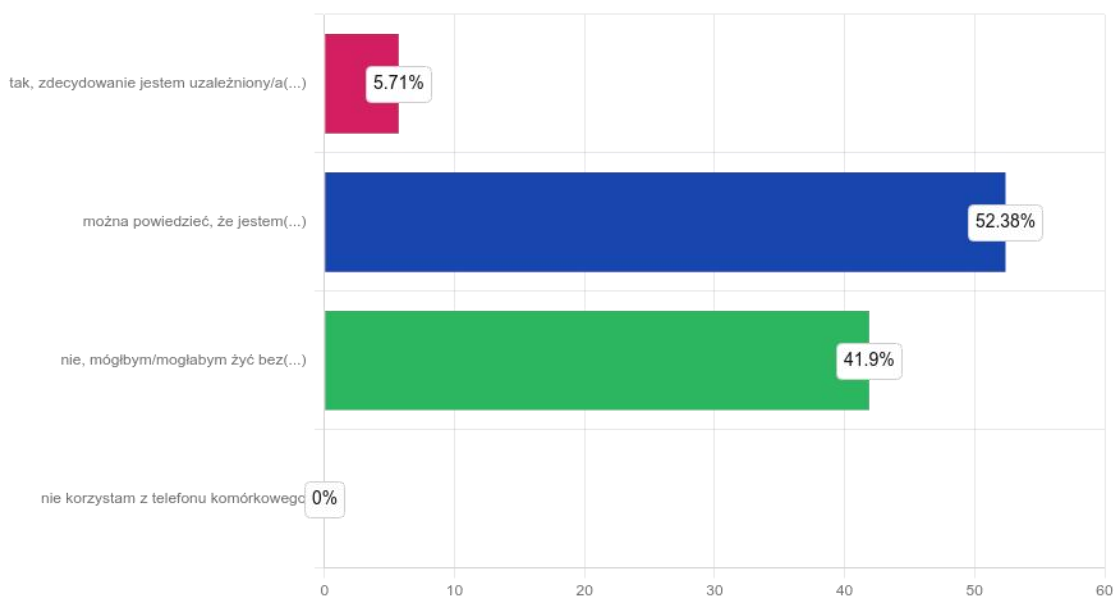
Czy uważa się Pan/i za osobę uzależnioną od telefonu komórkowego?

tak, zdecydowanie jestem uzależniony/a od telefonu komórkowego: **5,71%** (6)

można powiedzieć, że jestem uzależniony/a od telefonu komórkowego, gdyż trudno byłoby mi funkcjonować bez niego: **52,38%** (55)

nie, mógłbym/mogłabym żyć bez telefonu komórkowego: **41,9%** (44)

nie korzystam z telefonu komórkowego : **0%** (0)

Mieszkańców zapytano także, czy uważają się za osobę uzależnioną od telefonu komórkowego. Respondenci najczęściej zaznaczali odpowiedź „można powiedzieć, że jestem uzależniony/a od telefonu komórkowego, gdyż trudno byłoby mi funkcjonować bez niego” - wybrało ją 52,38% badanych osób. Następnie wskazywano na odpowiedzi: „nie, mógłbym/mogłabym żyć bez telefonu komórkowego” - 41,9% badanych, „tak, zdecydowanie jestem uzależniony/a od telefonu komórkowego” - 5,71% respondentów.

Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy brał/a Pan/i udział w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję, operatorów telefonicznych w których wysła się płatne smsy?

nigdy: **86,84%** (99)

kilka razy: **12,28%** (14)

wiele razy: **0,88%** (1)

Następne pytanie miało na celu sprawdzenie, czy ankietowani w ciągu ostatnich 12 miesięcy brali udział w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję, operatorów telefonicznych w których wysła się płatne smsy. Badani najczęściej zaznaczali odpowiedź „nigdy” - wybrało ją 86,84%. Druga w kolejności odpowiedź „kilka razy” została wskazana przez 12,28% badanych, a najrzadziej wskazywano odpowiedź „wiele razy” - wybrało ją 0,88% ankietowanych. Te wyniki sugerują, że większość badanych unikała bądź unika uczestnictwa w konkursach opartych na wysyłaniu płatnych SMS-ów, co może wynikać z rozwagi finansowej lub świadomości ryzyka związanego z tego rodzaju praktyką.

Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i na automatach, w salonach gier?

nigdy: **97,37%** (111)

kilka razy: **1,75%** (2)

wiele razy: **0,88%** (1)

W kolejnym pytaniu ankietowanych poproszono o wskazanie, czy w w ciągu ostatnich 12 miesięcy grali na automatach, w salonach gier. Największa część badanych wskazała odpowiedź „nigdy” - 97,37%. Natomiast 1,75% osób wskazało odpowiedź „kilka razy”, a 0,88% badanych zaznaczyło odpowiedź „wiele razy”. Odpowiedzi mieszkańców sugerują, że większość z nich unikała bądź unika tego rodzaju rozrywki, co może być wynikiem świadomego wyboru, związanego z brakiem zainteresowania lub obawami związanymi z negatywnymi konsekwencjami hazardu.

Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy obstawiał/a Pan/i zakłady bukmacherskie, np. STS, Totomix itp.?

nigdy: **93,86%** (107)

kilka razy: **3,51%** (4)

wiele razy: **2,63%** (3)

Ostatnie pytanie dotyczące hazardu miało na celu sprawdzenie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy ankietowani obstawiali zakłady bukmacherskie, np. STS, Totomix itp. Najczęściej wskazywano odpowiedź „nigdy” - 93,86% osób. Rzadziej wymieniano odpowiedzi: „kilka razy” - 3,51% respondentów oraz „wiele razy” - 2,63% ankietowanych. Te wyniki sugerują, tak jak w poprzednich dwóch pytaniach, że większość respondentów unikała bądź unika uczestnictwa w hazardowych zakładach bukmacherskich, co może wynikać z różnych czynników, takich jak brak zainteresowania, świadomego wyboru, czy obaw związanych z ryzykiem finansowym.

3. 6. Problemy społeczne i profilaktyka z perspektywy mieszkańców

Jakie są Pana/i zdaniem przyczyny uzależnień od takich rzeczy jak: Internet, telefon komórkowy, zakupy, gry komputerowe, hazard?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

samotność: **42,11%** (48)

nuda, brak innych alternatyw do spędzenia czasu wolnego: **65,79%** (75)

zaburzenia psychiczne: **10,53%** (12)

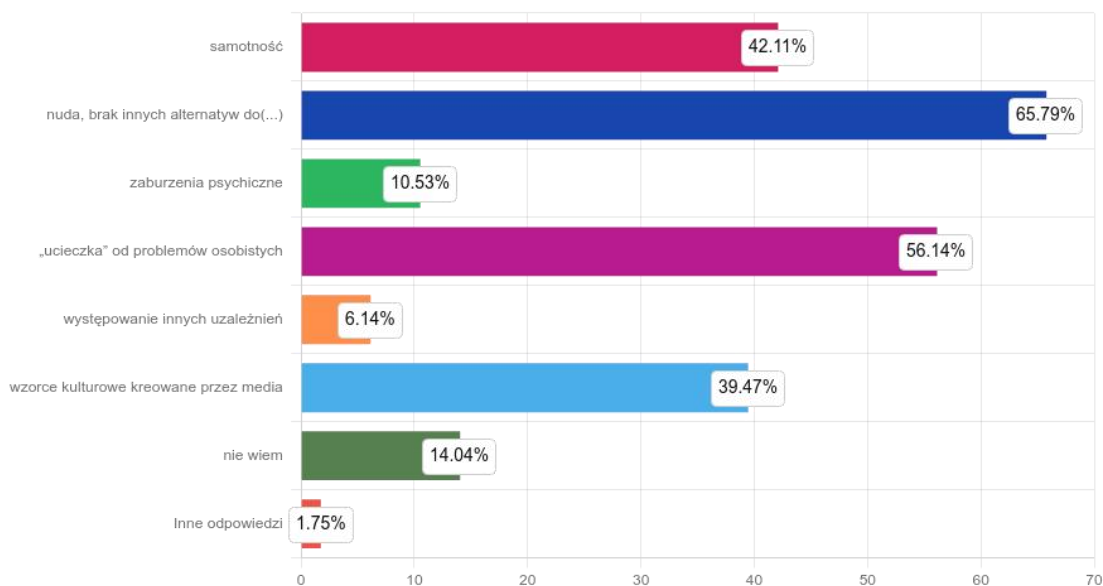
„ucieczka” od problemów osobistych: **56,14%** (64)

występowanie innych uzależnień: **6,14%** (7)

wzorce kulturowe kreowane przez media: **39,47%** (45)

nie wiem: **14,04%** (16)

Inne odpowiedzi: **1,75%** (2)

Inne odpowiedzi:

- brak kontroli
- słaby charakter

Następnie mieszkańcy zostali zapytani, jakie są w ich opinii przyczyny uzależnień od takich rzeczy jak: Internet, telefon komórkowy, zakupy, gry komputerowe, hazard. Zdaniem ankietowanych przyczyną uzależnień behawioralnych najczęściej jest: „nuda, brak innych alternatyw do spędzenia czasu wolnego” - uważa tak 65,79% osób. W dalszej kolejności respondenci wskazywali na: „ucieczka” od problemów osobistych - 56,14%, „samotność” - 42,11%, „wzorce kulturowe kreowane przez media” - 39,47%, „nie wiem” - 14,04% oraz „zaburzenia psychiczne” - 10,53%, a także „Inne odpowiedzi” - 1,75% badanych. Odpowiedzi mieszkańców ukazują kompleksowy obraz przyczyn uzależnień od Internetu, telefonu komórkowego, zakupów, czy też gier komputerowych. Dalsze badania i działania mające na celu zrozumienie tych mechanizmów oraz rozwijanie skutecznych strategii interwencji są niezbędne dla skutecznego przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym w społeczeństwie. Ważne jest rozwijanie

świadomości społecznej na temat zdrowego radzenia sobie z emocjami, budowania silnych relacji społecznych oraz promowania alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Programy edukacyjne i społeczne, skoncentrowane na rozwijaniu umiejętności radzenia sobie z trudnościami życiowymi, mogą być kluczowe w prewencji uzależnień behawioralnych.

Skąd czerpie Pan/i wiedzę dotyczącą alkoholu, tytoniu, narkotyków czy dopalaczy?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

od rodziny: **13,16%** (15)

od znajomych: **8,77%** (10)

z telewizji, Internetu lub prasy: **45,61%** (52)

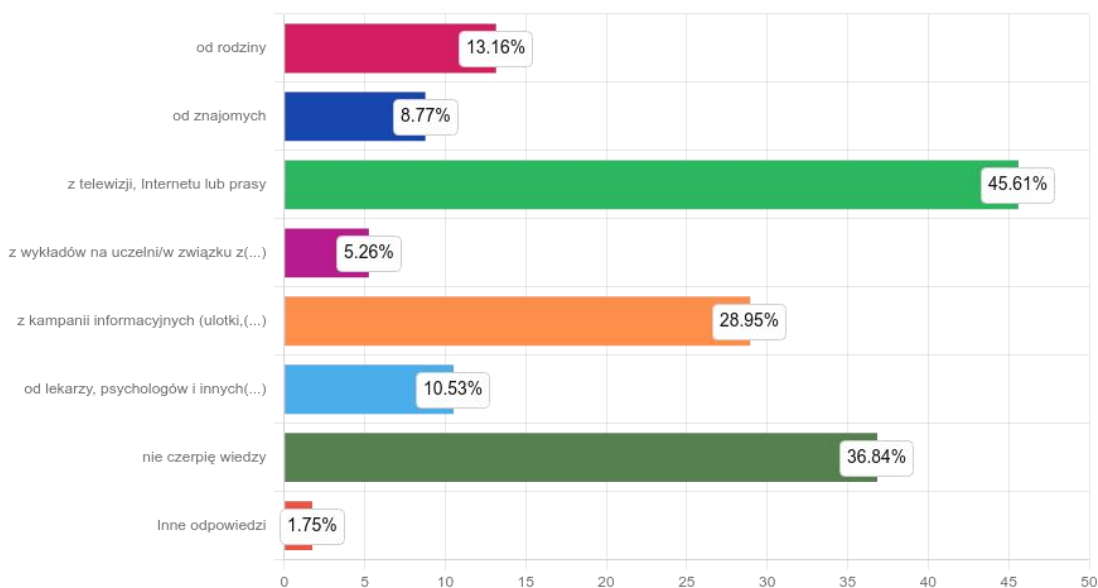
z wykładów na uczelni/w związku z wykonywaną pracą: **5,26%** (6)

z kampanii informacyjnych (ulotki, plakaty, spoty telewizyjne i radiowe itp.): **28,95%** (33)

od lekarzy, psychologów i innych specjalistów: **10,53%** (12)

nie czerpię wiedzy: **36,84%** (42)

Inne odpowiedzi: **1,75%** (2)

Inne odpowiedzi:

- obserwacja
- (brak lub nieczytelna odpowiedź)

Kolejnym pytaniem, jakie zostało zadane mieszkańcom było „Skąd czerpie Pan/i wiedzę dotyczącą alkoholu, tytoniu, narkotyków czy dopalaczy?”. Uczestnicy badania najczęściej czerpią wiedzę dotyczącą substancji zakazanych: „z telewizji, Internetu lub prasy” - takiej odpowiedzi udzieliło 45,61% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „nie czerpię wiedzy” - 36,84% mieszkańców, „z kampanii informacyjnych (ulotki, plakaty, spoty telewizyjne i radiowe itp.)” - 28,95% badanych, „od rodziny” - 13,16% ankietowanych, „od lekarzy, psychologów i innych specjalistów” - 10,53% osób, „od znajomych” - 8,77% respondentów oraz „z wykładów

na uczelni/w związku z wykonywaną pracą” - 5,26% badanych. Powyższe odpowiedzi mieszkańców podkreślają zróżnicowanie źródeł wiedzy na temat substancji psychoaktywnych, co jest istotne dla skutecznych działań edukacyjnych i profilaktycznych w zakresie zdrowego stylu życia.

Do kogo zwrócił(a)byś się Pan/i o pomoc mając problem związany z alkoholem, tytoniem, narkotykami lub dopalaczami?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

pomocowe instytucje państwowe (Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.): **21,05%** (24)

lekarz specjalista, psycholog, specjalistyczna poradnia lub klinika itp.: **45,61%** (52)

Telefonu Zaufania i/lub punkt konsultacyjny: **19,3%** (22)

rodzina: **35,96%** (41)

znajomi/przyjaciele: **21,93%** (25)

instytucje religijne: **0,88%** (1)

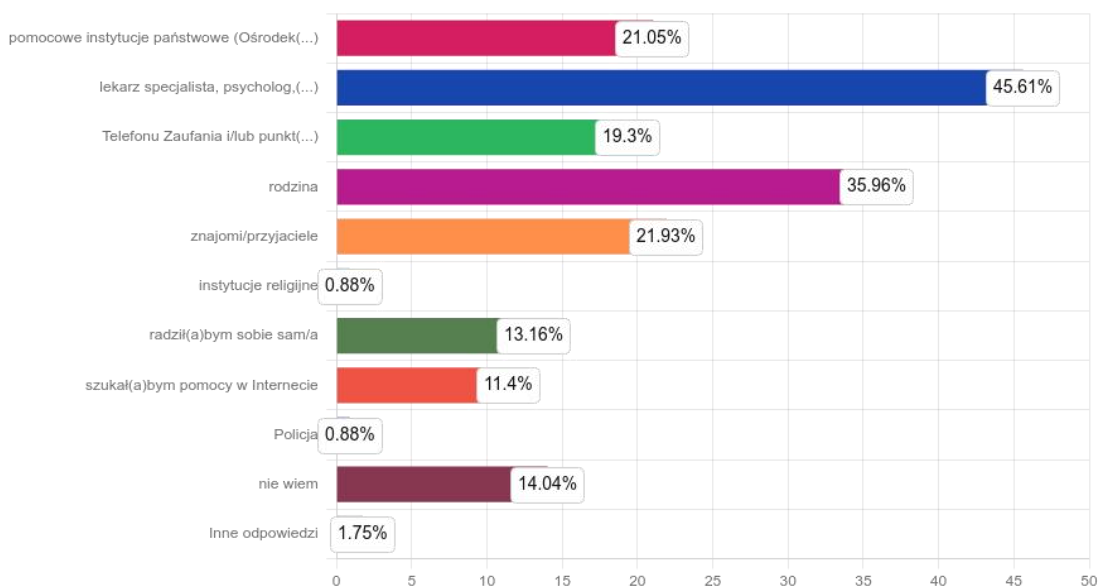
radził(a)bym sobie sam/a: **13,16%** (15)

szukał(a)bym pomocy w Internecie: **11,4%** (13)

Policja: **0,88%** (1)

nie wiem: **14,04%** (16)

Inne odpowiedzi: **1,75%** (2)

Inne odpowiedzi:

- (brak lub nieczytelna odpowiedź) (2)

Następne pytanie jakie zostało zadane badanym mieszkańcom brzmiało „Do kogo zwrócił(a)byś się Pan/i o pomoc mając problem związany z alkoholem, tytoniem, narkotykami lub dopalaczami?”. Ankietowani mieszkańcy w sytuacji problemu związanego z substancjami odurzającymi najczęściej zwróciliby się z prośbą o

pomoc do: „lekarz specjalista, psycholog, specjalistyczna poradnia lub klinika itp.” - 45,61% uczestników badania. W dalszej kolejności mieszkańcy wskazywali odpowiedzi: „rodzina” - 35,96% osób, „znajomi/przyjaciele” - 21,93% badanych, „pomocowe instytucje państwowe (Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.)” - 21,05% badanych, „Telefonu Zaufania i/lub punkt konsultacyjny” - 19,3% ankietowanych, „nie wiem” - 14,04% respondentów, „radził(a)bym sobie sam/a” - 13,16% mieszkańców, „szukał(a)bym pomocy w Internecie” - 11,4% badanych, „Inne odpowiedzi” - 1,75% respondentów oraz „instytucje religijne” - 0,88% badanych. Odpowiedzi mieszkańców ukazują różnorodność dostępnych źródeł pomocy i wsparcia w przypadku problemów związanych z substancjami psychoaktywnymi, podkreślając rolę zarówno najbliższych osób, instytucji publicznych, jak i profesjonalistów zdrowia psychicznego.

Do kogo zwrócił(a)byś się Pan/i o pomoc w razie doświadczenia przemocy?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

pomocowe instytucje państwowe (Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.): **25,44%** (29)

lekarz specjalista, psycholog, specjalistyczna poradnia lub klinika itp.: **15,79%** (18)

Telefonu Zaufania i/lub punkt konsultacyjny: **20,18%** (23)

rodzina: **42,11%** (48)

znajomi/przyjaciele: **25,44%** (29)

instytucje religijne: **3,51%** (4)

radził(a)bym sobie sam/a: **13,16%** (15)

szukał(a)bym pomocy w Internecie: **5,26%** (6)

Policja: **35,09%** (40)

nie wiem: **7,02%** (8)

Inne odpowiedzi: **0,88%** (1)

Inne odpowiedzi:

- (brak lub nieczytelna odpowiedź)

Mieszkańcy zostali również zapytani, o to, do kogo zwróciliby się w razie problemu przemocy. Uczestnicy badania najczęściej wybierali odpowiedź: „rodzina” - 42,11%. W dalszej kolejności respondenci wskazywali odpowiedzi: „Policja” - 35,09% osób, „pomocowe instytucje państwowe (Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.)” lub „znajomi/przyjaciele” - po 25,44% badanych, „Telefonu Zaufania i/lub punkt konsultacyjny” - 20,18% ankietowanych, „lekarz specjalista, psycholog, specjalistyczna poradnia lub klinika itp.” - 15,79% badanych, „radził(a)bym sobie sam/a” - 13,16% badanych mieszkańców, „nie wiem” - 7,02% respondentów, „szukał(a)bym pomocy w Internecie” - 5,26% osób oraz „instytucje religijne” - 3,51% badanych. Te wyniki podkreślają różnorodność dostępnych źródeł pomocy w przypadku doświadczania przemocy dla badanych, a także wskazują na potrzebę dostosowania wsparcia do indywidualnych preferencji i potrzeb każdego zainteresowanego.

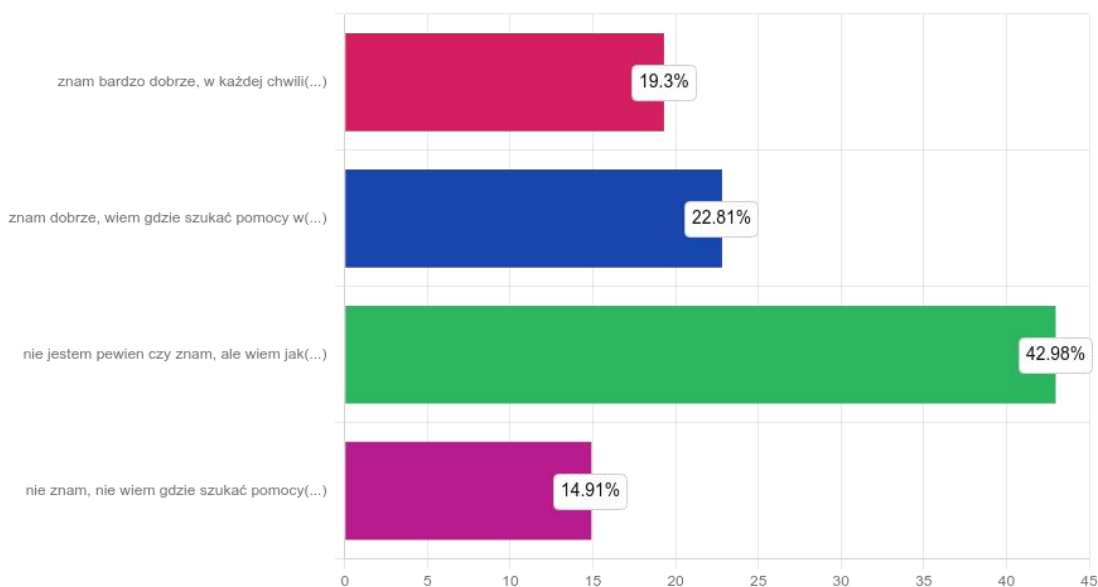
Czy zna Pan/i dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów?

znam bardzo dobrze, w każdej chwili wiem, gdzie szukać pomocy w razie problemów: **19,3%** (22)

znam dobrze, wiem gdzie szukać pomocy w razie problemów: **22,81%** (26)

nie jestem pewien czy znam, ale wiem jak znaleźć informacje w razie problemów: **42,98%** (49)

nie znam, nie wiem gdzie szukać pomocy w razie problemów: **14,91%** (17)

Badanych zapytano także, czy znają dane kontaktowe do instytucji pomocowych. Najpopularniejszą odpowiedzią było: „nie jestem pewien czy znam, ale wiem jak znaleźć informacje w razie problemów” tę odpowiedź wskazało 42,98% badanych osób. Mniejszą popularnością cieszyła się odpowiedź „znam dobrze, wiem gdzie szukać pomocy w razie problemów” - została wybrana przez 22,81%. W dalszej kolejności wskazano odpowiedzi: „znam bardzo dobrze, w każdej chwili wiem, gdzie szukać pomocy w razie problemów” - 19,3% osób, a także „nie znam, nie wiem gdzie szukać pomocy w razie problemów” - 14,91% osób.

Jak ocenia Pan/i aktualne warunki życia mieszkańców w Pana/i miejscowości?

bardzo dobre: **7,89%** (9)

dobrze: **33,33%** (38)

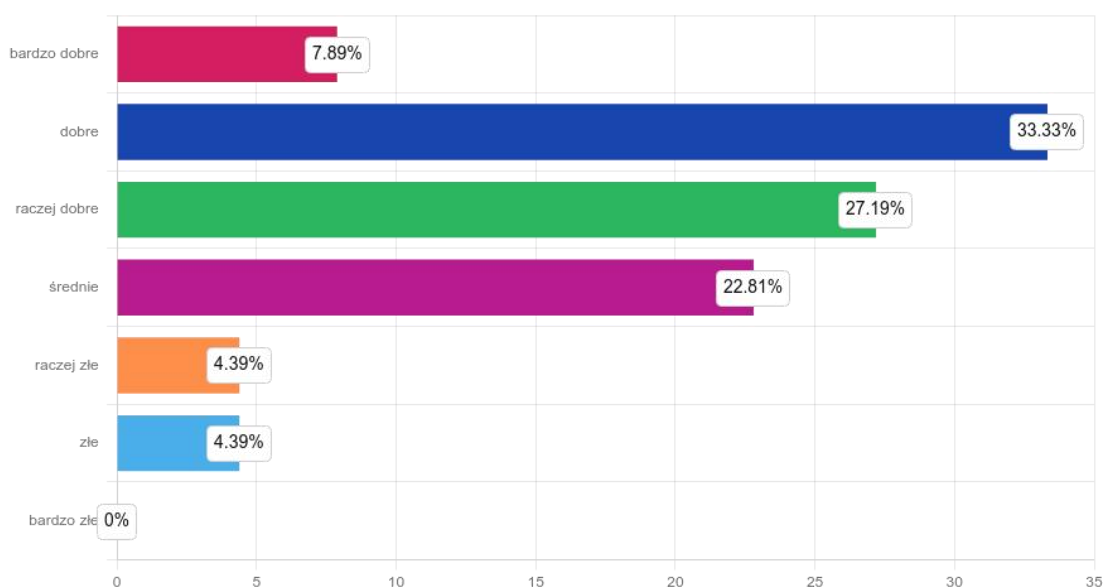
raczej dobrze: **27,19%** (31)

średnio: **22,81%** (26)

raczej źle: **4,39%** (5)

źle: **4,39%** (5)

bardzo źle: **0%** (0)

Z zebranego materiału badawczego wynika, iż najczęściej występującą opinią wśród ankietowanych jest ta, że warunki życia w gminie są „dobrze”, na co wskazuje 33,33% osób, zaś znaczna liczba respondentów określa je jako „raczej dobrze” (27,19%). W dalszej kolejności mieszkańcy wskazują na odpowiedzi: „średnio” (22,81%), „bardzo dobrze” (7,89%), „raczej źle” lub „źle” - (po 4,39%).

Jakie są według Pana/i główne przyczyny problemów społecznych mieszkańców powodujące trudne warunki życia?

bezrobocie: **29,82%** (34)

ubóstwo: **31,58%** (36)

bezaradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych : **27,19%** (31)

niezaradność życiowa: **57,02%** (65)

długotrwała lub ciężka choroba: **24,56%** (28)

niepełnosprawność: **14,91%** (17)

alkoholizm : **56,14%** (64)

narkomania: **13,16%** (15)

wielodzietność: **9,65%** (11)

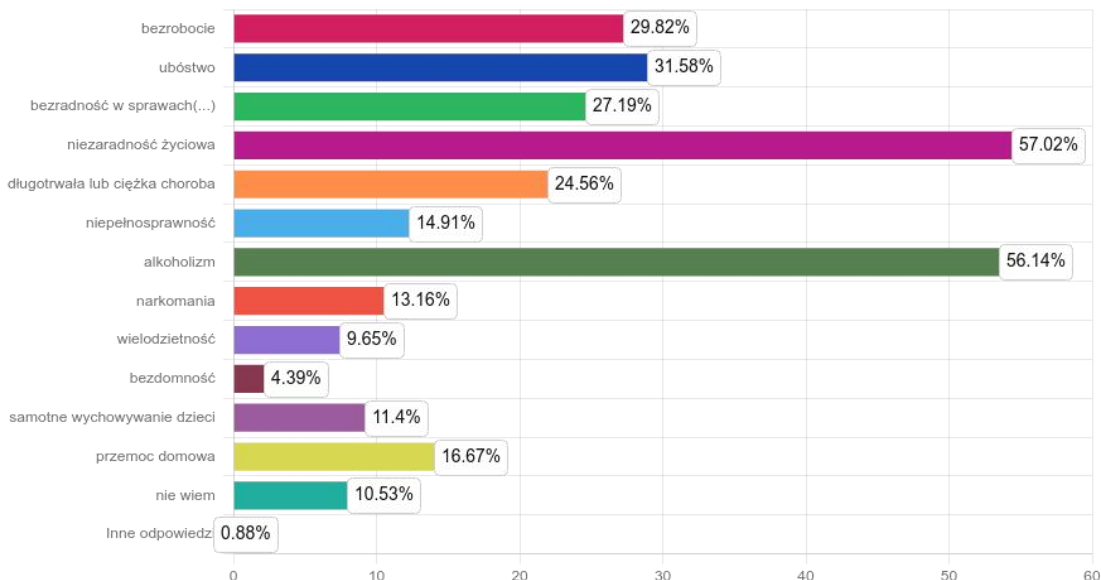
bezdомność: **4,39%** (5)

samotne wychowywanie dzieci: **11,4%** (13)

przemoc domowa: **16,67%** (19)

nie wiem: **10,53%** (12)

Inne odpowiedzi: **0,88%** (1)

Inne odpowiedzi:

- pogoń za pieniądzem

W opinii ankietowanych, głównymi przyczynami problemów społecznych mieszkańców, które prowadzą do trudnych warunków życia są: „niezaradność życiowa” - 57,02%, „alkoholizm ” - 56,14%, „ubóstwo” - 31,58%,

„bezrobocie” - 29,82%, „bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych ” - 27,19%, „długotrwała lub ciężka choroba” - 24,56%, „przemoc domowa” - 16,67%, „niepełnosprawność” - 14,91%, „narkomania” - 13,16%, „samotne wychowywanie dzieci” - 11,4%, „nie wiem” - 10,53%, „wielodzietność” - 9,65% oraz „bezdomność” - 4,39%.

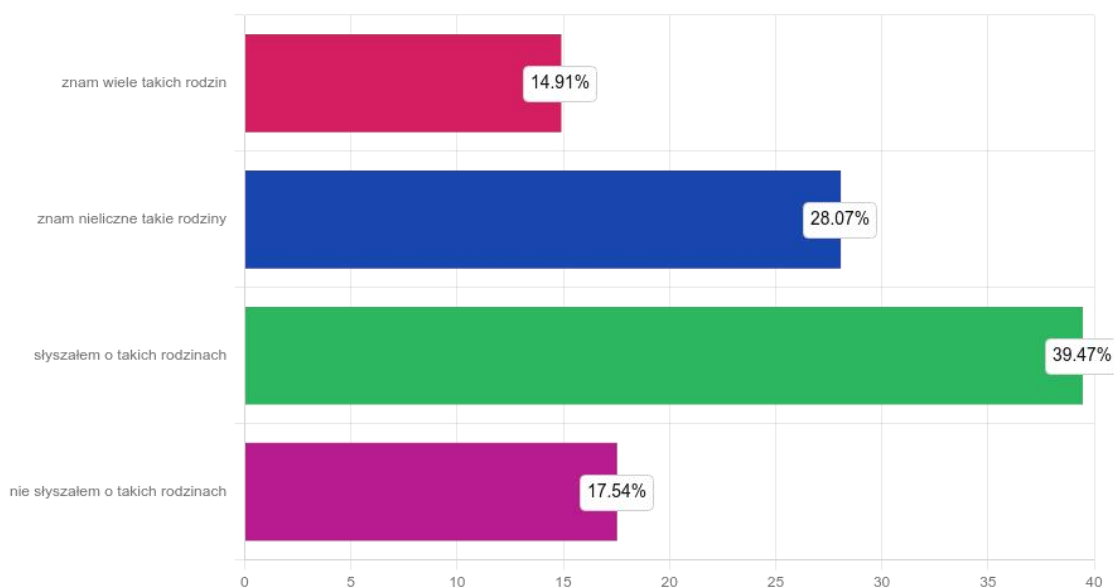
Czy Pana/i zdaniem na terenie Pana/i miejscowości jest dużo rodzin ubogich?

znam wiele takich rodzin: **14,91%** (17)

znam nieliczne takie rodziny: **28,07%** (32)

słyszałem o takich rodzinach: **39,47%** (45)

nie słyszałem o takich rodzinach: **17,54%** (20)

Następnie respondentów poproszono o oszacowanie liczby osób ubogich na terenie ich miejscowości. Najczęściej wybieraną odpowiedzią było: „słyszałem o takich rodzinach” - wskazało ją 39,47% osób, rzadziej wybierano odpowiedzi: „znam nieliczne takie rodziny” (28,07%), „nie słyszałem o takich rodzinach” (17,54%), a także „znam wiele takich rodzin” (14,91%).

Jakie są Pana/i zdaniem przyczyny popadania w ubóstwo?

bezrobocie: **48,25%** (55)

dziedziczenie ubóstwa: **50,88%** (58)

niepełnosprawność : **17,54%** (20)

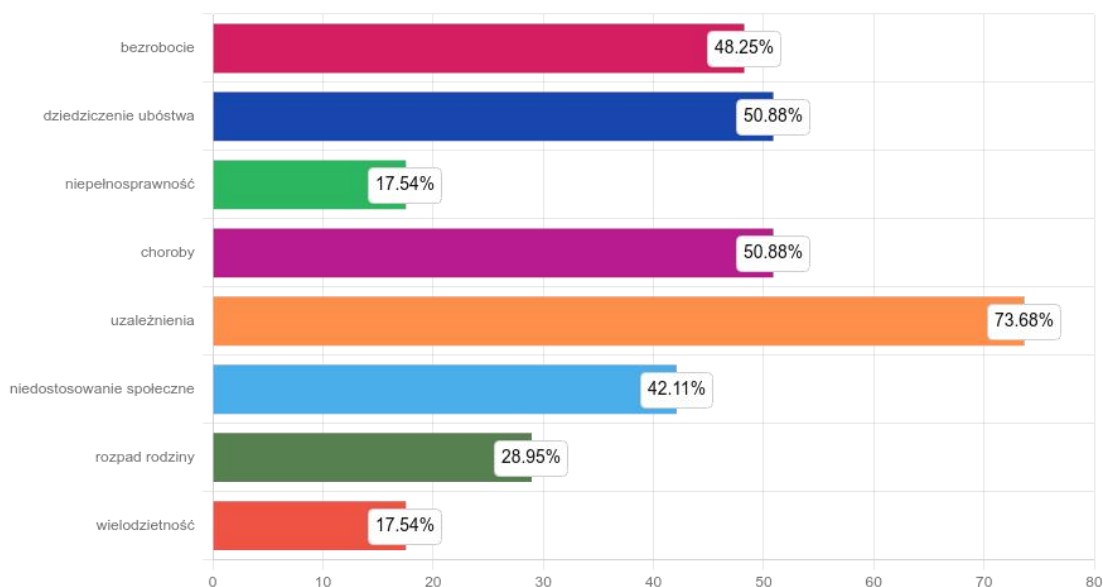
choroby: **50,88%** (58)

uzależnienia: **73,68%** (84)

niedostosowanie społeczne : **42,11%** (48)

rozpad rodziny: **28,95%** (33)

wielodzietność: **17,54%** (20)

Zgodnie z definicją ekonomiczną i socjologiczną, ubóstwo to sytuacja, w której osoba, bądź gospodarstwo domowe znajduje się w warunkach braku wystarczających środków finansowych, pozwalających na zaspokojenie potrzeb, w szczególności jedzenia, schronienia, ubrania, transportu oraz podstawowych potrzeb kulturalnych i społecznych. W tym kontekście, ankietowanych zapytano, jakie są ich zdaniem przyczyny popadania w ubóstwo. Mieszkańcy wskazują: „uzależnienia” - 73,68%, „dziedziczenie ubóstwa” - 50,88%, „choroby” - 50,88%, „bezrobocie” - 48,25%, „niedostosowanie społeczne ” - 42,11%, „rozpad rodziny” - 28,95%, „niepełnosprawność ”, a także „wielodzietność” - po 17,54%.

Według Pana/i z jakimi problemami społecznymi najczęściej spotykają się osoby niepełnosprawne?

bariery architektoniczne: **57,02%** (65)

utrudniony dostęp do usług opiekuńczych: **44,74%** (51)

bezrobocie : **32,46%** (37)

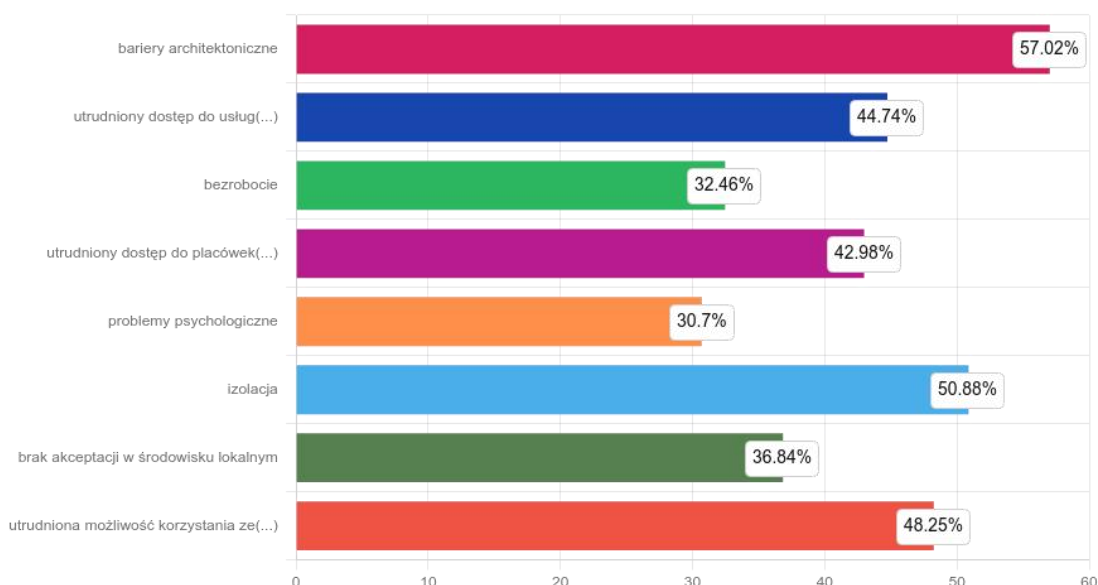
utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych: **42,98%** (49)

problemy psychologiczne: **30,7%** (35)

izolacja: **50,88%** (58)

brak akceptacji w środowisku lokalnym: **36,84%** (42)

utrudniona możliwość korzystania ze środków transportu: **48,25%** (55)

Zdaniem mieszkańców, osoby niepełnosprawne najczęściej spotykają się z następującymi problemami: „bariery architektoniczne” - 57,02%, „izolacja” - 50,88%, „utrudniona możliwość korzystania ze środków transportu” - 48,25%, „utrudniony dostęp do usług opiekuńczych” - 44,74%, „utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych” - 42,98%, „brak akceptacji w środowisku lokalnym” - 36,84%, „bezrobocie ” - 32,46%, a także „problemy psychologiczne” - 30,7%. Odpowiedzi ankietowanych wskazują na potrzebę kompleksowego podejścia do problemów społecznych osób z niepełnosprawnościami, które obejmuje działania zarówno na poziomie instytucjonalnym, jak i społecznym, mające na celu poprawę ich jakości życia, samodzielności oraz integracji społecznej.

Czy oferta pomocy dla osób niepełnosprawnych na terenie Pana/i miejscowości (np. dostęp do placówek rehabilitacyjnych) jest wystarczająca?

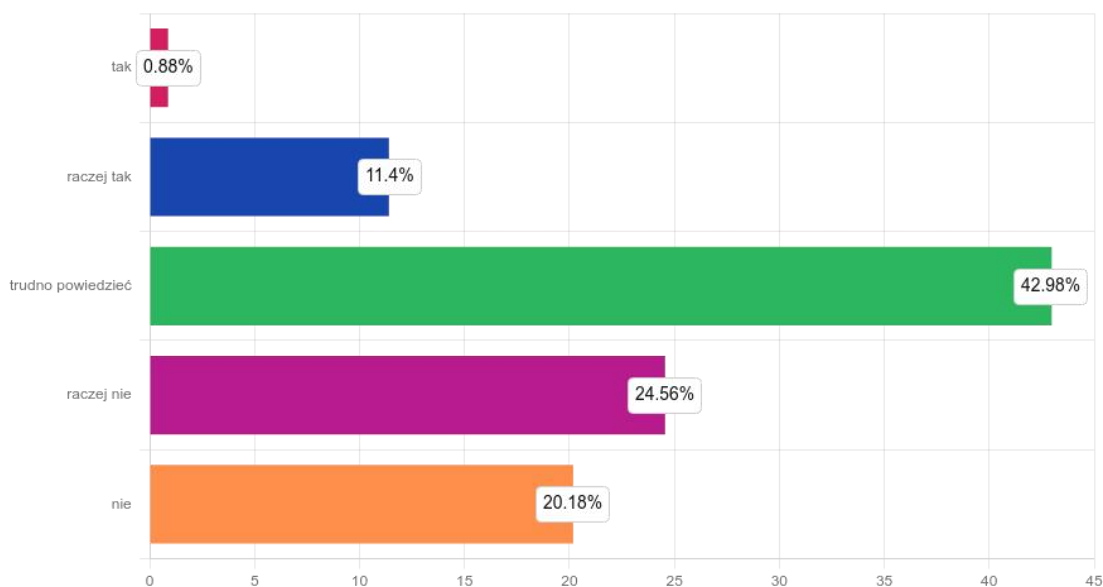
tak: **0,88%** (1)

raczej tak: **11,4%** (13)

trudno powiedzieć: **42,98%** (49)

raczej nie: **24,56%** (28)

nie: **20,18%** (23)

Ankietowani zostali poproszeni również o ocenę oferty pomocowej dla osób niepełnosprawnych na terenie ich miejscowości. Wskazywano następujące odpowiedzi: „trudno powiedzieć” - 42,98% osób, „raczej nie” - 24,56% osób, „nie” - 20,18% osób oraz „raczej tak” - 11,4% osób.

Czy w skład Pana/i rodziny wchodzi osoba długotrwale chora?

tak: **35,09%** (40)

nie: **64,91%** (74)

W odpowiedzi na pytanie: „Czy w skład Pana/i rodziny wchodzi osoba długotrwale chora?” 64,91% osób wskazało odpowiedź „nie”, a 35,09% badanych wskazało odpowiedź „tak”.

Czy dostęp do placówek opieki zdrowotnej na terenie Pana/i miejscowości jest wystarczający?

tak: **35,96%** (41)

nie: **64,04%** (73)

Dostęp do placówek opieki zdrowotnej w gminie jest ważny, ponieważ umożliwia mieszkańcom szybki i łatwy dostęp do podstawowych usług medycznych oraz opieki profilaktycznej, co przyczynia się do poprawy ogólnego stanu zdrowia społeczności lokalnej oraz skuteczniejszego zapobiegania chorobom. W tej kwestii ankietowanych mieszkańców zapytano, czy ich zdaniem dostęp do placówek opieki zdrowotnej na terenie miejscowości jest wystarczający. Najczęściej wskazywano odpowiedź „nie” - 64,04% osób, rzadziej odpowiedź „tak” - 35,96% badanych mieszkańców.

Z jakimi problemami społecznymi na terenie Pana/i miejscowości najczęściej borykają się osoby starsze?

ubóstwo: **23,68%** (27)

choroby: **65,79%** (75)

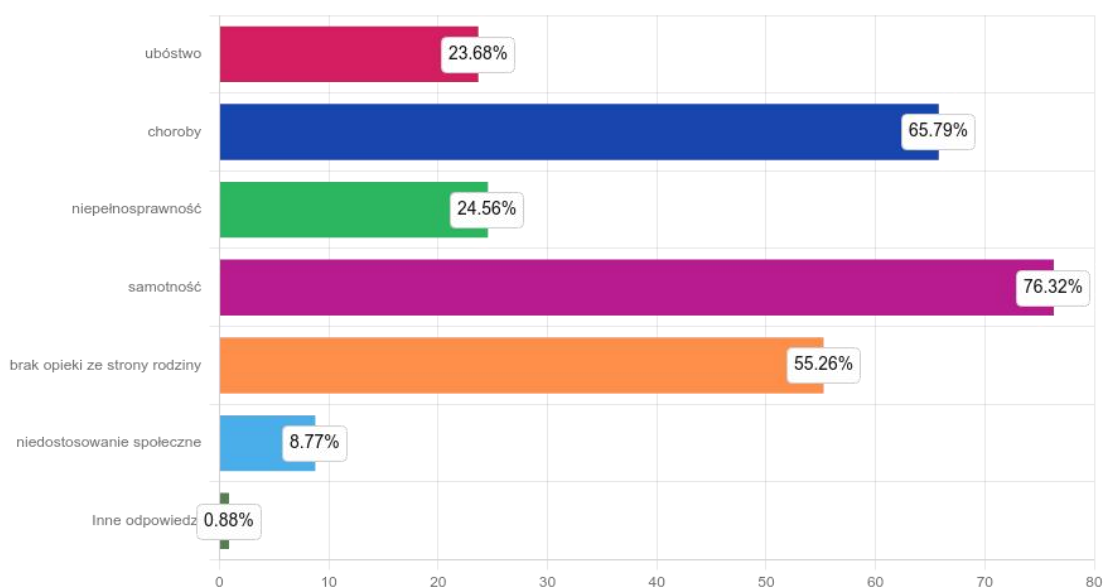
niepełnosprawność : **24,56%** (28)

samotność: **76,32%** (87)

brak opieki ze strony rodziny: **55,26%** (63)

niedostosowanie społeczne: **8,77%** (10)

Inne odpowiedzi: **0,88%** (1)

Inne odpowiedzi:

- nie wiem

Zdaniem dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu, osoby starsze zmagają się z następującymi problemami: „samotność” - 76,32%, „choroby” - 65,79%, „brak opieki ze strony rodziny” - 55,26%, „niepełnosprawność” - 24,56%, „ubóstwo” - 23,68%, „niedostosowanie społeczne” - 8,77%. Aby zapobiegać problemom osób starszych, warto organizować działania integrujące społeczność seniorów, poprawiać dostęp do opieki zdrowotnej, promować świadomość o potrzebach starszych wśród rodzin, wspierać programy socjalne i aktywizacji zawodowej, dostosowywać infrastrukturę do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz organizować programy edukacyjne i integracyjne dla osób starszych.

Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzega Pan/i najczęściej?

brak autorytetów w otoczeniu: **53,51%** (61)

zaniedbanie socjalne (niedożywienie, brak higieny): **9,65%** (11)

sieroctwo, tj. w wyniku śmierci rodzica lub rodziców : **4,39%** (5)

„eurosieroctwo”, tj. w wyniku wyjazdów zarobkowych rodzica / rodziców za granicę : **6,14%** (7)

przemoc ze strony rodziców: **7,89%** (9)

przemoc ze strony rówieśników: **42,11%** (48)

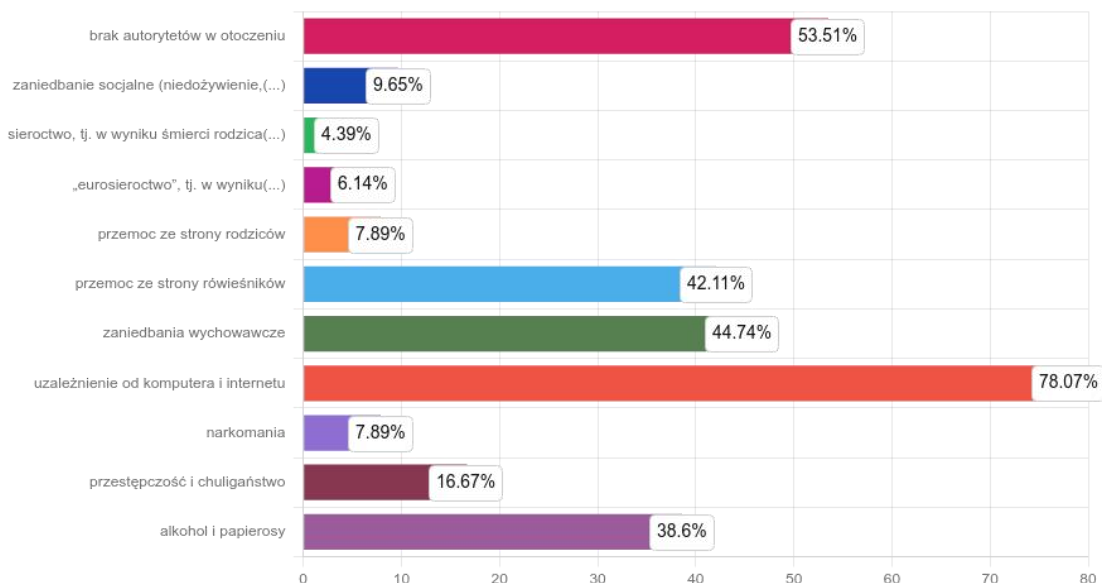
zaniedbania wychowawcze: **44,74%** (51)

uzależnienie od komputera i internetu: **78,07%** (89)

narkomania: **7,89%** (9)

przestępczość i chuligaństwo: **16,67%** (19)

alkohol i papierosy: **38,6%** (44)

Ponadto zdaniem ankietowanych wśród dzieci i młodzieży najczęściej występują następujące negatywne zjawiska: „uzależnienie od komputera i internetu” - 78,07%, „brak autorytetów w otoczeniu” - 53,51%, „zaniedbania wychowawcze” - 44,74%, „przemoc ze strony rówieśników” - 42,11%. Następnie „alkohol i papierosy” - 38,6%, „przestępczość i chuligaństwo” - 16,67%, „zaniedbanie socjalne (niedożywienie, brak higieny)” - 9,65%, „przemoc ze strony rodziców” lub „narkomania” - po 7,89%, „eurosieroctwo”, tj. w wyniku wyjazdów zarobkowych rodzica / rodziców za granicę ” - 6,14% oraz „sieroctwo, tj. w wyniku śmierci rodzica lub rodziców ” - 4,39%, również zostały wskazane, ale uzyskały niższe procenty odpowiedzi. Należy podjąć szeroko zakrojone działania w celu przeciwdziałania tym negatywnym zjawiskom wśród dzieci i młodzieży. Wsparcie edukacyjne i społeczne, świadomość rodziców i opiekunów, edukacja zdrowotna oraz programy profilaktyczne i wsparcie psychologiczne mogą być kluczowe dla zmniejszenia wpływu tych problemów

na młodsze pokolenia. Warto również inwestować w rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego, które będą korzystne dla rozwoju fizycznego, emocjonalnego i społecznego dzieci i młodzieży.

Jak ocenia Pan/i stopień zaangażowania władz lokalnych, związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych mieszkańców?

bardzo dobrze: **7,02%** (8)

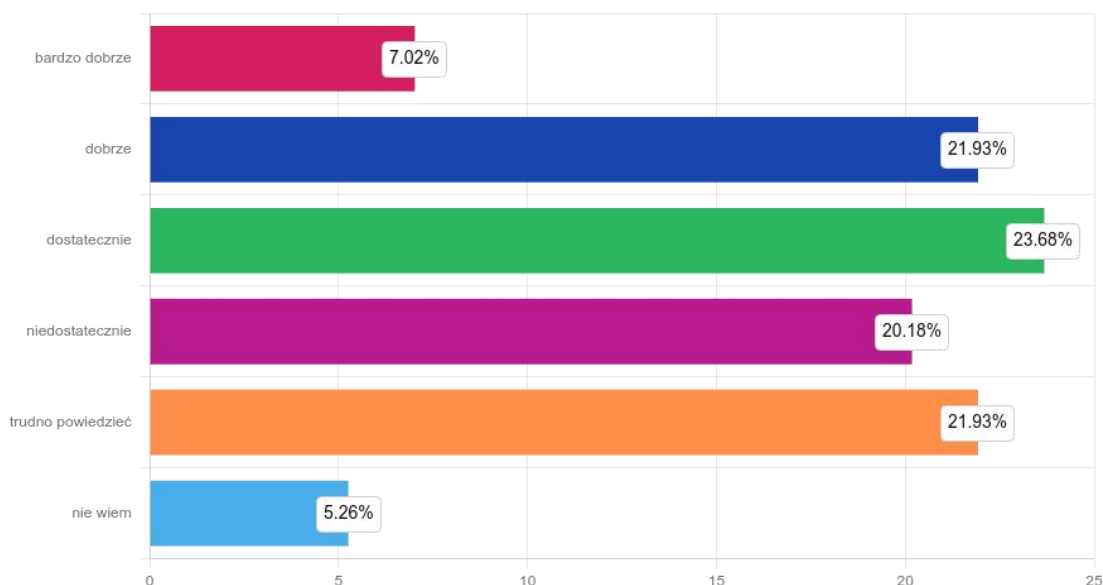
dobrze: **21,93%** (25)

dostatecznie: **23,68%** (27)

niedostatecznie: **20,18%** (23)

trudno powiedzieć: **21,93%** (25)

nie wiem: **5,26%** (6)

Badanych mieszkańców poproszono także o ocenę stopnia zaangażowania władz lokalnych w rozwiązywanie problemów społecznych mieszkańców. Wskazywano następujące oceny: „dostatecznie” - 23,68% osób, „dobrze” - 21,93% respondentów, „trudno powiedzieć” - 21,93% ankietowanych, „niedostatecznie” - 20,18% badanych, „bardzo dobrze” - 7,02% osób oraz „nie wiem” - 5,26% mieszkańców.

4. Badanie uczniów klas 4-6

4. 1. Charakterystyka respondentów

Twoja płeć:

kobieta: **63,08%** (41)

mężczyzna: **36,92%** (24)

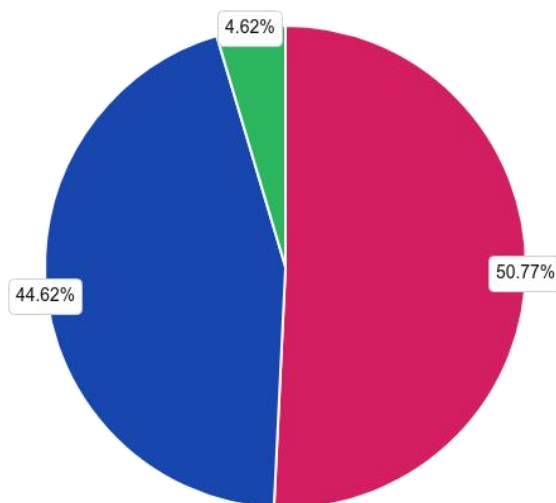
W badaniu uczniów wzięło udział 65 osób. Największą grupę badanych stanowiły: dziewczynki, tj. 63,08% osób. Mniej liczną grupę tworzyli chłopcy - tj. 36,92% osób.

Twoja klasa:

IV: **50,77%** (33)

V: **44,62%** (29)

VI: **4,62%** (3)

Uczniowie biorący udział w badaniu uczęszczali do klas: „IV” - 50,77% uczniów, „V” - 44,62% uczestników badania oraz „VI” - 4,62% uczniów.

Twój wiek:

9-10 lat: **10,77%** (7)

11-12 lat: **83,08%** (54)

13-14 lat: **6,15%** (4)

W ankietowaniu brali udział uczniowie w wieku: „11-12 lat” - 83,08% uczniów, „9-10 lat” - 10,77% uczniów oraz „13-14 lat” - 6,15% uczniów.

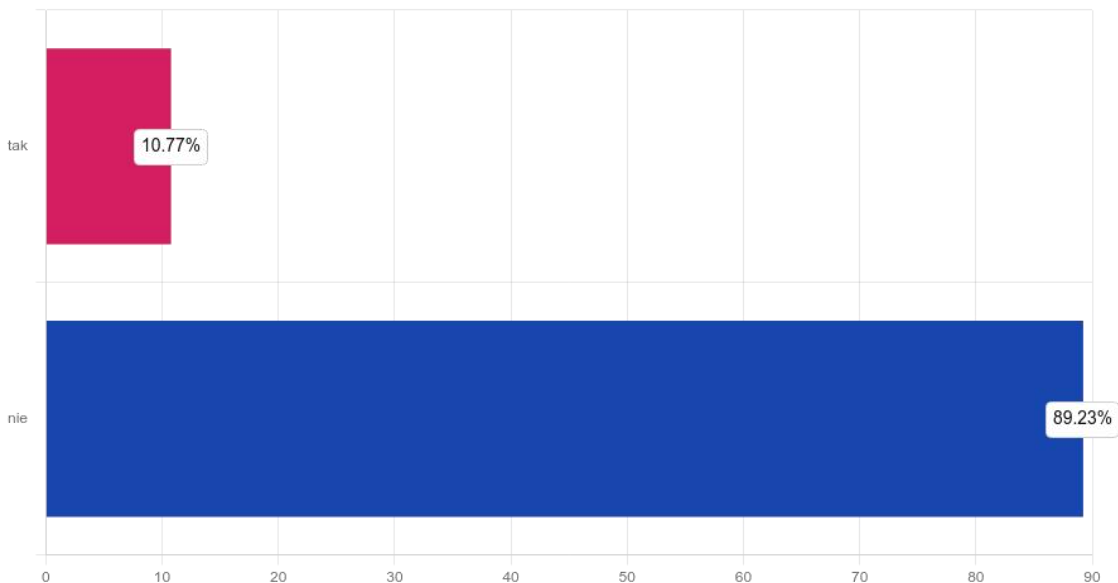
4. 2. Problem alkoholowy

Czy zdarzyło Ci się kiedykolwiek próbować napoje alkoholowe?

(dotyczy próbowania/spożywania gdy byłeś/eś poniżej 18 roku życia)

tak: **10,77%** (7)

nie: **89,23%** (58)

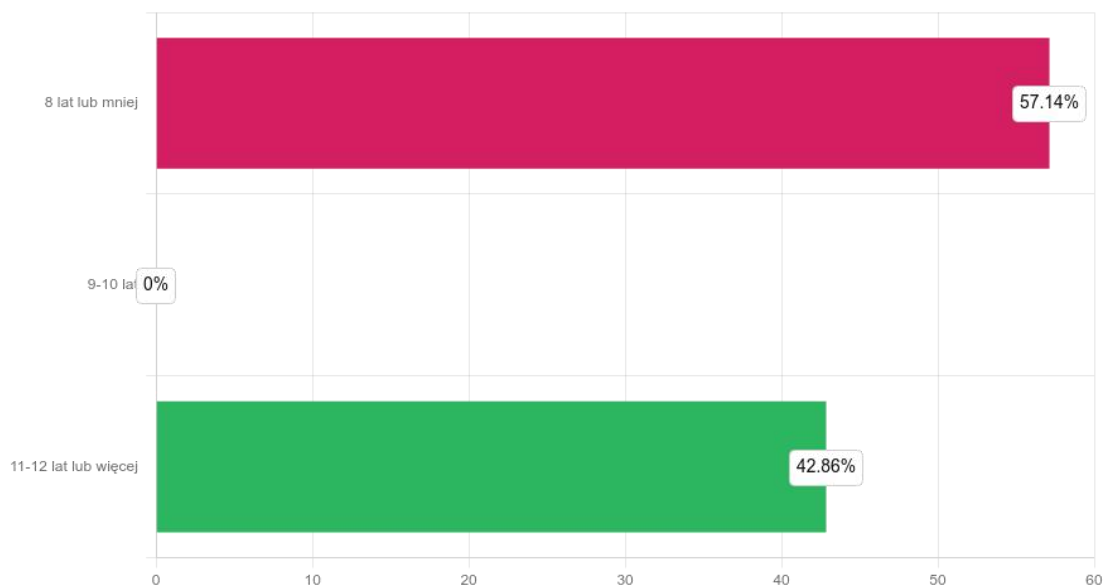
W nawiązaniu do pytania skierowanego do uczniów dotyczącego próbowania napojów alkoholowych wyniki wskazują, że uczniowie najczęściej wybierali odpowiedź „nie” 89,23%, natomiast odpowiedź „tak” została wskazana przez 10,77% badanych uczniów. Warto zauważyć, że eksperymentowanie z alkoholem może być powszechne wśród dzieci i młodzieży, co podkreśla potrzebę skutecznych działań profilaktycznych i edukacyjnych w szkole oraz środowisku społecznym. Odpowiednie wsparcie i edukacja mogą przyczynić się do budowania zdrowych nawyków i świadomego podejścia do konsumpcji alkoholu.

W jakim wieku spróbowałeś/aś alkohol po raz pierwszy?

8 lat lub mniej: **57,14%** (4)

9-10 lat: **0%** (0)

11-12 lat lub więcej: **42,86%** (3)

Uczniów, którzy przyznali, że spożywali kiedykolwiek alkohol zapytano także, w jakim wieku po raz pierwszy po niego sięgali. Udzielano następujących odpowiedzi: „8 lat lub mniej” (57,14%), „11-12 lat lub więcej” (42,86%).

W jakich okolicznościach spożyłeś/aś alkohol po raz pierwszy?

w czasie uroczystości rodzinnej bez wiedzy dorosłych: **14,29%** (1)

w czasie uroczystości rodzinnej za zgodą dorosłych: **42,86%** (3)

poczęstowali mnie rodzice/opiekunowie: **14,29%** (1)

poczęstowali mnie inni członkowie rodziny: **0%** (0)

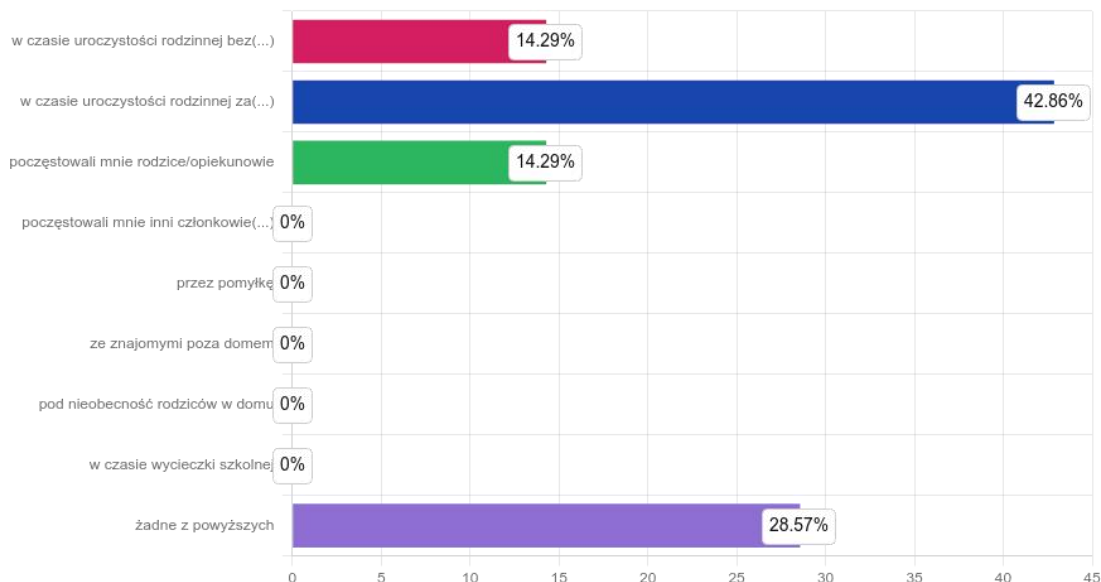
przez pomyłkę: **0%** (0)

ze znajomymi poza domem: **0%** (0)

pod nieobecność rodziców w domu: **0%** (0)

w czasie wycieczki szkolnej: **0%** (0)

żadne z powyższych: **28,57%** (2)

Badanych uczniów zapytano także, w jakich okolicznościach spożyli alkohol po raz pierwszy. Ankietowani najczęściej wskazywali, iż sięgali po alkohol w następujących okolicznościach: „w czasie uroczystości rodzinnej za zgodą dorosłych” tę okoliczność wybrało 42,86% uczniów oraz „żadne z powyższych” - została wybrana przez 28,57% uczniów. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „w czasie uroczystości rodzinnej bez wiedzy dorosłych” lub „poczęstowali mnie rodzice/opiekunowie” - po 14,29% badanych.

4. 3. Problem nikotynowy

Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się próbować palić papierosy?

(dotyczy próbowania/palenia poniżej 18 roku życia)

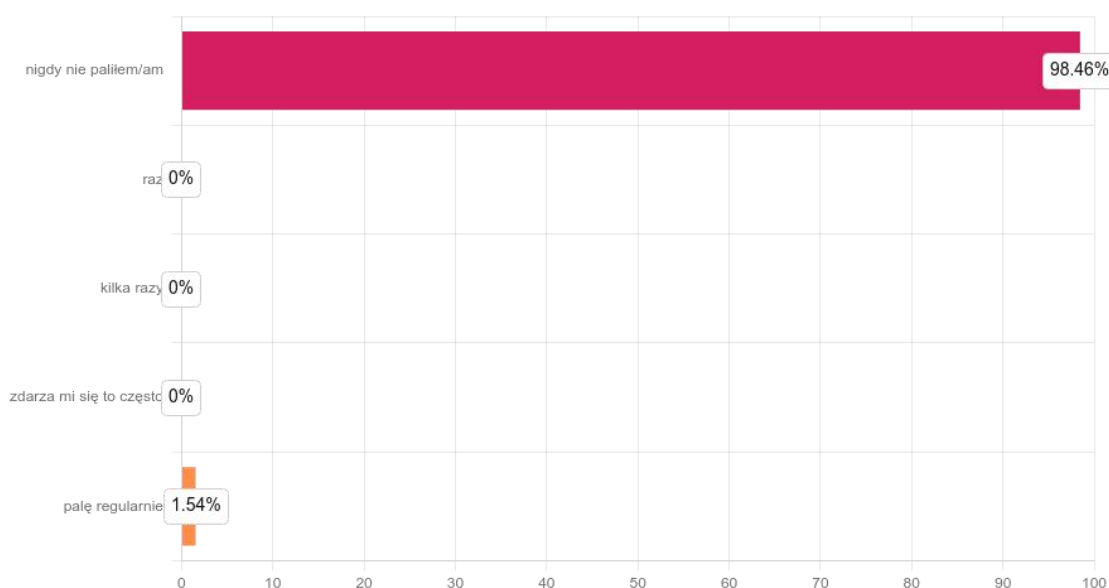
nigdy nie paliłem/am : **98,46%** (64)

raz: **0%** (0)

kilka razy: **0%** (0)

zdarza mi się to często: **0%** (0)

palę regularnie: **1,54%** (1)

Następnie uczniów poproszono o wskazanie ile razy w życiu (jeśli kiedykolwiek) palili papierosy. Odpowiedź „nigdy nie paliłem/am ” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 98,46% osób. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „palę regularnie” - 1,54% osób. Największa grupa uczniów nigdy nie próbowała palić papierosów. Jednakże nawet pojedyncze próby palenia mogą prowadzić do uzależnienia, dlatego ważne jest prowadzenie działań edukacyjnych i prewencyjnych wśród dzieci i młodzieży w celu zwiększenia świadomości na temat negatywnych skutków palenia.

W jakim wieku paliłeś/aś papierosy po raz pierwszy?

8 lat lub mniej: **100%** (1)

9-10 lat: **0%** (0)

11-12 lat lub więcej: **0%** (0)

Uczniów, którzy przyznali, że palili kiedykolwiek papierosy zapytano także w jakim wieku po raz pierwszy po nie sięgnęli. Udzielano następujących odpowiedzi: „8 lat lub mniej” (100%).

Czy wiesz czym są e-papierosy?

tak: **64,62%** (42)

nie: **35,38%** (23)

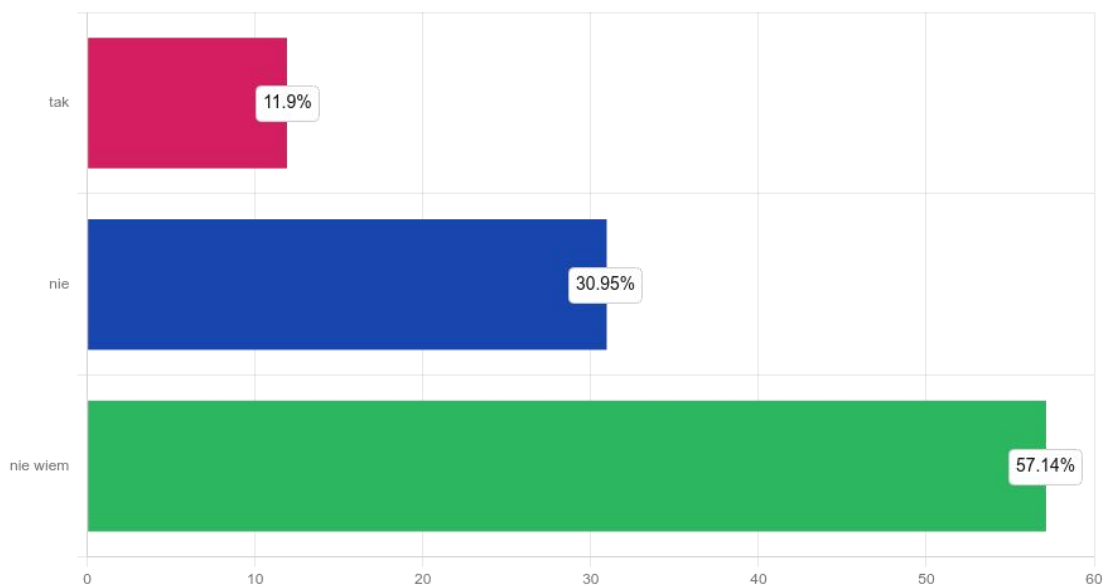
E-papierosy, znane również jako elektroniczne papierosy, to urządzenia elektroniczne, które pozwalają na inhalację aerozolu zawierającego nikotynę lub inny rodzaj substancji. Badanych uczniów zapytano, czy wiedzą czym są e-papierosy. Większość uczniów zdaje się być świadoma ich istnienia, co może być wynikiem powszechnej dostępności informacji na ten temat (64,62% odpowiedź - „tak”), jednak 35,38% uczniów zadeklarowało, że nie wie, czym są e-papierosy (35,38% odpowiedź - „nie”).

Czy osoby w Twoim wieku palą e-papierosy?

tak: **11,9%** (5)

nie: **30,95%** (13)

nie wiem: **57,14%** (24)

W odpowiedzi na pytanie: „Czy osoby w Twoim wieku palą e-papierosy?” większość uczniów wskazała odpowiedź „nie wiem” - 57,14% uczniów, rzadziej wskazywano na odpowiedzi: „nie” - 30,95% osób oraz „tak” - 11,9% badanych uczniów.

Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się próbować e-papierosy?

nie stosuję e-papierosów: **97,62%** (41)

raz na tydzień: **0%** (0)

co 2-3 dni: **0%** (0)

codziennie: **0%** (0)

rzadziej niż raz na tydzień: **2,38%** (1)

Następnie ankietowanych uczniów zapytano ile razy w życiu, jeśli w ogóle, zdarzyło im się je zapalić. Udzielano następujących odpowiedzi: „nie stosuję e-papierosów” - 97,62%, „rzadziej niż raz na tydzień” - 2,38%.

Czy uważasz, że używanie e-papierosów jest bezpieczniejsze od tradycyjnych papierosów?

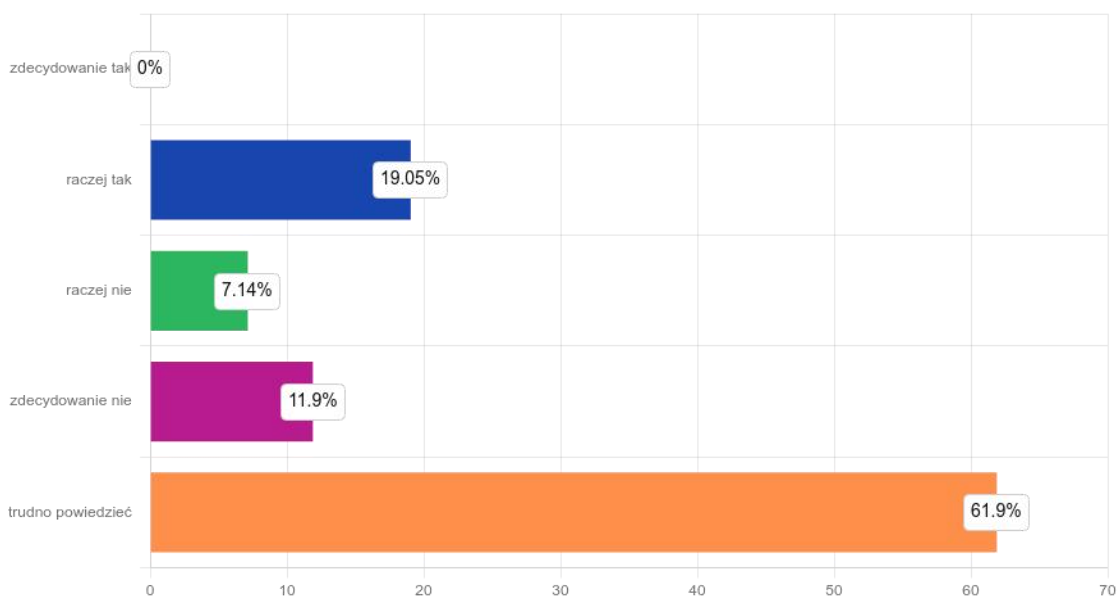
zdecydowanie tak: **0%** (0)

raczej tak: **19,05%** (8)

raczej nie: **7,14%** (3)

zdecydowanie nie: **11,9%** (5)

trudno powiedzieć: **61,9%** (26)

Następnie na pytanie: „Czy uważasz, że używanie e-papierosów jest bezpieczniejsze od tradycyjnych papierosów”, uczniowie udzielali następujących odpowiedzi: „trudno powiedzieć” - 61,9%, „raczej tak” - 19,05%, „zdecydowanie nie” - 11,9%, „raczej nie” - 7,14%.

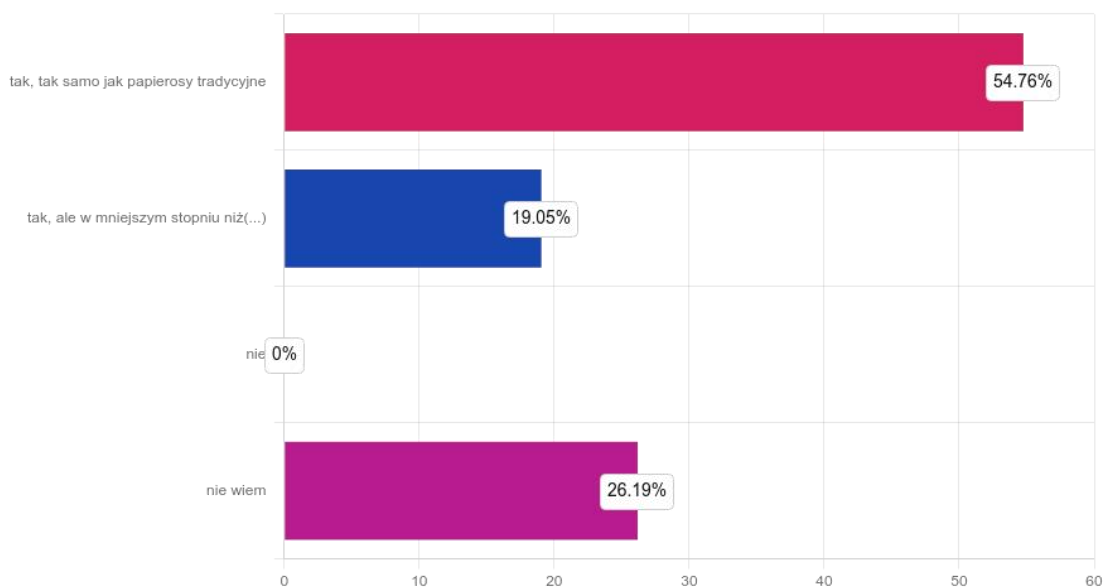
Czy uważasz, że e-papierosy są uzależniające?

tak, tak samo jak papierosy tradycyjne: **54,76%** (23)

tak, ale w mniejszym stopniu niż papierosy tradycyjne: **19,05%** (8)

nie: **0%** (0)

nie wiem: **26,19%** (11)

Uczniów zapytano, czy w ich opinii e-papierosy są uzależniające bardziej niż papierosy tradycyjne. Większość uczniów uważa, że e-papierosy są „tak, tak samo jak papierosy tradycyjne” - 54,76%. Rzadziej wskazywano odpowiedzi: „nie wiem” - 26,19%, „tak, ale w mniejszym stopniu niż papierosy tradycyjne” - 19,05%.

4. 4. Problem narkotykowy

Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze?

(dotyczy próbowania/zażywania gdy byłeś/eś poniżej 18 roku życia)

tak: **0%** (0)

nie: **100%** (65)

Badanych uczniów zapytano, czy kiedykolwiek spożywali narkotyki lub dopalacze. Odpowiedzi uczniów wskazują, że wszyscy respondenci (100%) nie próbowali zażywać narkotyków lub dopalaczy. Warto zauważyć, że większość uczniów wykazuje zdrowe postawy wobec unikania narkotyków/dopalaczy, co może wynikać z edukacji oraz świadomości zdrowotnej. W dalszym ciągu istotne jest kontynuowanie działań prewencyjnych i edukacyjnych, aby utrzymać tę pozytywną tendencję i wspierać dzieci i młodzież w podejmowaniu świadomych i zdrowych wyborów życiowych.

Czy uważasz, że zażywanie narkotyków/dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia?

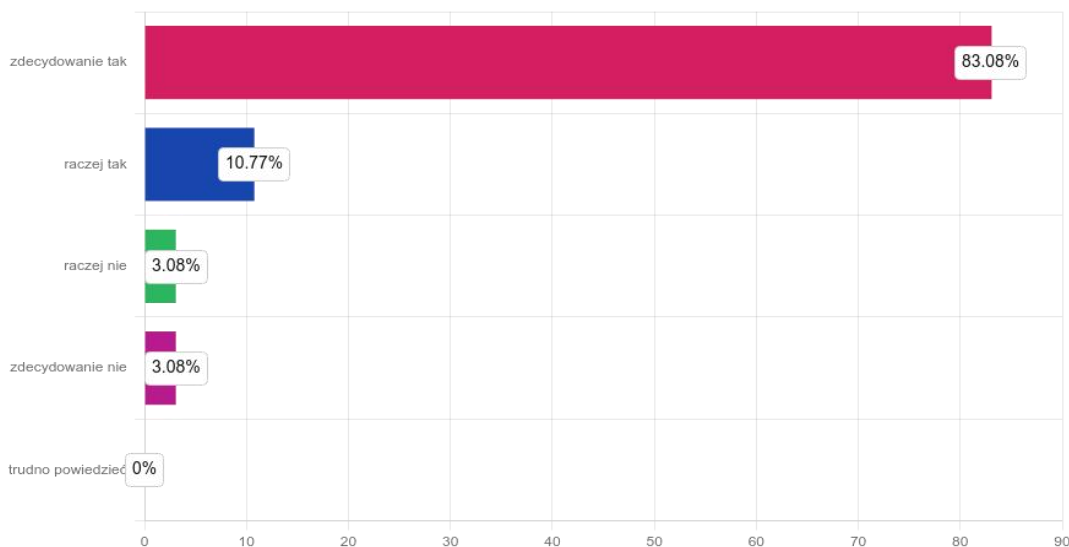
zdecydowanie tak: **83,08%** (54)

raczej tak: **10,77%** (7)

raczej nie: **3,08%** (2)

zdecydowanie nie: **3,08%** (2)

trudno powiedzieć: **0%** (0)

W kwestii szkodliwości substancji psychoaktywnych dla zdrowia większość uczniów (83,08% - „zdecydowanie tak”, 10,77% - „raczej tak”) uważa, że zażywanie narkotyków lub dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia. Jedynie niewielki odsetek uczniów twierdzi, że te substancje nie są szkodliwe dla zdrowia lub trudno jest im określić swoje stanowisko w tej kwestii (po 3,08% - „raczej nie” lub „zdecydowanie nie”). To wyraźnie świadczy o silnym przekonaniu większości badanych uczniów co do negatywnego wpływu narkotyków/dopalaczy na zdrowie. Warto kontynuować działania edukacyjne, aby zwiększać świadomość uczniów na temat ryzyka i konsekwencji zażywania substancji psychoaktywnych.

4. 5. Problem przemocy

Które z wymienionych poniżej sytuacji Twoim zdaniem mogą wywoływać agresję/przemoc wśród młodzieży?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

uzależnienia od alkoholu / narkotyków / dopalaczy: **70,77%** (46)

depresja, stany lękowe i inne choroby psychiczne: **53,85%** (35)

problemy finansowe i różnice w dochodach rodziców: **12,31%** (8)

problemy rodzinne: **56,92%** (37)

zazdrość / zaborczość: **35,38%** (23)

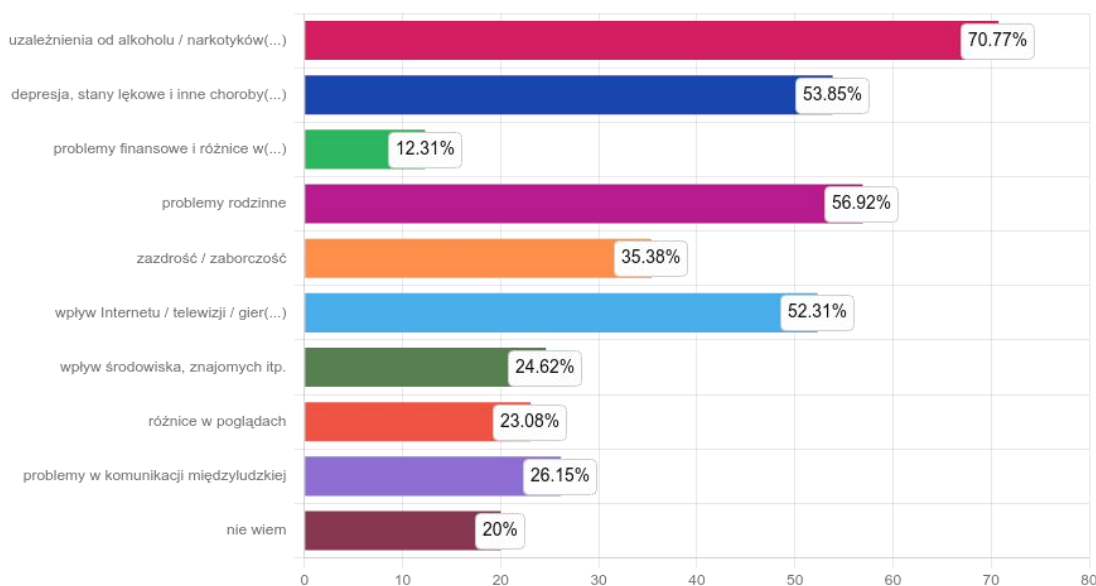
wpływ Internetu / telewizji / gier komputerowych itp.: **52,31%** (34)

wpływ środowiska, znajomych itp.: **24,62%** (16)

różnice w poglądach: **23,08%** (15)

problemy w komunikacji międzyludzkiej: **26,15%** (17)

nie wiem: **20%** (13)

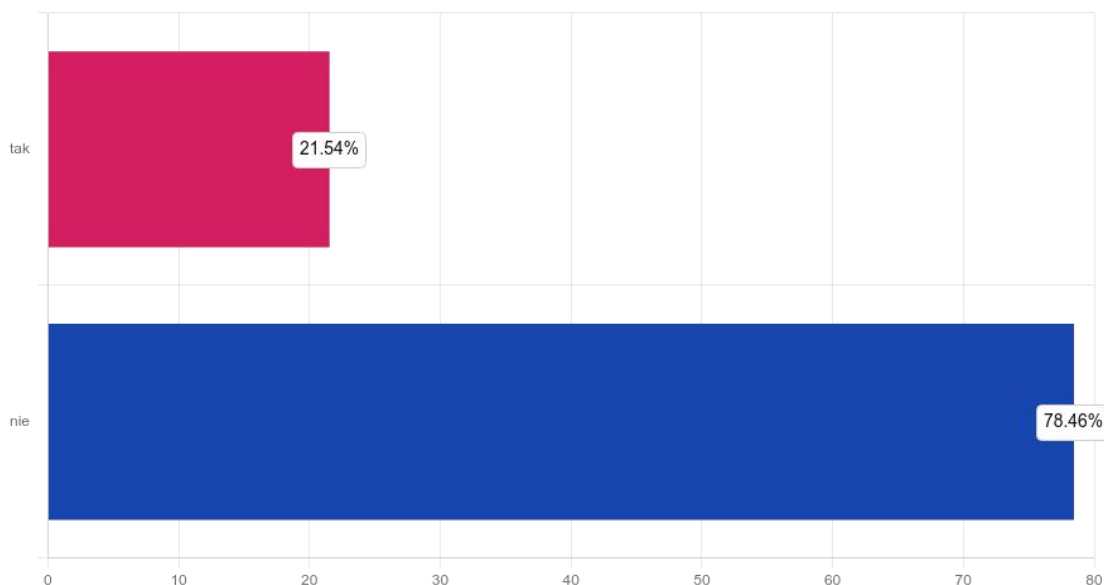
Zdaniem uczniów agresja lub przemoc wśród młodzieży jest powodowana głównie przez: „uzależnienia od alkoholu / narkotyków / dopalaczy” - 70,77% osób oraz „problemy rodzinne” - 56,92% badanych. Rzadziej wskazywano na: „depresja, stany lękowe i inne choroby psychiczne” - 53,85% badanych uczniów, „wpływ Internetu / telewizji / gier komputerowych itp.” - 52,31% osób, „zazdrość / zaborczość” - 35,38% respondentów, „problemy w komunikacji międzyludzkiej” - 26,15% ankietowanych, „wpływ środowiska, znajomych itp.” - 24,62% respondentów, „różnice w poglądach” - 23,08% osób, „nie wiem” - 20% ankietowanych uczniów, „problemy finansowe i różnice w dochodach rodziców” - 12,31% ankietowanych.

Odpowiedzi uczniów sugerują, że istotne jest podkreślanie roli edukacji dotyczącej radzenia sobie z emocjami oraz budowania zdrowych relacji interpersonalnych, aby zapobiegać sytuacjom agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży.

Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy?

tak : **21,54%** (14)

nie: **78,46%** (51)

Następnie uczniów zapytano, czy kiedykolwiek doświadczyli przemocy. Badani wykazują, że 21,54% doświadczyło przemocy, podczas gdy większość, bo 78,46%, nie miała takiego doświadczenia. Pomimo tego, że większość uczniów nie doświadczyła nigdy przemocy, istnieje potrzeba podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy oraz świadczenia wsparcia i edukacji w zakresie radzenia sobie z sytuacjami przemocy.

Kto stosował wobec Ciebie przemoc?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

mama / opiekunka: **21,43%** (3)

tata / opiekun: **28,57%** (4)

siostra: **14,29%** (2)

brat: **21,43%** (3)

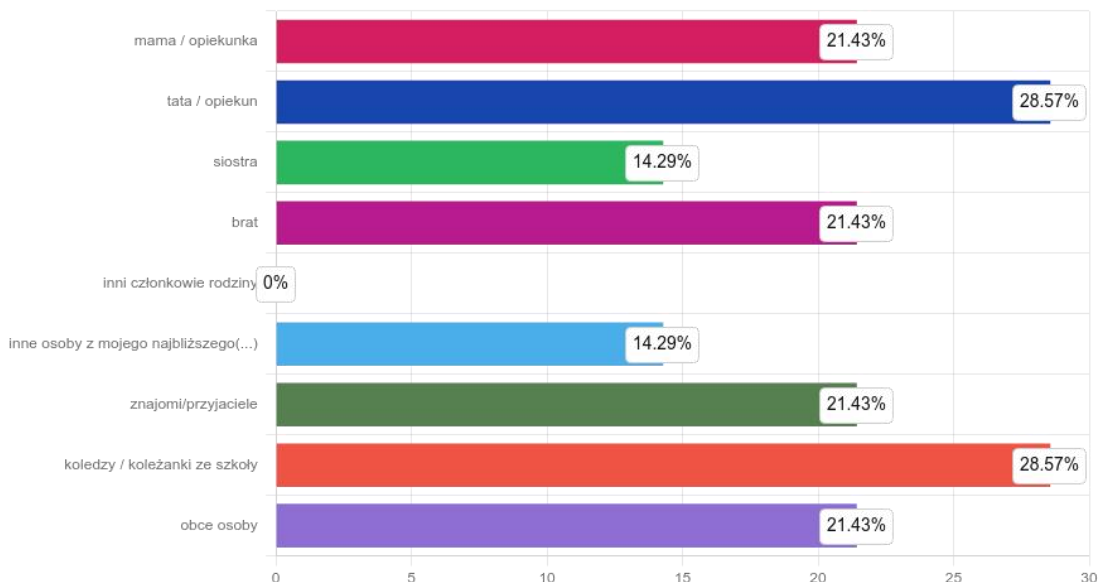
inni członkowie rodziny: **0%** (0)

inne osoby z mojego najbliższego otoczenia: **14,29%** (2)

znajomi/przyjaciele: **21,43%** (3)

koledzy / koleżanki ze szkoły: **28,57%** (4)

obce osoby: **21,43%** (3)

Uczniów zapytano, kto stosował wobec nich przemoc. Z odpowiedzi wynika, że znaczna część badanych uczniów doświadczała przemocy od kolegów ze szkoły (28,57%). Następnie wskazywano na: „koledzy / koleżanki ze szkoły” - 28,57% badanych, „mama / opiekunka”, „brat”, „znajomi/przyjaciele” lub „obce osoby” - po 21,43% ankietowanych, „siostra” bądź „inne osoby z mojego najbliższego otoczenia” - po 14,29% osób. Takie dane mogą sugerować, że przemoc rówieśnicza jest obecna w różnych sferach życia uczniów, co wymaga skoncentrowanych działań edukacyjnych, profilaktycznych i interwencyjnych, aby stworzyć bezpieczne środowisko szkolne oraz promować pozytywne relacje między uczniami.

Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś?

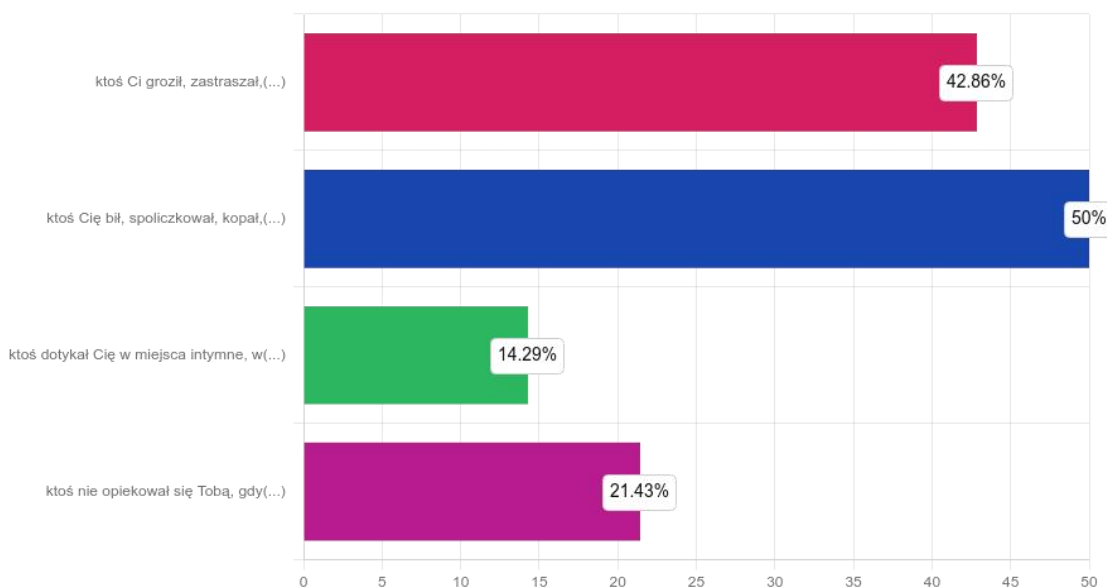
Można wybrać kilka odpowiedzi.

ktoś Ci groził, zastraszał, przezywał, upokarzał Cię, wyśmiewał się z Ciebie lub Twojego wyglądu, zawstydział itp. : **42,86%** (6)

ktoś Cię bił, spoliczkował, kopał, szarpał, dusił, popychał itp. : **50%** (7)

ktoś dotykał Cię w miejsca intymne, w sposób, w który sobie tego nie życzyłeś/aś : **14,29%** (2)

ktoś nie opiekował się Tobą, gdy tego potrzebowałeś, np. gdy byłeś chory, głodny, przestraszony: **21,43%** (3)

Uczniowie, którzy doświadczyli przemocy, najczęściej spotykali się z następującymi zachowaniami: „ktoś Cię bił, spoliczkował, kopał, szarpał, dusił, popychał itp. ” - takiej odpowiedzi udzieliło 50% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „ktoś Ci groził, zastraszał, przezywał, upokarzał Cię, wyśmiewał się z Ciebie lub Twojego wyglądu, zawstydział itp. ” - 42,86% uczniów, „ktoś nie opiekował się Tobą, gdy tego potrzebowałeś, np. gdy byłeś chory, głodny, przestraszony” - 21,43% ankietowanych uczniów, a także „ktoś dotykał Cię w miejsca intymne, w sposób, w który sobie tego nie życzyłeś/aś ” - w ten sposób wskazywało 14,29% osób.

Czy osoba, która stosowała wobec Ciebie przemoc była pod wpływem:

Można wybrać kilka odpowiedzi.

alkoholu: **7,14%** (1)

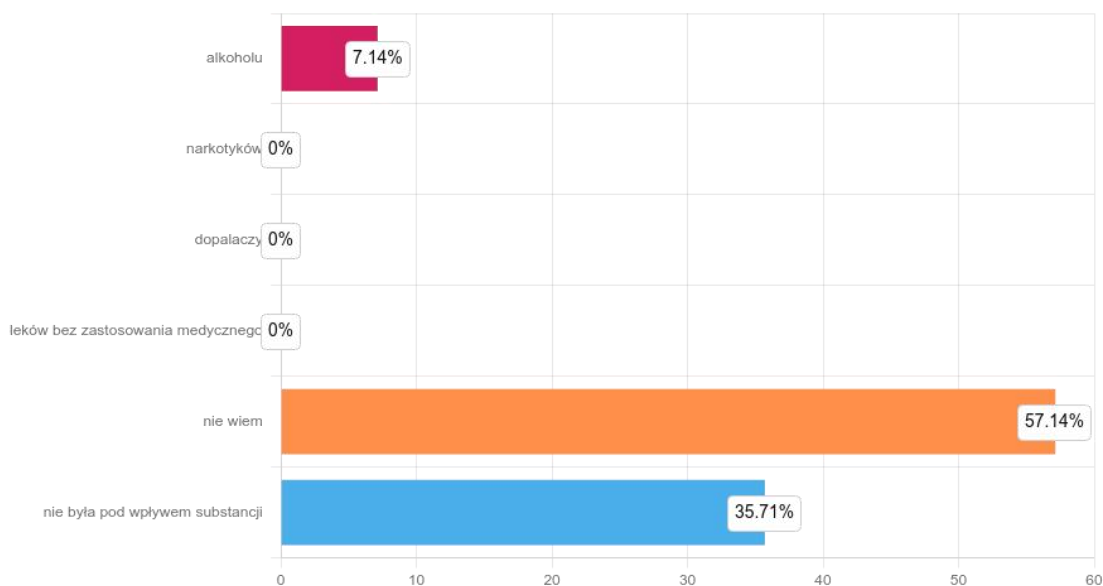
narkotyków: **0%** (0)

dopalaczy: **0%** (0)

leków bez zastosowania medycznego: **0%** (0)

nie wiem: **57,14%** (8)

nie była pod wpływem substancji: **35,71%** (5)

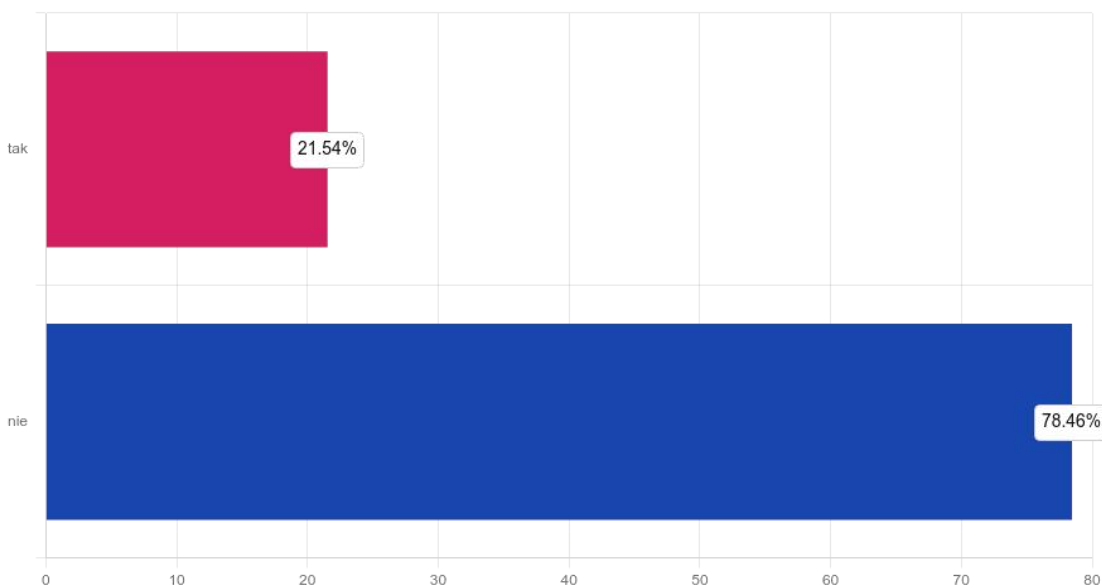

Uczniów poproszono również o wskazanie, czy osoby, które stosowały wobec nich przemoc były pod wpływem środków psychoaktywnych. Najczęściej wskazywano odpowiedzi „nie wiem” - 57,14% osób oraz „nie była pod wpływem substancji” - 35,71% badanych, a także „alkoholu” - 7,14% badanych uczniów.

Czy zdarzyło Ci się stosować przemoc wobec innych?

tak : **21,54%** (14)

nie: **78,46%** (51)

Następnie wszystkich uczniów zapytano, czy stosowali kiedykolwiek przemoc wobec innych. Odpowiedzi uczniów pokazują, że większość z nich (78,46%) nie stosowała przemocy wobec innych. Jednakże 21,54% uczniów przyznało, że zdarzyło im się stosować przemoc. To istotne zjawisko, wymagające uwagi ze strony szkoły, rodziców oraz instytucji zajmujących się problematyką dzieci i młodzieży. Warto kontynuować edukację i działania prewencyjne, aby promować zdrowe relacje między uczniami i minimalizować przypadki agresji.

Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

mamy / opiekunki: **7,14%** (1)

taty / opiekuna: **7,14%** (1)

siostry: **21,43%** (3)

brata: **35,71%** (5)

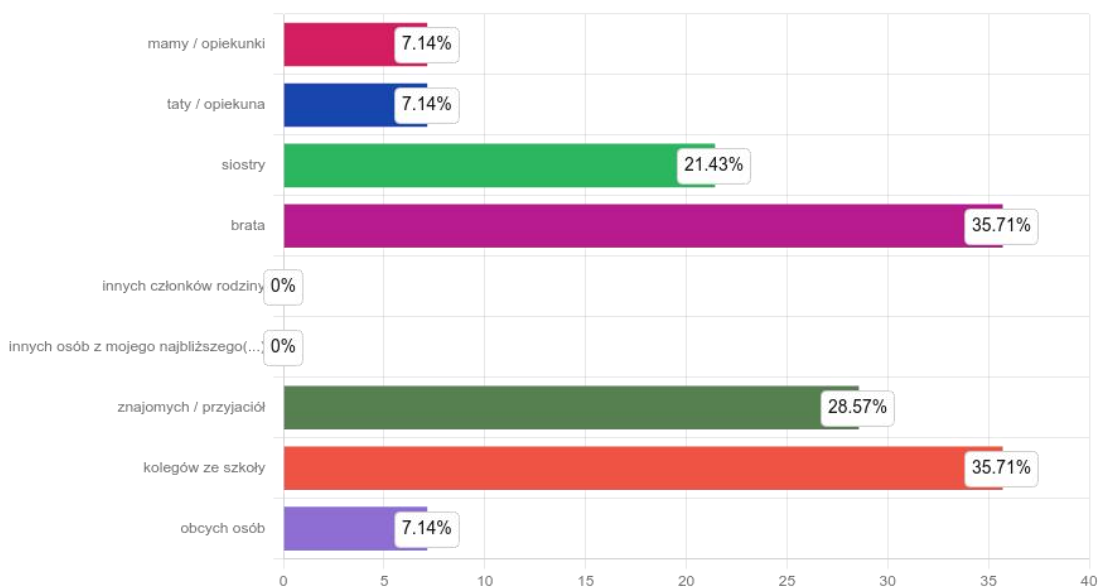
innych członków rodziny: **0%** (0)

innych osób z mojego najbliższego otoczenia: **0%** (0)

znajomych / przyjaciół: **28,57%** (4)

kolegów ze szkoły: **35,71%** (5)

obcych osób: **7,14%** (1)

Uczniowie wskazywali, iż zdarzyło im się stosować przemoc wobec: „brata” wybrało ją 35,71% osób oraz „kolegów ze szkoły” wybrało ją 35,71% badanych. Rzadziej wybierano: „znajomych / przyjaciół” - 28,57% badanych uczniów, „siostry” - 21,43% osób, „mamy / opiekunki”, „taty / opiekuna” lub „obcych osób” - po 7,14% respondentów.

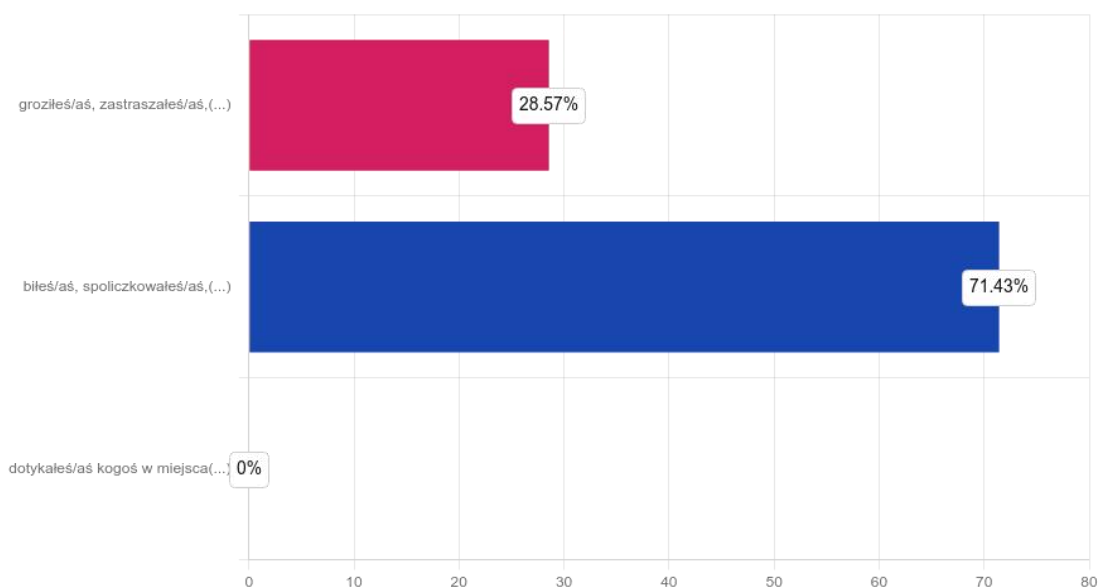
Jakiego rodzaju przemoc stosowałeś/aś?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

groziłeś/aś, zastraszałeś/aś, przezywałeś/aś, upokarzałeś/aś, wyśmiewałeś/aś, zawstydzasz/aś itp.: **28,57%** (4)

biłeś/aś, spoliczkowałeś/aś, kopałeś/aś, szarpałeś/aś, dusiłeś/aś, popychałeś/aś itp.: **71,43%** (10)

dotykałeś/aś kogoś w miejsca intymne, w sposób w który sobie tego nie życzył/a: **0%** (0)

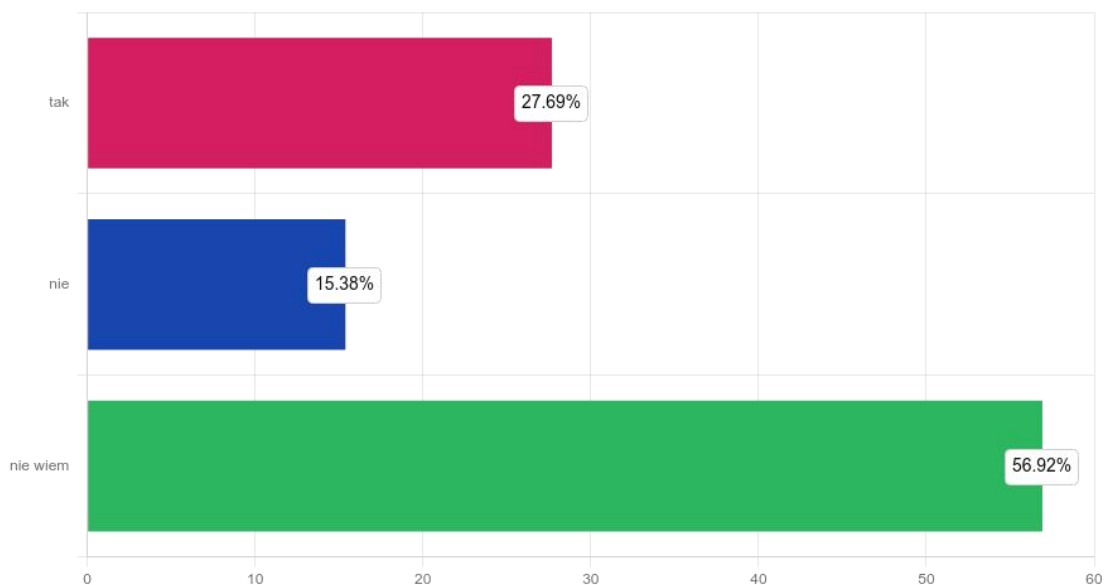
Uczniowie, którzy stosowali przemoc, najczęściej robili to w następujący sposób: „biłeś/aś, spoliczkowałeś/aś, kopałeś/aś, szarpałeś/aś, dusiłeś/aś, popychałeś/aś itp.” - takiej odpowiedzi udzieliło 71,43% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „groziłeś/aś, zastraszałeś/aś, przezywałeś/aś, upokarzałeś/aś, wyśmiewałeś/aś, zawstydzasz/aś itp.” - 28,57% uczniów.

Czy Twoim zdaniem w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami?

tak: **27,69%** (18)

nie: **15,38%** (10)

nie wiem: **56,92%** (37)

Przemoc w szkole między uczniami może przybierać różne formy, w tym fizyczną, werbalną, czy też psychiczną, co może znacząco wpływać na doświadczenia uczniów i atmosferę w placówce edukacyjnej. W tym kontekście wszystkim badanym uczniom zadano pytanie, czy w ich szkole istnieje problem przemocy między uczniami. Większość ankietowanych wskazało odpowiedź „nie wiem” - 56,92%. W dalszej kolejności uczniowie wybierali odpowiedzi: „tak” - 27,69% osób oraz „nie” - 15,38% badanych.

Do kogo zwrócił/a byś się o pomoc w razie doświadczania przemocy?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

rodziców / opiekunów: **67,69%** (44)

dziadków: **24,62%** (16)

innych członków rodziny: **23,08%** (15)

nauczycieli: **63,08%** (41)

znajomych / przyjaciół: **36,92%** (24)

radził(a)bym sobie sam/a: **10,77%** (7)

szukał(a)bym pomocy w Internecie: **1,54%** (1)

Policji: **24,62%** (16)

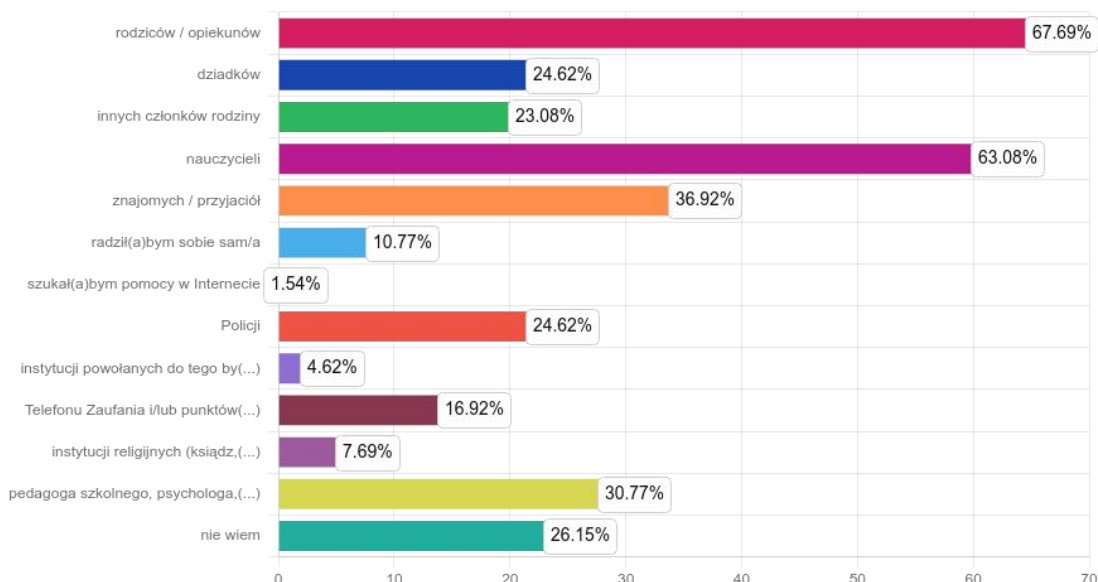
instytucji powołanych do tego by pomagać (Ośrodek Pomocy Społecznej / Społecznej/ Centrum Usług Społecznych, , Urząd Miasta / Gminy, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.): **4,62%** (3)

Telefonu Zaufania i/lub punktów konsultacyjnych: **16,92%** (11)

instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.): **7,69%** (5)

pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty: **30,77%** (20)

nie wiem: **26,15%** (17)

Uczniowie w sytuacji problemu przemocy zwróciliby się z prośbą o pomoc do: „rodziców / opiekunów” - 67,69% uczniów. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „nauczycieli” - 63,08% osób, „znajomych / przyjaciół” - 36,92% badanych, „pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty” - 30,77% badanych uczniów, „nie wiem” - 26,15% ankietowanych, „dziadków” lub „Policji” - po 24,62% badanych uczniów, „innych członków rodziny” - 23,08% uczniów, „Telefonu Zaufania i/lub punktów

konsultacyjnych” - 16,92% respondentów, „radził(a)bym sobie sam/a” - 10,77% badanych uczniów, „instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.)” - 7,69% ankietowanych, „instytucji powołanych do tego by pomagać (Ośrodek Pomocy Społecznej / Społecznej/ Centrum Usług Społecznych, , Urząd Miasta / Gminy, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.)” - 4,62% uczniów oraz „szukał(a)bym pomocy w Internecie” - 1,54% badanych uczniów.

Czym według Ciebie jest cyberprzemoc?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

naśmiewaniem się z kogoś w Internecie: **58,46%** (38)

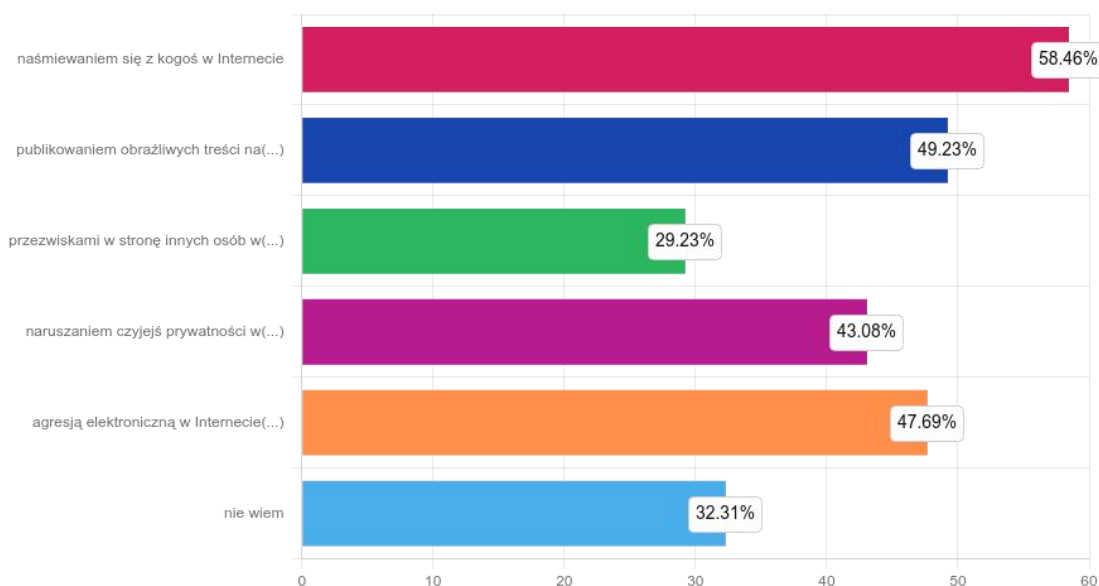
publikowaniem obraźliwych treści na czyjś temat w Internecie: **49,23%** (32)

przezwiskami w stronę innych osób w Internecie: **29,23%** (19)

naruszaniem czyjejs prywatności w Internecie (np. kradzież kont i osobistych informacji, publikowanie danych osobowych, wysyłanie niechcianych treści itp.): **43,08%** (28)

agresją elektroniczną w Internecie (zastraszaniem, grożeniem itp.): **47,69%** (31)

nie wiem: **32,31%** (21)

Cyberprzemoc to zjawisko, w ramach którego agresywne lub szkodliwe działania mają miejsce w przestrzeni wirtualnej, głównie w Internecie. Obejmuje różnorodne formy agresji, w tym zastraszanie, grożenie, publikowanie obraźliwych treści, naśmiewanie się z innych osób, naruszanie prywatności, kradzież tożsamości, czy rozpowszechnianie niechcianych treści. Cyberprzemoc występuje na różnych platformach online, takich jak media społecznościowe, fora dyskusyjne, wiadomości elektroniczne czy gry internetowe. W kolejnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni również o wskazanie, czym według nich jest cyberprzemoc. Najczęściej wskazywano następujące odpowiedzi: „naśmiewaniem się z kogoś w Internecie” wybrało ją 58,46% uczniów oraz „publikowaniem obraźliwych treści na czyjś temat w Internecie” wybrało ją 49,23% osób, a także „agresją elektroniczną w Internecie (zastraszaniem, grożeniem itp.)” - 47,69% badanych uczniów, „naruszaniem czyjejs prywatności w Internecie (np. kradzież kont i osobistych informacji, publikowanie danych osobowych, wysyłanie niechcianych treści itp.)” - 43,08% osób, „nie wiem” - 32,31% respondentów oraz „przezwiskami w stronę innych osób w Internecie” - 29,23% ankietowanych.

Czy doznałeś/aś kiedykolwiek, którejs z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

wyzywanie / wulgaryzmy stosowane względem mojej osoby: **21,54%** (14)

podsywanie się: **4,62%** (3)

rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmików: **3,08%** (2)

wyłudzenie pieniędzy: **3,08%** (2)

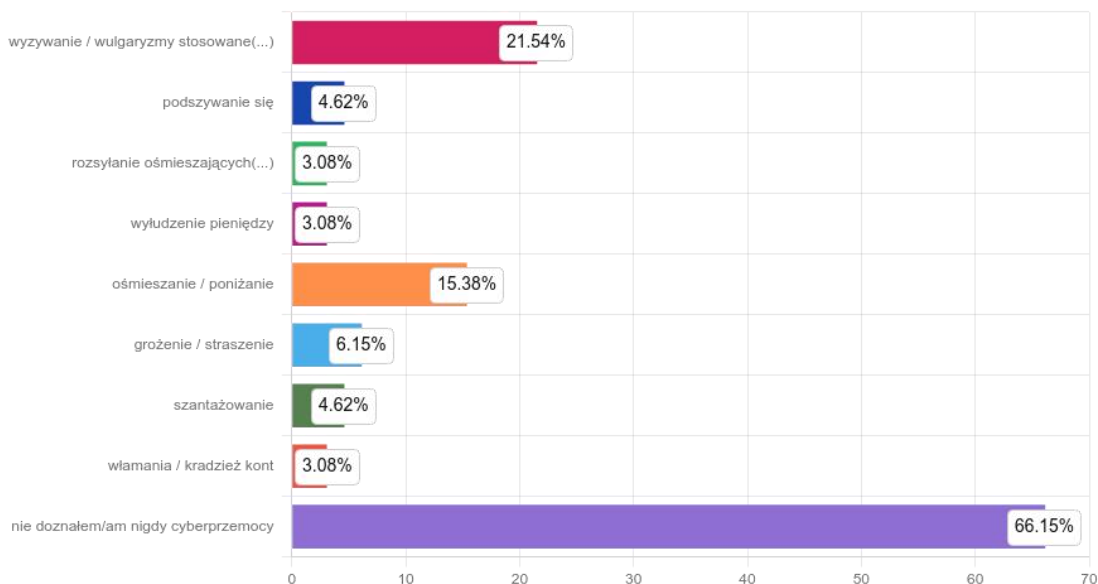
ośmieszanie / poniżanie: **15,38%** (10)

grożenie / straszenie: **6,15%** (4)

szantażowanie: **4,62%** (3)

włamania / kradzież kont: **3,08%** (2)

nie doznałem/am nigdy cyberprzemocy: **66,15%** (43)

Następnie ankietowanych poproszono o wskazanie form cyberprzemocy, które zdarzyło im się kiedykolwiek doznać. Najczęściej wybierano następujące odpowiedzi: „nie doznałem/am nigdy cyberprzemocy” - 66,15% osób oraz „wyzywanie / wulgaryzmy stosowane względem mojej osoby” - 21,54% badanych. Rzadziej wskazywano na: „ośmieszanie / poniżanie” - 15,38% badanych mieszkańców, „grożenie / straszenie” - 6,15% osób, „podsywanie się” lub „szantażowanie” - po 4,62% ankietowanych, „rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmików”, „wyłudzenie pieniędzy” oraz „włamania / kradzież kont” - po 3,08%.

Czy stosowałeś/aś kiedykolwiek, którejs z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

wyzywanie / wulgaryzmy stosowane względem mojej osoby: **4,62%** (3)

podszycanie się: **1,54%** (1)

rozsyłanie ośmieszających zdjęć / filmików: **0%** (0)

wyłudzenie pieniędzy: **0%** (0)

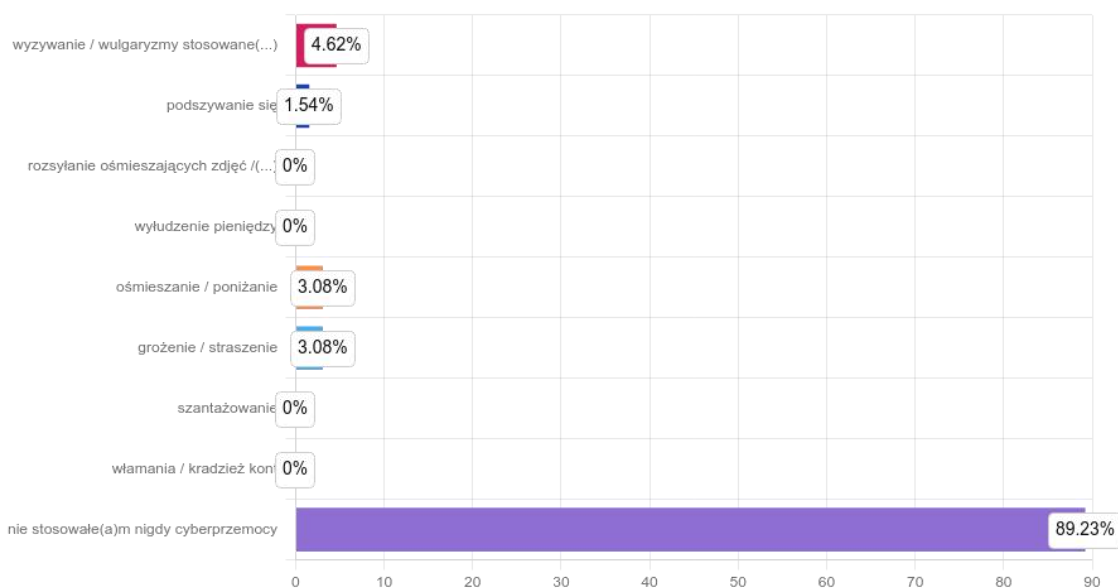
ośmieszanie / poniżanie: **3,08%** (2)

grożenie / straszenie: **3,08%** (2)

szantażowanie: **0%** (0)

włamania / kradzież kont: **0%** (0)

nie stosowałem(a)m nigdy cyberprzemocy: **89,23%** (58)

Następnie ankietyowanych uczniów poproszono o wskazanie form cyberprzemocy, które zdarzyło im się stosować wobec innych osób. Wybierano następujące odpowiedzi: „nie stosowałem(a)m nigdy cyberprzemocy” - 89,23% osób, „wyzywanie / wulgaryzmy stosowane względem mojej osoby” - 4,62% badanych, „ośmieszanie / poniżanie” lub „grożenie / straszenie” - po 3,08% osób, „podszycanie się” - 1,54% respondentów.

4. 6. Problem uzależnień behawioralnych

Czy wiesz czym są uzależnienia behawioralne?

tak: **9,23%** (6)

nie: **90,77%** (59)

Badanych uczniów zapytano, czy mają świadomość, czym są uzależnienia behawioralne. Anketowani najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 90,77% respondentów, natomiast odpowiedź „tak” została wskazana przez 9,23% badanych uczniów.

Jak często korzystasz z urządzeń elektronicznych takich jak komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier, smart tv, itp.?

codziennie: **66,15%** (43)

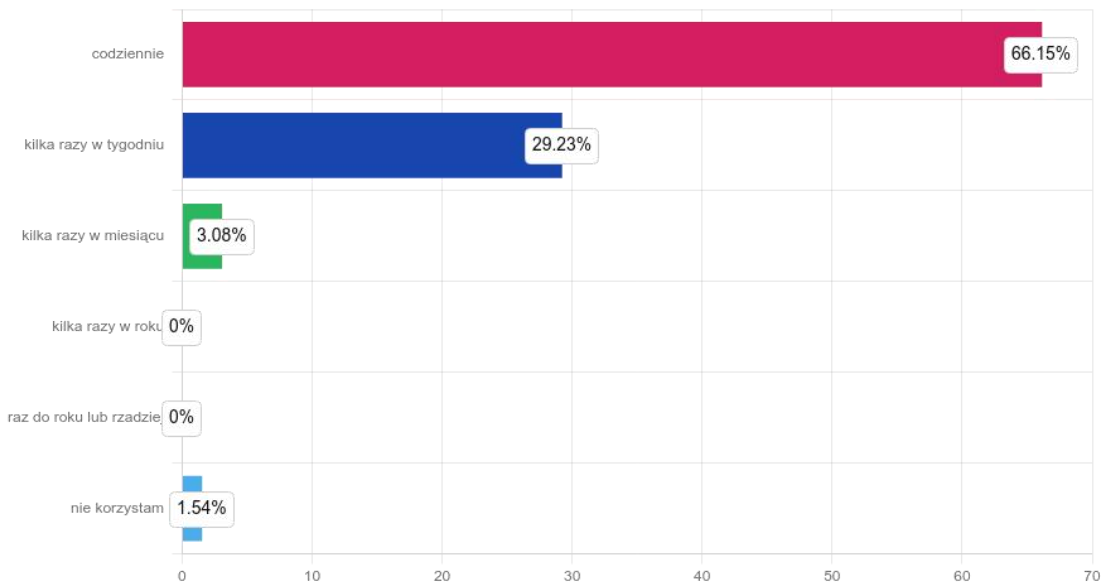
kilka razy w tygodniu: **29,23%** (19)

kilka razy w miesiącu: **3,08%** (2)

kilka razy w roku: **0%** (0)

raz do roku lub rzadziej: **0%** (0)

nie korzystam : **1,54%** (1)

Następnie uczniów poproszono o wskazanie jak często korzystają z urządzeń elektronicznych. Wyniki badania wskazują, że anketowani bardzo często korzystają z urządzeń elektronicznych. Aż 66,15% respondentów przyznało, że używa tego rodzaju sprzętu codziennie. Pozostali uczniowie wskazują na odpowiedzi: „kilka razy w tygodniu” - 29,23%, „kilka razy w miesiącu” - 3,08% osób, „nie korzystam ” - 1,54% anketowanych. Tak częste korzystanie z urządzeń elektronicznych może wpływać na różne aspekty życia uczniów, w tym na ich zdrowie psychiczne, czas spędzany na aktywnościach fizycznych czy relacje

społeczne. Warto zauważyć, że nowoczesne technologie stają się integralną częścią codziennego życia, co wymaga zrównoważonego podejścia do ich użytkowania.

Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z Internetu (poza nauką)?

Wskaż jedynie czas poświęcony na korzystanie z Internetu poza wykorzystywaniem go do nauki, odrabiania lekcji itp.

do 1 godz.: **18,6%** (8)

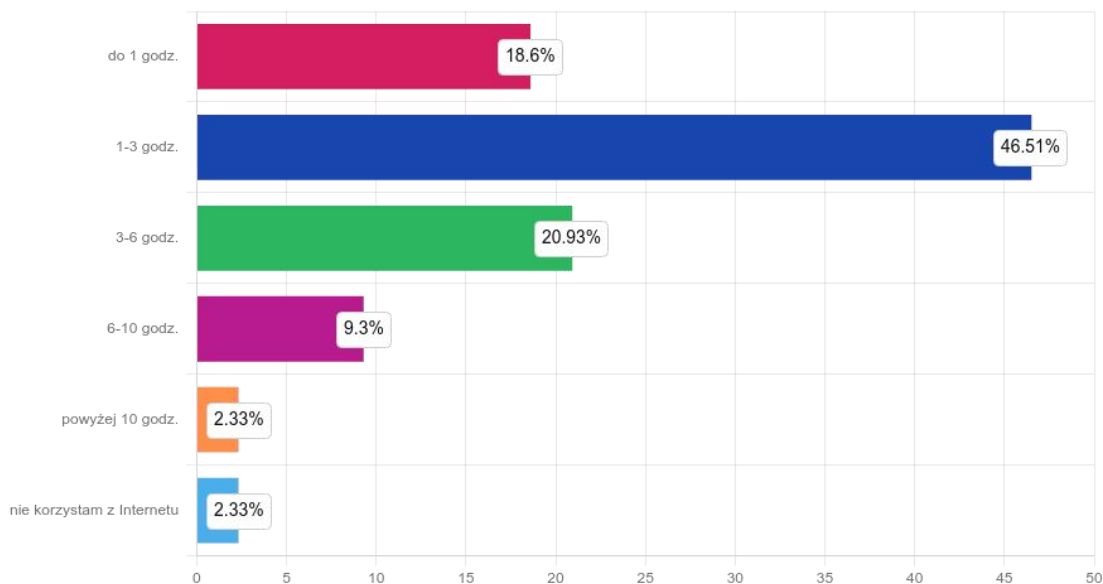
1-3 godz.: **46,51%** (20)

3-6 godz.: **20,93%** (9)

6-10 godz.: **9,3%** (4)

powyżej 10 godz.: **2,33%** (1)

nie korzystam z Internetu: **2,33%** (1)

Dodatkowo uczniów poproszono o wskazanie ile czasu poświęcają każdego dnia na korzystanie z nowych mediów. Odpowiedź „1-3 godz.” była wskazywana najczęściej - została wybrana przez 46,51% osób. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „3-6 godz.” - 20,93% próby, „do 1 godz.” - 18,6% osób, „6-10 godz.” - 9,3% ankietowanych, „powyżej 10 godz.” oraz „nie korzystam z Internetu” - po 2,33% osób.

Z jakich powodów najczęściej korzystasz z Internetu?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nauka: **41,27%** (26)

social media (Facebook, X, Instagram, TikTok itp.): **57,14%** (36)

kontakt ze znajomymi: **76,19%** (48)

poznawanie nowych osób: **7,94%** (5)

oglądanie filmów, seriali, programów i kanałów np. na YouTube: **38,1%** (24)

słuchanie muzyki: **61,9%** (39)

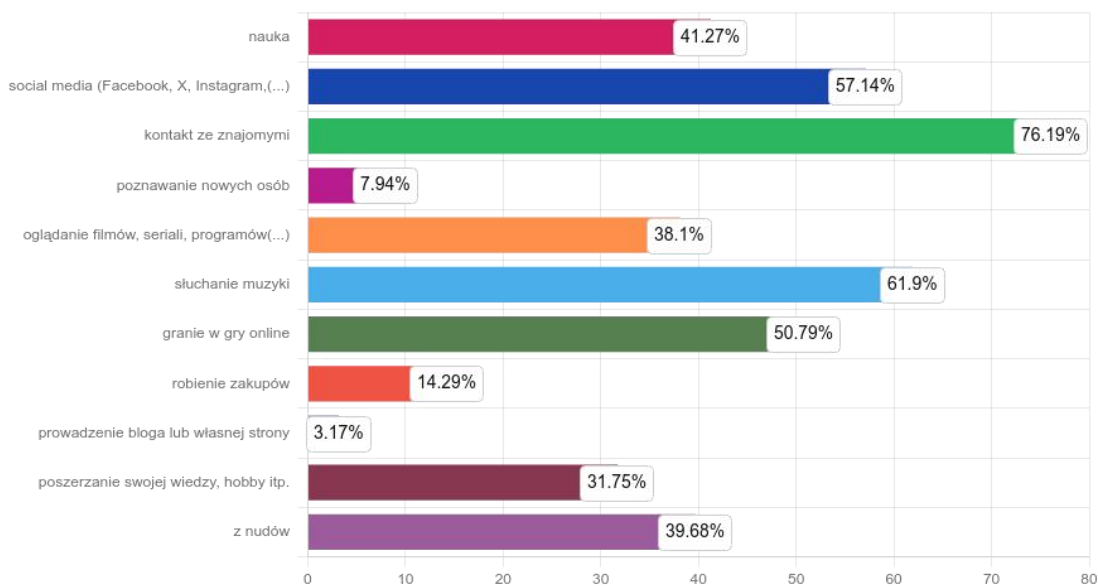
granie w gry online: **50,79%** (32)

robienie zakupów: **14,29%** (9)

prowadzenie bloga lub własnej strony: **3,17%** (2)

poszerzanie swojej wiedzy, hobby itp.: **31,75%** (20)

z nudów: **39,68%** (25)

Głównym powodem skłaniającym ankietowanych uczniów do korzystania z nowych mediów jest: „kontakt ze znajomymi” - takiej odpowiedzi udzieliło 76,19% osób. W dalszej kolejności respondenci wskazywali na: „słuchanie muzyki” - 61,9%, „social media (Facebook, X, Instagram, TikTok itp.)” - 57,14%, „granie w gry online” - 50,79%, „nauka” - 41,27%, „z nudów” - 39,68%, „oglądanie filmów, seriali, programów i kanałów np. na YouTube” - 38,1%, „poszerzanie swojej wiedzy, hobby itp.” - 31,75%, „robienie zakupów” - 14,29%, „poznawanie nowych osób” - 7,94% oraz „prowadzenie bloga lub własnej strony” - 3,17%.

Zaznacz, które z poniższych zdań odnoszą się do Ciebie:

Można wybrać kilka odpowiedzi.

Najbliższe mi osoby zarzucają mi, że zbyt dużo czasu spędzam w sieci.: **19,05%** (12)

Późno w nocy nie śpię, bo surfuję po Internecie.: **6,35%** (4)

Próbuję bezskutecznie ograniczyć czas spędzany w sieci.: **19,05%** (12)

Coraz częściej wybieram sieć zamiast spotkań z innymi.: **6,35%** (4)

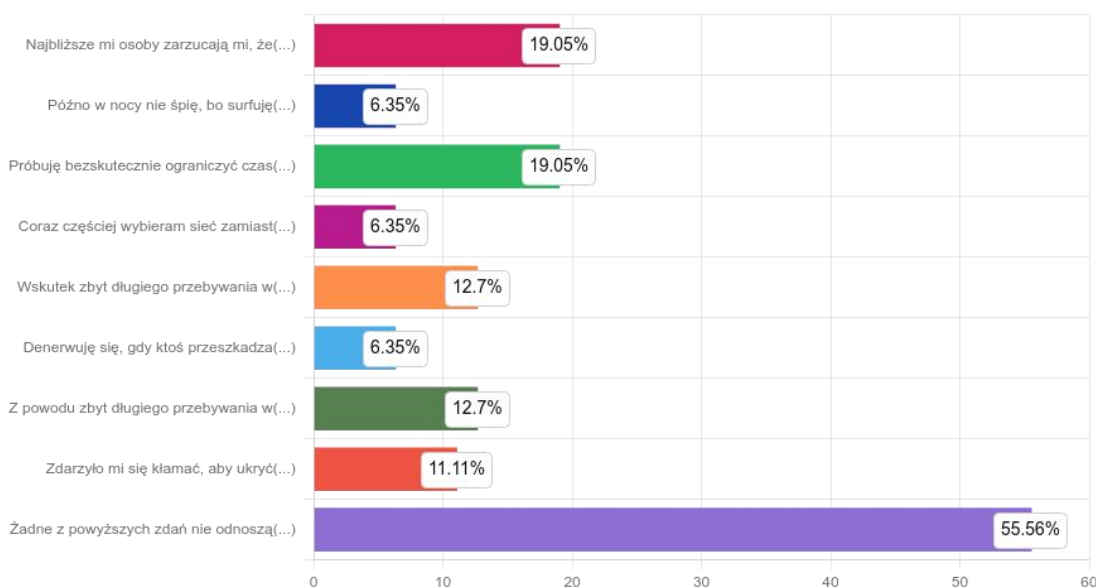
Wskutek zbyt długiego przebywania w sieci zdarza mi się zapomnieć o moich codziennych obowiązkach (np. sprzątanie, zakupy, nauka):. **12,7%** (8)

Denerwuję się, gdy ktoś przeszkadza mi w surfowaniu w Internecie.: **6,35%** (4)

Z powodu zbyt długiego przebywania w sieci spada efektywność mojej nauki.: **12,7%** (8)

Zdarzyło mi się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera lub Internetu np. przed rodzicami.: **11,11%** (7)

Żadne z powyższych zdań nie odnoszą się do mnie.: **55,56%** (35)

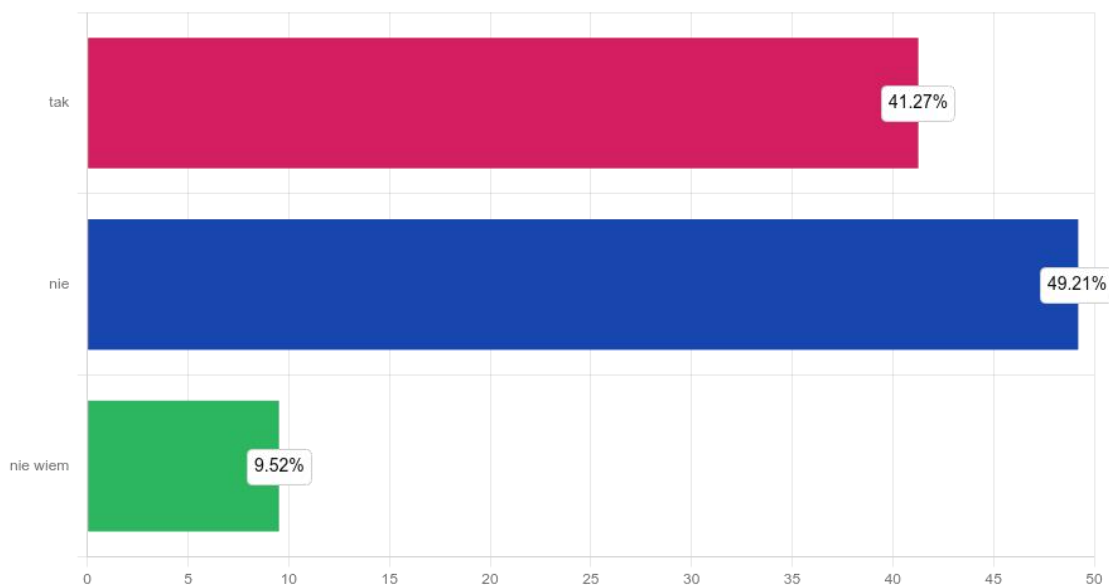
W dalszej kolejności uczniów poproszono, aby wskazali zdania, które odnoszą się do nich bezpośrednio. Uczniowie najczęściej zaznaczali odpowiedź: „Żadne z powyższych zdań nie odnoszą się do mnie.” - 55,56% osób. Następnie uczniowie wskazywali na: „Najbliższe mi osoby zarzucają mi, że zbyt dużo czasu spędzam w sieci.” lub „Próbuję bezskutecznie ograniczyć czas spędzany w sieci.” - po 19,05% ankietowanych uczniów, „Wskutek zbyt długiego przebywania w sieci zdarza mi się zapomnieć o moich codziennych obowiązkach (np. sprzątanie, zakupy, nauka).” oraz „Z powodu zbyt długiego przebywania w sieci spada efektywność mojej nauki.” - po 12,7%, „Zdarzyło mi się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera lub Internetu np. przed rodzicami.” - 11,11% uczniów, „Późno w nocy nie śpię, bo surfuję po Internecie.”, „Coraz częściej wybieram sieć zamiast spotkań z innymi.”, a także „Denerwuję się, gdy ktoś przeszkadza mi w surfowaniu w Internecie.” - po 6,35% uczniów.

Czy na urządzeniu (telefon komórkowy, komputer, tablet itp.) z którego łączysz się z Internetem jest zainstalowana tzw. „blokada rodzicielska”?

tak: **41,27%** (26)

nie: **49,21%** (31)

nie wiem: **9,52%** (6)

Blokady rodzicielskie są narzędziem, które ma na celu ochronę dzieci i młodzież przed treściami nieodpowiednimi dla ich wieku i kontrolę czasu spędzanego online. Wprowadzenie tych zabezpieczeń może być ważne dla bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w Internecie, a jednocześnie stanowi wyzwanie dla rodziców w dzisiejszym świecie cyfrowym. W tym kontekście ankietowani uczniowie zostali zapytani o to, czy na ich urządzeniach, którymi łączą się z Internetem jest zainstalowane takie zabezpieczenie. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 49,21% badanych osób. Następnie w badani wskazywali w kolejności odpowiedzi: „tak” - 41,27% badanych uczniów, a także „nie wiem” - 9,52% respondentów.

Czy podałyby swoje dane osobowe osobie poznanej w Internecie?

tak: **0%** (0)

nie: **98,41%** (62)

nie wiem: **1,59%** (1)

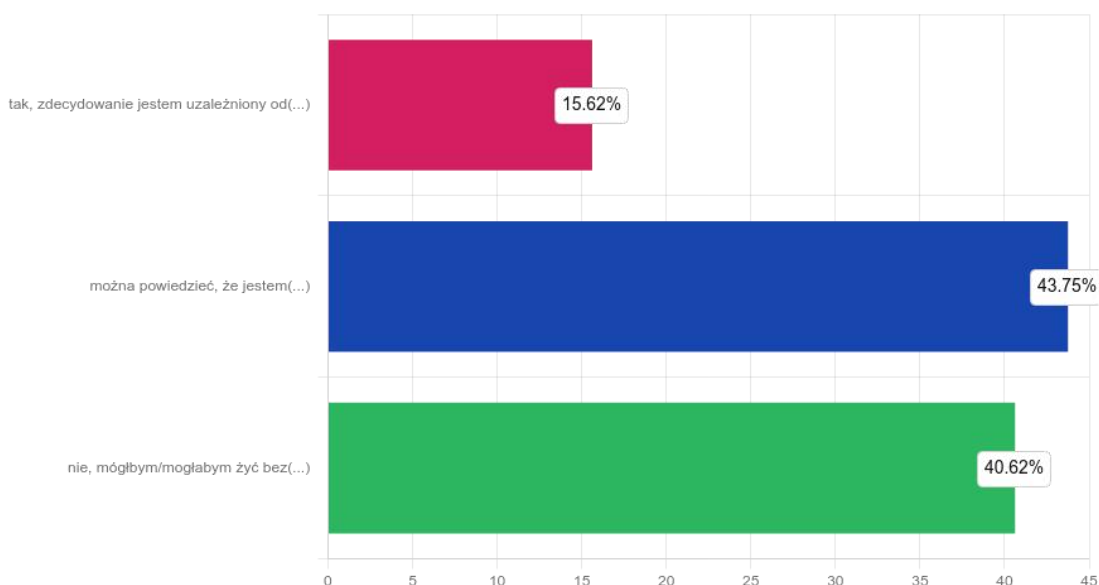
Celem sprawdzenia, czy uczniowie mają świadomość zagrożeń wynikających z udostępniania danych w Internecie, zapytano ich, czy udostępniłoby swoje dane obcej osobie. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 98,41% badanych osób. Następnie wybierano odpowiedzi: „nie wiem” - 1,59% badanych uczniów.

Czy uważasz siebie za osobę uzależnioną od telefonu komórkowego?

tak, zdecydowanie jestem uzależniony od telefonu komórkowego: **15,62%** (10)

można powiedzieć, że jestem uzależniony od telefonu komórkowego, gdyż trudno byłoby mi funkcjonować bez niego: **43,75%** (28)

nie, mógłbym/mogłabym żyć bez telefonu komórkowego: **40,62%** (26)

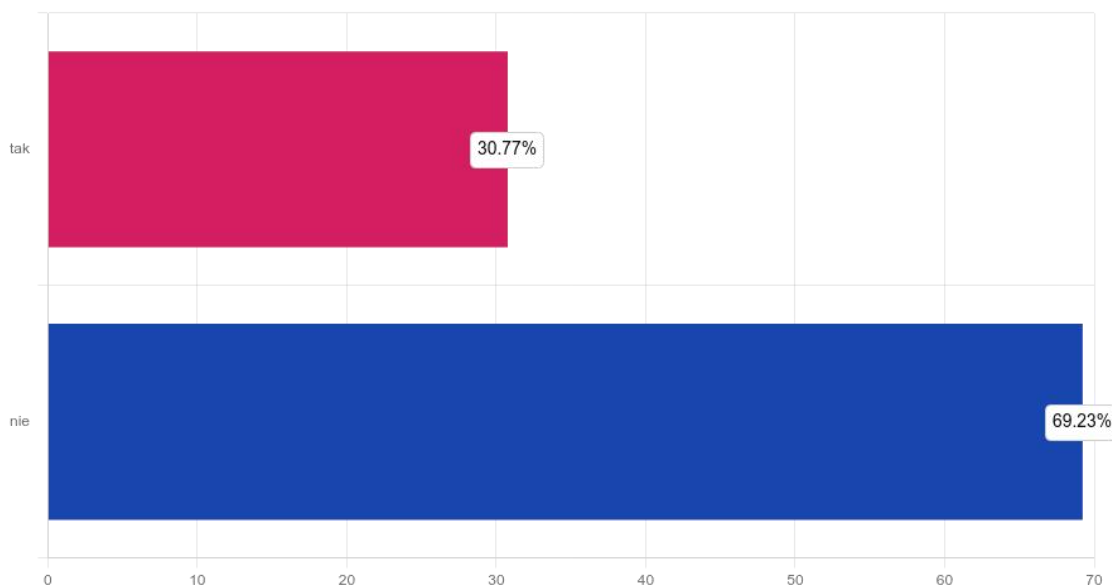

Uzależnienie od telefonu komórkowego (smartfonu) może wpływać na różne aspekty życia, takie jak koncentracja, relacje społeczne czy zdrowy tryb życia. Ważne jest, aby dzieci i młodzież rozwijali świadomość korzystania z technologii, jednocześnie zdając sobie sprawę z ewentualnych negatywnych skutków zbyt intensywnego używania urządzeń elektronicznych. Uczniom niniejszej Diagnozy zadano także pytanie, czy uważają siebie jako osoby uzależnione od tego urządzenia. Anketowani najczęściej zaznaczali odpowiedź „można powiedzieć, że jestem uzależniony od telefonu komórkowego, gdyż trudno byłoby mi funkcjonować bez niego” - wybrało ją 43,75%. Następnie wskazywano na odpowiedzi: „nie, mógłbym/mogłabym żyć bez telefonu komórkowego” - 40,62% badanych uczniów, a także „tak, zdecydowanie jestem uzależniony od telefonu komórkowego” - 15,62% ankietowanych uczniów.

Czy czułeś się kiedykolwiek odrzucony przez innych (dyskryminowany) ze względu na brak dostępu do urządzeń elektronicznych takich jak komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier lub do Internetu itp.?

tak: **30,77%** (20)

nie: **69,23%** (45)

W nawiązaniu do pytania dotyczącego odrzucenia/dyskryminowania uczniów związanego z brakiem dostępu do urządzeń elektronicznych, warto zwrócić uwagę na istotne kwestie związane z integracją społeczną w środowisku szkolnym. Badanie wykazało, że 30,77% uczniów doświadczyło odrzucenia lub dyskryminacji ze względu na brak dostępu do technologii, co może wpływać na ich samopoczucie i uczestnictwo w życiu szkoły. Takie sytuacje mogą prowadzić do izolacji społecznej, a uczniowie, którzy nie posiadają dostępu do urządzeń elektronicznych, mogą czuć się wykluczeni w środowisku, gdzie korzystanie z technologii staje się coraz bardziej powszechne. Wspieranie tolerancji, akceptacji różnorodności oraz promowanie równości szans powinny być istotnymi elementami działań szkolnych.

4. 7. Czas wolny i relacje z perspektywy uczniów

Jakie według Ciebie mogą być negatywne konsekwencje związane z uzależnieniem od alkoholu, tytoniu, narkotyków, dopalaczy?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nie występują negatywne konsekwencje: **7,69%** (5)

zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego: **72,31%** (47)

nieodpowiednie towarzystwo: **43,08%** (28)

pogorszenie relacji rodzinnych: **60%** (39)

pogorszenie relacji koleżeńskich: **50,77%** (33)

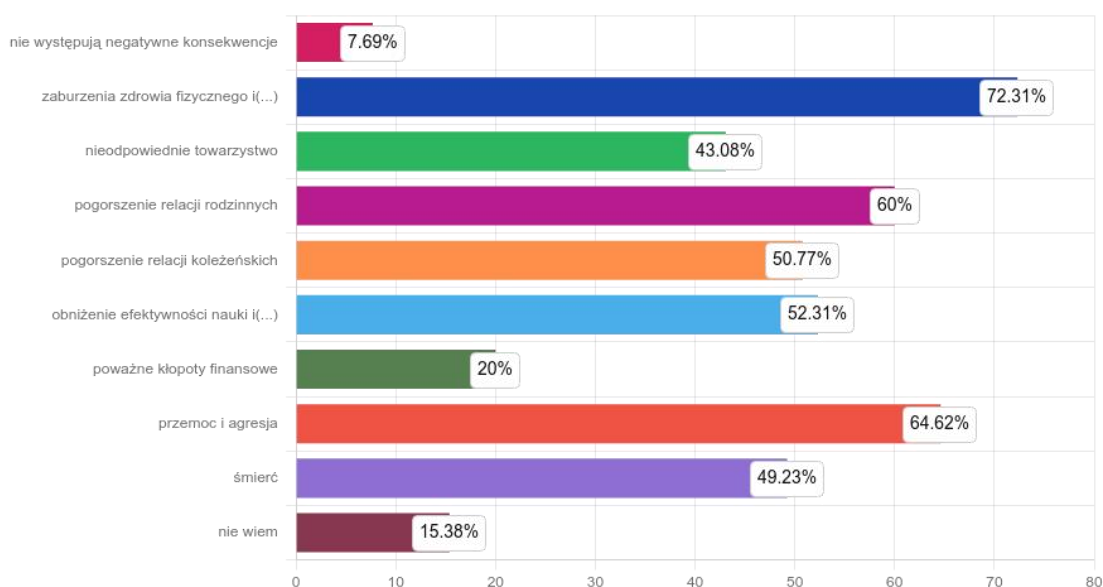
obniżenie efektywności nauki i problemy w szkole: **52,31%** (34)

poważne kłopoty finansowe: **20%** (13)

przemoc i agresja: **64,62%** (42)

śmierć: **49,23%** (32)

nie wiem: **15,38%** (10)

Ankietowanych uczniów poproszono o wskazanie konsekwencji, które ich zdaniem mogą wynikać z uzależnień od alkoholu, tytoniu, narkotyków, dopalaczy. Uczniowie zaznaczali następujące odpowiedzi: „zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego” - 72,31%, „przemoc i agresja” - 64,62%, „pogorszenie relacji rodzinnych” - 60%, „obniżenie efektywności nauki i problemy w szkole” - 52,31%, „pogorszenie relacji koleżeńskich” - 50,77%, „śmierć” - 49,23%, „nieodpowiednie towarzystwo” - 43,08%, „poważne kłopoty finansowe” - 20%, „nie wiem” - 15,38% oraz „nie występują negatywne konsekwencje” - 7,69%.

Kto rozmawiał z Tobą na temat działania i szkodliwości środków takich jak alkohol, tytoń, narkotyki, dopalacze?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

rodzeństwo: **6,15%** (4)

rodzice: **53,85%** (35)

nauczyciele: **56,92%** (37)

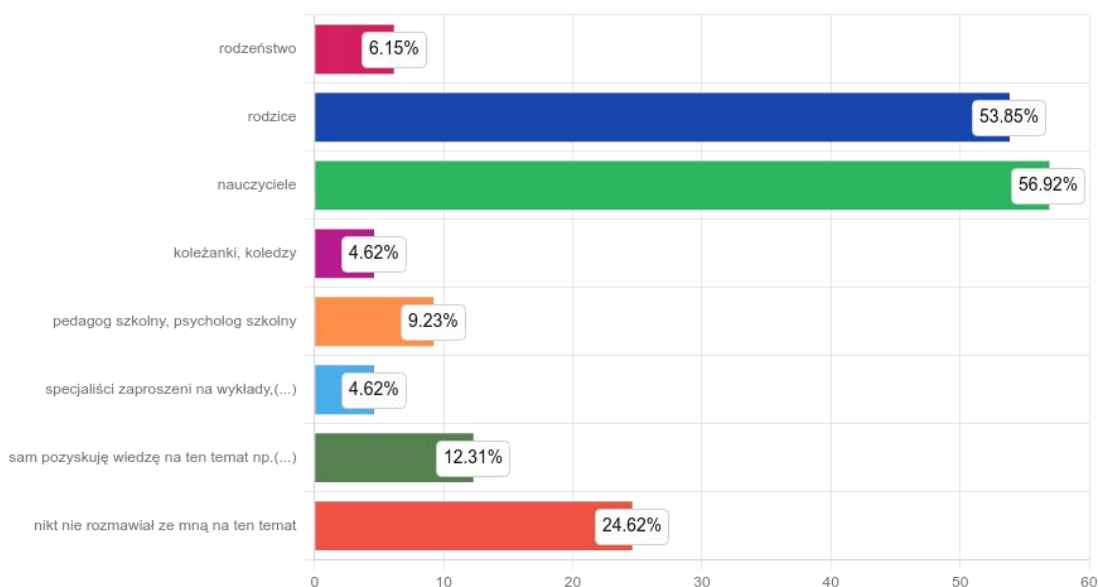
koleżanki, koledzy: **4,62%** (3)

pedagog szkolny, psycholog szkolny: **9,23%** (6)

specjaliści zaproszeni na wykłady, pogadanki, warsztaty: **4,62%** (3)

sam pozyskuję wiedzę na ten temat np. z Internetu i telewizji: **12,31%** (8)

nikt nie rozmawiał ze mną na ten temat: **24,62%** (16)

Na temat substancji psychoaktywnych z uczniami rozmawiali: „nauczyciele” - 56,92%, „rodzice” - 53,85%, „nikt nie rozmawiał ze mną na ten temat” - 24,62%, „sam pozyskuję wiedzę na ten temat np. z Internetu i telewizji” - 12,31%, „pedagog szkolny, psycholog szkolny” - 9,23%, „rodzeństwo” - 6,15%, „koleżanki, koledzy” lub „specjaliści zaproszeni na wykłady, pogadanki, warsztaty” - po 4,62%. Warto zauważyć, że 24,62% uczniów stwierdziło, iż nikt nie rozmawiał z nimi na ten temat. Jest to istotne zjawisko, które może wynikać z braku świadomości wśród uczniów ale też wśród otaczającej ich społeczności lub z ograniczonej dostępności programów edukacyjnych w tej dziedzinie. Dlatego ważne jest, aby szkoły i inne instytucje edukacyjne podejmowały działania mające na celu zwiększenie świadomości na temat szkodliwości substancji odurzających i promowanie zdrowego stylu życia już od najmłodszych lat.

Do kogo zwróciłbyś się o pomoc mając problem związany z alkoholem, tytoniem, narkotykami lub dopalaczami?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

rodziców / opiekunów: **66,15%** (43)

dziadków: **15,38%** (10)

innych członków rodziny: **18,46%** (12)

nauczycieli: **27,69%** (18)

przyjaciół / kolegów / koleżanek: **15,38%** (10)

radził(a)bym sobie sam/a: **6,15%** (4)

szukał(a)bym pomocy w Internecie: **6,15%** (4)

Policji: **10,77%** (7)

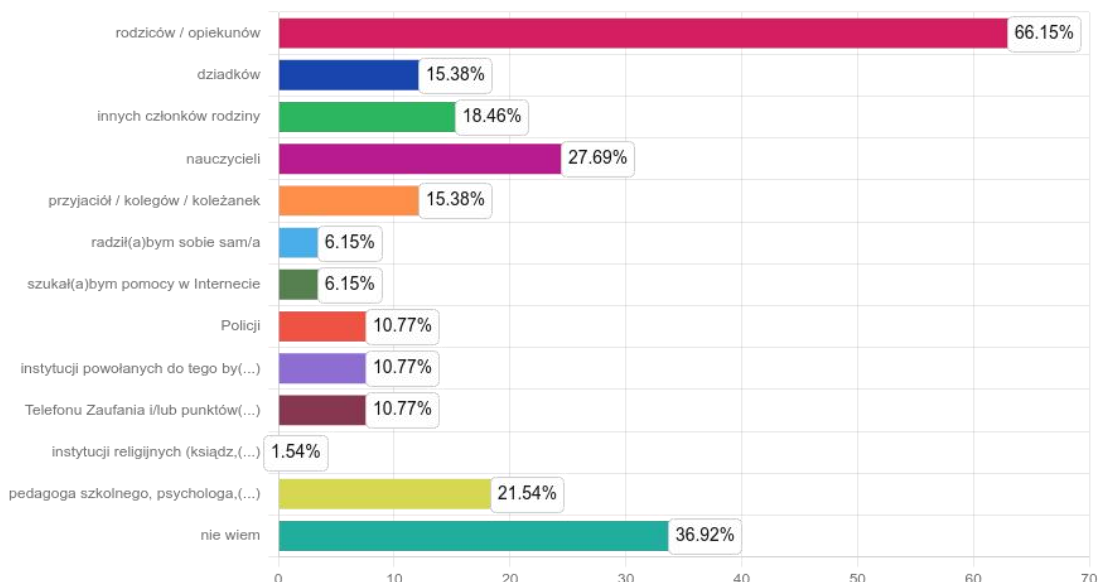
instytucji powołanych do tego by pomagać (Ośrodek Pomocy Społecznej / Centrum Usług Społecznych, Urząd Miasta / Gminy, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.): **10,77%** (7)

Telefonu Zaufania i/lub punktów konsultacyjnych: **10,77%** (7)

instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.): **1,54%** (1)

pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty: **21,54%** (14)

nie wiem: **36,92%** (24)

Uczniowie w sytuacji problemu związanego z substancjami odurzającymi zwróciliby się z prośbą o pomoc najczęściej do: „rodziców / opiekunów” - 66,15% uczniów. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „nie wiem” - 36,92% osób, „nauczycieli” - 27,69% badanych, „pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty” - 21,54% badanych uczniów, „innych członków rodziny” - 18,46% ankietowanych, „dziadków” lub „przyjaciół / kolegów / koleżanek” - po 15,38% badanych uczniów, „Policji”,

„instytucji powołanych do tego by pomagać (Ośrodek Pomocy Społecznej / Centrum Usług Społecznych, Urząd Miasta / Gminy, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.)” lub „Telefonu Zaufania i/lub punktów konsultacyjnych” - po 10,77% badanych uczniów, „radził(a)bym sobie sam/a” bądź „szukał(a)bym pomocy w Internecie” - po 6,15% badanych oraz „instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.)” - 1,54% osób.

Jakiego rodzaju zajęć profilaktycznych brakuje w Twojej szkole?

zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą: **10,77%** (7)

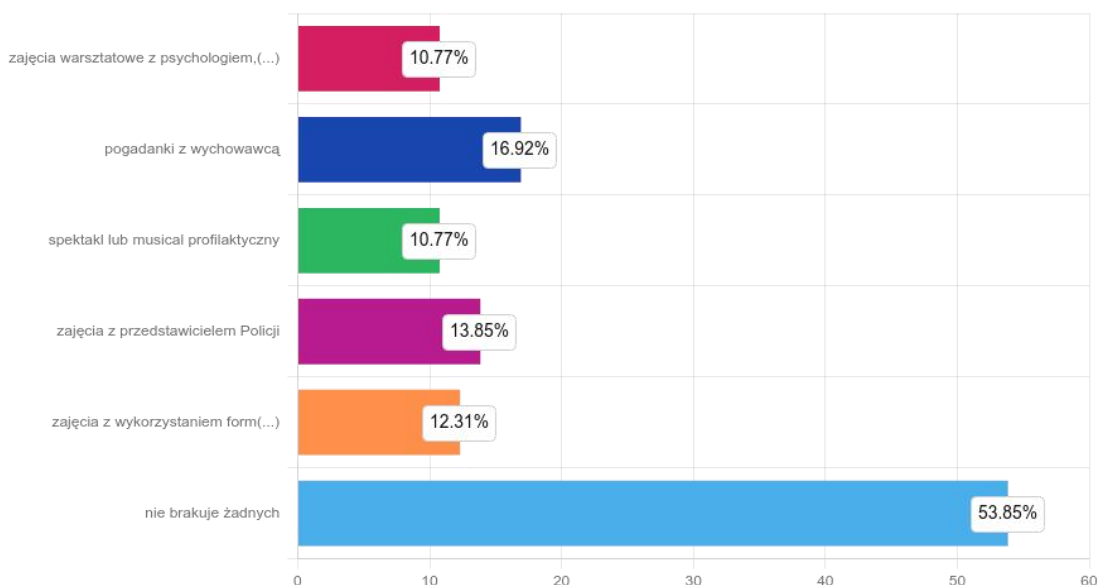
pogadanki z wychowawcą : **16,92%** (11)

spektakl lub musical profilaktyczny: **10,77%** (7)

zajęcia z przedstawicielem Policji: **13,85%** (9)

zajęcia z wykorzystaniem form multimedialnych: **12,31%** (8)

nie brakuje żadnych: **53,85%** (35)

Następnie uczniów poproszono o wskazanie zajęć profilaktycznych, których ich zdaniem brakuje w szkole. Wskazywano następujące odpowiedzi: „nie brakuje żadnych” - takiej odpowiedzi udzieliło 53,85% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „pogadanki z wychowawcą ” - 16,92%, „zajęcia z przedstawicielem Policji” 13,85%, „zajęcia z wykorzystaniem form multimedialnych” - 12,31% oraz „zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą”, a także „spektakl lub musical profilaktyczny” po 10,77% badanych. W nawiązaniu do odpowiedzi uczniów istnieje potrzeba zróżnicowania oferty zajęć profilaktycznych, aby lepiej dostosować je do różnorodnych potrzeb i zainteresowań uczniów. Zaproponowane przez nich sugestie wskazują na różne obszary, które mogą być istotne w kontekście działań prewencyjnych. Obejmują one wykłady i pogadanki, warsztaty z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą, spektakle lub musicale profilaktyczne, zajęcia z przedstawicielem Policji, czy też wykorzystanie form multimedialnych. Dzięki zróżnicowanej ofercie szkoła może lepiej dostosować swoje działania do indywidualnych potrzeb uczniów, angażując ich uwagę i zainteresowanie. Zajęcia te mogą być kluczowe w budowaniu świadomości i umiejętności potrzebnych do radzenia sobie z różnymi wyzwaniami społecznymi, zdrowotnymi czy psychologicznymi. Warto również kontynuować dialog z uczniami, aby lepiej zrozumieć ich oczekiwania i dostosować profilaktykę do bieżących potrzeb szkolnej społeczności.

Jak oceniasz swoją szkołę?

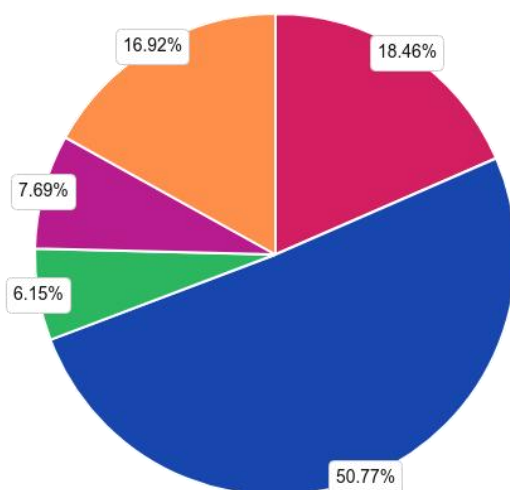
bardzo dobrze: **18,46%** (12)

dobrze: **50,77%** (33)

źle: **6,15%** (4)

bardzo źle: **7,69%** (5)

trudno powiedzieć: **16,92%** (11)

Ankietowanych poproszono o ocenę ich szkoły. Uczniowie wskazywali następujące odpowiedzi „dobrze” - wskazało ją 50,77% ankietowanych uczniów. W dalszej kolejności badani wskazywali następujące odpowiedzi: „bardzo dobrze” - 18,46% osób, „trudno powiedzieć” - 16,92% uczniów, „bardzo źle” 7,69% badanych. Najmniejszą popularnością cieszyła się odpowiedź „źle” wskazało ją 6,15% uczniów.

Czy nauka pozytywnie wpłynie na Twoją przyszłość?

tak: **52,31%** (34)

nie: **6,15%** (4)

trudno powiedzieć: **20%** (13)

nie wiem: **21,54%** (14)

Następnie uczniów zapytano, czy ich zdaniem nauka wpłynie pozytywnie na ich przyszłość. Największa grupa respondentów wskazała odpowiedź „tak” - 52,31%. Natomiast 21,54% uczniów zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”, odpowiedź „trudno powiedzieć” wskazało - 20% uczniów, a „nie” - 6,15% badanych.

Jak oceniasz samego/a siebie?

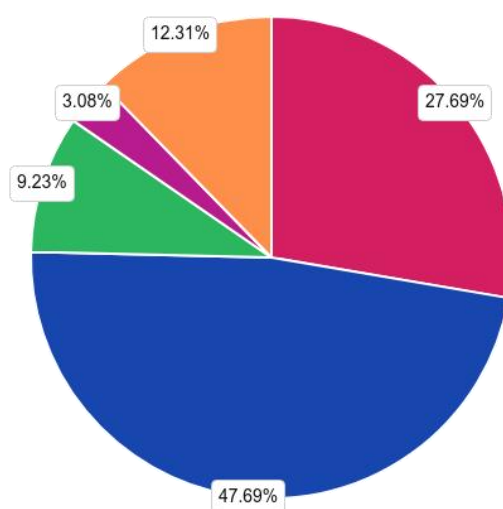
bardzo dobrze: **27,69%** (18)

dobrze: **47,69%** (31)

źle: **9,23%** (6)

bardzo źle: **3,08%** (2)

trudno powiedzieć: **12,31%** (8)

Kolejno uczniów zapytano jak oceniają samych siebie. Odpowiedzi uczestników badania wskazują na zróżnicowaną samoocenę, gdzie większość ocenia siebie pozytywnie, jednak istnieją również przypadki, gdzie badani nie mają zdania lub oceniają siebie w sposób negatywny. Uczniowie wskazują następujące odpowiedzi: „dobrze” - 47,69%, „bardzo dobrze” - 27,69%, „trudno powiedzieć” - 12,31%, „źle” - 9,23% oraz „bardzo źle” - 3,08%. Różnice te mogą wynikać z wielu czynników, takich jak doświadczenia życiowe, wsparcie społeczne czy obiektywne osiągnięcia. Warto zauważyć, że samoocena może być kształtowana przez wiele czynników, a każda osoba może mieć indywidualne spojrzenie na siebie. Warto kontynuować dialog i oferować wsparcie tym uczniom, którzy mogą potrzebować go w kwestii budowania pozytywnego obrazu siebie.

W razie problemów w Twoim życiu, na czyją pomoc mógłbyś liczyć najbardziej?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

mama / opiekunka (babcia, ciocia, opiekun prawny itp.): **83,08%** (54)

tata / opiekun (dziadek, wujek, opiekun prawny itp.): **76,92%** (50)

dziadkowie: **30,77%** (20)

rodzeństwo: **35,38%** (23)

inni członkowie rodziny: **27,69%** (18)

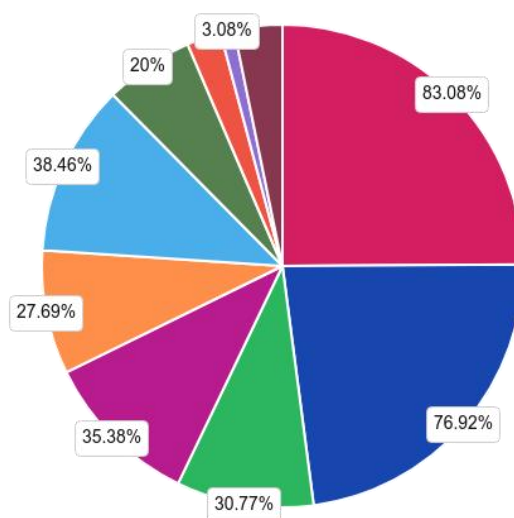
przyjaciele / znajomi: **38,46%** (25)

nauczyciele/pedagodzy: **20%** (13)

pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty: **7,69%** (5)

instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.): **3,08%** (2)

nie mógłby liczyć na nikogo: **10,77%** (7)

W razie problemów w swoim życiu, uczniowie zwróciliby się z prośbą o pomoc do: „mama / opiekunka (babcia, ciocia, opiekun prawny itp.)” - 83,08% uczniów. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „tata / opiekun (dziadek, wujek, opiekun prawny itp.)” - 76,92% osób, „przyjaciele / znajomi” - 38,46% badanych, „rodzeństwo” - 35,38% badanych uczniów, „dziadkowie” - 30,77% ankietowanych, „inni członkowie rodziny” - 27,69% badanych, „nauczyciele/pedagodzy” - 20% badanych uczniów, „nie mógłby liczyć na nikogo” - 10,77% uczniów, „pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty” - 7,69% respondentów oraz „instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.)” - 3,08% badanych uczniów.

Jak oceniasz bliskość Twojej rodziny (wspólne spędzanie czasu, rozmowy i podejmowanie decyzji)?

bardzo dobrze: **61,54%** (40)

dobrze: **27,69%** (18)

źle: **3,08%** (2)

bardzo źle: **1,54%** (1)

trudno powiedzieć: **4,62%** (3)

wolałbym/abym nie odpowiadać : **1,54%** (1)

Badanych uczniów poproszono również o ocenę bliskości swojej rodziny. Odpowiedź „bardzo dobrze” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 61,54% osób. Kolejno uczniowie wybierali następujące odpowiedzi: „dobrze” - 27,69%, „trudno powiedzieć” - 4,62%, „źle” - 3,08%, „bardzo źle” lub „wolałbym/abym nie odpowiadać ” - po 1,54%.

Czy bierzesz udział w pozalekcyjnych zajęciach? Jeżeli tak, to jakich?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nie biorę udziału w zajęciach pozaszkolnych: **23,08%** (15)

sportowych (np. piłka nożna, siatkówka, jazda konno, sztuki walki itp.): **63,08%** (41)

umysłowych (np. dodatkowe lekcje języków, korepetycje, kółka naukowe itp.): **29,23%** (19)

artystycznych (muzycznych / plastycznych/ teatralnych i aktorskich itp.): **15,38%** (10)

innych (np. fotografia, szachy, historia kina itp.): **4,62%** (3)

harcerstwo itp.: **6,15%** (4)

Respondentów zapytano, czy biorą udział w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych. Wskazywano następujące odpowiedzi: „sportowych (np. piłka nożna, siatkówka, jazda konno, sztuki walki itp.)” - 63,08%, „nie biorę udziału w zajęciach pozaszkolnych” - 23,08%, „artystycznych (muzycznych / plastycznych/ teatralnych i aktorskich itp.)” - 15,38% badanych, „harcerstwo itp.” - 6,15% badanych uczniów oraz „innych (np. fotografia, szachy, historia kina itp.)” - 4,62% ankietowanych. Zauważając, że pewien odsetek uczniów nie uczestniczy w żadnych zajęciach pozaszkolnych, można wyciągnąć wniosek, iż istnieje potrzeba bardziej zindywidualizowanej oferty edukacyjnej i rekreacyjnej. Może to wynikać z różnorodnych czynników, takich jak ograniczone możliwości dostępu do różnych zajęć, brak zainteresowania lub brak świadomości istniejących ofert, a także różnic w preferencjach czy sytuacji finansowej uczniów. Dlatego ważne jest, aby szkoły i inne instytucje edukacyjne podejmowały działania mające na celu zwiększenie dostępności i atrakcyjności różnorodnych zajęć pozaszkolnych, aby każdy uczeń miał szansę rozwijać się i odkrywać swoje talenty oraz zainteresowania.

Czy masz hobby, któremu poświęcasz znaczną ilość czasu?

tak: **90,77%** (59)

nie: **9,23%** (6)

W nawiązaniu do odpowiedzi uczniów dotyczących posiadania hobby, można zauważyć, że większość respondentów (90,77%) posiada zainteresowania, którym poświęca znaczną ilość czasu. To pozytywny sygnał, sugerujący, że uczniowie angażują się w aktywności pozaszkolne, które przynoszą im satysfakcję i radość. Posiadanie hobby może być istotne dla rozwoju osobistego, kreatywności oraz budowania umiejętności społecznych. Dla tych, którzy nie posiadają swojego hobby (9,23%), istnieje potencjał do zachęcania ich do odkrywania nowych pasji oraz udziału w różnorodnych zajęciach pozaszkolnych. Tworzenie przestrzeni do rozwijania zainteresowań może przyczynić się do pełniejszego wykorzystania czasu wolnego, wspierając jednocześnie rozwój osobisty uczniów.

Czy zdarza Ci się opuszczać dni w szkole bez usprawiedliwienia?

nie zdarza mi się to wcale: **70,77%** (46)

zdarza się to rzadko (kilka dni w roku szkolnym): **20%** (13)

zdarza się czasami (1-3 dni w miesiącu): **6,15%** (4)

zdarza się to często (4-6 dni w miesiącu): **3,08%** (2)

zdarza się to bardzo często (7 i więcej dni w miesiącu): **0%** (0)

W kolejnym pytaniu uczniów zapytano, czy zdarza się im opuszczać dni w szkole bez usprawiedliwienia. Ankietowani najczęściej przyznawali, iż „nie zdarza mi się to wcale” - takiej odpowiedzi udzieliło 70,77% uczniów. W dalszej kolejności wskazywano: „zdarza się to rzadko (kilka dni w roku szkolnym)” 20%, „zdarza się czasami (1-3 dni w miesiącu)” 6,15%, „zdarza się to często (4-6 dni w miesiącu)” 3,08%.

Czy Twoi rodzice wiedzą z kim i jak spędzasz wolny czas?

zawsze: **61,54%** (40)

często: **30,77%** (20)

rzadko: **3,08%** (2)

nigdy: **0%** (0)

nie wiem: **4,62%** (3)

Ankietowanym zadano pytanie: „Czy Twoi rodzice wiedzą z kim i jak spędzasz wolny czas?”. Uczniowie najczęściej zaznaczali następujące odpowiedzi „zawsze” - taką odpowiedź wskazało 61,54% ankietowanych uczniów, rzadziej wybierano: „często” - 30,77% osób, „nie wiem” 4,62% uczniów, „rzadko” - 3,08% osób.

Kto Cię wychowuje?

oboje rodziców/opiekunów: **92,31%** (60)

tylko mama/opiekunka: **1,54%** (1)

tylko tata/opiekun: **1,54%** (1)

wolałbym/abym nie odpowiadać: **4,62%** (3)

W nawiązaniu do pytania dotyczącego struktury rodziny i osób odpowiedzialnych za wychowanie, zauważamy, że większość uczniów (92,31%) wychowuje się w rodzinach, gdzie obecni są obaj rodzice lub opiekunowie. To pozytywne zjawisko, gdyż obecność obu rodziców może wpływać korzystnie na rozwój i wsparcie uczniów. Jednocześnie niektórzy z uczniów wskazują na odpowiedzi: „wolałbym/abym nie odpowiadać” - 4,62% próby, „tylko mama/opiekunka” oraz „tylko tata/opiekun” - po 1,54%. W tym aspekcie, ważne jest, aby szkoła i inne instytucje edukacyjne zwracały uwagę na różnorodne sytuacje rodzinne uczniów i dostosowywały środki wsparcia w zależności od indywidualnych potrzeb każdego ucznia.

Jak oceniasz sytuację materialną (ilość pieniędzy) w swoim domu?

bardzo dobrze: **46,15%** (30)

dobrze: **36,92%** (24)

źle: **0%** (0)

bardzo źle: **0%** (0)

trudno powiedzieć: **1,54%** (1)

wolałbym/abym nie odpowiadać: **15,38%** (10)

Opisując sytuację materialną swojej rodziny, uczniowie wskazywali następujące odpowiedzi: „bardzo dobrze” - taką odpowiedź wybrało 46,15% ankietowanych uczniów. W dalszej kolejności badani wskazywali następujące odpowiedzi: „dobrze” - 36,92% osób, „wolałbym/abym nie odpowiadać” - 15,38% uczniów, „trudno powiedzieć” - 1,54% respondentów.

5. Badanie uczniów klas 7-8

5. 1. Charakterystyka respondentów

Twoja płeć:

kobieta: **58,82%** (30)

mężczyzna: **41,18%** (21)

W badaniu uczniów wzięło udział 51 osób. Największą grupę badanych stanowiły: dziewczynki, tj. 58,82% osób. Mniej liczną grupę tworzyli chłopcy - tj. 41,18% osób.

Twoja klasa:

VII: **54,9%** (28)

VIII: **45,1%** (23)

Uczniowie biorący udział w badaniu uczęszczali do klas: „VII” - 54,9% uczniów oraz „VIII” - 45,1% uczniów.

Twój wiek:

11-12 lat : **5,88%** (3)

13-14 lat: **56,86%** (29)

15-16 lat: **37,25%** (19)

W ankietowaniu brali udział uczniowie w wieku: „13-14 lat” - 56,86% uczniów, „15-16 lat” - 37,25% uczniów oraz „11-12 lat” - 5,88% uczniów.

5. 2. Problem alkoholowy

Czy zdarzyło Ci się kiedykolwiek próbować napoje alkoholowe?

(dotyczy próbowania/spożywania gdy byłeś/eś poniżej 18 roku życia)

tak: **17,65%** (9)

nie: **82,35%** (42)

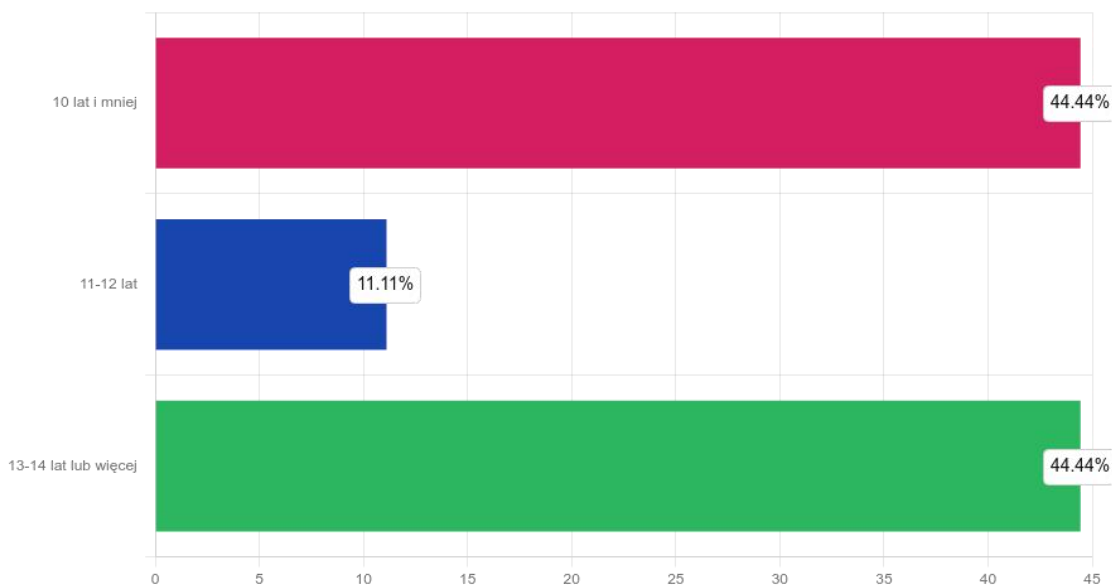
W nawiązaniu do pytania skierowanego do uczniów dotyczącego próbowania napojów alkoholowych wyniki wskazują, że uczniowie najczęściej wybierali odpowiedź „nie” 82,35%, natomiast odpowiedź „tak” została wskazana przez 17,65% badanych uczniów. Warto zauważyć, że eksperymentowanie z alkoholem może być powszechne wśród dzieci i młodzieży, co podkreśla potrzebę skutecznych działań profilaktycznych i edukacyjnych w szkole oraz środowisku społecznym. Odpowiednie wsparcie i edukacja mogą przyczynić się do budowania zdrowych nawyków i świadomego podejścia do konsumpcji alkoholu.

W jakim wieku spróbowałeś/aś alkohol po raz pierwszy?

10 lat i mniej : **44,44%** (4)

11-12 lat: **11,11%** (1)

13-14 lat lub więcej: **44,44%** (4)

Uczniów, którzy przyznali, że spożywali kiedykolwiek alkohol zapytano także w jakim wieku po raz pierwszy po niego sięgali. Udzielano następujących odpowiedzi: „10 lat i mniej ” lub „13-14 lat lub więcej” (po 44,44%) oraz „11-12 lat” (11,11%).

W jakich okolicznościach spożyłeś/aś alkohol po raz pierwszy?

w czasie uroczystości rodzinnej bez wiedzy dorosłych: **0%** (0)

w czasie uroczystości rodzinnej za zgodą dorosłych: **11,11%** (1)

poczęstowali mnie rodzice/opiekunowie: **22,22%** (2)

poczęstowali mnie inni członkowie rodziny: **22,22%** (2)

przez pomyłkę: **33,33%** (3)

ze znajomymi poza domem: **11,11%** (1)

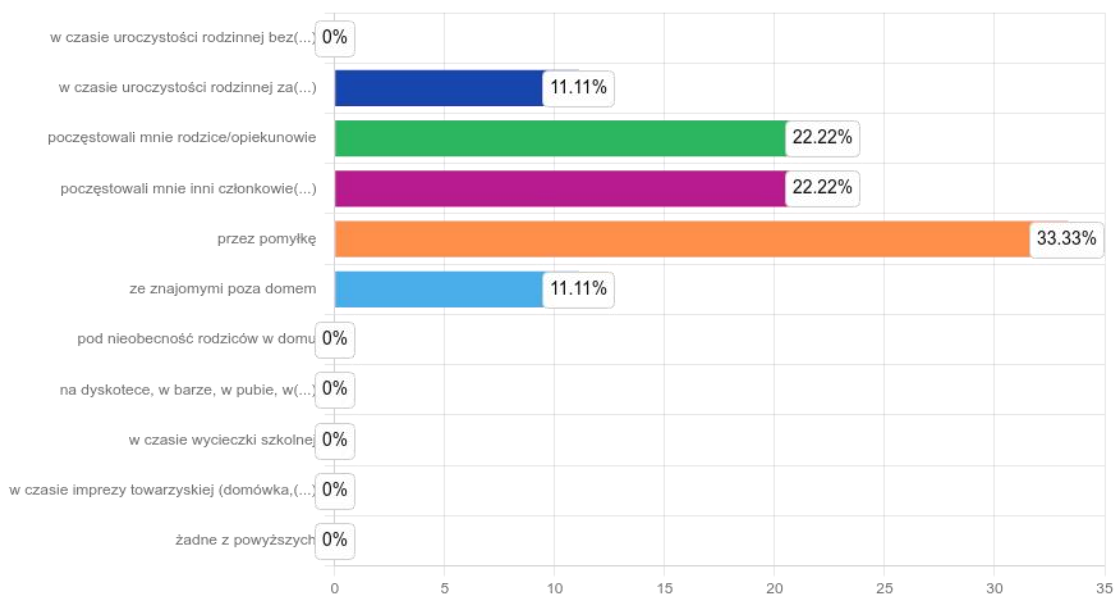
pod nieobecność rodziców w domu: **0%** (0)

na dyskotecę, w barze, w pubie, w kawiarni: **0%** (0)

w czasie wycieczki szkolnej: **0%** (0)

w czasie imprezy towarzyskiej (domówka, urodziny, sylwester, grill itp.): **0%** (0)

żadne z powyższych: **0%** (0)

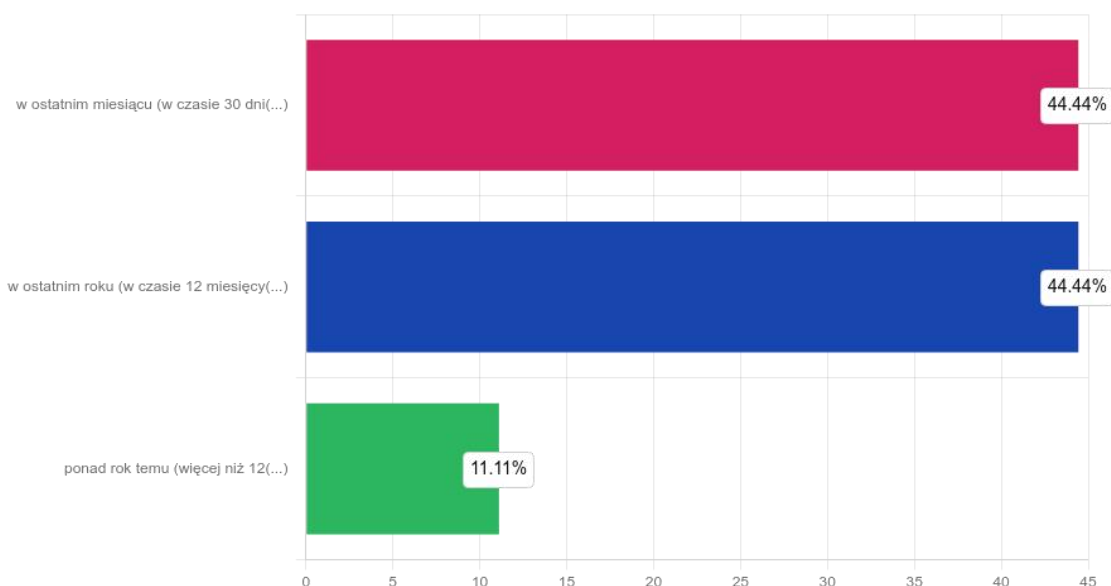
Badanych uczniów zapytano także, w jakich okolicznościach spożyli alkohol po raz pierwszy. Ankietowani najczęściej wskazywali, iż sięgali po alkohol w następujących okolicznościach: „przez pomyłkę” tę okoliczność wybrało 33,33% uczniów oraz „poczęstowali mnie inni członkowie rodziny” bądź „poczęstowali mnie rodzice/opiekunowie” - po 22,22% uczniów. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „w czasie uroczystości rodzinnej za zgodą dorosłych”, a także „ze znajomymi poza domem” - po 11,11% uczniów.

Kiedy ostatnio piłeś/aś alkohol?

w ostatnim miesiącu (w czasie 30 dni przed badaniem): **44,44%** (4)

w ostatnim roku (w czasie 12 miesięcy przed badaniem): **44,44%** (4)

ponad rok temu (więcej niż 12 miesięcy przed badaniem): **11,11%** (1)

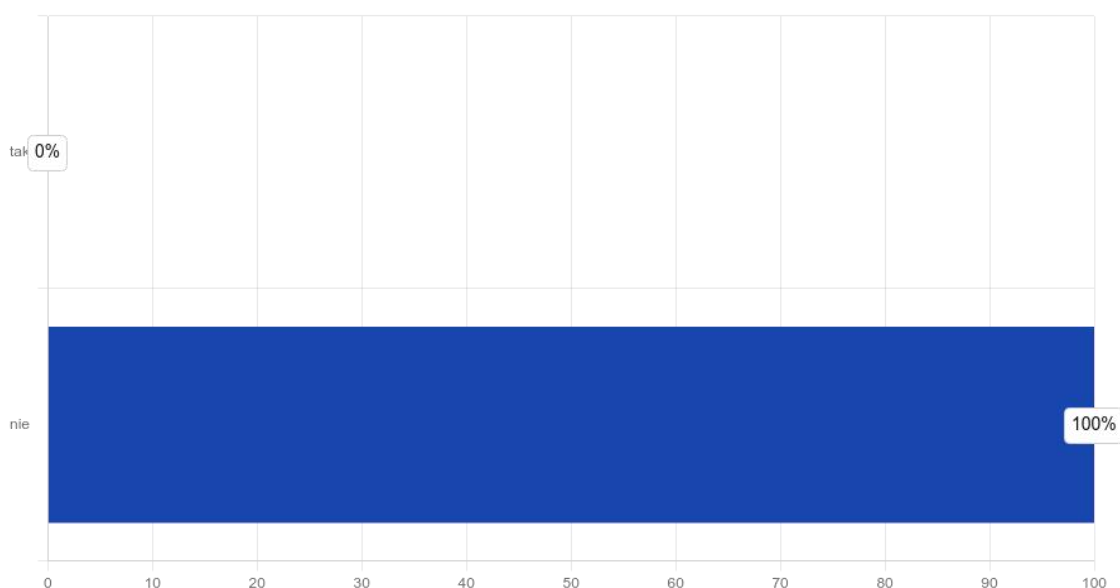

W nawiązaniu do pytania dotyczącego ostatniego spożycia alkoholu przez uczniów, którzy piją alkohol, największy odsetek z nich (po 44,44%) wybrał odpowiedzi „w ostatnim miesiącu (w czasie 30 dni przed badaniem)” lub „w ostatnim roku (w czasie 12 miesięcy przed badaniem)”. Z kolei 11,11% uczestników ankiety wybrało odpowiedź „ponad rok temu (więcej niż 12 miesięcy przed badaniem)”. Te wyniki sugerują, że spożycie alkoholu wśród badanej grupy uczniów nie jest rzadkie, co podkreśla znaczenie działań edukacyjnych i profilaktycznych w kontekście konsumpcji alkoholu wśród młodzieży. Warto kontynuować wysiłki w zakresie promowania zdrowego stylu życia i świadomego podejścia do spożywania alkoholu.

Czy w ciągu ostatniego miesiąca (ostatnie 30 dni) zdarzyło Ci się bardzo mocno upić alkoholem tzn. miałeś duże problemy z koordynacją ruchową (zataczanie się), mową (bełkotanie), problem z zebraniem myśli, wyrwy w pamięci (nie pamiętałeś/aś co działo)?

tak: **0%** (0)

nie: **100%** (4)

Wszyscy uczniowie deklarujący spożywanie alkoholu zaprzeczyli, jakoby bardzo mocno upili się w ciągu ostatnich 30 dni (100%). Warto zwrócić uwagę na potrzebę edukacji dotyczącej zdrowych nawyków dotyczących picia alkoholu oraz świadomości zagrożeń związanych z nadmiernym spożyciem, aby zapobiec tego typu sytuacjom i dbać o bezpieczeństwo młodzieży.

Gdy już pijesz, to jak często pijesz alkohol?

piłem/am tylko raz: **33,33%** (3)

rzadziej niż raz w roku: **33,33%** (3)

kilka razy w roku : **11,11%** (1)

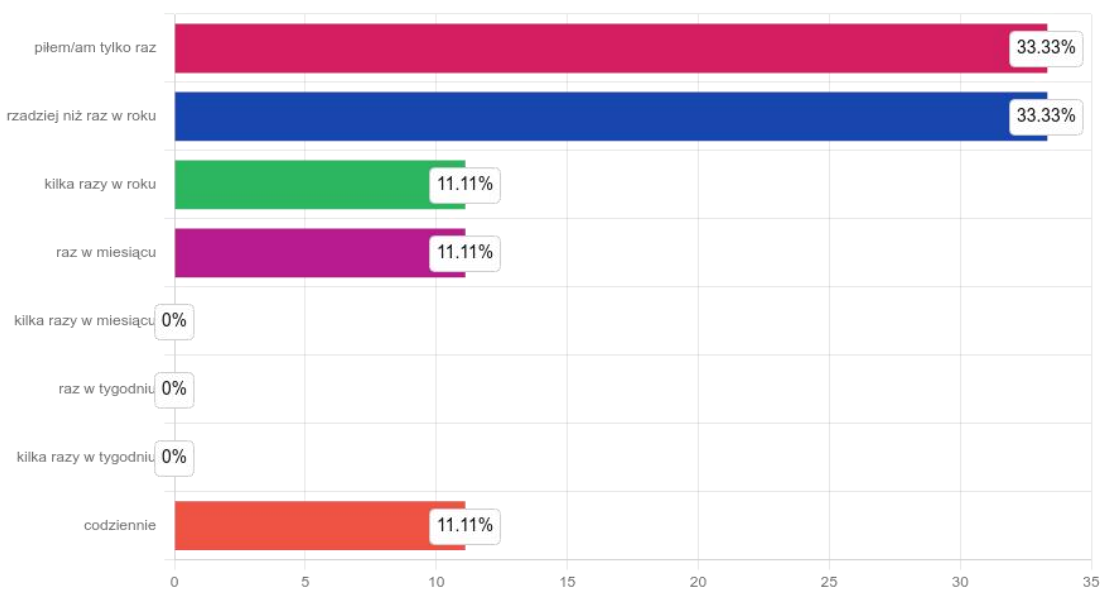
raz w miesiącu : **11,11%** (1)

kilka razy w miesiącu : **0%** (0)

raz w tygodniu : **0%** (0)

kilka razy w tygodniu : **0%** (0)

codziennie : **11,11%** (1)

Następnie uczniów poproszono o wskazanie częstotliwości spożywania alkoholu. Najczęściej wybieranymi odpowiedziami były „rzadziej niż raz w roku” oraz „piłem/am tylko raz” – każdą z nich wskazało po 33,33% respondentów. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „kilka razy w roku”, „raz w miesiącu” oraz „codziennie” - po 11,11% uczniów.

Gdy pijesz alkohol to jaki alkohol najczęściej?

piwo / cydr: **33,33%** (2)

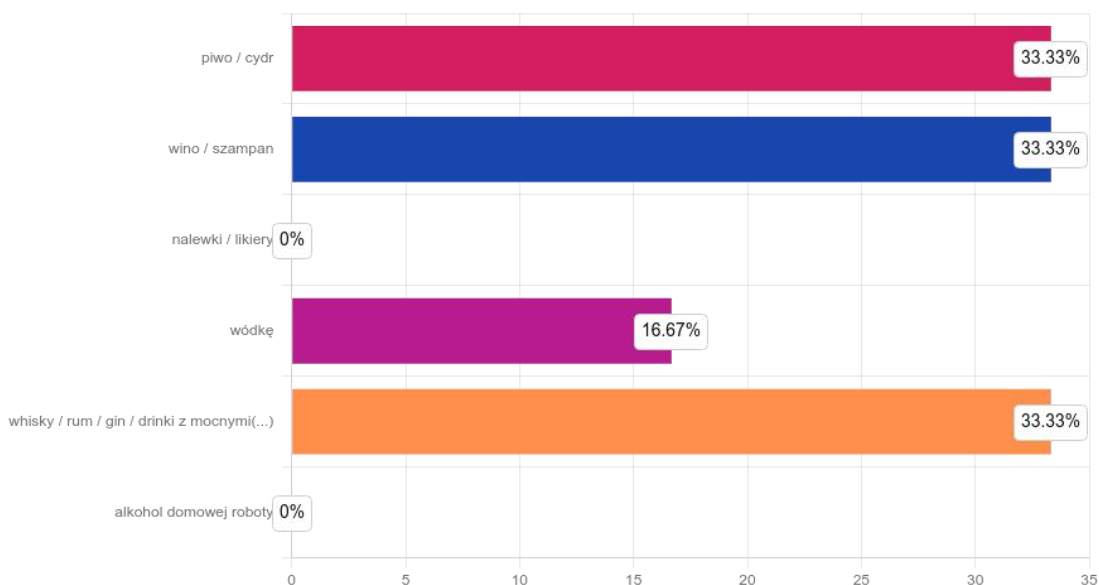
wino / szampan: **33,33%** (2)

nalewki / likiery: **0%** (0)

wódkę: **16,67%** (1)

whisky / rum / gin / drinki z mocnymi alkoholami i inne mocne alkohole: **33,33%** (2)

alkohol domowej roboty: **0%** (0)

Uczniowie, którzy piją alkohol najczęściej wybierają „piwo / cydr”, „wino / szampan” oraz „whisky / rum / gin / drinki z mocnymi alkoholami i inne mocne alkohole”- takiej odpowiedzi udzieliło po 33,33% osób. W dalszej kolejności ankietowani wskazywali na: „wódkę” - 16,67% uczniów.

Gdzie pijesz alkohol najczęściej?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

w swoim domu: **33,33%** (2)

u znajomych podczas niezorganizowanych spotkań (wspólne rozmowy, granie w gry itp.): **33,33%** (2)

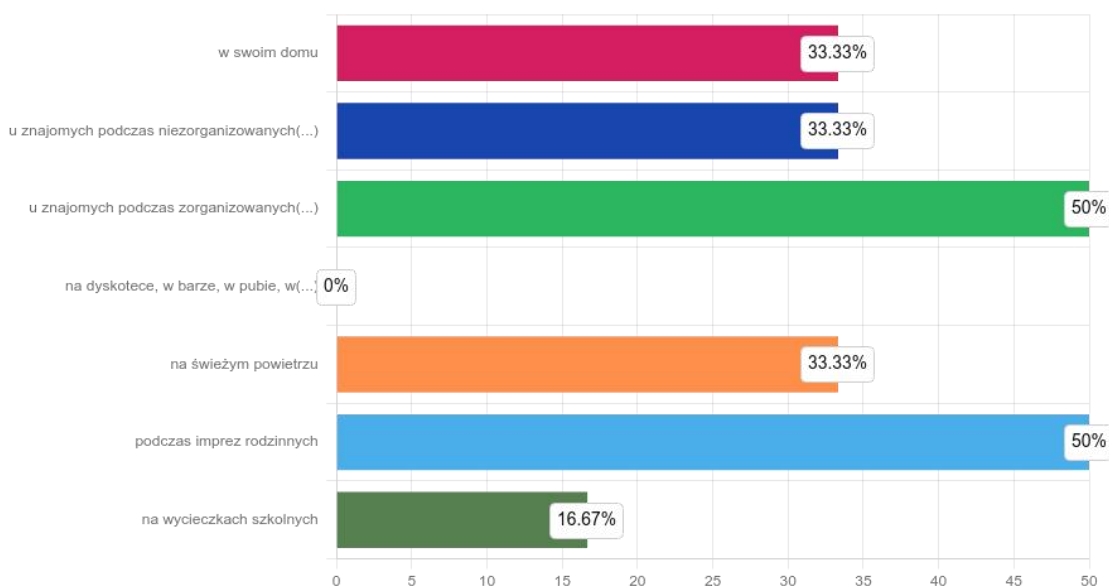
u znajomych podczas zorganizowanych spotkań (domówki, urodziny, sylwester itp.): **50%** (3)

na dyskotecę, w barze, w pubie, w kawiarni, w restauracji: **0%** (0)

na świeżym powietrzu: **33,33%** (2)

podczas imprez rodzinnych: **50%** (3)

na wycieczkach szkolnych: **16,67%** (1)

W nawiązaniu do pytania o miejsca spożywania alkoholu wśród uczniów, wyniki wskazują, że badani najczęściej piją alkohol „u znajomych podczas zorganizowanych spotkań (domówki, urodziny, sylwester itp.)” lub „podczas imprez rodzinnych” - po 50%. Kolejne miejsca wskazywane przez uczniów to: „w swoim domu”, „u znajomych podczas niezorganizowanych spotkań (wspólne rozmowy, granie w gry itp.)” oraz „na świeżym powietrzu” - po 33,33%. Ważne jest, aby zwrócić uwagę na wprowadzanie działań edukacyjnych i profilaktycznych, które mogą wpływać na świadome i bezpieczne zachowania w kontekście spożywania alkoholu w różnych sytuacjach życiowych uczniów.

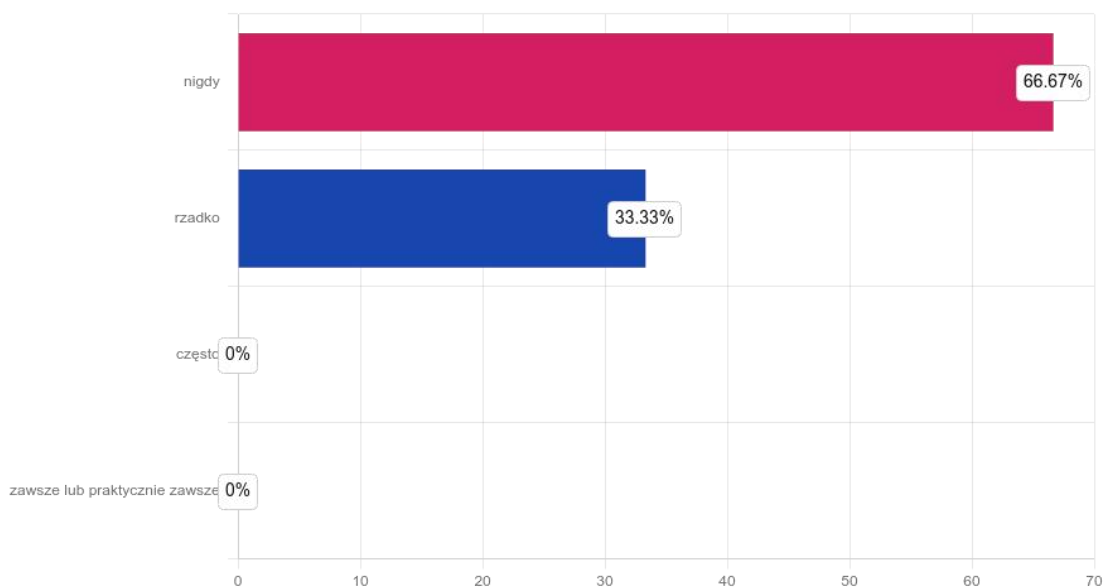
Czy zdarza Ci się pić alkohol samemu?

nigdy: **66,67%** (4)

rzadko: **33,33%** (2)

często: **0%** (0)

zawsze lub praktycznie zawsze: **0%** (0)

Analizując spożywanie alkoholu w samotności, można zauważyć, iż uczniowie najczęściej wskazywali odpowiedź „nigdy” - wybrało ją 66,67% uczniów. Druga w kolejności odpowiedź „rzadko” została wskazana przez to 33,33% badanych.

Gdy pijesz alkohol w jakim stanie fizycznym najczęściej jesteś?

praktycznie nie czuję wpływu alkoholu (bardzo mała dawka alkoholu): **33,33%** (2)

czuję lekkie rozluźnienie i „szum” w głowie (mała dawka alkoholu): **50%** (3)

czuje duże rozluźnienie, pojawiają się nieznaczne problemy z koordynacją ruchową, mową i krytycznym myśleniem (średnia dawka alkoholu): **0%** (0)

mam duże problemy z koordynacją ruchową, mową i krytycznym myśleniem (duża dawka alkoholu): **0%** (0)

w większości nie pamiętam przebiegu zdarzeń (bardzo duża dawka alkoholu): **16,67%** (1)

Na pytanie: Gdy pijesz alkohol w jakim stanie fizycznym najczęściej jesteś? Najpopularniejszą odpowiedzią wśród uczniów było: „czuję lekkie rozluźnienie i „szum” w głowie (mała dawka alkoholu)” ten stan wskazało 50% badanych osób. Mniejszą popularnością cieszyła się odpowiedź „praktycznie nie czuję wpływu alkoholu (bardzo mała dawka alkoholu)” - została wybrana przez 33,33% uczniów. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „w większości nie pamiętam przebiegu zdarzeń (bardzo duża dawka alkoholu)” - 16,67% osób. Te dane mogą być istotne w kontekście działań profilaktycznych związanych z edukacją na temat odpowiedzialnego spożywania alkoholu wśród uczniów.

Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyłeś/aś z powodu picia alkoholu następujących problemów?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

wypadek, uszkodzenie ciała, bójka lub problemy ze zdrowiem: **0%** (0)

zniszczenie, zgubienie lub kradzież cennej rzeczy: **16,67%** (1)

poważne problemy z rodzicami: **0%** (0)

poważne problemy z przyjaciółmi: **0%** (0)

problemy w szkole, problemy z nauką lub zajęciami pozaszkolnymi: **0%** (0)

niechciany lub przypadkowy kontakt fizyczny : **16,67%** (1)

nie miałem/am żadnych problemów z powodu picia alkoholu: **83,33%** (5)

W ciągu ostatnich 12 miesięcy, większość uczniów (83,33%) deklaruje, że nie doświadczyła żadnych problemów związanych z piciem alkoholu. Niemniej jednak, odpowiedzi: „zniszczenie, zgubienie lub kradzież cennej rzeczy” lub „niechciany lub przypadkowy kontakt fizyczny ” - po 16,67%. Te dane sugerują, że istnieje pewne ryzyko negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu wśród niektórych uczniów, co może być ważnym punktem wyjścia do działań profilaktycznych i edukacyjnych..

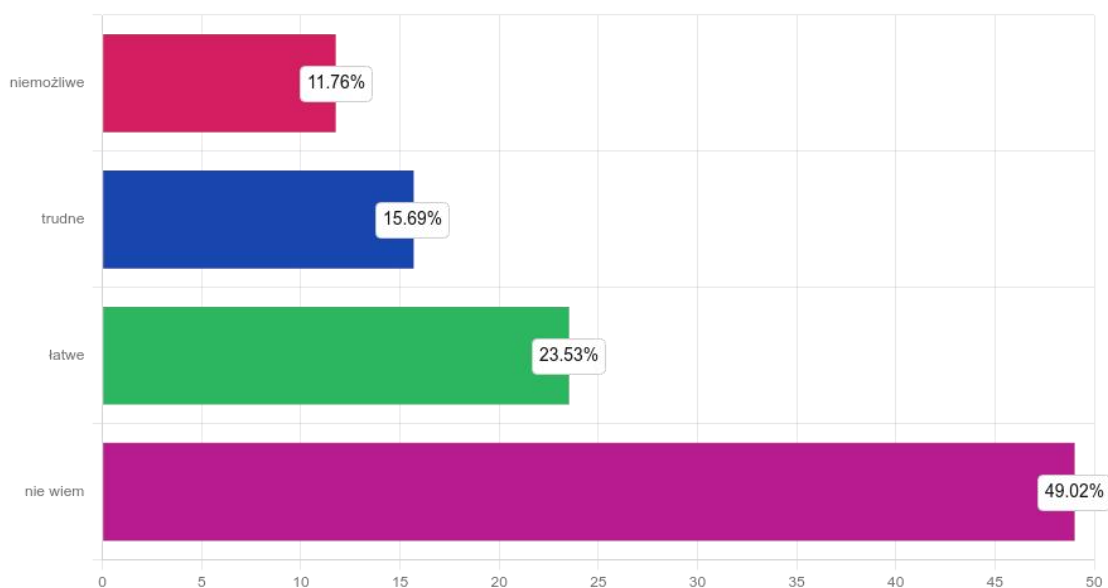
Gdyby osoba niepełnoletnia chciała zdobyć alkohol w Twojej miejscowości, jak trudne by to było?

niemożliwe: **11,76%** (6)

trudne: **15,69%** (8)

łatwe: **23,53%** (12)

nie wiem: **49,02%** (25)

Przyglądając się dostępności alkoholu dla osób nieletnich zauważyć można, iż uczniowie najczęściej wskazywali następującą odpowiedź „nie wiem” - wybrało ją 49,02% uczniów. Druga w kolejności odpowiedź „łatwe” została wskazana przez 23,53%. Natomiast odpowiedź „trudne” zaznaczyło 15,69% respondentów. Najrzadziej uczniowie wskazywali odpowiedź „niemożliwe”, zaznaczyło ją 11,76% osób.

5. 3. Problem nikotynowy

Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się próbować palić papierosy?

(dotyczy próbowania/palenia poniżej 18 roku życia)

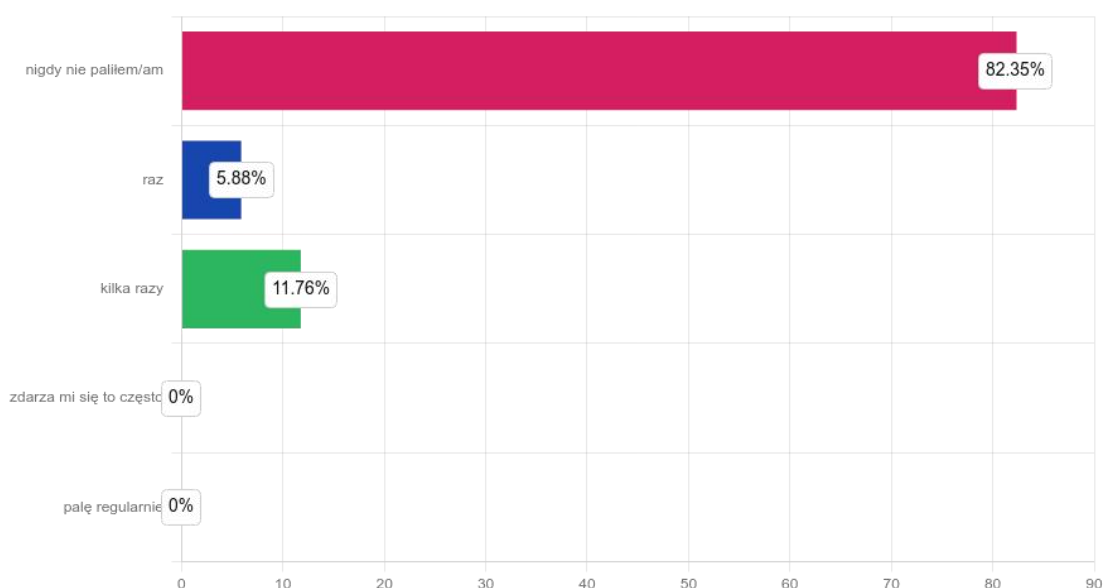
nigdy nie paliłem/am : **82,35%** (42)

raz: **5,88%** (3)

kilka razy: **11,76%** (6)

zdarza mi się to często: **0%** (0)

pale regularnie: **0%** (0)

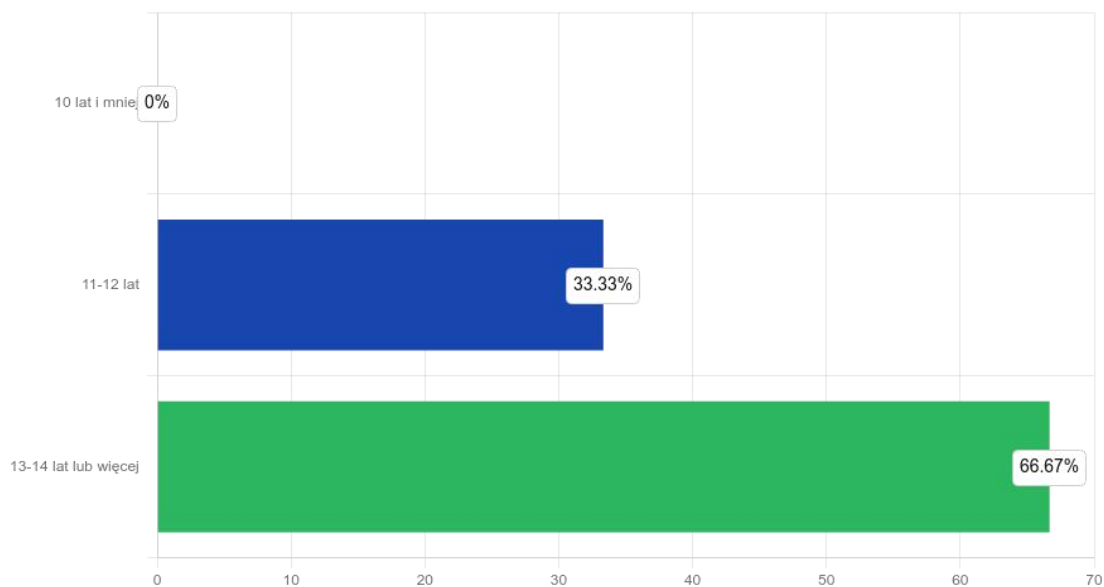
Następnie uczniów poproszono o wskazanie ile razy w życiu (jeśli kiedykolwiek) palili papierosy. Odpowiedź „nigdy nie paliłem/am ” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 82,35% osób. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „kilka razy” - 11,76% osób, „raz” - 5,88% osób. Największa grupa uczniów nigdy nie próbowała palić papierosów. Jednakże nawet pojedyncze próby palenia mogą prowadzić do uzależnienia, dlatego ważne jest prowadzenie działań edukacyjnych i prewencyjnych wśród dzieci i młodzieży w celu zwiększenia świadomości na temat negatywnych skutków palenia.

W jakim wieku paliłeś/aś papierosy po raz pierwszy?

10 lat i mniej : **0%** (0)

11-12 lat: **33,33%** (3)

13-14 lat lub więcej: **66,67%** (6)

Uczniów zapytano także w jakim wieku po raz pierwszy sięgnęli po papierosy. Udzielano następujących odpowiedzi: „13-14 lat lub więcej” - (66,67%), „11-12 lat” - (33,33%).

Jak często paliłeś/aś papierosy w ciągu OSTATNICH 30 dni?

mniej niż jeden papieros na tydzień: **44,44%** (4)

mniej niż jeden papieros dziennie: **0%** (0)

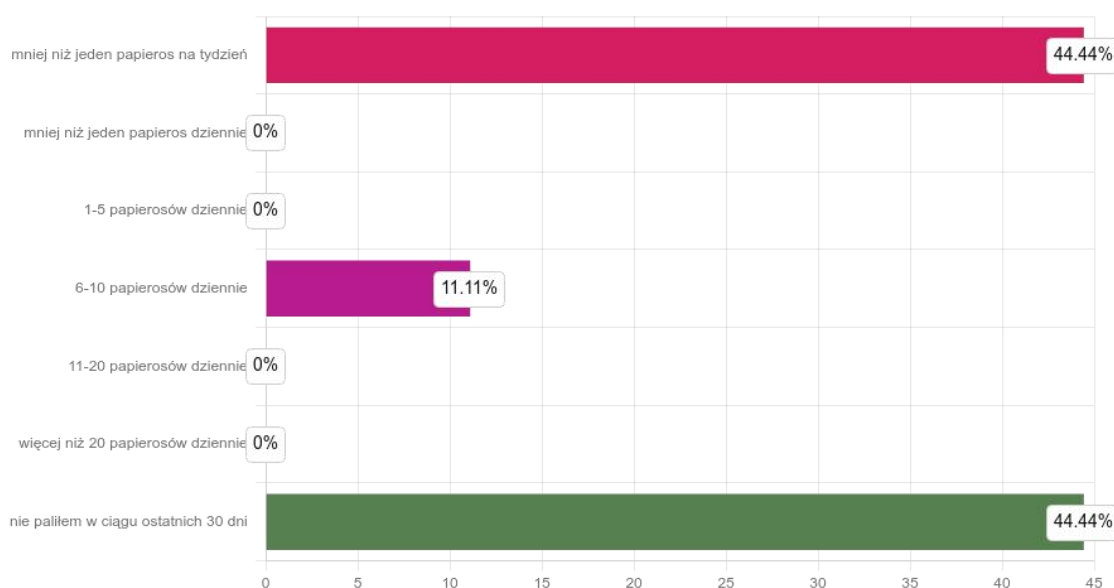
1-5 papierosów dziennie: **0%** (0)

6-10 papierosów dziennie: **11,11%** (1)

11-20 papierosów dziennie: **0%** (0)

więcej niż 20 papierosów dziennie: **0%** (0)

nie paliłem w ciągu ostatnich 30 dni : **44,44%** (4)

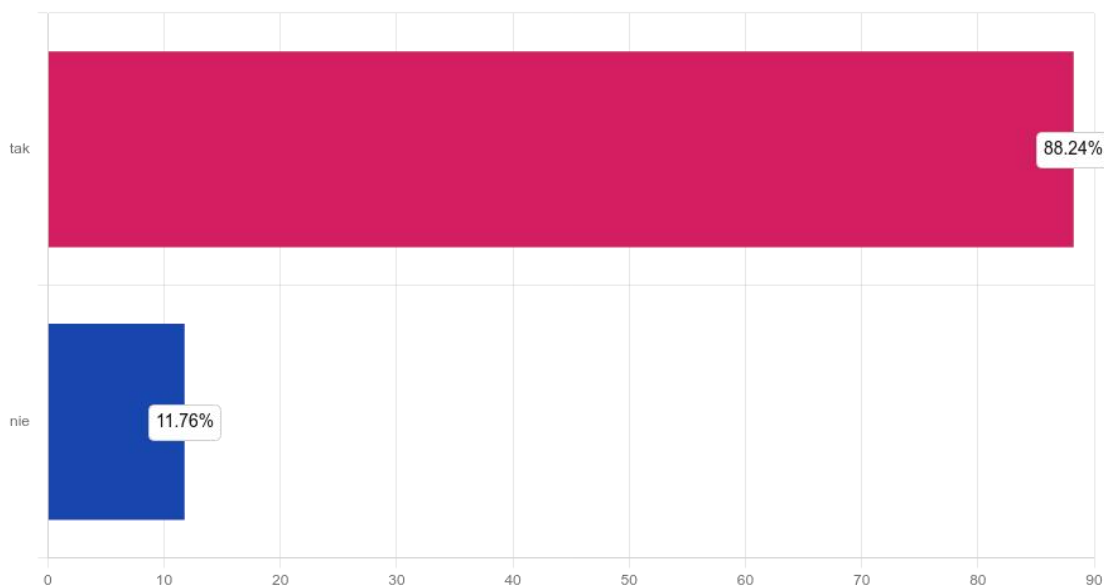

Uczniów poproszono również o wskazanie jak często palili papierosy w ciągu ostatnich 30 dni. Najczęściej wskazywanymi odpowiedziami były: „nie paliłem w ciągu ostatnich 30 dni” oraz „mniej niż jeden papieros na tydzień” - po 44,44% ankietowanych. Rzadziej uczniowie wybierali odpowiedź „6-10 papierosów dziennie” - 11,11% osób.

Czy wiesz czym są e-papierosy?

tak: **88,24%** (45)

nie: **11,76%** (6)

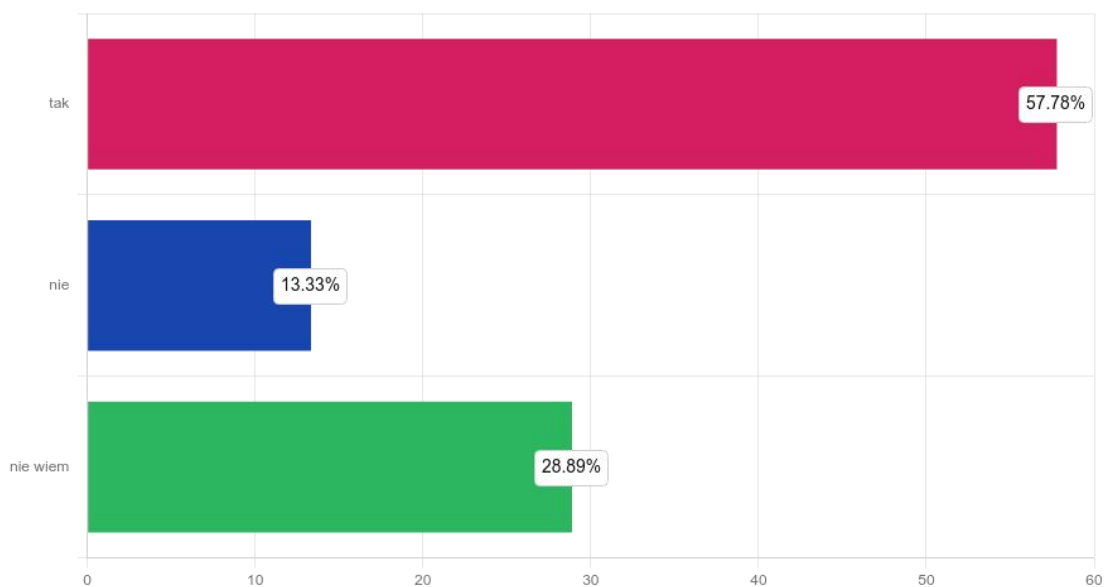
E-papierosy, znane również jako elektroniczne papierosy, to urządzenia elektroniczne, które pozwalają na inhalację aerozolu zawierającego nikotynę lub inny rodzaj substancji. Badanych uczniów zapytano, czy wiedzą czym są e-papierosy. Większość uczniów zdaje się być świadoma ich istnienia, co może być wynikiem powszechnej dostępności informacji na ten temat (88,24% odpowiedź - „tak”), jednak 11,76% uczniów zadeklarowało, że nie wie, czym są e-papierosy (11,76% odpowiedź - „nie”).

Czy osoby w Twoim wieku palą e-papierosy?

tak: **57,78%** (26)

nie: **13,33%** (6)

nie wiem: **28,89%** (13)

W odpowiedzi na pytanie: „Czy osoby w Twoim wieku palą e-papierosy?” większość uczniów wskazała odpowiedź „tak” - 57,78% uczniów, rzadziej wskazywano na odpowiedzi: „nie wiem” - 28,89% osób oraz „nie” - 13,33% badanych uczniów.

Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się próbować e-papierosy?

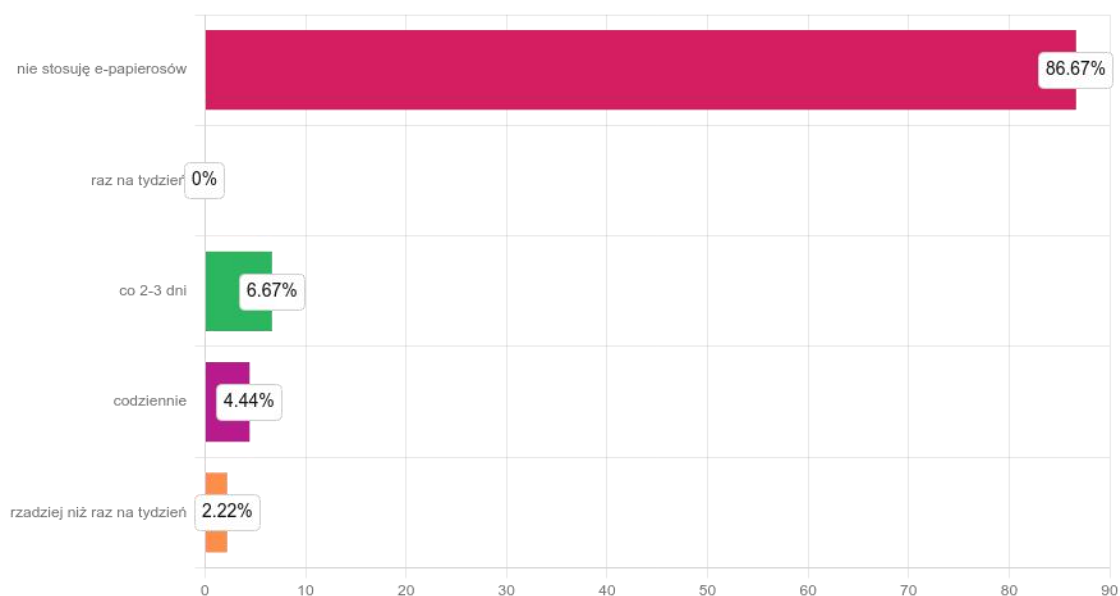
nie stosuję e-papierosów: **86,67%** (39)

raz na tydzień: **0%** (0)

co 2-3 dni: **6,67%** (3)

codziennie: **4,44%** (2)

rzadziej niż raz na tydzień: **2,22%** (1)

Następnie ankietowanych uczniów zapytano ile razy w życiu, jeśli w ogóle, zdarzyło im się je zapalić. Udzielano następujących odpowiedzi: „nie stosuję e-papierosów” - 86,67%, „co 2-3 dni” - 6,67%, „codziennie” - 4,44%, „rzadziej niż raz na tydzień” - 2,22%.

Z jakiego powodu sięgnąłeś po raz pierwszy po e-papierosa?

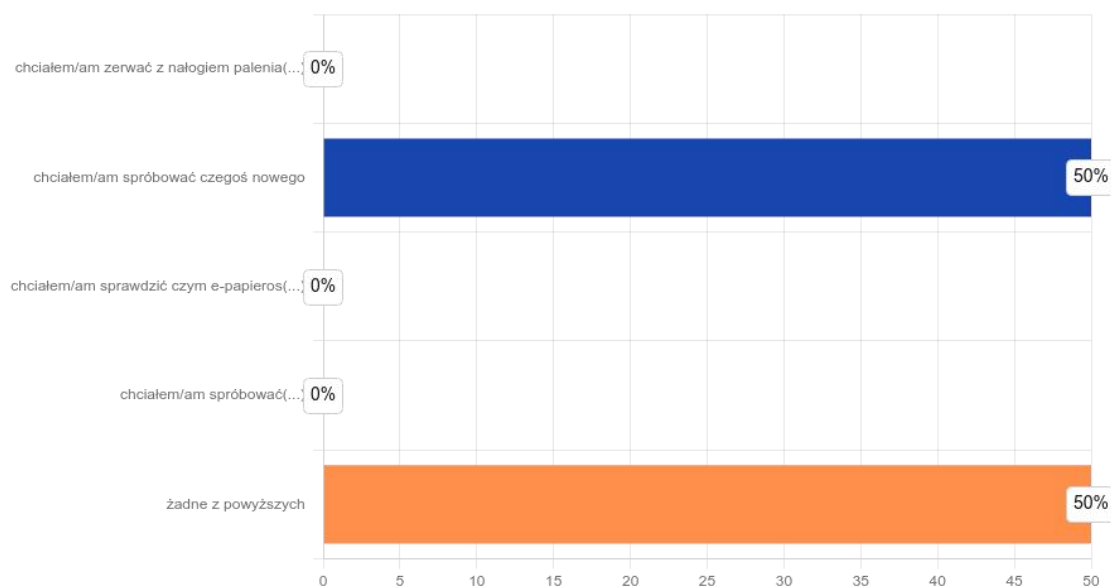
chciałem/am zerwać z nałogiem palenia papierosów tradycyjnych: **0%** (0)

chciałem/am spróbować czegoś nowego: **50%** (3)

chciałem/am sprawdzić czym e-papieros różni się od papierosów tradycyjnych: **0%** (0)

chciałem/am spróbować bezpieczniejszej alternatywy dla papierosów tradycyjnych: **0%** (0)

żadne z powyższych: **50%** (3)

Wśród powodów sięgania po e-papierosy uczniowie wskazywali następujące odpowiedzi: „chciałem/am spróbować czegoś nowego” lub „żadne z powyższych” - po 50% osób.

Czy uważasz, że używanie e-papierosów jest bezpieczniejsze od tradycyjnych papierosów?

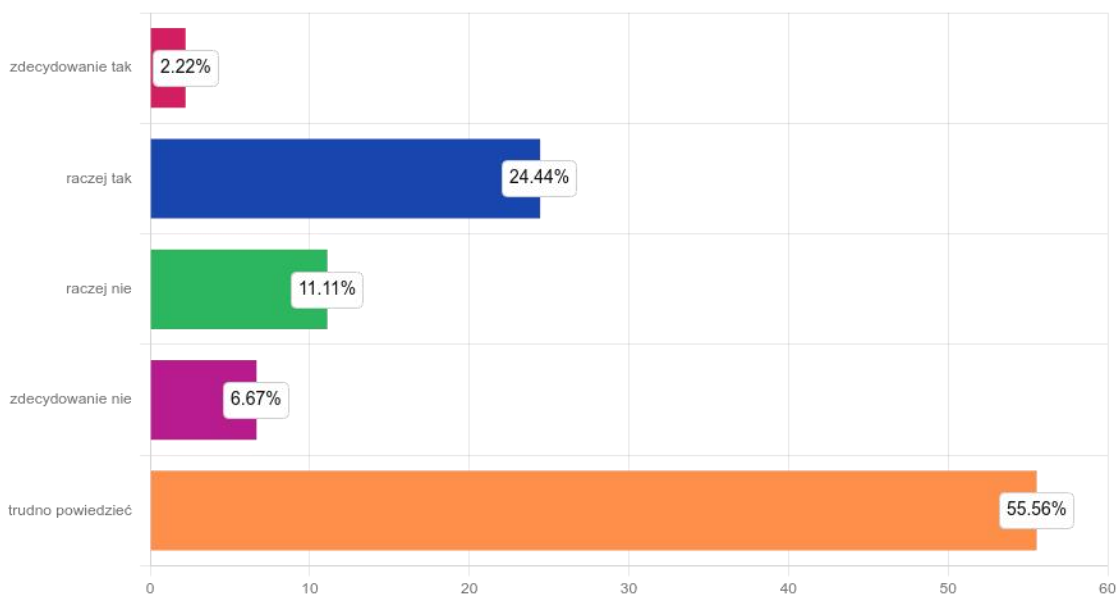
zdecydowanie tak: **2,22%** (1)

raczej tak: **24,44%** (11)

raczej nie: **11,11%** (5)

zdecydowanie nie: **6,67%** (3)

trudno powiedzieć: **55,56%** (25)

Następnie na pytanie: „Czy uważasz, że używanie e-papierosów jest bezpieczniejsze od tradycyjnych papierosów”, uczniowie udzielali następujących odpowiedzi: „trudno powiedzieć” - 55,56%, „raczej tak” - 24,44%, „raczej nie” - 11,11%, „zdecydowanie nie” - 6,67% oraz „zdecydowanie tak” - 2,22%.

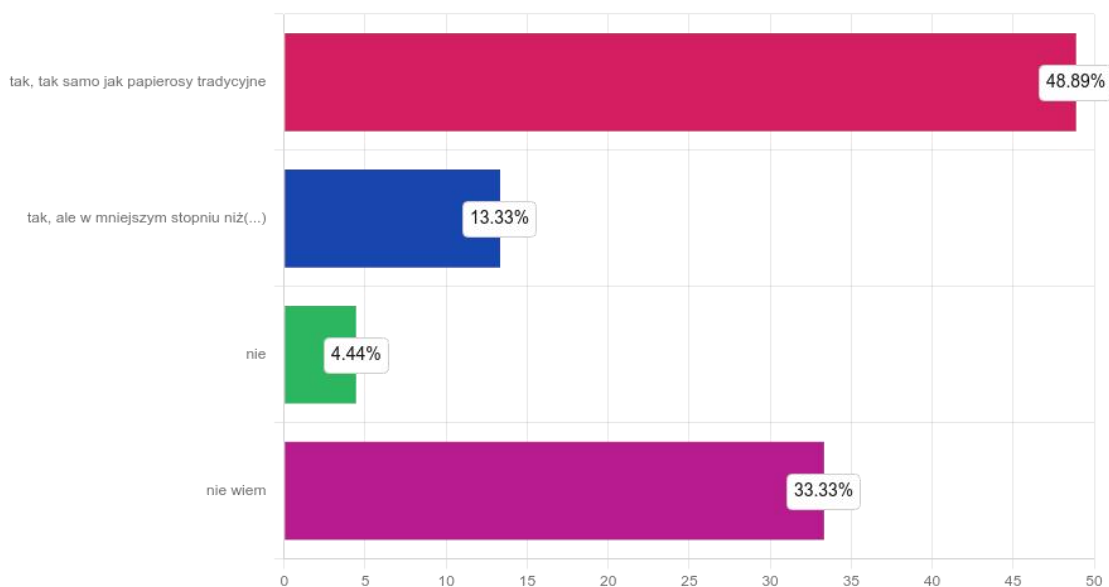
Czy uważasz, że e-papierosy są uzależniające?

tak, tak samo jak papierosy tradycyjne: **48,89%** (22)

tak, ale w mniejszym stopniu niż papierosy tradycyjne: **13,33%** (6)

nie: **4,44%** (2)

nie wiem: **33,33%** (15)

Uczniów zapytano, czy w ich opinii e-papierosy są uzależniające bardziej niż papierosy tradycyjne. Większość uczniów uważa, że e-papierosy są „tak, tak samo jak papierosy tradycyjne” - 48,89%. Rzadziej wskazywano odpowiedzi: „nie wiem” - 33,33%, „tak, ale w mniejszym stopniu niż papierosy tradycyjne” - 13,33% oraz „nie” - 4,44%.

5. 4. Problem narkotykowy

Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze?

(dotyczy próbowania/zażywania gdy byłeś/eś poniżej 18 roku życia)

tak: **0%** (0)

nie: **100%** (51)

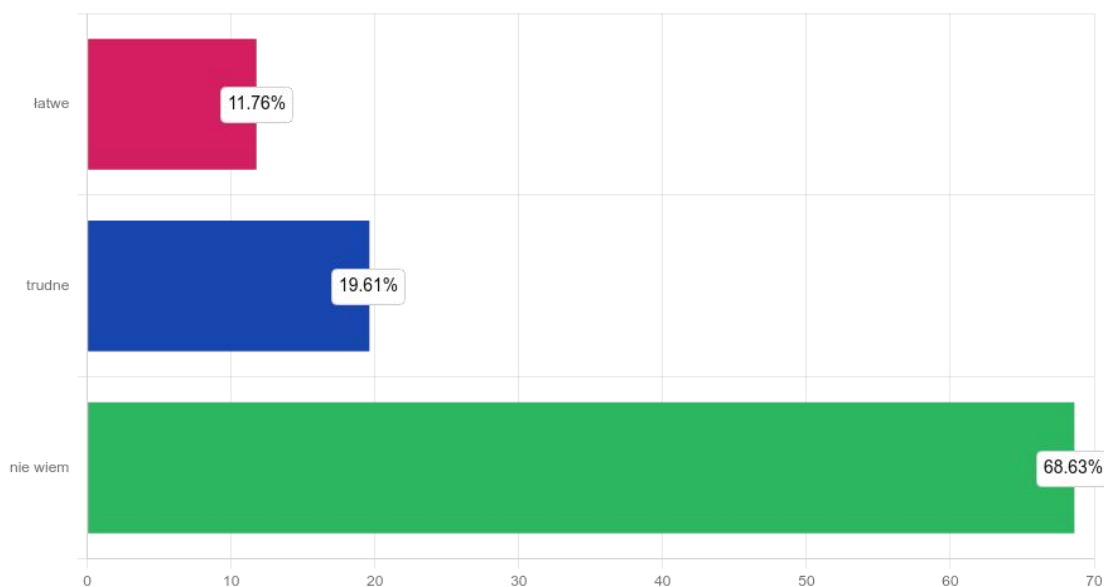
Badanych uczniów zapytano, czy kiedykolwiek spożywali narkotyki lub dopalacze. Odpowiedzi uczniów wskazują, że wszyscy respondenci (100%) nie próbowali zażywać narkotyków lub dopalaczy. Warto zauważyć, że większość uczniów wykazuje zdrowe postawy wobec unikania narkotyków/dopalaczy, co może wynikać z edukacji oraz świadomości zdrowotnej. W dalszym ciągu istotne jest kontynuowanie działań prewencyjnych i edukacyjnych, aby utrzymać tę pozytywną tendencję i wspierać dzieci i młodzież w podejmowaniu świadomych i zdrowych wyborów życiowych.

Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki/dopalacze w swojej miejscowości byłoby to:

łatwe: **11,76%** (6)

trudne: **19,61%** (10)

nie wiem: **68,63%** (35)

Analizując dostępność substancji psychoaktywnych dla osób nieletnich w miejscowości zauważyć można, iż uczniowie najczęściej wskazywali następującą odpowiedź „nie wiem” - wybrało ją 68,63% uczniów. Druga w kolejności odpowiedź „trudne” została wybrana przez 19,61%. Najrzadziej uczniowie wskazywali odpowiedź „łatwe”, zaznaczyło ją 11,76% osób.

Czy znasz miejsca w swojej miejscowości, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nie znam takich miejsc: **88,24%** (45)

przez Internet: **5,88%** (3)

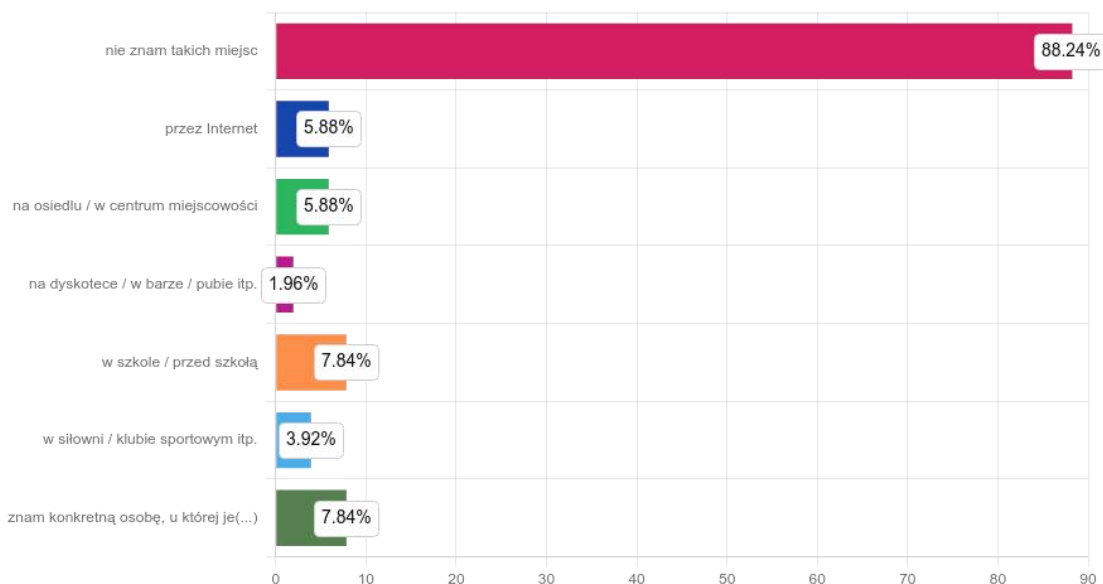
na osiedlu / w centrum miejscowości: **5,88%** (3)

na dyskotecę / w barze / pubie itp.: **1,96%** (1)

w szkole / przed szkołą: **7,84%** (4)

w siłowni / klubie sportowym itp. : **3,92%** (2)

znam konkretną osobę, u której je można zdobyć: **7,84%** (4)

Następnie uczniów poproszono o wskazanie miejsc, w których ich zdaniem można kupić narkotyki lub dopalacze w miejscowości. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie znam takich miejsc” - 88,24%. Następnie wybierano: „w szkole / przed szkołą” lub „znam konkretną osobę, u której je można zdobyć” - po 7,84%, „przez Internet” bądź „na osiedlu / w centrum miejscowości” - po 5,88%, „w siłowni / klubie sportowym itp.” - 3,92% oraz „na dyskotecę / w barze / pubie itp.” - 1,96%.

Czy uważasz, że zażywanie narkotyków/dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia?

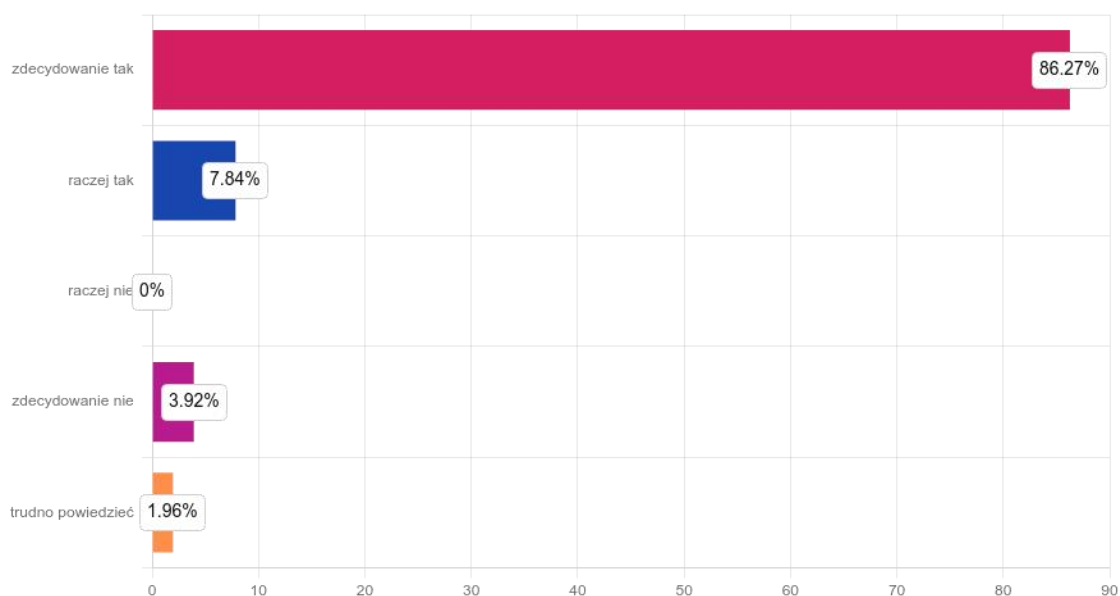
zdecydowanie tak: **86,27%** (44)

raczej tak: **7,84%** (4)

raczej nie: **0%** (0)

zdecydowanie nie: **3,92%** (2)

trudno powiedzieć: **1,96%** (1)

W kwestii szkodliwości substancji psychoaktywnych dla zdrowia większość uczniów (86,27% - „zdecydowanie tak”, 7,84% - „raczej tak”) uważa, że zażywanie narkotyków lub dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia. Jedyne niewielki odsetek uczniów twierdzi, że te substancje nie są szkodliwe dla zdrowia lub trudno jest im określić swoje stanowisko w tej kwestii (3,92% - „zdecydowanie nie”, 1,96% - „trudno powiedzieć”). To wyraźnie świadczy o silnym przekonaniu większości badanych uczniów co do negatywnego wpływu narkotyków/dopalaczy na zdrowie. Warto kontynuować działania edukacyjne, aby zwiększać świadomość uczniów na temat ryzyka i konsekwencji zażywania substancji psychoaktywnych.

5. 5. Problem przemocowy

Które z wymienionych poniżej sytuacji Twoim zdaniem mogą wywoływać agresję/przemoc wśród młodzieży?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

uzależnienia od alkoholu / narkotyków / dopalaczy: **78,43%** (40)

depresja, stany lękowe i inne choroby psychiczne: **43,14%** (22)

problemy finansowe i różnice w dochodach rodziców: **23,53%** (12)

problemy rodzinne: **58,82%** (30)

zazdrość / zaborczość: **68,63%** (35)

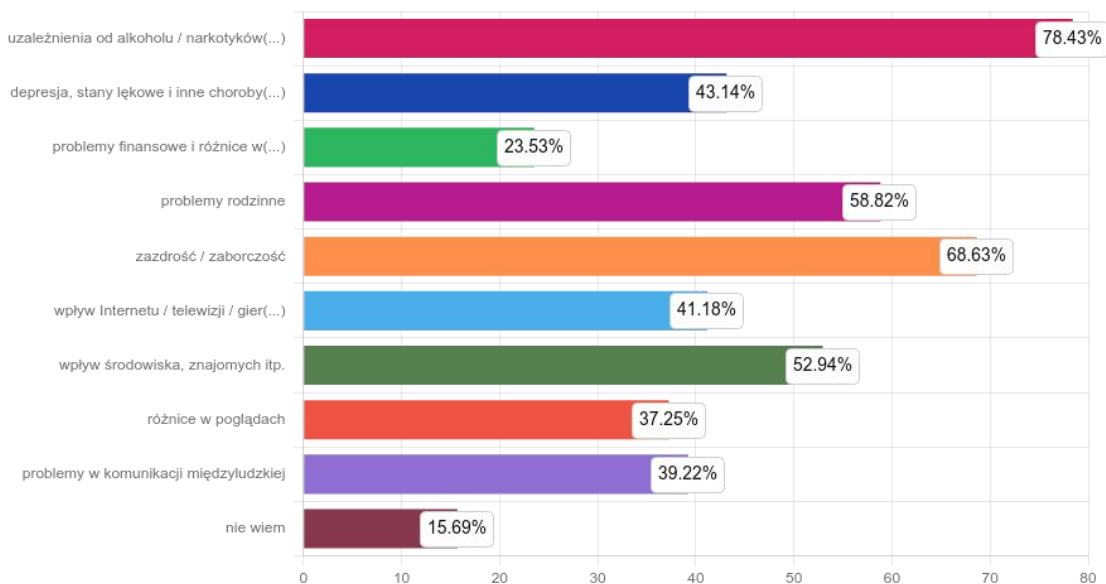
wpływ Internetu / telewizji / gier komputerowych itp.: **41,18%** (21)

wpływ środowiska, znajomych itp.: **52,94%** (27)

różnice w poglądach: **37,25%** (19)

problemy w komunikacji międzyludzkiej: **39,22%** (20)

nie wiem: **15,69%** (8)

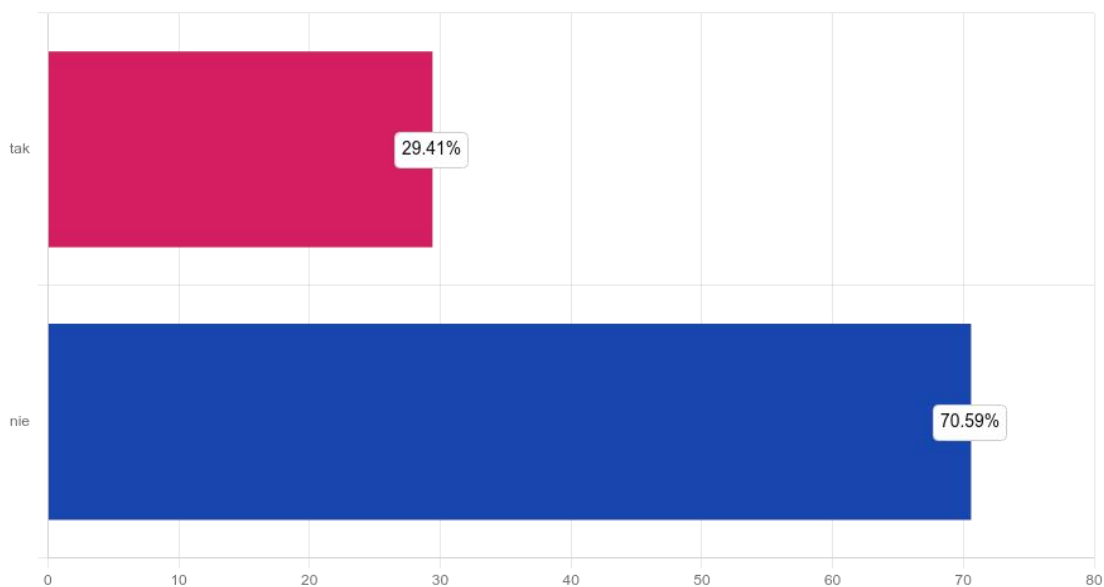

Zdaniem uczniów agresja lub przemoc wśród młodzieży jest powodowana głównie przez: „uzależnienia od alkoholu / narkotyków / dopalaczy” - 78,43% osób oraz „zazdrość / zaborczość” - 68,63% badanych. Rzadziej wskazywano na: „problemy rodzinne” - 58,82% badanych uczniów, „wpływ środowiska, znajomych itp.” - 52,94% osób, „depresja, stany lękowe i inne choroby psychiczne” - 43,14% respondentów, „wpływ Internetu / telewizji / gier komputerowych itp.” - 41,18% ankietowanych, „problemy w komunikacji międzyludzkiej” - 39,22% respondentów, „różnice w poglądach” - 37,25% osób, „problemy finansowe i różnice w dochodach rodziców” - 23,53% ankietowanych uczniów, „nie wiem” - 15,69% ankietowanych. Odpowiedzi uczniów sugerują, że istotne jest podkreślanie roli edukacji dotyczącej radzenia sobie z emocjami oraz budowania zdrowych relacji interpersonalnych, aby zapobiegać sytuacjom agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży.

Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy?

tak : **29,41%** (15)

nie: **70,59%** (36)

Następnie uczniów zapytano, czy kiedykolwiek doświadczyli przemocy. Badani wykazują, że 29,41% doświadczyło przemocy, podczas gdy większość, bo 70,59%, nie miała takiego doświadczenia. Pomimo tego, że większość uczniów nie doświadczyła nigdy przemocy, istnieje potrzeba podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy oraz świadczenia wsparcia i edukacji w zakresie radzenia sobie z sytuacjami przemocy.

Kto stosował wobec Ciebie przemoc?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

mama / opiekunka: **0%** (0)

tata / opiekun: **0%** (0)

siostra: **0%** (0)

brat: **53,33%** (8)

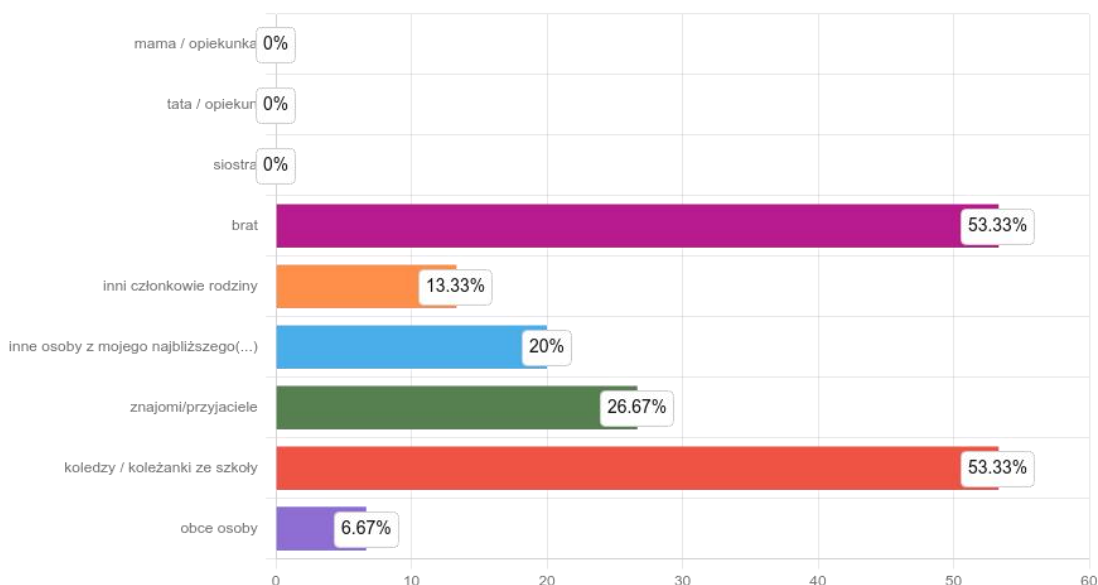
inni członkowie rodziny: **13,33%** (2)

inne osoby z mojego najbliższego otoczenia: **20%** (3)

znajomi/przyjaciele: **26,67%** (4)

koledzy / koleżanki ze szkoły: **53,33%** (8)

obce osoby: **6,67%** (1)

Uczniów zapytano, kto stosował wobec nich przemoc. Z odpowiedzi wynika, że znaczna część badanych uczniów doświadczała przemocy od „kolegów/koleżanek ze szkoły” - 53,33%. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali na: „znajomych/przyjaciół” - 26,67%, „inne osoby z mojego najbliższego otoczenia” - 20%, „innych członków rodziny” - 13,33%, oraz „obce osoby” - 6,67% ankietowanych. Takie dane mogą sugerować, że przemoc rówieśnicza jest obecna w różnych sferach życia uczniów, co wymaga skoncentrowanych działań edukacyjnych, profilaktycznych i interwencyjnych, aby stworzyć bezpieczne środowisko szkolne oraz promować pozytywne relacje między uczniami.

Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś?

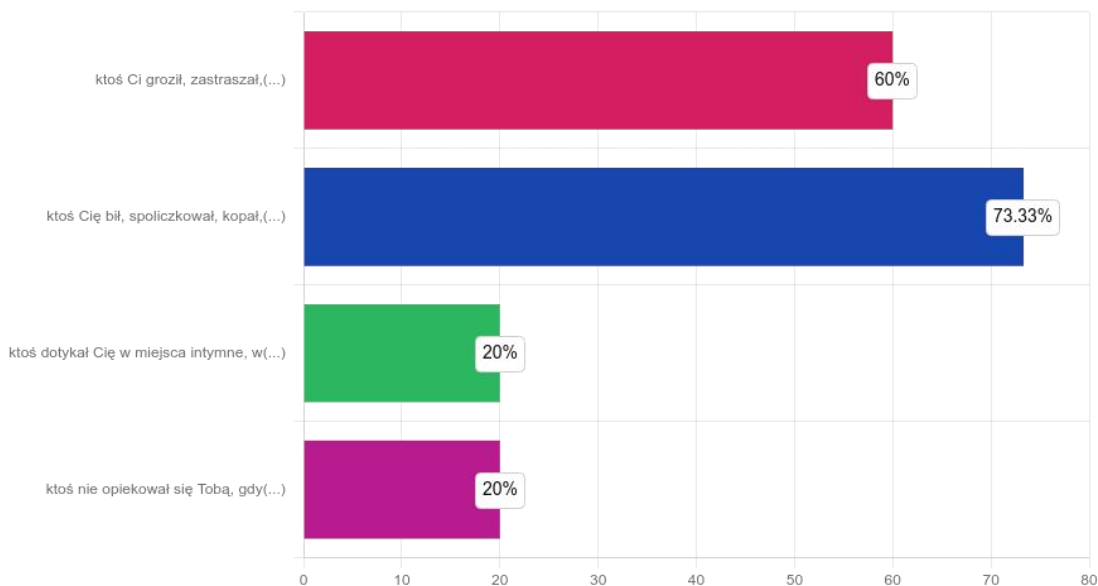
Można wybrać kilka odpowiedzi.

ktoś Ci groził, zastraszał, przezywał, upokarzał Cię, wyśmiewał się z Ciebie lub Twojego wyglądu, zawstydział itp. : **60%** (9)

ktoś Cię bił, spoliczkował, kopał, szarpał, dusił, popychał itp. : **73,33%** (11)

ktoś dotykał Cię w miejsca intymne, w sposób, w który sobie tego nie życzyłeś/aś : **20%** (3)

ktoś nie opiekował się Tobą, gdy tego potrzebowałeś, np. gdy byłeś chory, głodny, przestraszony: **20%** (3)

Uczniowie, którzy doświadczyli przemocy, najczęściej spotykali się z następującymi zachowaniami: „ktoś Cię bił, spoliczkował, kopał, szarpał, dusił, popychał itp. ” - takiej odpowiedzi udzieliło 73,33% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „ktoś Ci groził, zastraszał, przezywał, upokarzał Cię, wyśmiewał się z Ciebie lub Twojego wyglądu, zawstydział itp. ” - 60% uczniów, „ktoś dotykał Cię w miejsca intymne, w sposób, w który sobie tego nie życzyłeś/aś ”, a także „ktoś nie opiekował się Tobą, gdy tego potrzebowałeś, np. gdy byłeś chory, głodny, przestraszony” - po 20% osób.

Czy osoba, która stosowała wobec Ciebie przemoc była pod wpływem:

Można wybrać kilka odpowiedzi.

alkoholu: **6,67%** (1)

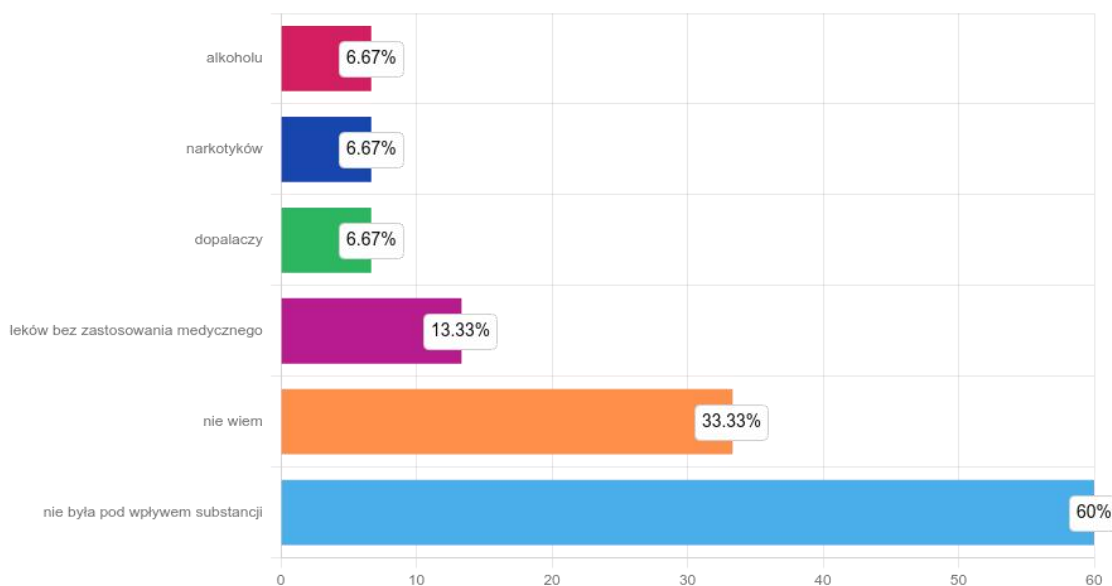
narkotyków: **6,67%** (1)

dopalaczy: **6,67%** (1)

leków bez zastosowania medycznego: **13,33%** (2)

nie wiem: **33,33%** (5)

nie była pod wpływem substancji: **60%** (9)

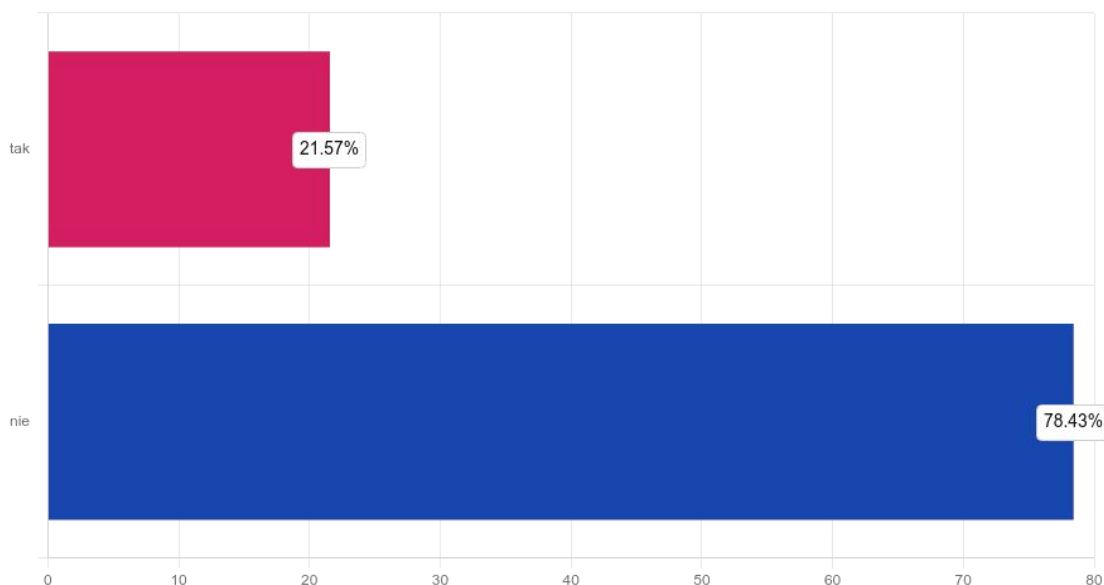

Uczniów poproszono również o wskazanie, czy osoby, które stosowały wobec nich przemoc były pod wpływem środków psychoaktywnych. Najczęściej wskazywano odpowiedzi „nie była pod wpływem substancji” - 60% osób oraz „nie wiem” - 33,33% badanych, a także „leków bez zastosowania medycznego” - 13,33% badanych uczniów, „alkoholu”, „narkotyków” lub „dopalaczy” - po 6,67% ankietowanych.

Czy zdarzyło Ci się stosować przemoc wobec innych?

tak : **21,57%** (11)

nie: **78,43%** (40)

Następnie wszystkich uczniów zapytano, czy stosowali kiedykolwiek przemoc wobec innych. Odpowiedzi uczniów pokazują, że większość z nich (78,43%) nie stosowała przemocy wobec innych. Jednakże 21,57% uczniów przyznało, że zdarzyło im się stosować przemoc. To istotne zjawisko, wymagające uwagi ze strony szkoły, rodziców oraz instytucji zajmujących się problematyką dzieci i młodzieży. Warto kontynuować edukację i działania prewencyjne, aby promować zdrowe relacje między uczniami i minimalizować przypadki agresji.

Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

mamy / opiekunki: **27,27%** (3)

taty / opiekuna: **9,09%** (1)

siostry: **0%** (0)

brata: **36,36%** (4)

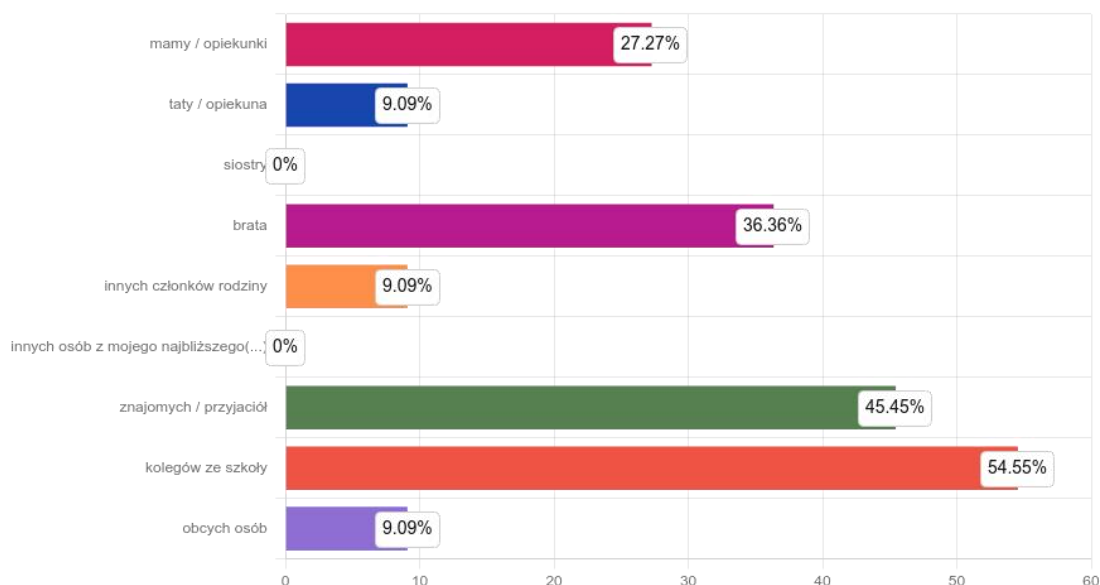
innych członków rodziny: **9,09%** (1)

innych osób z mojego najbliższego otoczenia: **0%** (0)

znajomych / przyjaciół: **45,45%** (5)

kolegów ze szkoły: **54,55%** (6)

obcych osób: **9,09%** (1)

Uczniowie wskazywali, iż zdarzyło im się stosować przemoc wobec: „kolegów ze szkoły” wybrało ją 54,55% osób oraz „znajomych / przyjaciół” wybrało ją 45,45% badanych. Rzadziej wybierano: „brata” - 36,36% badanych uczniów, „mamy / opiekunki” - 27,27% osób, „taty / opiekuna” - 9,09% respondentów, „innych członków rodziny” lub „obcych osób” - po 9,09% respondentów.

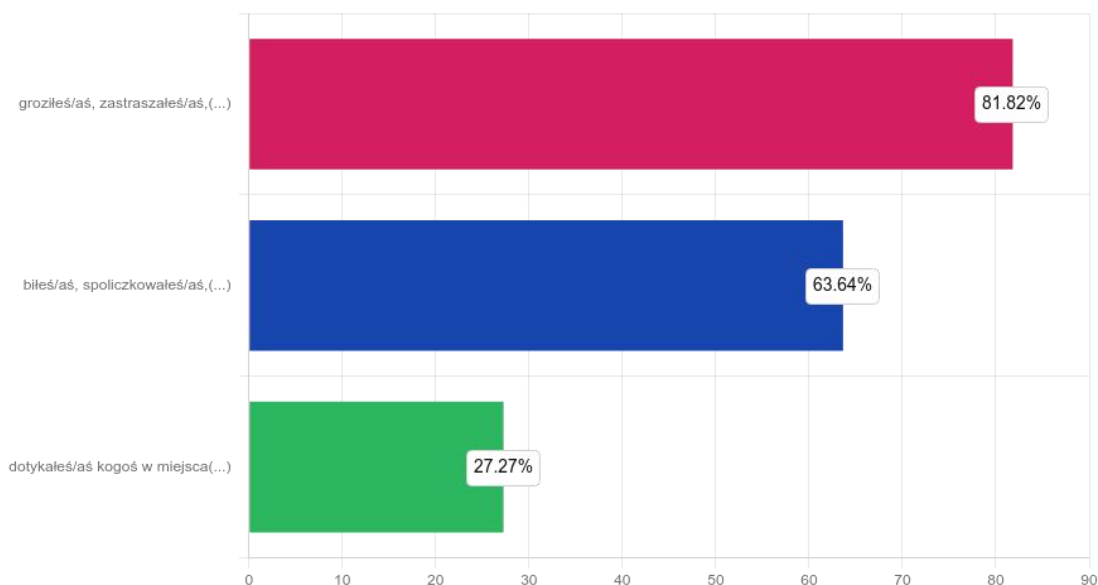
Jakiego rodzaju przemoc stosowałeś/aś?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

groziłeś/aś, zastraszałeś/aś, przezywałeś/aś, upokarzałeś/aś, wyśmiewałeś/aś, zawstydzasz/aś itp.: **81,82%** (9)

biłeś/aś, spoliczkowałeś/aś, kopłeś/aś, szarpałeś/aś, dusiłeś/aś, popychałeś/aś itp.: **63,64%** (7)

dotykałeś/aś kogoś w miejsca intymne, w sposób w który sobie tego nie życzył/a: **27,27%** (3)

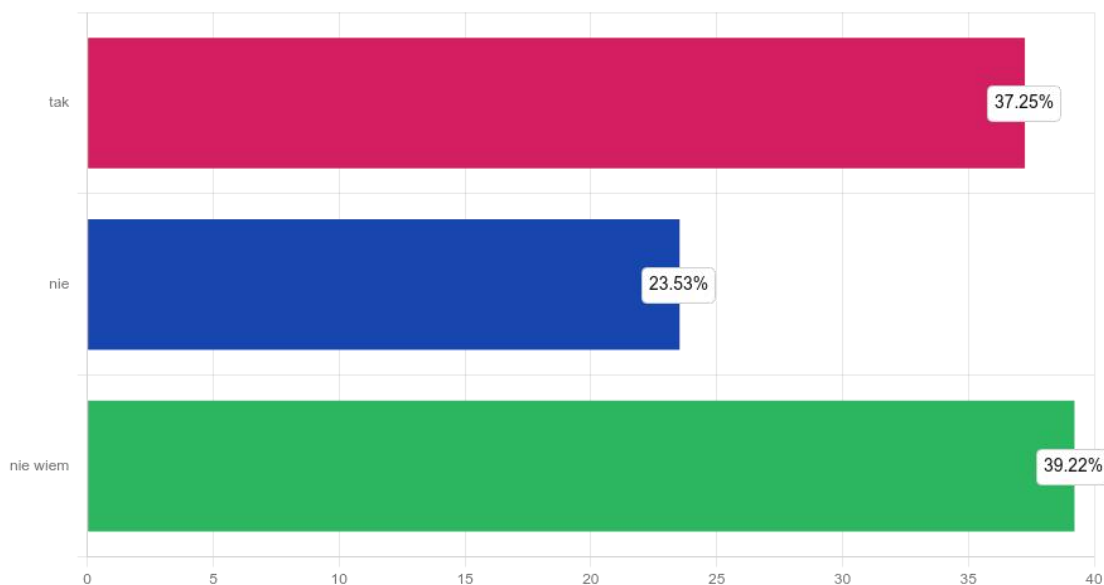
Uczniowie, którzy stosowali przemoc, najczęściej robili to w następujący sposób: „groziłeś/aś, zastraszałeś/aś, przezywałeś/aś, upokarzałeś/aś, wyśmiewałeś/aś, zawstydzasz/aś itp.” - takiej odpowiedzi udzieliło 81,82% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „biłeś/aś, spoliczkowałeś/aś, kopłeś/aś, szarpałeś/aś, dusiłeś/aś, popychałeś/aś itp.” - 63,64% uczniów oraz „dotykałeś/aś kogoś w miejsca intymne, w sposób w który sobie tego nie życzył/a” - 27,27% ankietowanych uczniów.

Czy Twoim zdaniem w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami?

tak: **37,25%** (19)

nie: **23,53%** (12)

nie wiem: **39,22%** (20)

Przemoc w szkole między uczniami może przybierać różne formy, w tym fizyczną, werbalną, czy też psychiczną, co może znacząco wpływać na doświadczenia uczniów i atmosferę w placówce edukacyjnej. W tym kontekście wszystkim badanym uczniom zadano pytanie, czy w ich szkole istnieje problem przemocy między uczniami. Większość ankietowanych wskazało odpowiedź „nie wiem” - 39,22%. W dalszej kolejności uczniowie wybierali odpowiedzi: „tak” - 37,25% osób oraz „nie” - 23,53% badanych.

Do kogo zwrócił/a byś się o pomoc w razie doświadczania przemocy?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

rodziców / opiekunów: **58,82%** (30)

dziadków: **15,69%** (8)

innych członków rodziny: **13,73%** (7)

nauczycieli: **13,73%** (7)

znajomych / przyjaciół: **37,25%** (19)

radził(a)bym sobie sam/a: **21,57%** (11)

szukał(a)bym pomocy w Internecie: **5,88%** (3)

Policji: **19,61%** (10)

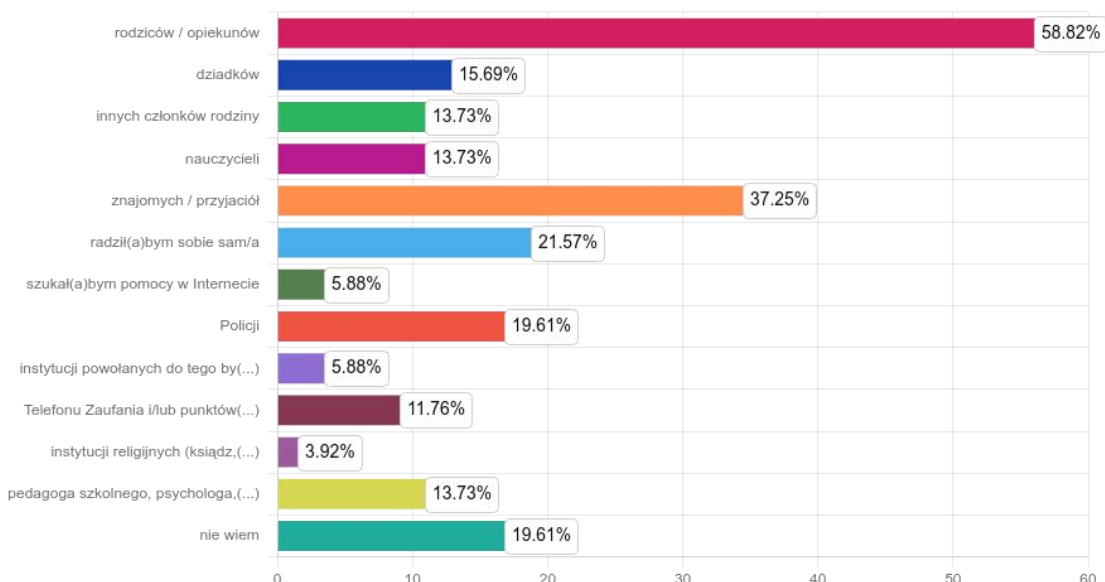
instytucji powołanych do tego by pomagać (Ośrodek Pomocy Społecznej / Społecznej/ Centrum Usług Społecznych, , Urząd Miasta / Gminy, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.): **5,88%** (3)

Telefonu Zaufania i/lub punktów konsultacyjnych: **11,76%** (6)

instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.): **3,92%** (2)

pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty: **13,73%** (7)

nie wiem: **19,61%** (10)

Uczniowie w sytuacji problemu przemocy zwróciliby się z prośbą o pomoc do: „rodziców / opiekunów” - 58,82% uczniów. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „znajomych / przyjaciół” - 37,25% osób, „radził(a)bym sobie sam/a” - 21,57% badanych, „Policji” lub „nie wiem” - po 19,61% ankietowanych, „dziadków” - 15,69% badanych, „innych członków rodziny”, „nauczycieli” bądź „pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty” - po 13,73% respondentów, „Telefonu Zaufania i/lub punktów

konsultacyjnych” - 11,76% badanych uczniów, „szukał(a)bym pomocy w Internecie” oraz „instytucji powołanych do tego by pomagać (Ośrodek Pomocy Społecznej / Społecznej/ Centrum Usług Społecznych, , Urząd Miasta / Gminy, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.)” - po 5,88% uczniów, a także „instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.)” - 3,92% badanych uczniów.

Czym według Ciebie jest cyberprzemoc?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

naśmiewaniem się z kogoś w Internecie: **68,63%** (35)

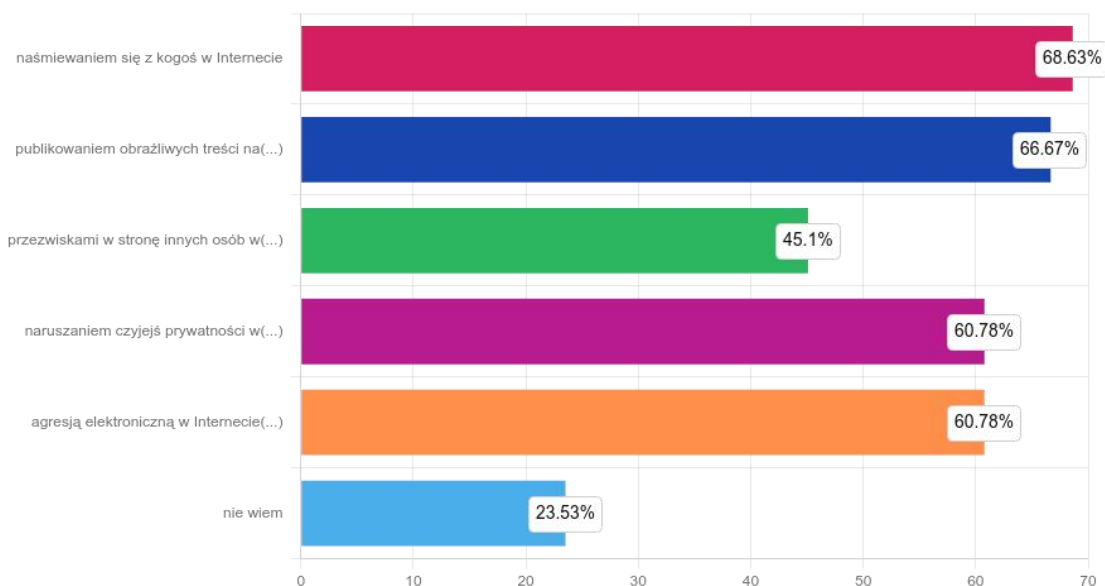
publikowaniem obraźliwych treści na czyjś temat w Internecie: **66,67%** (34)

przezwiskami w stronę innych osób w Internecie: **45,1%** (23)

naruszaniem czyjejs prywatności w Internecie (np. kradzież kont i osobistych informacji, publikowanie danych osobowych, wysyłanie niechcianych treści itp.): **60,78%** (31)

agresją elektroniczną w Internecie (zastraszaniem, grożeniem itp.): **60,78%** (31)

nie wiem: **23,53%** (12)

Cyberprzemoc to zjawisko, w ramach którego agresywne lub szkodliwe działania mają miejsce w przestrzeni wirtualnej, głównie w Internecie. Obejmuje różnorodne formy agresji, w tym zastraszanie, grożenie, publikowanie obraźliwych treści, naśmiewanie się z innych osób, naruszanie prywatności, kradzież tożsamości, czy rozpowszechnianie niechcianych treści. Cyberprzemoc występuje na różnych platformach online, takich jak media społecznościowe, fora dyskusyjne, wiadomości elektroniczne czy gry internetowe. W kolejnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni również o wskazanie, czym według nich jest cyberprzemoc. Najczęściej wskazywano następujące odpowiedzi: „naśmiewaniem się z kogoś w Internecie” wybrało ją 68,63% uczniów oraz „publikowaniem obraźliwych treści na czyjś temat w Internecie” wybrało ją 66,67% osób, a także „naruszaniem czyjejs prywatności w Internecie (np. kradzież kont i osobistych informacji, publikowanie danych osobowych, wysyłanie niechcianych treści itp.)” lub „agresją elektroniczną w Internecie (zastraszaniem, grożeniem itp.)” - po 60,78% osób, „przezwiskami w stronę innych osób w Internecie” - 45,1% respondentów oraz „nie wiem” - 23,53% ankieterów.

Czy doznałeś/aś kiedykolwiek, którejs z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

wyzywanie / wulgaryzmy stosowane względem mojej osoby: **23,53%** (12)

podsywanie się: **9,8%** (5)

rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmików: **13,73%** (7)

wyłudzenie pieniędzy: **11,76%** (6)

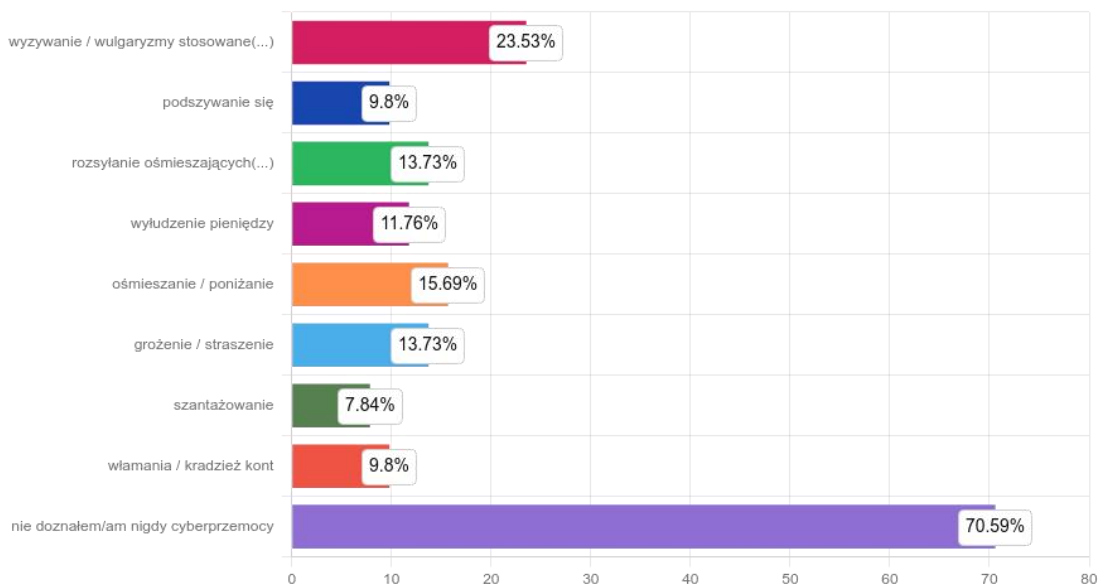
ośmieszanie / poniżanie: **15,69%** (8)

grożenie / straszenie: **13,73%** (7)

szantażowanie: **7,84%** (4)

włamanie / kradzież kont: **9,8%** (5)

nie doznałem/am nigdy cyberprzemocy: **70,59%** (36)

Następnie ankietowanych poproszono o wskazanie form cyberprzemocy, które zdarzyło im się kiedykolwiek doznać. Najczęściej wybierano następujące odpowiedzi: „nie doznałem/am nigdy cyberprzemocy” - 70,59% osób oraz „wyzywanie / wulgaryzmy stosowane względem mojej osoby” - 23,53% badanych. Rzadziej wskazywano na: „ośmieszanie / poniżanie” - 15,69% badanych mieszkańców, „rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmików” lub „grożenie / straszenie” - po 13,73% respondentów, „wyłudzenie pieniędzy” - 11,76% ankietowanych, „podsywanie się” bądź „włamanie / kradzież kont” - po 9,8% osób oraz „szantażowanie” - 7,84%.

Czy stosowałeś/aś kiedykolwiek, którejs z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

wyzywanie / wulgaryzmy stosowane względem mojej osoby: **13,73%** (7)

podsywanie się: **3,92%** (2)

rozsyłanie ośmieszających zdjęć / filmików: **3,92%** (2)

wyłudzenie pieniędzy: **3,92%** (2)

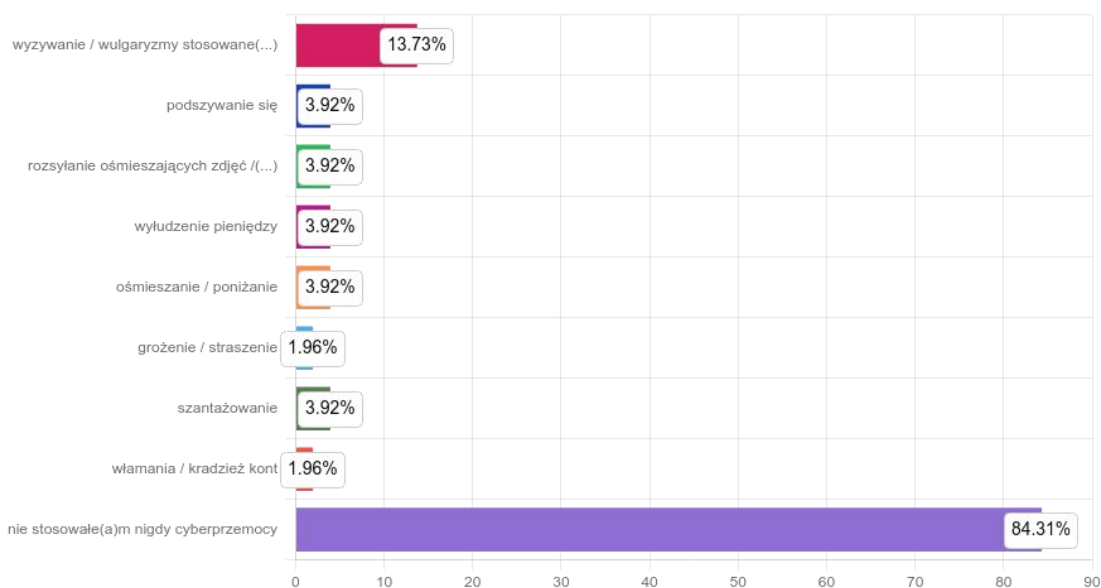
ośmieszanie / poniżanie: **3,92%** (2)

grożenie / straszenie: **1,96%** (1)

szantażowanie: **3,92%** (2)

włamania / kradzież kont: **1,96%** (1)

nie stosowałeś(a)m nigdy cyberprzemocy: **84,31%** (43)

Następnie ankietowanych uczniów poproszono o wskazanie form cyberprzemocy, które zdarzyło im się stosować wobec innych osób. Wybierano następujące odpowiedzi: „nie stosowałeś(a)m nigdy cyberprzemocy” - 84,31% osób, „wyzywanie / wulgaryzmy stosowane względem mojej osoby” - 13,73% badanych, „podsywanie się”, „rozsyłanie ośmieszających zdjęć / filmików”, „wyłudzenie pieniędzy”, „ośmieszanie / poniżanie” lub „szantażowanie” - po 3,92% respondentów, „grożenie / straszenie” oraz „włamania / kradzież kont” - po 1,96% ankietowanych uczniów.

5. 6. Problem uzależnień behavioralnych

Czy wiesz czym są uzależnienia behawioralne?

tak: **27,45%** (14)

nie: **72,55%** (37)

Badanych uczniów zapytano, czy mają świadomość, czym są uzależnienia behawioralne. Ankietowani najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 72,55% respondentów, natomiast odpowiedź „tak” została wskazana przez 27,45% badanych uczniów.

Jak często korzystasz z urządzeń elektronicznych takich jak komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier, smart tv, itp.?

codziennie: **84,31%** (43)

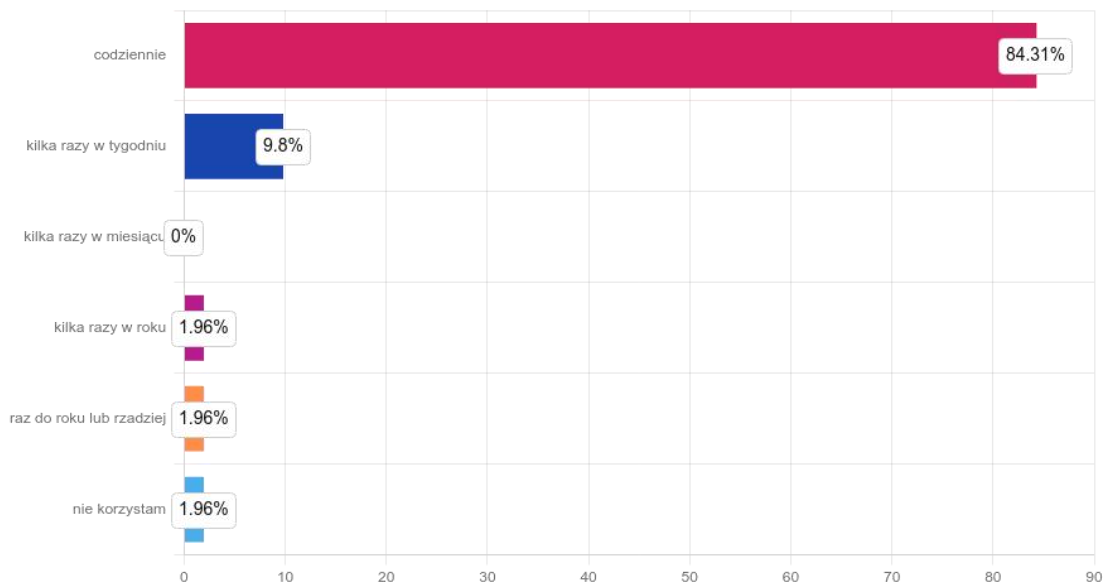
kilka razy w tygodniu: **9,8%** (5)

kilka razy w miesiącu: **0%** (0)

kilka razy w roku: **1,96%** (1)

raz do roku lub rzadziej: **1,96%** (1)

nie korzystam : **1,96%** (1)

Następnie uczniów poproszono o wskazanie jak często korzystają z urządzeń elektronicznych. Wyniki badania wskazują, że ankietowani bardzo często korzystają z urządzeń elektronicznych. Aż 84,31% respondentów przyznało, że używa tego rodzaju sprzętu codziennie. Pozostali uczniowie wskazują na odpowiedzi: „kilka razy w tygodniu” - 9,8%, „kilka razy w roku”, „raz do roku lub rzadziej” lub „nie korzystam” - po 1,96% uczniów. Tak częste korzystanie z urządzeń elektronicznych może wpływać na różne aspekty życia uczniów, w tym na ich zdrowie psychiczne, czas spędzany na aktywnościach fizycznych czy

relacje społeczne. Warto zauważyć, że nowoczesne technologie stają się integralną częścią codziennego życia, co wymaga zrównoważonego podejścia do ich użytkowania.

Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z Internetu (poza nauką)?

Wskaż jedynie czas poświęcony na korzystanie z Internetu poza wykorzystywaniem go do nauki, odrabiania lekcji itp.

do 1 godz.: **4,65%** (2)

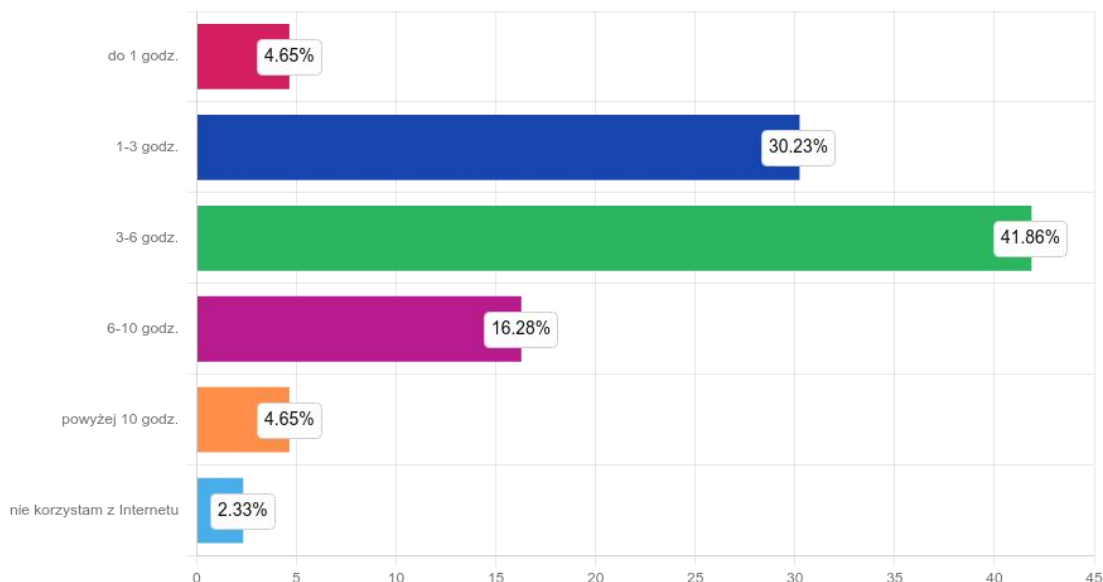
1-3 godz.: **30,23%** (13)

3-6 godz.: **41,86%** (18)

6-10 godz.: **16,28%** (7)

powyżej 10 godz.: **4,65%** (2)

nie korzystam z Internetu: **2,33%** (1)

Dodatkowo uczniów poproszono o wskazanie ile czasu poświęcają każdego dnia na korzystanie z nowych mediów. Odpowiedź „3-6 godz.” była wskazywana najczęściej - została wybrana przez 41,86% osób. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „1-3 godz.” - 30,23% próby, „6-10 godz.” - 16,28% osób, „do 1 godz.” lub „powyżej 10 godz.” - po 4,65% uczniów oraz „nie korzystam z Internetu” - 2,33% osób.

Z jakich powodów najczęściej korzystasz z Internetu?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nauka: **63,27%** (31)

social media (Facebook, X, Instagram, TikTok itp.): **63,27%** (31)

kontakt ze znajomymi: **83,67%** (41)

poznawanie nowych osób: **24,49%** (12)

oglądanie filmów, seriali, programów i kanałów np. na YouTube: **75,51%** (37)

słuchanie muzyki: **83,67%** (41)

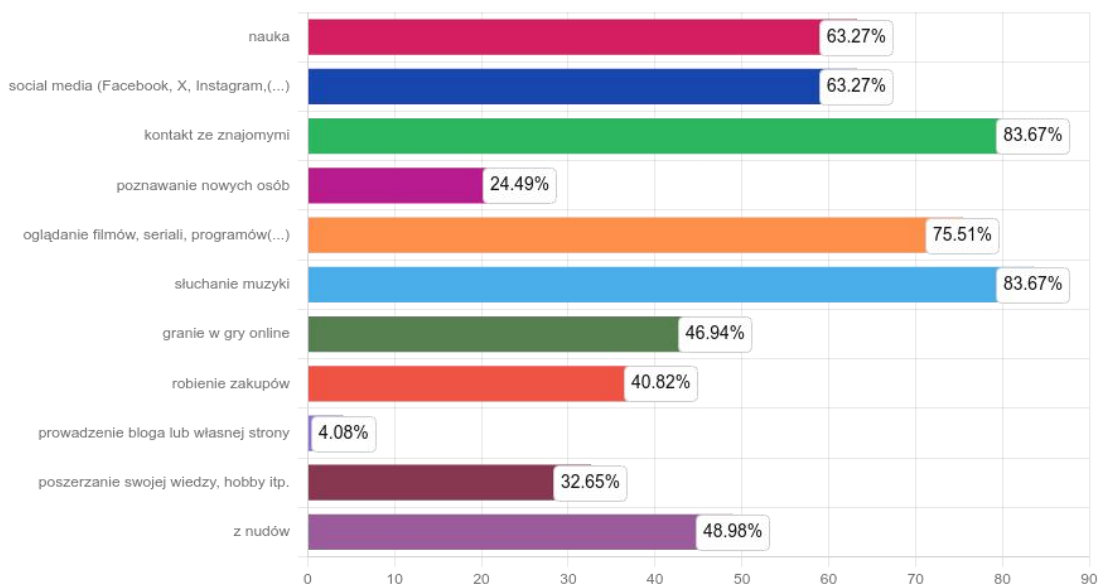
granie w gry online: **46,94%** (23)

robienie zakupów: **40,82%** (20)

prowadzenie bloga lub własnej strony: **4,08%** (2)

poszerzanie swojej wiedzy, hobby itp.: **32,65%** (16)

z nudów: **48,98%** (24)

Głównym powodem skłaniającym ankietowanych uczniów do korzystania z nowych mediów jest: „kontakt ze znajomymi” lub „słuchanie muzyki” - takiej odpowiedzi udzieliło po 83,67% osób. W dalszej kolejności respondenci wskazywali na: „oglądanie filmów, seriali, programów i kanałów np. na YouTube” - 75,51%, „nauka” bądź „social media (Facebook, X, Instagram, TikTok itp.)” - po 63,27%, „z nudów” - 48,98%, „granie w gry online” - 46,94%, „robienie zakupów” - 40,82%, „poszerzanie swojej wiedzy, hobby itp.” - 32,65%, „poznawanie nowych osób” - 24,49% oraz „prowadzenie bloga lub własnej strony” - 4,08%.

Zaznacz, które z poniższych zdań odnoszą się do Ciebie:

Można wybrać kilka odpowiedzi.

Najbliższe mi osoby zarzucają mi, że zbyt dużo czasu spędzam w sieci.: **10,2%** (5)

Późno w nocy nie śpię, bo surfuję po Internecie.: **16,33%** (8)

Próbuję bezskutecznie ograniczyć czas spędzany w sieci.: **8,16%** (4)

Coraz częściej wybieram sieć zamiast spotkań z innymi.: **6,12%** (3)

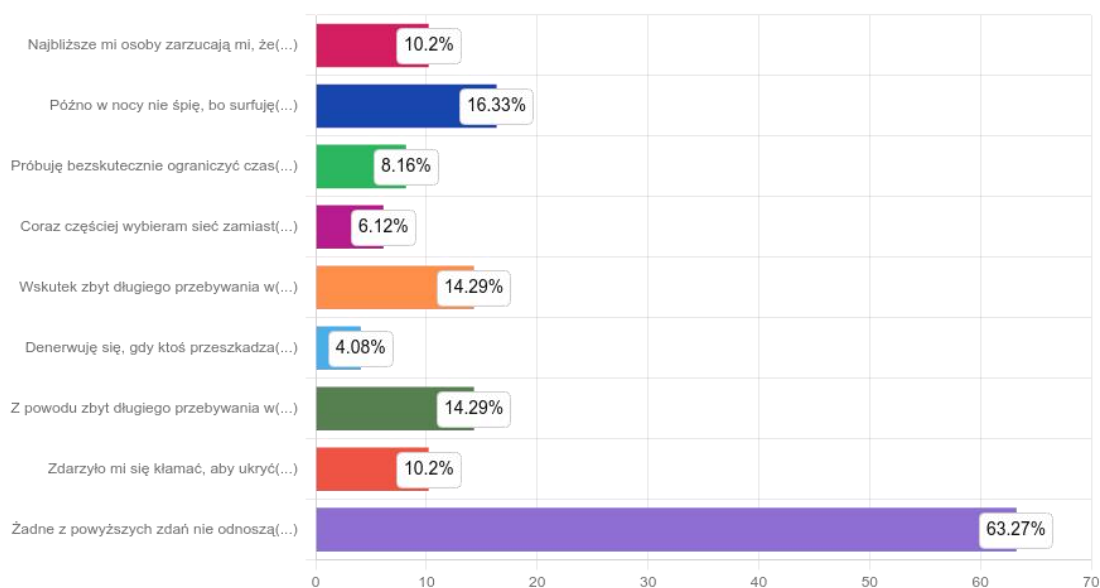
Wskutek zbyt długiego przebywania w sieci zdarza mi się zapomnieć o moich codziennych obowiązkach (np. sprzątanie, zakupy, nauka): **14,29%** (7)

Denerwuję się, gdy ktoś przeszkadza mi w surfowaniu w Internecie.: **4,08%** (2)

Z powodu zbyt długiego przebywania w sieci spada efektywność mojej nauki.: **14,29%** (7)

Zdarzyło mi się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera lub Internetu np. przed rodzicami.: **10,2%** (5)

Żadne z powyższych zdań nie odnoszą się do mnie.: **63,27%** (31)

W dalszej kolejności uczniów poproszono, aby wskazali zdania, które odnoszą się do nich bezpośrednio. Uczniowie najczęściej zaznaczali odpowiedź: „Żadne z powyższych zdań nie odnoszą się do mnie.” - 63,27% osób. Następnie uczniowie wskazywali na: „Późno w nocy nie śpię, bo surfuję po Internecie.” - 16,33% uczniów, „Wskutek zbyt długiego przebywania w sieci zdarza mi się zapomnieć o moich codziennych obowiązkach (np. sprzątanie, zakupy, nauka).” lub „Z powodu zbyt długiego przebywania w sieci spada efektywność mojej nauki.” - po 14,29% respondentów oraz „Najbliższe mi osoby zarzucają mi, że zbyt dużo czasu spędzam w sieci.” lub „Zdarzyło mi się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera lub Internetu np. przed rodzicami.” - po 10,2% uczniów, „Próbuję bezskutecznie ograniczyć czas spędzany w sieci.” - 8,16% badanych uczniów, „Coraz częściej wybieram sieć zamiast spotkań z innymi.” - 6,12% uczniów, a także 4,08% osób odpowiedziało „Denerwuję się, gdy ktoś przeszkadza mi w surfowaniu w Internecie.”.

Czy zdarzyło Ci się więcej niż raz, by:

Można wybrać kilka odpowiedzi.

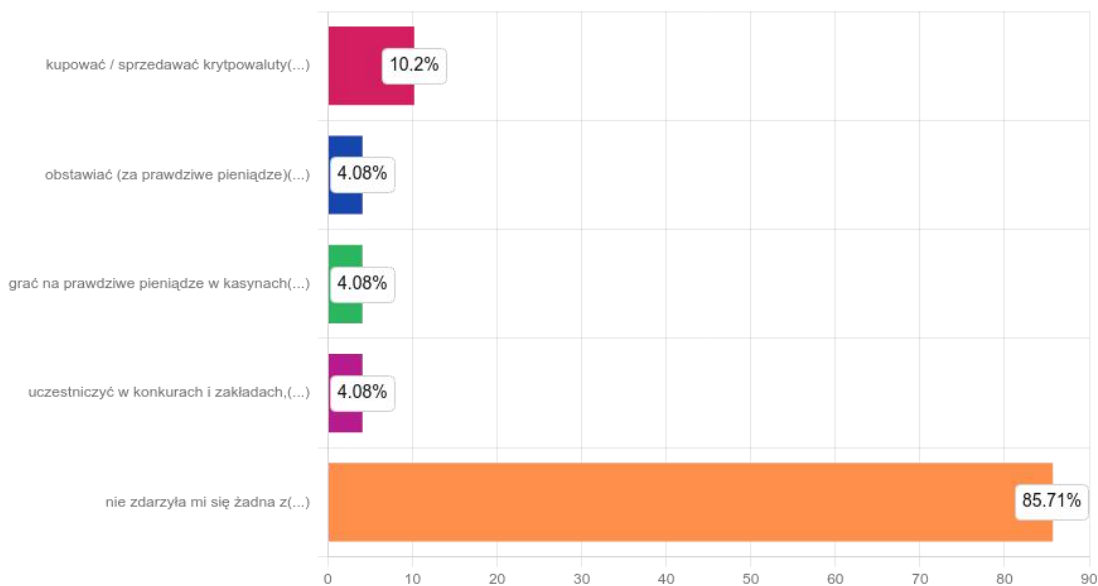
kupować / sprzedawać kryptowaluty online: **10,2%** (5)

obstawiać (za prawdziwe pieniądze) zakłady sportowe online: **4,08%** (2)

grać na prawdziwe pieniądze w kasynach online (poker, ruletka itp.): **4,08%** (2)

uczestniczyć w konkurach i zakładach, w których wysyła się płatne SMS-y: **4,08%** (2)

nie zdarzyła mi się żadna z powyższych sytuacji: **85,71%** (42)

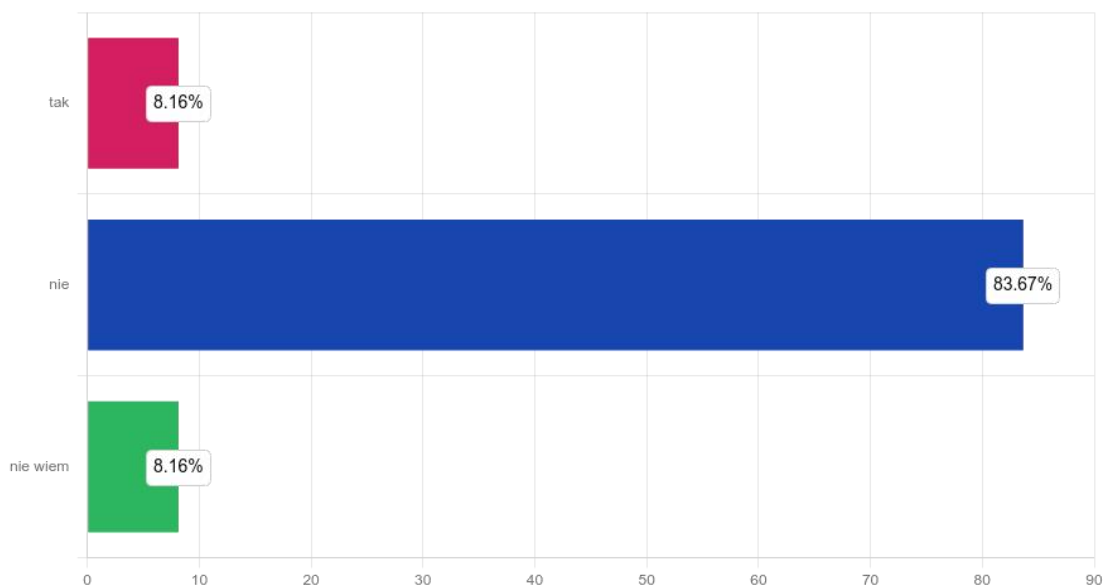
Uczniów zapytano także, czy więcej niż raz zdarzyło im się korzystać z gier hazardowych. Badani wskazywali, iż zdarzało im się „nie zdarzyła mi się żadna z powyższych sytuacji” - takiej odpowiedzi udzieliło 85,71% osób. W dalszej kolejności respondenci wskazywali na: „kupować / sprzedawać kryptowaluty online” - 10,2% uczniów, „obstawiać (za prawdziwe pieniądze) zakłady sportowe online”, „grać na prawdziwe pieniądze w kasynach online (poker, ruletka itp.)” oraz „uczestniczyć w konkurach i zakładach, w których wysyła się płatne SMS-y” - po 4,08% respondentów.

Czy na urządzeniu (telefon komórkowy, komputer, tablet itp.) z którego łączysz się z Internetem jest zainstalowana tzw. „blokada rodzicielska”?

tak: **8,16%** (4)

nie: **83,67%** (41)

nie wiem: **8,16%** (4)

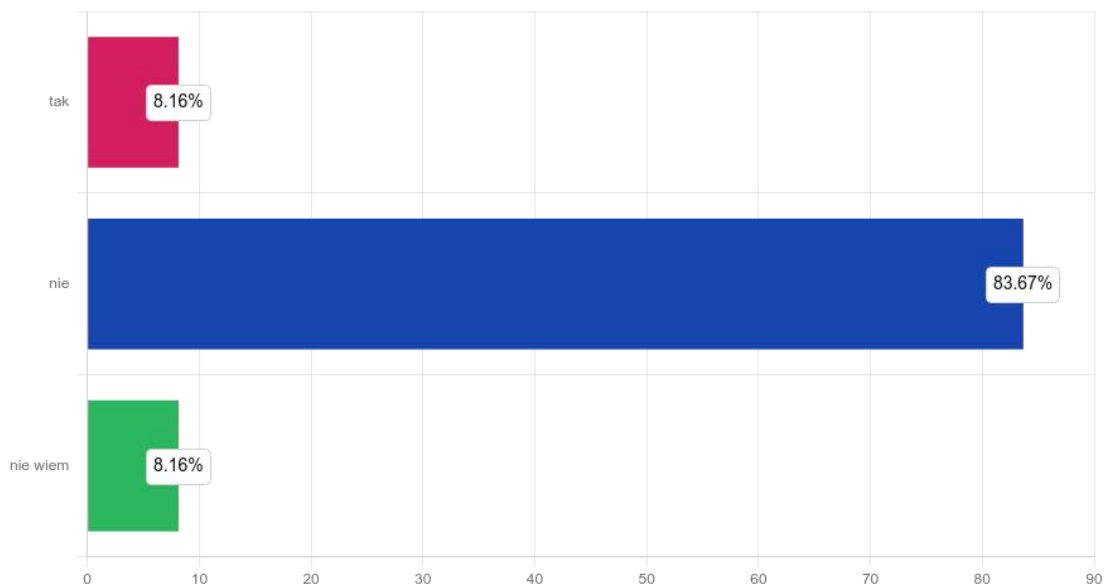
Blokady rodzicielskie są narzędziem, które ma na celu ochronę dzieci i młodzież przed treściami nieodpowiednimi dla ich wieku i kontrolę czasu spędzanego online. Wprowadzenie tych zabezpieczeń może być ważne dla bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w Internecie, a jednocześnie stanowi wyzwanie dla rodziców w dzisiejszym świecie cyfrowym. W tym kontekście ankietowani uczniowie zostali zapytani o to, czy na ich urządzeniach, którymi łączą się z Internetem jest zainstalowane takie zabezpieczenie. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 83,67% badanych osób. Następnie w badani wskazywali w kolejności odpowiedzi: „tak” , a także „nie wiem” - po 8,16% respondentów.

Czy podałybyś swoje dane osobowe osobie poznanej w Internecie?

tak: **8,16%** (4)

nie: **83,67%** (41)

nie wiem: **8,16%** (4)

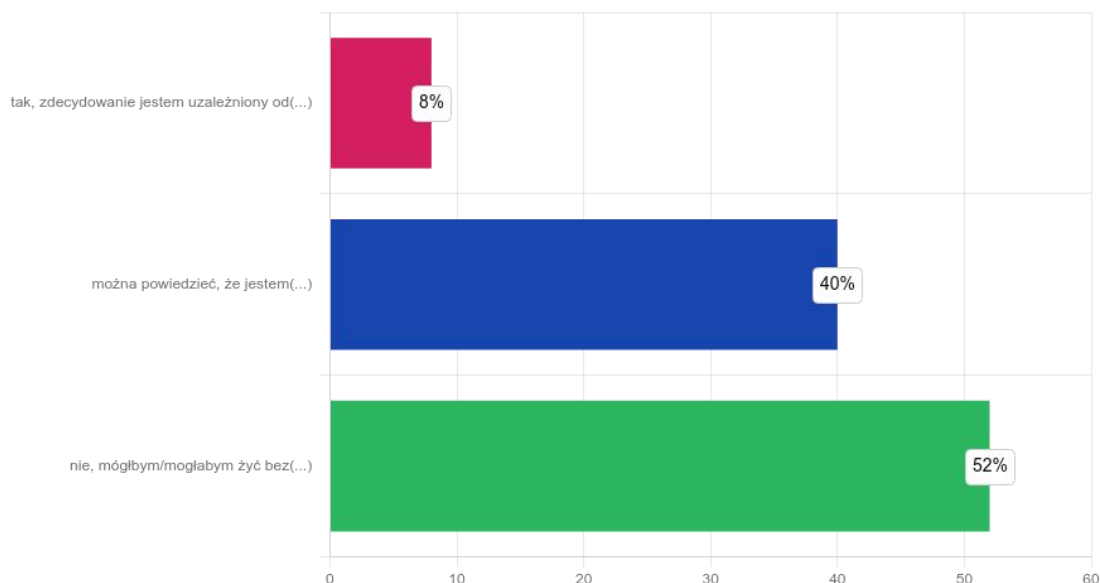
Celem sprawdzenia, czy uczniowie mają świadomość zagrożeń wynikających z udostępniania danych w Internecie, zapytano ich, czy udostępniłyby swoje dane obcej osobie. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 83,67% badanych osób. Następnie wybierano odpowiedzi: „tak”, a także „nie wiem” - po 8,16% uczniów.

Czy uważasz siebie za osobę uzależnioną od telefonu komórkowego?

tak, zdecydowanie jestem uzależniony od telefonu komórkowego: **8%** (4)

można powiedzieć, że jestem uzależniony od telefonu komórkowego, gdyż trudno byłoby mi funkcjonować bez niego: **40%** (20)

nie, mógłbym/mogłabym żyć bez telefonu komórkowego: **52%** (26)

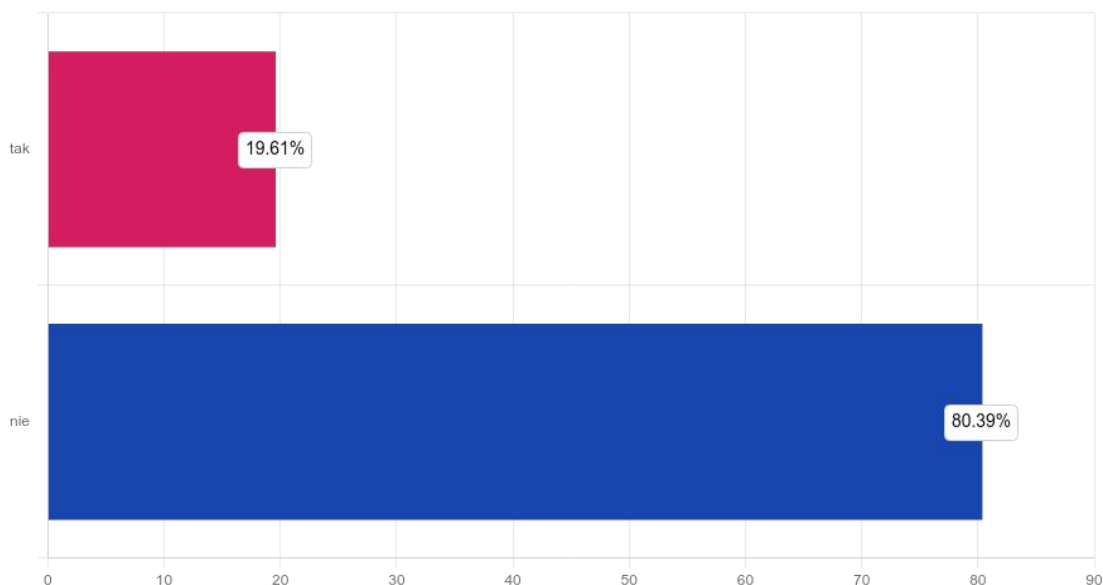

Uzależnienie od telefonu komórkowego (smartfonu) może wpływać na różne aspekty życia, takie jak koncentracja, relacje społeczne czy zdrowy tryb życia. Ważne jest, aby dzieci i młodzież rozwijali świadomość korzystania z technologii, jednocześnie zdając sobie sprawę z ewentualnych negatywnych skutków zbyt intensywnego używania urządzeń elektronicznych. Uczniom niniejszej Diagnozy zadano także pytanie, czy uważają siebie jako osoby uzależnione od tego urządzenia. Ankieterzy najczęściej zaznaczali odpowiedź „nie, mógłbym/mogłabym żyć bez telefonu komórkowego” - wybrało ją 52%. Następnie wskazywano na odpowiedzi: „można powiedzieć, że jestem uzależniony od telefonu komórkowego, gdyż trudno byłoby mi funkcjonować bez niego” - 40% badanych uczniów, a także „tak, zdecydowanie jestem uzależniony od telefonu komórkowego” - 8% ankietowanych uczniów.

Czy czułeś się kiedykolwiek odrzucony przez innych (dyskryminowany) ze względu na brak dostępu do urządzeń elektronicznych takich jak komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier lub do Internetu itp.?

tak: **19,61%** (10)

nie: **80,39%** (41)

W nawiązaniu do pytania dotyczącego odrzucenia/dyskryminowania uczniów związanego z brakiem dostępu do urządzeń elektronicznych, warto zwrócić uwagę na istotne kwestie związane z integracją społeczną w środowisku szkolnym. Badanie wykazało, że 19,61% uczniów doświadczyło odrzucenia lub dyskryminacji ze względu na brak dostępu do technologii, co może wpływać na ich samopoczucie i uczestnictwo w życiu szkoły. Takie sytuacje mogą prowadzić do izolacji społecznej, a uczniowie, którzy nie posiadają dostępu do urządzeń elektronicznych, mogą czuć się wykluczeni w środowisku, gdzie korzystanie z technologii staje się coraz bardziej powszechne. Wspieranie tolerancji, akceptacji różnorodności oraz promowanie równości szans powinny być istotnymi elementami działań szkolnych.

Czy znasz pojęcie „Anoreksja” i potrafisz określić czym jest to zjawisko?

tak: **70,59%** (36)

nie: **29,41%** (15)

Anoreksja to poważne zaburzenie odżywiania, charakteryzujące się utratą wagi, nieuzasadnionym lękiem przed przybraniem na wadze oraz zaburzeniami postrzegania własnego ciała. Osoby z anoreksją często starają się utrzymać bardzo niską masę ciała, stosując rygorystyczne diety, ograniczając spożycie kalorii, a także wykazując obsesyjne zachowania związane z jedzeniem. W kontekście badania, uczniom zadano pytanie: Czy znasz pojęcie „Anoreksja” i potrafisz określić, czym jest to zjawisko?, gdzie większość uczniów wskazała odpowiedź „tak” - 70,59%, a rzadziej wskazywano odpowiedź „nie” - 29,41%. Środowisko szkolne może odegrać kluczową rolę w identyfikowaniu i wspieraniu osób zmagających się z tym zaburzeniem, co może przyczynić się do poprawy zdrowia psychicznego i fizycznego młodego pokolenia.

Czy znasz pojęcie „Bulimia” i potrafisz określić czym jest to zjawisko?

tak: **54,9%** (28)

nie: **45,1%** (23)

Bulimia to również poważne zaburzenie odżywiania, charakteryzujące się cyklicznym napadaniem na jedzenie, a następnie stosowaniem niezdrowych metod, takich jak wymioty, nadmierne ćwiczenia fizyczne czy stosowanie środków przeczyszczających, w celu uniknięcia przybrania na wadze. Osoby z bulimią często doświadczają poczucia utraty kontroli nad jedzeniem i własnym ciałem. Uczniom zadano pytanie, czy znają wyżej wymienione pojęcie. Większość uczniów wskazała odpowiedź „tak” - 54,9%, rzadziej wskazywano odpowiedź „nie” - 45,1%. Brak świadomości na ten temat może prowadzić do marginalizacji osób zmagających się z bulimią oraz utrudniać rozpoznanie i udzielenie odpowiedniej pomocy. Ważne jest wprowadzenie edukacji zdrowotnej i psychologicznej w szkołach, aby zwiększyć świadomość uczniów na temat bulimii. Działania prewencyjne i edukacyjne mogą odegrać kluczową rolę w identyfikacji, zrozumieniu i wsparciu osób dotkniętych tym zaburzeniem, przyczyniając się do poprawy zdrowia psychicznego młodzieży.

Czy znasz pojęcie „Kompulsywne objadanie się” i potrafisz określić czym jest to zjawisko?

tak: **66,67%** (34)

nie: **33,33%** (17)

Kompulsywne objadanie się to zaburzenie odżywiania, które charakteryzuje się regularnym spożywaniem dużej ilości pokarmu w krótkim czasie, nawet pomimo braku uczucia głodu. Osoby dotknięte tym zaburzeniem często odczuwają brak kontroli nad jedzeniem i trudności w zatrzymaniu się. Pojawiające się uczucia winy, wstyd i frustracja mogą prowadzić do ukrywania zachowań związanych z kompulsywnym objadaniem się. Uczniom zadano pytanie: „Czy znasz pojęcie „Kompulsywne objadanie się” i potrafisz określić, czym jest to zjawisko?”, gdzie większość uczniów wskazała odpowiedź „tak” - 66,67%, a 33,33% wybrało odpowiedź „nie”.

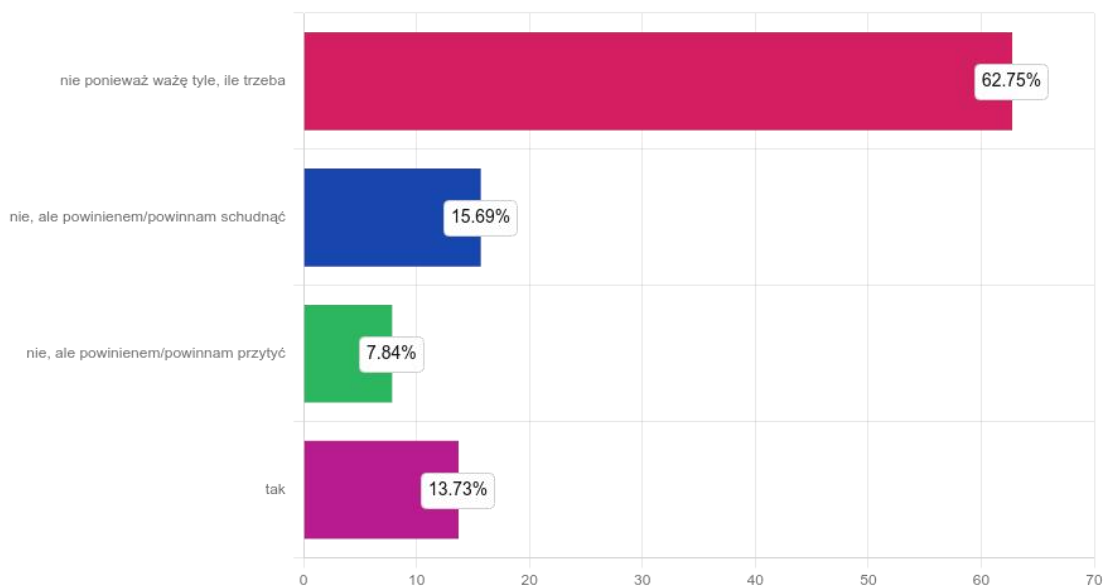
Czy obecnie stosujesz dietę lub robisz coś innego, aby schudnąć?

nie ponieważ ważę tyle, ile trzeba: **62,75%** (32)

nie, ale powinienem/powinnam schudnąć: **15,69%** (8)

nie, ale powinienem/powinnam przytyć: **7,84%** (4)

tak: **13,73%** (7)

Uczniów zapytano także, czy obecnie stosują dietę lub robią coś innego, aby schudnąć. Udzielano następujących odpowiedzi: „nie ponieważ ważę tyle, ile trzeba” - 62,75%, rzadziej wskazywano odpowiedź „nie, ale powinienem/powinnam schudnąć” - 15,69%, „tak” - 13,73% oraz „nie, ale powinienem/powinnam przytyć” - 7,84%.

5. 7. Czas wolny i relacje z perspektywy uczniów

Jakie według Ciebie mogą być negatywne konsekwencje związane z uzależnieniem od alkoholu, tytoniu, narkotyków, dopalaczy?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nie występują negatywne konsekwencje: **11,76%** (6)

zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego: **64,71%** (33)

nieodpowiednie towarzystwo: **52,94%** (27)

pogorszenie relacji rodzinnych: **56,86%** (29)

pogorszenie relacji koleżeńskich: **45,1%** (23)

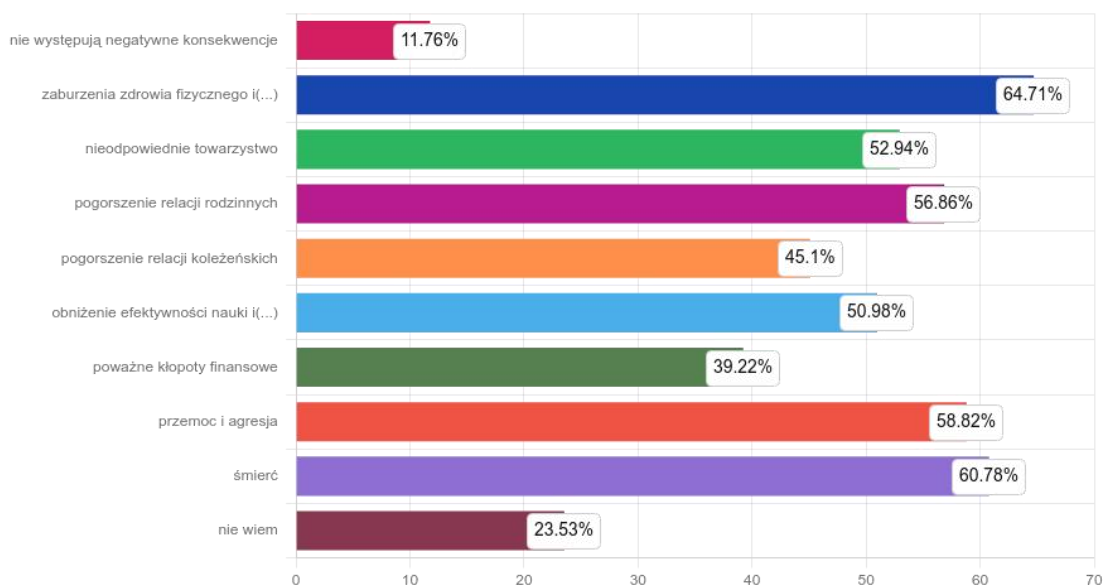
obniżenie efektywności nauki i problemy w szkole: **50,98%** (26)

poważne kłopoty finansowe: **39,22%** (20)

przemoc i agresja: **58,82%** (30)

śmierć: **60,78%** (31)

nie wiem: **23,53%** (12)

Ankietowanych uczniów poproszono o wskazanie konsekwencji, które ich zdaniem mogą wynikać z uzależnień od alkoholu, tytoniu, narkotyków, dopalaczy. Uczniowie zaznaczali następujące odpowiedzi: „zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego” - 64,71%, „śmierć” - 60,78%, „przemoc i agresja” - 58,82%, „pogorszenie relacji rodzinnych” - 56,86%, „nieodpowiednie towarzystwo” - 52,94%, „obniżenie efektywności nauki i problemy w szkole” - 50,98%, „pogorszenie relacji koleżeńskich” - 45,1%, „poważne kłopoty finansowe” - 39,22%, „nie wiem” - 23,53% oraz „nie występują negatywne konsekwencje” - 11,76%.

Kto rozmawiał z Tobą na temat działania i szkodliwości środków takich jak alkohol, tytoń, narkotyki, dopalacze?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

rodzeństwo: **11,76%** (6)

rodzice: **52,94%** (27)

nauczyciele: **62,75%** (32)

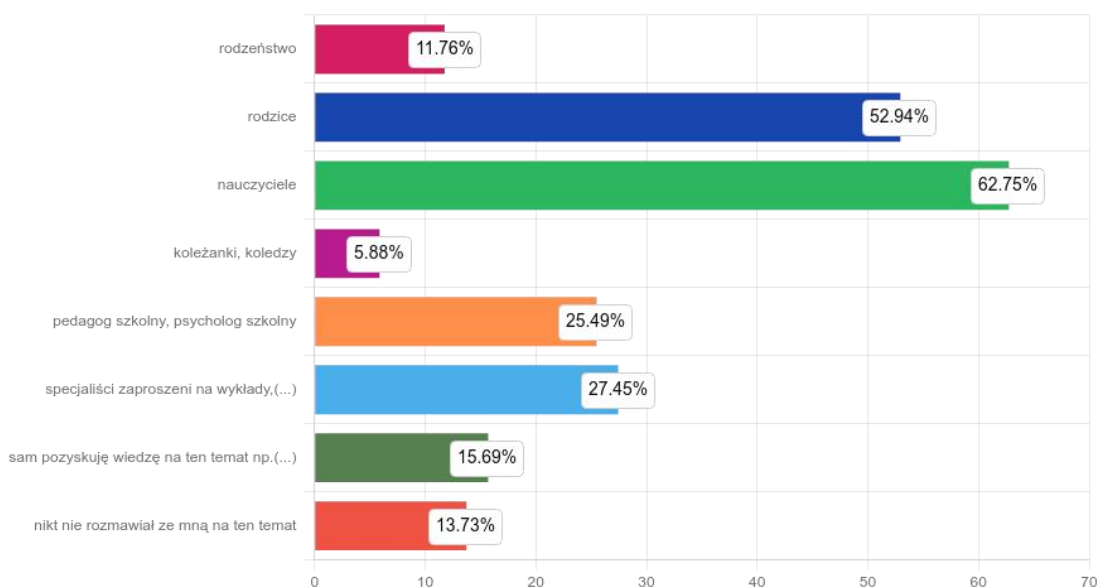
koleżanki, koledzy: **5,88%** (3)

pedagog szkolny, psycholog szkolny: **25,49%** (13)

specjaliści zaproszeni na wykłady, pogadanki, warsztaty: **27,45%** (14)

sam pozyskuję wiedzę na ten temat np. z Internetu i telewizji: **15,69%** (8)

nikt nie rozmawiał ze mną na ten temat: **13,73%** (7)

Na temat substancji psychoaktywnych z uczniami rozmawiali: „nauczyciele” - 62,75%, „rodzice” - 52,94%, „specjaliści zaproszeni na wykłady, pogadanki, warsztaty” - 27,45%, „pedagog szkolny, psycholog szkolny” - 25,49%, „sam pozyskuję wiedzę na ten temat np. z Internetu i telewizji” - 15,69%, „nikt nie rozmawiał ze mną na ten temat” - 13,73%, „rodzeństwo” - 11,76%, „koleżanki, koledzy” - 5,88%. Warto zauważyć, że 13,73% uczniów stwierdziło, iż nikt nie rozmawiał z nimi na ten temat. Jest to istotne zjawisko, które może wynikać z braku świadomości wśród uczniów ale też wśród otaczającej ich społeczności lub z ograniczonej dostępności programów edukacyjnych w tej dziedzinie. Dlatego ważne jest, aby szkoły i inne instytucje edukacyjne podejmowały działania mające na celu zwiększenie świadomości na temat szkodliwości substancji odurzających i promowanie zdrowego stylu życia już od najmłodszych lat.

Do kogo zwróciłbyś się o pomoc mając problem związany z alkoholem, tytoniem, narkotykami lub dopalaczami?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

rodziców / opiekunów: **50,98%** (26)

dziadków: **7,84%** (4)

innych członków rodziny: **7,84%** (4)

nauczycieli: **7,84%** (4)

przyjaciół / kolegów / koleżanek: **23,53%** (12)

radził(a)bym sobie sam/a: **5,88%** (3)

szukał(a)bym pomocy w Internecie: **7,84%** (4)

Policji: **3,92%** (2)

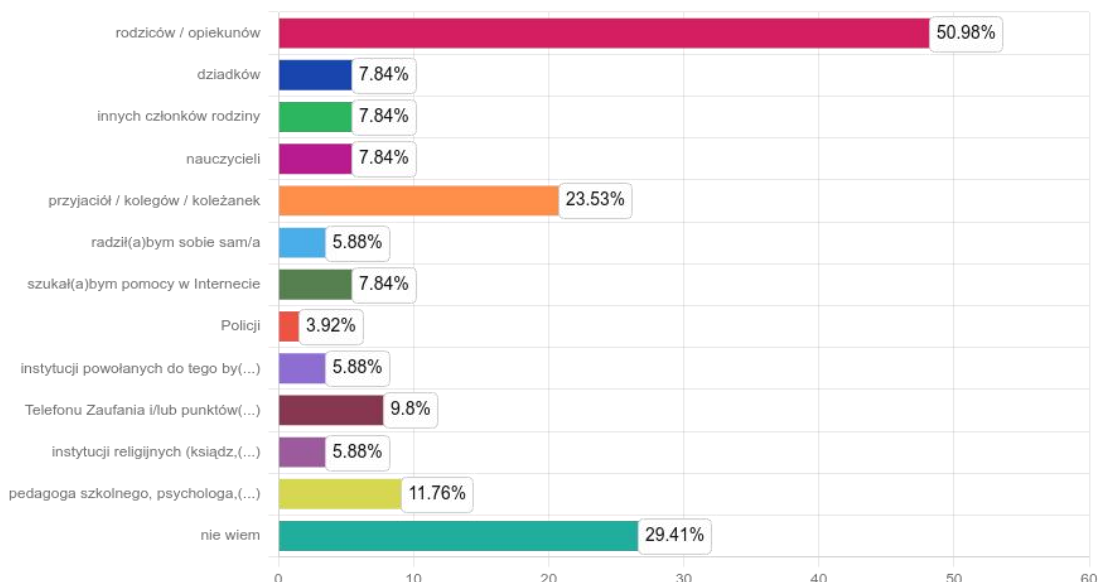
instytucji powołanych do tego by pomagać (Ośrodek Pomocy Społecznej / Centrum Usług Społecznych, Urząd Miasta / Gminy, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.): **5,88%** (3)

Telefonu Zaufania i/lub punktów konsultacyjnych: **9,8%** (5)

instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.): **5,88%** (3)

pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty: **11,76%** (6)

nie wiem: **29,41%** (15)

Uczniowie w sytuacji problemu związanego z substancjami odurzającymi zwróciliby się z prośbą o pomoc najczęściej do: „rodziców / opiekunów” - 50,98% uczniów. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „nie wiem” - 29,41% osób, „przyjaciół / kolegów / koleżanek” - 23,53% badanych, „pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty” - 11,76% badanych uczniów, „Telefonu Zaufania i/lub punktów konsultacyjnych” - 9,8% ankietowanych, „dziadków”, „innych członków rodziny”, „nauczycieli”

lub „szukał(a)bym pomocy w Internecie” - po 7,84% respondentów, „radził(a)bym sobie sam/a” - 5,88% badanych uczniów, „instytucji powołanych do tego by pomagać (Ośrodek Pomocy Społecznej / Centrum Usług Społecznych, Urząd Miasta / Gminy, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.)” bądź „instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.)” - po 5,88% badanych oraz „Policji” - 3,92% osób.

Jakiego rodzaju zajęć profilaktycznych brakuje w Twojej szkole?

zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą: **19,61%** (10)

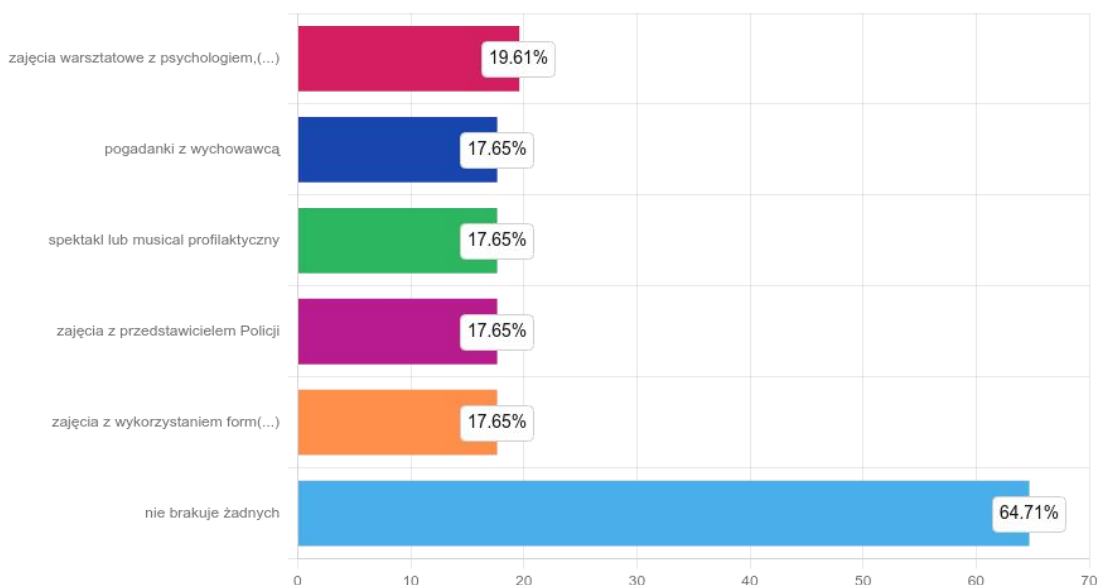
pogadanki z wychowawcą : **17,65%** (9)

spektakl lub musical profilaktyczny: **17,65%** (9)

zajęcia z przedstawicielem Policji: **17,65%** (9)

zajęcia z wykorzystaniem form multimedialnych: **17,65%** (9)

nie brakuje żadnych: **64,71%** (33)

Następnie uczniów poproszono o wskazanie zajęć profilaktycznych, których ich zdaniem brakuje w szkole. Wskazywano następujące odpowiedzi: „nie brakuje żadnych” - takiej odpowiedzi udzieliło 64,71% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą” - 19,61%, „pogadanki z wychowawcą”, „spektakl lub musical profilaktyczny”, „zajęcia z przedstawicielem Policji”, a także „zajęcia z wykorzystaniem form multimedialnych” po 17,65% badanych. W nawiązaniu do odpowiedzi uczniów istnieje potrzeba zróżnicowania oferty zajęć profilaktycznych, aby lepiej dostosować je do różnorodnych potrzeb i zainteresowań uczniów. Zaproponowane przez nich sugestie wskazują na różne obszary, które mogą być istotne w kontekście działań prewencyjnych. Obejmują one wykłady i pogadanki, warsztaty z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą, spektakle lub musicale profilaktyczne, zajęcia z przedstawicielem Policji, czy też wykorzystanie form multimedialnych. Dzięki zróżnicowanej ofercie szkoła może lepiej dostosować swoje działania do indywidualnych potrzeb uczniów, angażując ich uwagę i zainteresowanie. Zajęcia te mogą być kluczowe w budowaniu świadomości i umiejętności potrzebnych do radzenia sobie z różnymi wyzwaniami społecznymi, zdrowotnymi czy psychologicznymi. Warto również kontynuować dialog z uczniami, aby lepiej zrozumieć ich oczekiwania i dostosować profilaktykę do bieżących potrzeb szkolnej społeczności.

Jak oceniasz swoją szkołę?

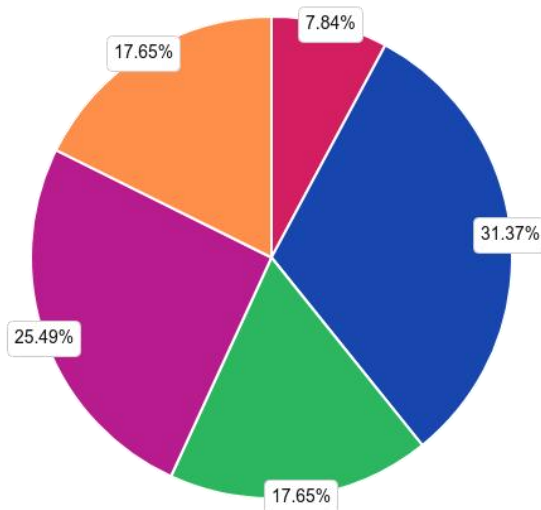
bardzo dobrze: **7,84%** (4)

dobrze: **31,37%** (16)

źle: **17,65%** (9)

bardzo źle: **25,49%** (13)

trudno powiedzieć: **17,65%** (9)

Ankietowanych poproszono o ocenę ich szkoły. Uczniowie wskazywali następujące odpowiedzi „dobrze” - wskazało ją 31,37% ankietowanych uczniów. W dalszej kolejności badani wskazywali następujące odpowiedzi: „bardzo źle” - 25,49% osób, „źle” lub „trudno powiedzieć” po 17,65% badanych. Najmniejszą popularnością cieszyła się odpowiedź „bardzo dobrze” wskazało ją 7,84% uczniów.

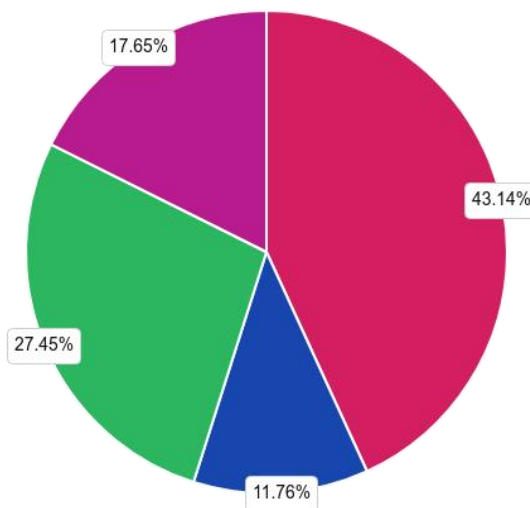
Czy nauka pozytywnie wpłynie na Twoją przyszłość?

tak: **43,14%** (22)

nie: **11,76%** (6)

trudno powiedzieć: **27,45%** (14)

nie wiem: **17,65%** (9)

Następnie uczniów zapytano, czy ich zdaniem nauka wpłynie pozytywnie na ich przyszłość. Największa grupa respondentów wskazała odpowiedź „tak” - 43,14%. Natomiast 27,45% uczniów zaznaczyło odpowiedź „trudno powiedzieć”, odpowiedź „nie wiem” wskazało - 17,65% uczniów, a „nie” - 11,76% badanych.

Jak oceniasz samego/ą siebie?

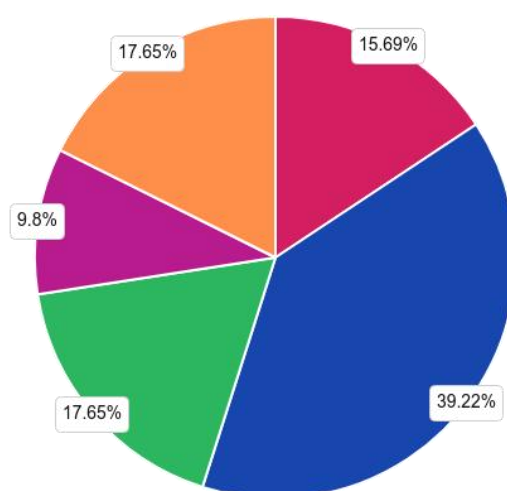
bardzo dobrze: **15,69%** (8)

dobrze: **39,22%** (20)

źle: **17,65%** (9)

bardzo źle: **9,8%** (5)

trudno powiedzieć: **17,65%** (9)

Kolejno uczniów zapytano jak oceniają samych siebie. Odpowiedzi uczestników badania wskazują na zróżnicowaną samoocenę, gdzie większość ocenia siebie pozytywnie, jednak istnieją również przypadki, gdzie badani nie mają zdania lub oceniają siebie w sposób negatywny. Uczniowie wskazują następujące odpowiedzi: „dobrze” - 39,22%, „źle” lub „trudno powiedzieć” - po 17,65%, „bardzo dobrze” - 15,69% oraz „bardzo źle” - 9,8%. Różnice te mogą wynikać z wielu czynników, takich jak doświadczenia życiowe, wsparcie społeczne czy obiektywne osiągnięcia. Warto zauważyć, że samoocena może być kształtowana przez wiele czynników, a każda osoba może mieć indywidualne spojrzenie na siebie. Warto kontynuować dialog i oferować wsparcie tym uczniom, którzy mogą potrzebować go w kwestii budowania pozytywnego obrazu siebie.

W razie problemów w Twoim życiu, na czyją pomoc mógłbyś liczyć najbardziej?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

mama / opiekunka (babcia, ciocia, opiekun prawny itp.): **82,35%** (42)

tata / opiekun (dziadek, wujek, opiekun prawny itp.): **58,82%** (30)

dziadkowie: **29,41%** (15)

rodzeństwo: **29,41%** (15)

inni członkowie rodziny: **19,61%** (10)

przyjaciele / znajomi: **49,02%** (25)

nauczyciele/pedagodzy: **7,84%** (4)

pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty: **11,76%** (6)

instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.): **3,92%** (2)

nie mógłby liczyć na nikogo: **5,88%** (3)

W razie problemów w swoim życiu, uczniowie zwróciliby się z prośbą o pomoc do: „mama / opiekunka (babcia, ciocia, opiekun prawny itp.)” - 82,35% uczniów. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „tata / opiekun (dziadek, wujek, opiekun prawny itp.)” - 58,82% osób, „przyjaciele / znajomi” - 49,02% badanych, „dziadkowie” lub „rodzeństwo” - po 29,41% ankietowanych, „inni członkowie rodziny” - 19,61% badanych, „pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty” - 11,76% badanych uczniów, „nauczyciele/pedagodzy” - 7,84% uczniów, „nie mógłby liczyć na nikogo” - 5,88% respondentów oraz „instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.)” - 3,92% badanych uczniów.

Jak oceniasz bliskość Twojej rodziny (wspólne spędzanie czasu, rozmowy i podejmowanie decyzji)?

bardzo dobrze: **41,18%** (21)

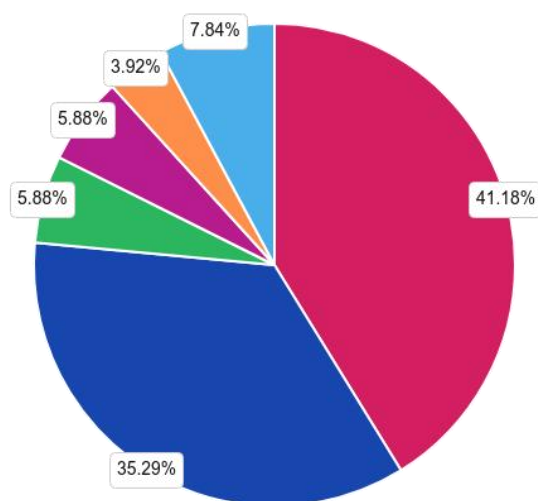
dobrze: **35,29%** (18)

źle: **5,88%** (3)

bardzo źle: **5,88%** (3)

trudno powiedzieć: **3,92%** (2)

wolałbym/abym nie odpowiadać : **7,84%** (4)

Badanych uczniów poproszono również o ocenę bliskości swojej rodziny. Odpowiedź „bardzo dobrze” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 41,18% osób. Kolejno uczniowie wybierali następujące odpowiedzi: „dobrze” - 35,29%, „wolałbym/abym nie odpowiadać ” - 7,84%, „źle” lub „bardzo źle” - po 5,88%. Najmniej spośród respondentów - 3,92% wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Czy bierzesz udział w pozalekcyjnych zajęciach? Jeżeli tak, to jakich?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nie biorę udziału w zajęciach pozaszkolnych: **49,02%** (25)

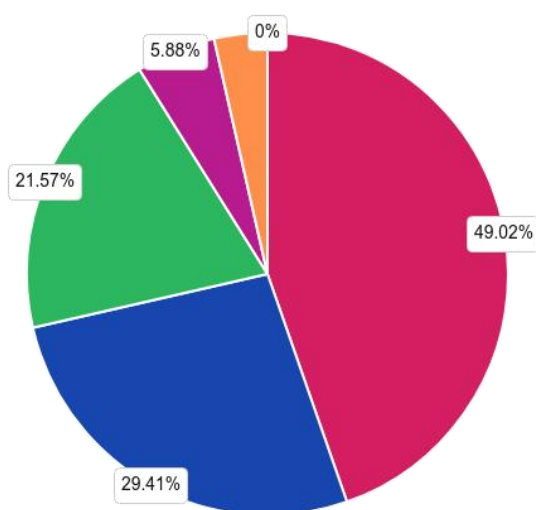
sportowych (np. piłka nożna, siatkówka, jazda konno, sztuki walki itp.): **29,41%** (15)

umysłowych (np. dodatkowe lekcje języków, korepetycje, kółka naukowe itp.): **21,57%** (11)

artystycznych (muzycznych / plastycznych/ teatralnych i aktorskich itp.): **5,88%** (3)

innych (np. fotografia, szachy, historia kina itp.): **3,92%** (2)

harcerstwo itp.: **0%** (0)

Respondentów zapytano, czy biorą udział w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych. Wskazywano następujące odpowiedzi: „nie biorę udziału w zajęciach pozaszkolnych” - 49,02%, „umysłowych (np. dodatkowe lekcje języków, korepetycje, kółka naukowe itp.)” - 21,57%, „artystycznych (muzycznych / plastycznych/ teatralnych i aktorskich itp.)” - 5,88% badanych, „innych (np. fotografia, szachy, historia kina itp.)” - 3,92% badanych uczniów. Zauważając, że pewien odsetek uczniów nie uczestniczy w żadnych zajęciach pozaszkolnych, można wyciągnąć wniosek, iż istnieje potrzeba bardziej zindywidualizowanej oferty edukacyjnej i rekreacyjnej. Może to wynikać z różnorodnych czynników, takich jak ograniczone możliwości dostępu do różnych zajęć, brak zainteresowania lub brak świadomości istniejących ofert, a także różnic w preferencjach czy sytuacji finansowej uczniów. Dlatego ważne jest, aby szkoły i inne instytucje edukacyjne podejmowały działania mające na celu zwiększenie dostępności i atrakcyjności różnorodnych zajęć pozaszkolnych, aby każdy uczeń miał szansę rozwijać się i odkrywać swoje talenty oraz zainteresowania.

Czy masz hobby, któremu poświęcasz znaczną ilość czasu?

tak: **80,39%** (41)

nie: **19,61%** (10)

W nawiązaniu do odpowiedzi uczniów dotyczących posiadania hobby, można zauważyć, że większość respondentów (80,39%) posiada zainteresowania, którym poświęca znaczną ilość czasu. To pozytywny sygnał, sugerujący, że uczniowie angażują się w aktywności pozaszkolne, które przynoszą im satysfakcję i radość. Posiadanie hobby może być istotne dla rozwoju osobistego, kreatywności oraz budowania umiejętności społecznych. Dla tych, którzy nie posiadają swojego hobby (19,61%), istnieje potencjał do zachęcania ich do odkrywania nowych pasji oraz udziału w różnorodnych zajęciach pozaszkolnych. Tworzenie przestrzeni do rozwijania zainteresowań może przyczynić się do pełniejszego wykorzystania czasu wolnego, wspierając jednocześnie rozwój osobisty uczniów.

Czy zdarza Ci się opuszczać dni w szkole bez usprawiedliwienia?

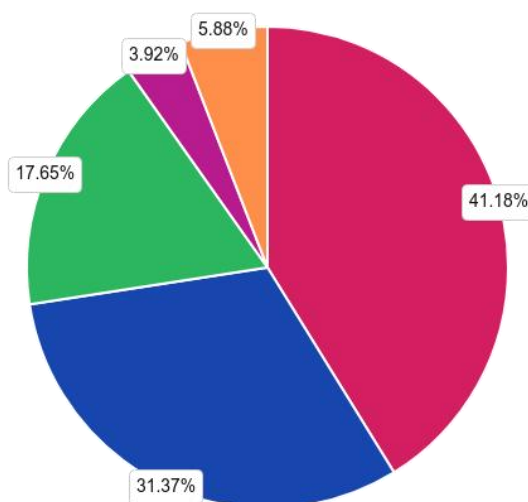
nie zdarza mi się to wcale: **41,18%** (21)

zdarza się to rzadko (kilka dni w roku szkolnym): **31,37%** (16)

zdarza się czasami (1-3 dni w miesiącu): **17,65%** (9)

zdarza się to często (4-6 dni w miesiącu): **3,92%** (2)

zdarza się to bardzo często (7 i więcej dni w miesiącu): **5,88%** (3)

W kolejnym pytaniu uczniów zapytano, czy zdarza się im opuszczać dni w szkole bez usprawiedliwienia. Ankietowani najczęściej przyznawali, iż „nie zdarza mi się to wcale” - takiej odpowiedzi udzieliło 41,18% uczniów. W dalszej kolejności wskazywano: „zdarza się to rzadko (kilka dni w roku szkolnym)” 31,37%, „zdarza się czasami (1-3 dni w miesiącu)” 17,65%, „zdarza się to bardzo często (7 i więcej dni w miesiącu)” 5,88% oraz „zdarza się to często (4-6 dni w miesiącu)” 3,92%.

Czy Twoi rodzice wiedzą z kim i jak spędzasz wolny czas?

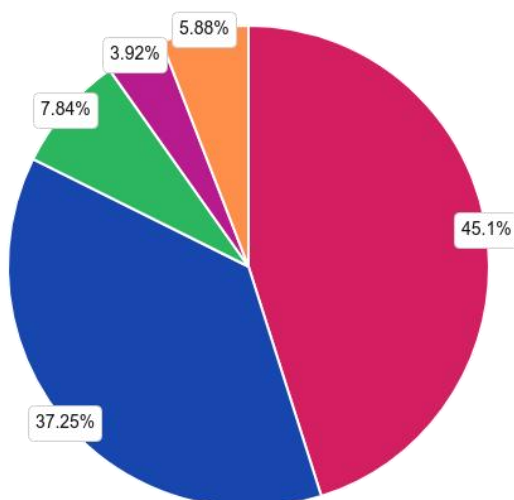
zawsze: 45,1% (23)

często: 37,25% (19)

rzadko: 7,84% (4)

nigdy: 3,92% (2)

nie wiem: 5,88% (3)

Ankietowanym zdano pytanie: „Czy Twoi rodzice wiedzą z kim i jak spędzasz wolny czas?” . Uczniowie najczęściej zaznaczali następujące odpowiedzi „zawsze” - taką odpowiedź wskazało 45,1% ankietowanych uczniów, rzadziej wybierano: „często” - 37,25% osób, „rzadko” 7,84% uczniów, „nie wiem” - 5,88% osób oraz „nigdy” - 3,92% respondentów.

Kto Cię wychowuje?

oboje rodziców/opiekunów: **82,35%** (42)

tylko mama/opiekunka: **3,92%** (2)

tylko tata/opiekun: **0%** (0)

wolałbym/abym nie odpowiadać: **13,73%** (7)

W nawiązaniu do pytania dotyczącego struktury rodziny i osób odpowiedzialnych za wychowanie, zauważamy, że większość uczniów (82,35%) wychowuje się w rodzinach, gdzie obecni są obaj rodzice lub opiekunowie. To pozytywne zjawisko, gdyż obecność obu rodziców może wpływać korzystnie na rozwój i wsparcie uczniów. Jednocześnie niektórzy z uczniów wskazują na odpowiedzi: „wolałbym/abym nie odpowiadać” - 13,73% próby, „tylko mama/opiekunka” - 3,92%. W tym aspekcie, ważne jest, aby szkoła i inne instytucje edukacyjne zwracały uwagę na różnorodne sytuacje rodzinne uczniów i dostosowywały środki wsparcia w zależności od indywidualnych potrzeb każdego ucznia.

Jak oceniasz sytuację materialną (ilość pieniędzy) w swoim domu?

bardzo dobrze: **47,06%** (24)

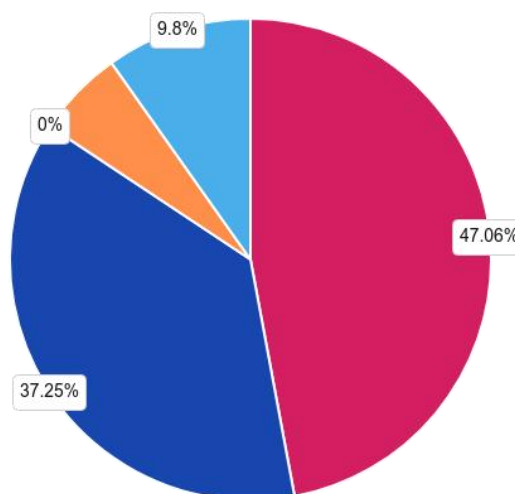
dobrze: **37,25%** (19)

źle: **0%** (0)

bardzo źle: **0%** (0)

trudno powiedzieć: **5,88%** (3)

wolałbym/abym nie odpowiadać: **9,8%** (5)

Opisując sytuację materialną swojej rodziny, uczniowie wskazywali następujące odpowiedzi: „bardzo dobrze” - taką odpowiedź wybrało 47,06% ankietowanych uczniów. W dalszej kolejności badani wskazywali następujące odpowiedzi: „dobrze” - 37,25% osób, „wolałbym/abym nie odpowiadać” - 9,8% uczniów, „trudno powiedzieć” - 5,88% respondentów.

6. Badanie przedstawicieli instytucji pomocowych

6. 1. Charakterystyka respondentów

Płeć:

kobieta: **88,46%** (46)

mężczyzna: **11,54%** (6)

W badaniu dotyczącym mieszkańców wzięły udział 52 osoby. Na podstawie danych przedstawionych na wykresie, można stwierdzić, że 88,46% respondentów to kobiety, natomiast 11,54% to mężczyźni.

Wiek:

do 25 lat: **0%** (0)

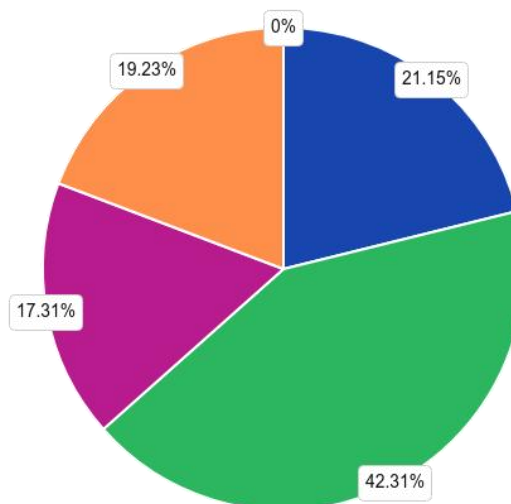
26-35 lat: **21,15%** (11)

36-45 lat: **42,31%** (22)

46-55 lat: **17,31%** (9)

56-65 lat: **19,23%** (10)

powyżej 65 lat : **0%** (0)

Na podstawie danych dotyczących wieku respondentów, można wywnioskować, że większość (42,31%) uczestników badania mieści się w przedziale wiekowym „36-45 lat”. Następnie mieszkańcy wskazują na wiek: „26-35 lat” - 21,15% osób, „56-65 lat” - 19,23% osób, „46-55 lat” - 17,31% badanych.

Wykształcenie:

podstawowe: **0%** (0)

średnie lub pomaturalne: **13,46%** (7)

zawodowe: **0%** (0)

wyższe: **86,54%** (45)

Analizując wykształcenie badanych można zauważyć, iż największa część z nich posiada wykształcenie: „wyższe” - 86,54% osób. W dalszej kolejności wskazywano odpowiedzi: „średnie lub pomaturalne” - 13,46% badanych.

Miejsce zatrudnienia:

OPS/CUS/MOPS/GOPS/MGOPS: **8%** (4)

Punkt Konsultacyjny: **0%** (0)

KRPA/MKRPA/GKRPA/MGKRPA: **0%** (0)

Policja: **2%** (1)

Środowiskowy Dom Samopomocy: **0%** (0)

Zakład Opieki Zdrowotnej/Służba zdrowia: **0%** (0)

Oświata (szkoła podstawowa): **42%** (21)

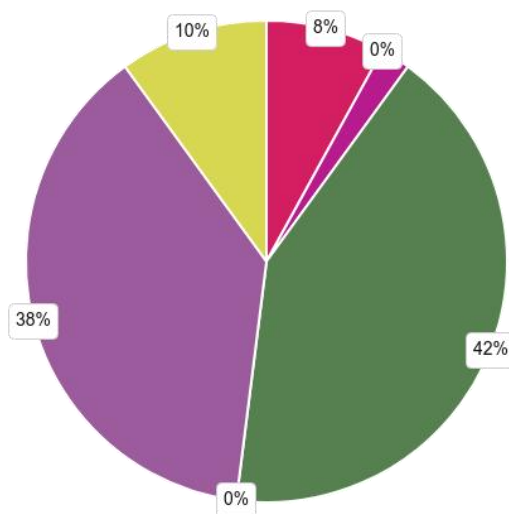
Oświata (szkoła ponadpodstawowa): **0%** (0)

Sądownictwo: **0%** (0)

Fundacja/Stowarzyszenie: **0%** (0)

Urząd Miasta/Gminy/Miasta i Gminy: **38%** (19)

Inne odpowiedzi: **10%** (5)

Inne odpowiedzi:

- przedszkole (4 odpowiedzi)

- sołtys

Badani respondenci najczęściej pracują w „Oświata (szkoła podstawowa)” - wskazało tak 42% spośród badanych osób. Druga w kolejności odpowiedź „Urząd Miasta/Gminy/Miasta i Gminy” została wskazana przez 38% badanych specjalistów. Kolejno 10% ankietowanych wskazywało odpowiedź „Inne odpowiedzi”. Rzadziej zaznaczano odpowiedzi: „OPS/CUS/MOPS/GOPS/MGOPS - 8% ankietowanych, „Policja” - 2% osób.

6. 2. Problemy społeczne z perspektywy przedstawicieli instytucji pomocowych

Jaki problem społeczny w Pana/i opinii jest najbardziej widoczny na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych?

Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi.

alkoholizm: **63,46%** (33)

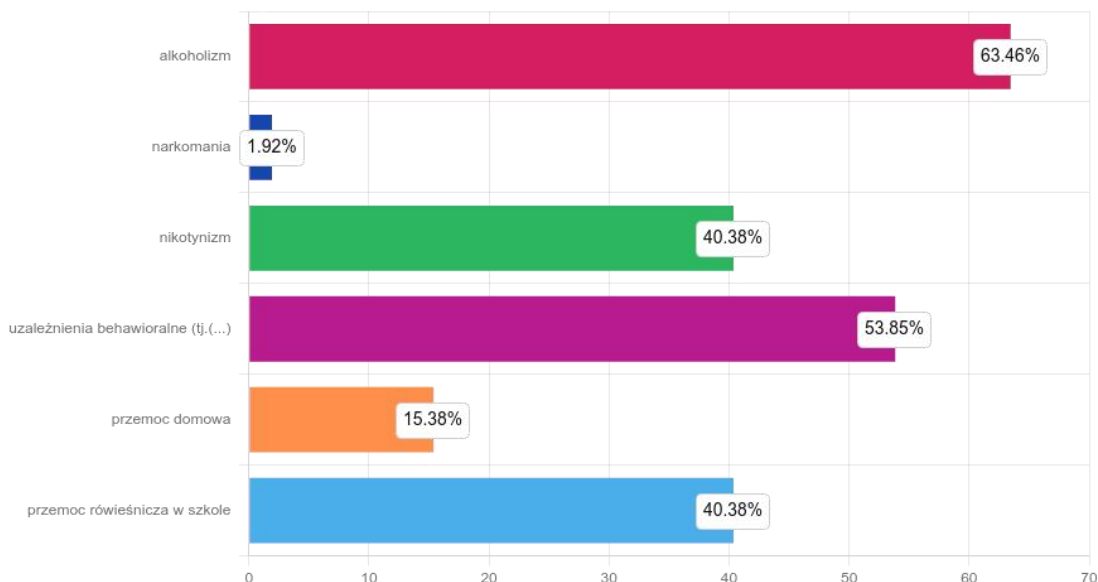
narkomania: **1,92%** (1)

nikotynizm: **40,38%** (21)

uzależnienia behawioralne (tj. uzależnienia od czynności, jak np. od gier hazardowych, telefonu / komputera / Internetu, jedzenia, pracy, zakupów): **53,85%** (28)

przemoc domowa: **15,38%** (8)

przemoc rówieśnicza w szkole: **40,38%** (21)

Ankietowanych pracowników instytucji pomocowych zapytano, jaki problem społeczny jest najbardziej widoczny na terenie wykonywania ich obowiązków służbowych/zawodowych. Według opinii badanych najbardziej widocznym problemem społecznym jest „alkoholizm” (63,46%). W mniejszym stopniu, ale również zauważalnym, wymienione zostały następujące problemy: „uzależnienia behawioralne (tj. uzależnienia od czynności, jak np. od gier hazardowych, telefonu / komputera / Internetu, jedzenia, pracy, zakupów)” (53,85%), „nikotynizm” lub „przemoc rówieśnicza w szkole” (po 40,38%), „przemoc domowa” (15,38%), a także „narkomania” (1,92%). Warto podkreślić, że różnorodność wymienionych problemów społecznych wskazuje na kompleksowy charakter wyzwań, z jakimi stykają się ankietowani na terenie miejsca pracy. Działania prewencyjne oraz wsparcie w obszarach alkoholizmu, narkomanii, nikotynizmu, czy też przemocy domowej mogą być kluczowe dla poprawy warunków życia oraz efektywności wykonywanych obowiązków służbowych. Współpraca z lokalnymi społecznościami i instytucjami pomocowymi może również przyczynić się do skutecznego rozwiązania tych istotnych problemów.

Według Pana/i opinii, jaki jest główny powód występowania problemów społecznych na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych?

Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi.

bezrobocie: **5,77%** (3)

ubóstwo: **11,54%** (6)

bezzradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych: **48,08%** (25)

niezaradność życiowa: **61,54%** (32)

długotrwała lub ciężka choroba: **3,85%** (2)

niepełnosprawność: **5,77%** (3)

alkoholizm: **59,62%** (31)

narkomania: **3,85%** (2)

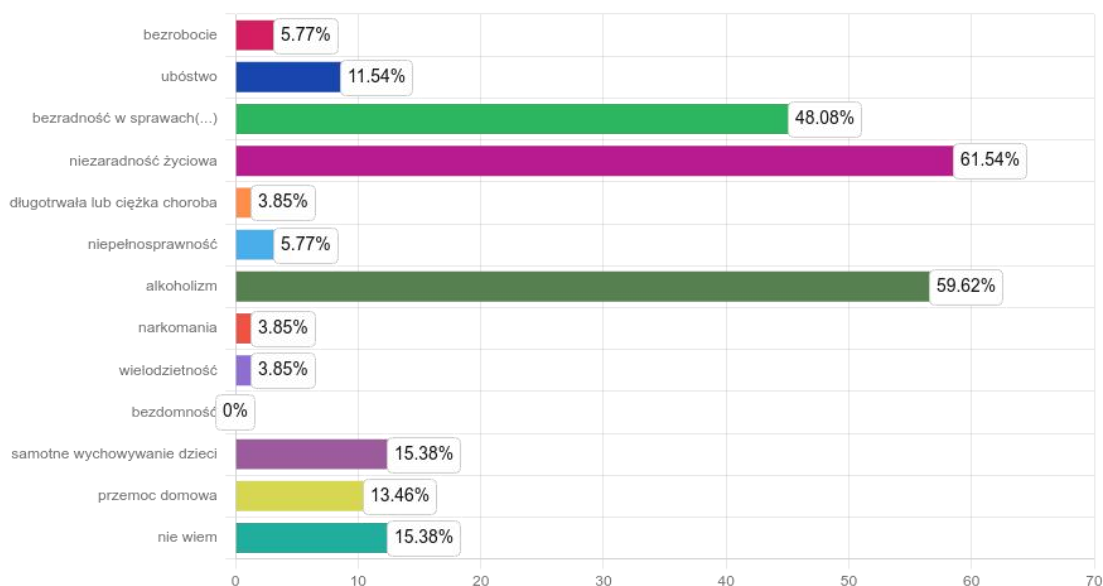
wielodzietność: **3,85%** (2)

bezzdomność: **0%** (0)

samotne wychowywanie dzieci: **15,38%** (8)

przemoc domowa: **13,46%** (7)

nie wiem: **15,38%** (8)

Według opinii pracowników instytucji pomocowych, głównym powodem występowania problemów społecznych na terenie wykonywania przez nich obowiązków służbowych/zawodowych jest „niezaradność życiowa” - 61,54%. Kolejne ważne czynniki wskazywane przez ankietowanych to „alkoholizm” - 59,62%, „bezzradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych” - 48,08%, „samotne wychowywanie dzieci” lub „nie

wiem” - po 15,38%, „przemoc domowa” - 13,46%, „ubóstwo” - 11,54%, „bezrobocie” bądź „niepełnosprawność” - po 5,77%, „długotrwała lub ciężka choroba”, „narkomania” oraz „wielodzietność” - po 3,85%. Te wyniki sugerują, że skuteczne działania mające na celu poprawę sytuacji społecznej mogą wymagać holistycznego podejścia i zrozumienia różnorodnych wyzwań, z jakimi borykają się mieszkańcy.

Które grupy społeczne najbardziej narażone są na występowanie problemów społecznych?

Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi.

nieletni: **48,08%** (25)

osoby dorosłe: **13,46%** (7)

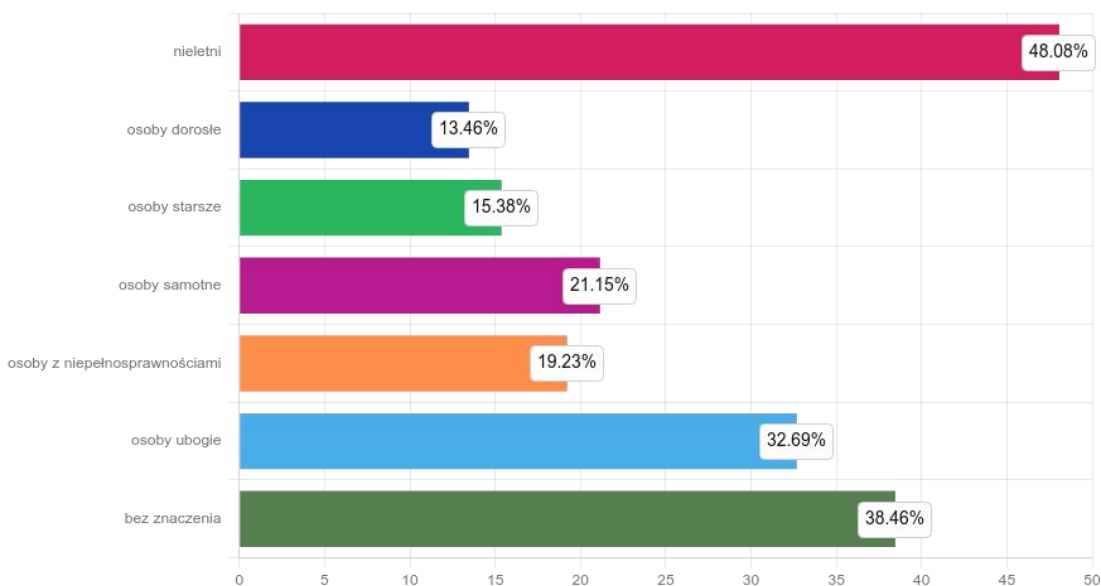
osoby starsze: **15,38%** (8)

osoby samotne: **21,15%** (11)

osoby z niepełnosprawnościami: **19,23%** (10)

osoby ubogie: **32,69%** (17)

bez znaczenia: **38,46%** (20)

Badanych specjalistów poproszono o wskazanie grupy najbardziej narażonej na występowanie problemów społecznych. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nieletni” - wybrało ją 48,08% spośród badanych osób. Kolejne grupy społeczne, uznane za narażone na występowanie problemów społecznych to: „bez znaczenia” (38,46%), „osoby ubogie” (32,69%), „osoby samotne” (21,15%), „osoby z niepełnosprawnościami” (19,23%), „osoby starsze” (15,38%) oraz „osoby dorosłe” (13,46%).

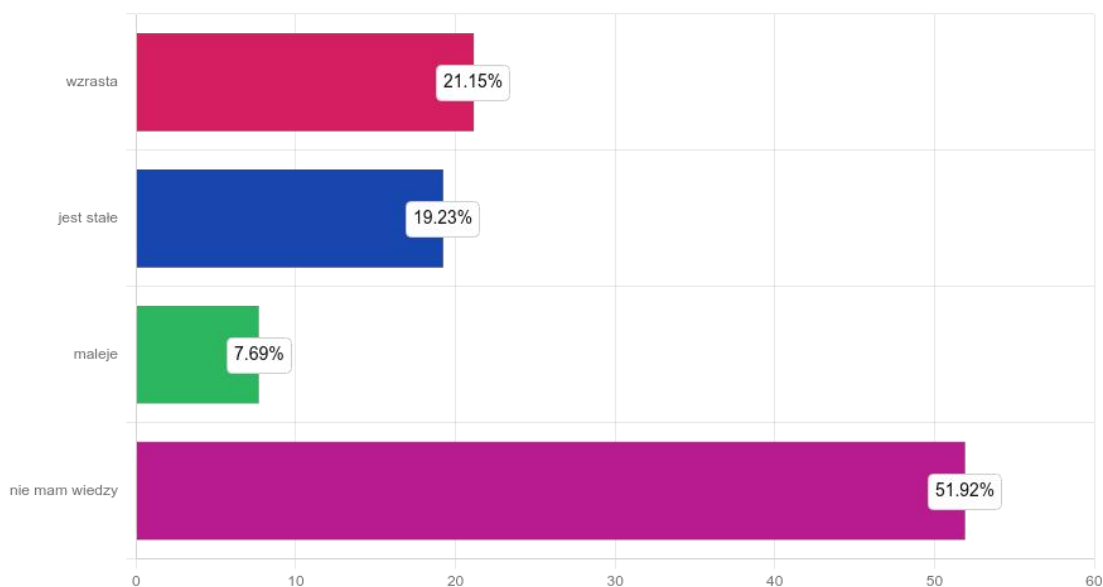
Proszę ocenić, jak zmieniło się spożycie alkoholu na przestrzeni ostatnich lat na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych?

wzrasta: **21,15%** (11)

jest stałe: **19,23%** (10)

maleje: **7,69%** (4)

nie mam wiedzy: **51,92%** (27)

Badanym zdano pytanie dotyczące spożycia alkoholu na przestrzeni ostatnich lat na terenie wykonywania przez nich obowiązków służbowych/zawodowych. Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że według większości pracowników instytucji pomocowych (51,92%), spożycie alkoholu „nie mam wiedzy”. Następnie badani wskazywali na odpowiedzi: „wzrasta” - 21,15% respondentów „jest stałe” - 19,23% badanych oraz „maleje” - 7,69% ankietowanych. Wśród badanych istnieje zróżnicowane postrzeganie dynamiki spożycia alkoholu na terenie wykonywanych obowiązków służbowych, co może być istotne dla działań prewencyjnych oraz dostosowania strategii wsparcia.

Jak często spotyka się Pan/i zjawiskiem uzależnień alkoholowych?

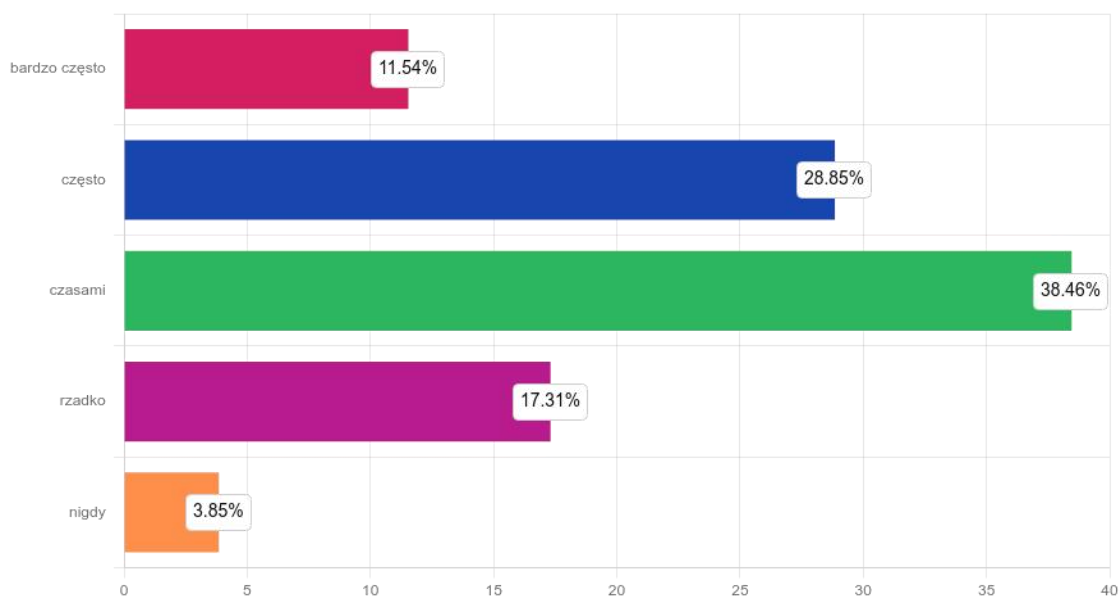
bardzo często: **11,54%** (6)

często: **28,85%** (15)

czasami: **38,46%** (20)

rzadko: **17,31%** (9)

nigdy: **3,85%** (2)

Przedstawiciele instytucji pomocowych zapytano jak często spotykają się ze zjawiskiem uzależnień alkoholowych. Udzielano następujących odpowiedzi: „czasami” - 38,46% osób, „często” - 28,85% respondentów, „rzadko” - 17,31% ankietowanych, „bardzo często” - 11,54% osób oraz „nigdy” - 3,85% respondentów. Warto zauważyć, że wyniki te mogą mieć istotne znaczenie dla efektywności środków prewencyjnych oraz działań wsparcia w obszarze uzależnień alkoholowych.

Jakie główne konsekwencje stosowania alkoholu Pan/i zauważa?

Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi.

popadanie w konflikty: **55,77%** (29)

rozpad rodziny: **71,15%** (37)

samotność: **15,38%** (8)

załamanie: **19,23%** (10)

przemoc domowa: **40,38%** (21)

zakłócanie porządku publicznego: **26,92%** (14)

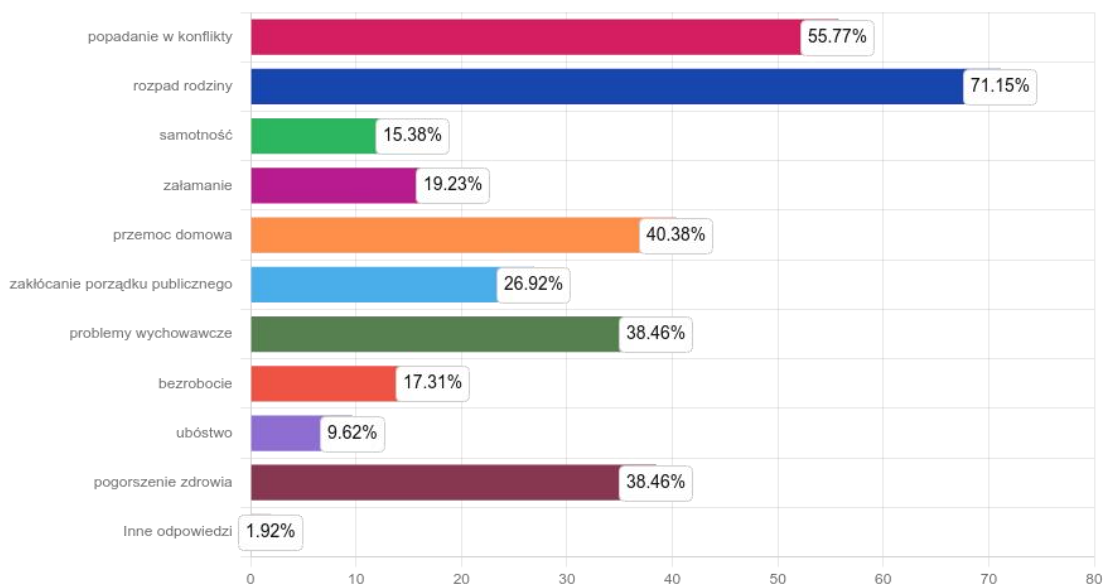
problemy wychowawcze: **38,46%** (20)

bezrobocie: **17,31%** (9)

ubóstwo: **9,62%** (5)

pogorszenie zdrowia: **38,46%** (20)

Inne odpowiedzi: **1,92%** (1)

Inne odpowiedzi:

- cierpienie rodziny, nie szukanie pomocy ze wstydu i tkwienie w takiej sytuacji w przekonaniu, że nic się nie zmieni

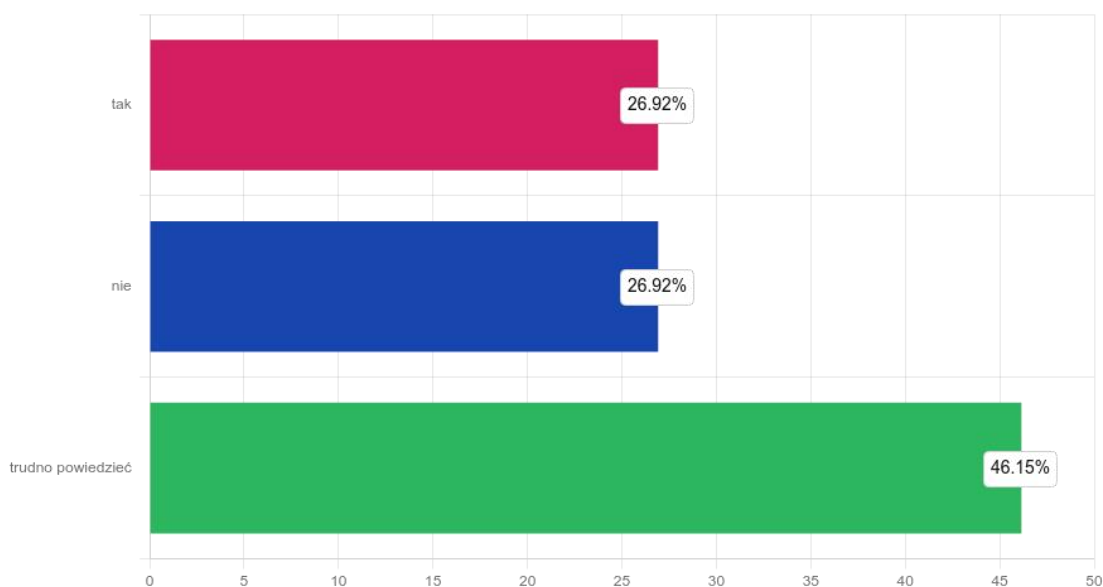
Spożywanie alkoholu może prowadzić do szeregu negatywnych konsekwencji, takich jak problemy zdrowotne (np. choroby wątroby, choroby serca), społeczne (np. konflikty rodzinne, trudności zawodowe) oraz osobiste (np. uzależnienie, problemy psychiczne). Te skutki mogą prowadzić do znacznego pogorszenia jakości życia i wymagają uwagi oraz środków prewencyjnych. W kontekście spożywania alkoholu, badanych specjalistów poproszono o wskazanie głównych konsekwencji stosowania alkoholu, które zauważają. Respondenci najczęściej wybierali odpowiedź „rozpad rodziny” - 71,15%. W dalszej kolejności wskazywano na: „popadanie w konflikty” - 55,77%, „przemoc domowa” - 40,38%, „problemy wychowawcze” lub „pogorszenie zdrowia” - po 38,46%, „zakłócanie porządku publicznego” - 26,92%, „załamanie” - 19,23%, „bezrobocie” - 17,31%, „samotność” - 15,38%, a także „ubóstwo” - 9,62%.

Czy Pana/i zdaniem na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych występuje problem z narkotykami/dopalaczami/innymi środkami psychoaktywnymi (np. lekami w celach pozamedycznych)?

tak: **26,92%** (14)

nie: **26,92%** (14)

trudno powiedzieć: **46,15%** (24)

W niniejszym pytaniu badanych zapytano, czy ich zdaniem na terenie wykonywania przez nich obowiązków służbowych/zawodowych występuje problem z narkotykami/dopalaczami/innymi środkami psychoaktywnymi (np. lekami w celach pozamedycznych). Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „trudno powiedzieć” - wybrało ją 46,15%. Następnie badani wybierali odpowiedzi: „tak” oraz „nie” - (po 26,92%) osób.

Czy zna Pan/i miejsca na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych, gdzie można zakupić/otrzymać narkotyki/dopalacze/inne środki psychoaktywne (np. leki w celach pozamedycznych)?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nie znam takich miejsc: **86,84%** (33)

na osiedlu: **2,63%** (1)

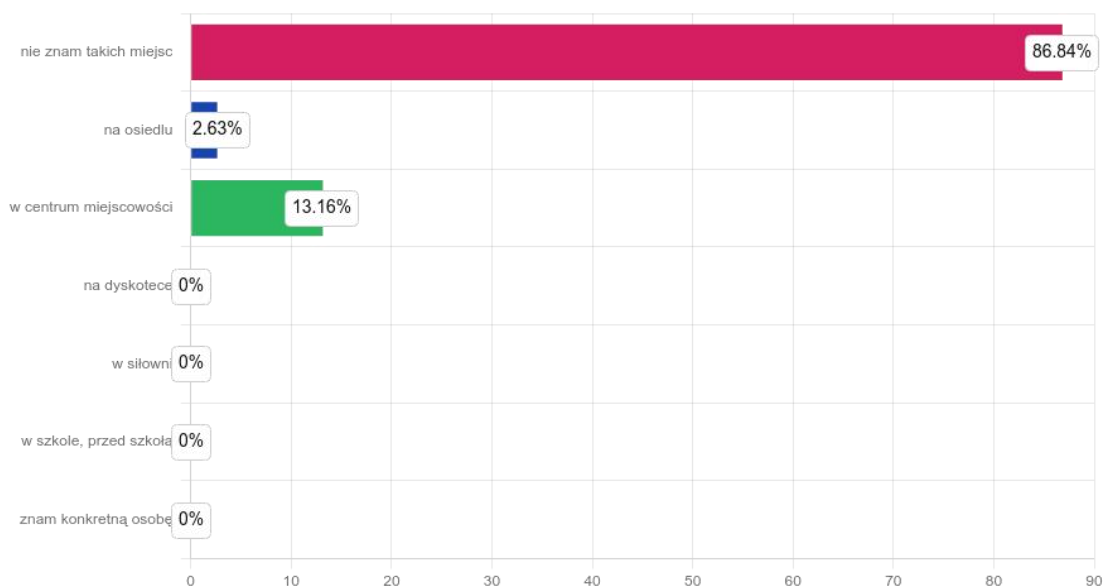
w centrum miejscowości: **13,16%** (5)

na dyskotecce: **0%** (0)

w siłowni: **0%** (0)

w szkole, przed szkołą: **0%** (0)

znam konkretną osobę: **0%** (0)

Badanych pracowników instytucji pomocowych poproszono także o wskazanie miejsc, w których ich zdaniem można kupić narkotyki lub dopalacze. Większość ankietowanych (86,84%) deklaruje, że nie zna miejsc, gdzie można zakupić/otrzymać narkotyki, dopalacze lub inne środki psychoaktywne. Jednak niektórzy z respondentów uznają, że taka możliwość istnieje, wskazując na odpowiedzi: „w centrum miejscowości” - 13,16%, „na osiedlu” - 2,63%. Te odpowiedzi sugerują, że choć większość respondentów nie zna bezpośrednio takich miejsc, istnieje świadomość, że ryzyko dostępu do substancji psychoaktywnych może zwiększyć się w określonych obszarach czy sytuacjach.

Czy spotkał/a się Pan/i z problemem uzależnień behawioralnych wśród mieszkańców na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych? (cyberuzależnienia, hazard itp.)?

tak: **48,08%** (25)

nie: **51,92%** (27)

Uzależnienia behawioralne to zaburzenia charakteryzujące się obsesyjnym zaangażowaniem w określone zachowania lub aktywności, pomimo szkodliwych konsekwencji. Przykłady obejmują uzależnienie od Internetu, smartfonu, zakupów, gier hazardowych, jedzenia, seksu czy pracy. Współczesny świat z rosnącą dostępnością do technologii i rozrywki, stawia przed ludźmi nowe wyzwania związane z kontrolą i zdrowym balansem w obszarze różnych zachowań behawioralnych. W kontekście uzależnień behawioralnych badanych zapytano, czy spotkali się z tym problemem na terenie wykonywanych przez nich obowiązków. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 51,92%. Druga w kolejności odpowiedź „tak” została wskazana przez 48,08% badanych respondentów.

Z jakim rodzajem uzależnień behawioralnych spotkał się Pan/i?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

hazard: **16%** (4)

komputer/Internet: **96%** (24)

praca: **16%** (4)

zakupy: **20%** (5)

pornografia/sex: **16%** (4)

jedzenie: **12%** (3)

Aby uzupełnić poprzednie pytanie specjalistów, którzy spotkali się kiedykolwiek z uzależnieniami behawioralnymi poproszono o wskazanie rodzaju tych czynności. Respondenci wskazywali na: „komputer/Internet” - 96%, „zakupy” - 20%, „hazard”, „praca” lub „pornografia/sex” - po 16%, a także „jedzenie” - 12%.

Jaka forma pomocy oferowana jest osobom z problemem uzależnień behawioralnych na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

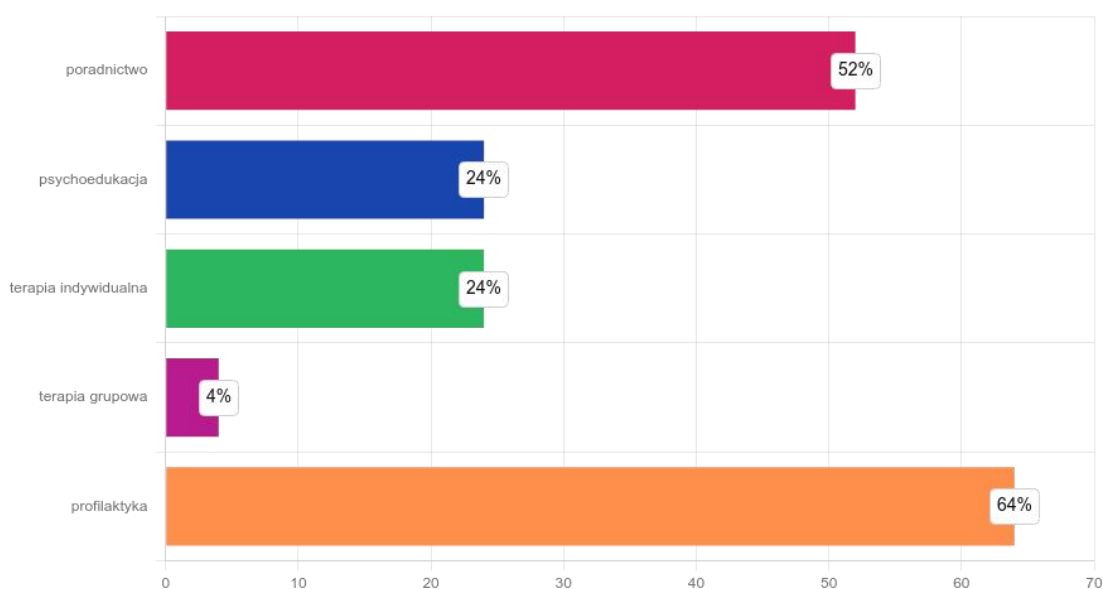
poradnictwo: **52%** (13)

psychoedukacja: **24%** (6)

terapia indywidualna: **24%** (6)

terapia grupowa: **4%** (1)

profilaktyka: **64%** (16)

Na pytanie, jaka forma pomocy jest udzielana osobom z uzależnieniem behawioralnym, respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „profilaktyka” którą wybrało 64% osób. Rzadziej ankietowani wskazywali następujące odpowiedzi: „poradnictwo” - 52% respondentów, „psychoedukacja” lub „terapia indywidualna” - po 24% badanych oraz „terapia grupowa” - 4% ankietowanych osób. Różnorodność form pomocy, które wymieniają ankietowani świadczy o kompleksowym podejściu do problematyki uzależnień behawioralnych, co może być kluczowe dla skutecznej interwencji i wsparcia osób zmagających się z tymi trudnościami.

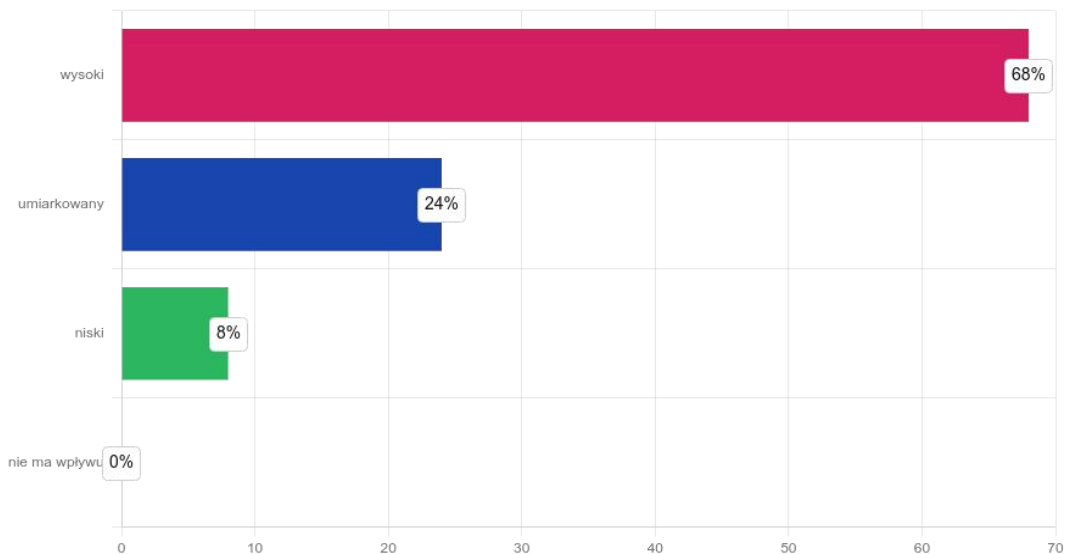
Czy w Pana/i opinii uzależnienia behawioralne mają wpływ na dysfunkcję rodziny?

wysoki: **68%** (17)

umiarkowany: **24%** (6)

niski: **8%** (2)

nie ma wpływu: **0%** (0)

W niniejszym pytaniu badanych zapytano, czy ich zdaniem uzależnienia behawioralne mają wpływ na dysfunkcję rodziny. W opinii uczestników badania, uzależnienia behawioralne mają znaczący wpływ na dysfunkcję rodziny, co wyraża 68% respondentów jako wpływ „wysoki”, a 24% jako wpływ „umiarkowany”. Jednak niektórzy ankietowani wskazują odpowiedzi: „niski” - 8%. Te wyniki sugerują, że według badanych specjalistów uzależnienia behawioralne stanowią istotny czynnik wpływający na relacje rodzinne, co może wymagać skierowanej interwencji i wsparcia dla rodzin dotkniętych tym problemem.

Czy osoby uzależnione od alkoholu, narkotyków, dopalaczy/innych środków psychoaktywnych (np. leków w celach pozamedycznych), uzależnień behawioralnych same zwracają się do Państwa z prośbą o pomoc?

tak: **5,77%** (3)

nie: **94,23%** (49)

W opinii badanych, osoby uzależnione od alkoholu, narkotyków, dopalaczy/innych środków psychoaktywnych, a także uzależnień behawioralnych, nie zwracają się same z prośbą o pomoc, co potwierdza 94,23% respondentów. Natomiast 5,77% uczestników badania uznaje, że są osoby, które poszukują wsparcia i zgłaszają się do instytucji pomocowych. Istnieje potrzeba aktywnego zaangażowania ze strony służb i instytucji pomocowych w identyfikację oraz dostarczanie pomocy dla osób dotkniętych uzależnieniem.

Jeśli nie, to Pana/i zdaniem, do kogo o pomoc w razie problemu uzależnień zwracają się mieszkańcy na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

do innych instytucji pomocowych: **28,57%** (14)

do rodziny: **16,33%** (8)

do lekarza: **12,24%** (6)

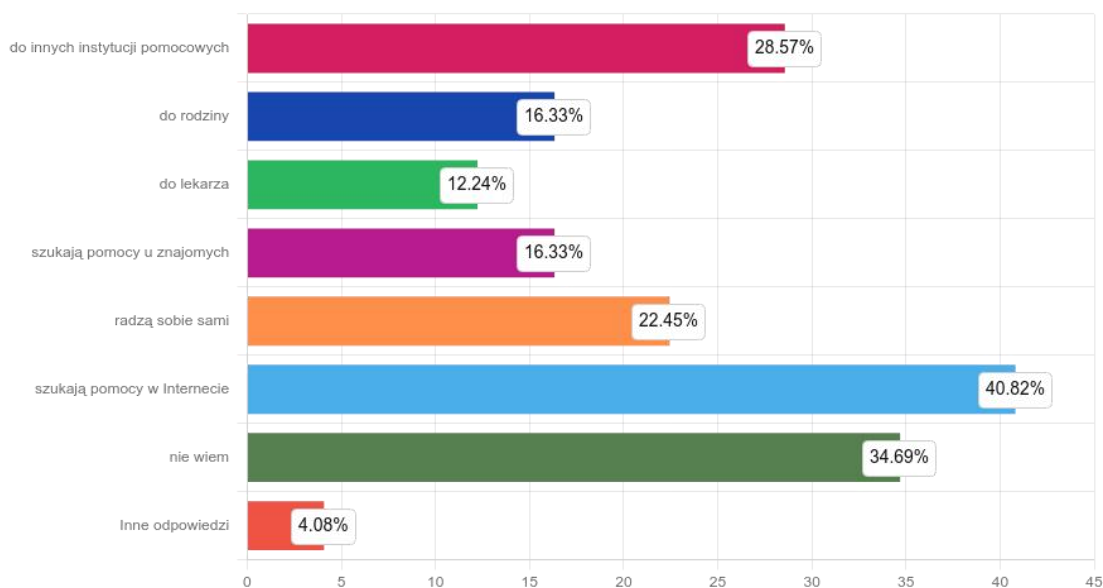
szukają pomocy u znajomych: **16,33%** (8)

radzą sobie sami: **22,45%** (11)

szukają pomocy w Internecie: **40,82%** (20)

nie wiem: **34,69%** (17)

Inne odpowiedzi: **4,08%** (2)

Inne odpowiedzi:

- do psychologa
- nie szukają pomocy z uwagi na brak świadomości problemu.

Respondentów poproszono o wskazanie osób lub instytucji, do których mieszkańcy zwracają się w razie problemów uzależnień. Wymieniano następujące odpowiedzi: „szukają pomocy w Internecie” - 40,82%, „nie wiem” - 34,69%, „do innych instytucji pomocowych” 28,57%, „radzą sobie sami” - 22,45%, „do rodziny” lub „szukają pomocy u znajomych” - po 16,33% oraz „do lekarza” - 12,24%.

Pana/i zdaniem jak często zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom nietrzeźwym lub nieletnim na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych?

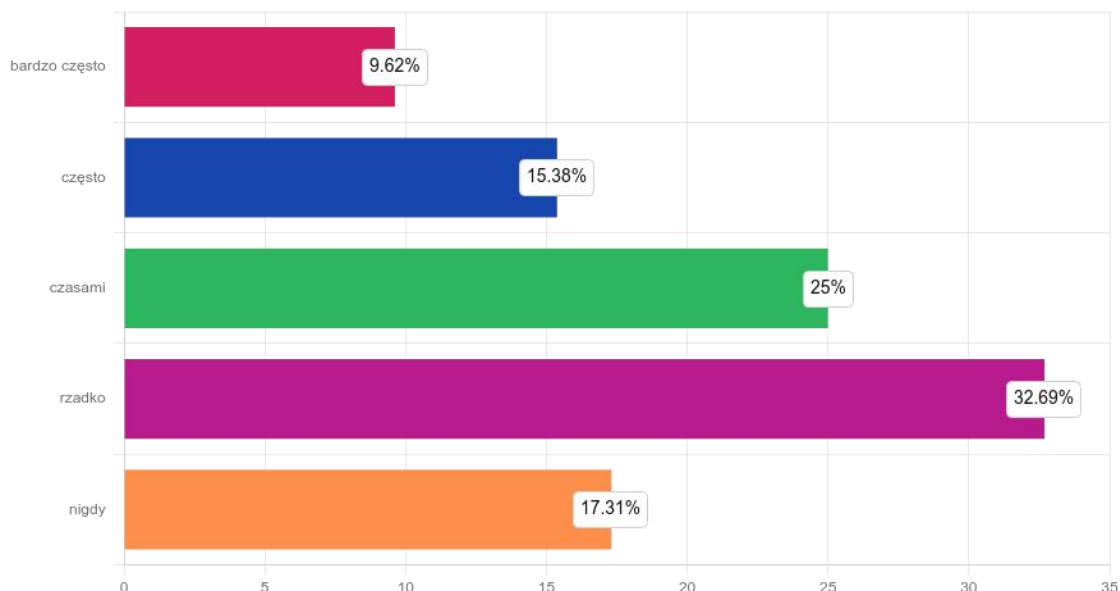
bardzo często: **9,62%** (5)

często: **15,38%** (8)

czasami: **25%** (13)

rzadko: **32,69%** (17)

nigdy: **17,31%** (9)

Sprzedaż alkoholu osobom nieletnim lub nietrzeźwym stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego oraz dobrej kondycji społeczeństwa. To działanie nie tylko narusza obowiązujące przepisy, ale również prowadzi do licznych negatywnych konsekwencji społecznych. W tym kontekście badanych zapytano, jak często zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom nietrzeźwym lub nieletnim na terenie wykonywania przez nich obowiązków służbowych/zawodowych? Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „rzadko” - wybrało ją 32,69% badanych osób. Rzadziej wskazywano odpowiedzi: „czasami” - 25% badanych, „nigdy” - 17,31%, „często” - 15,38% oraz „bardzo często” - 9,62% badanych mieszkańców.

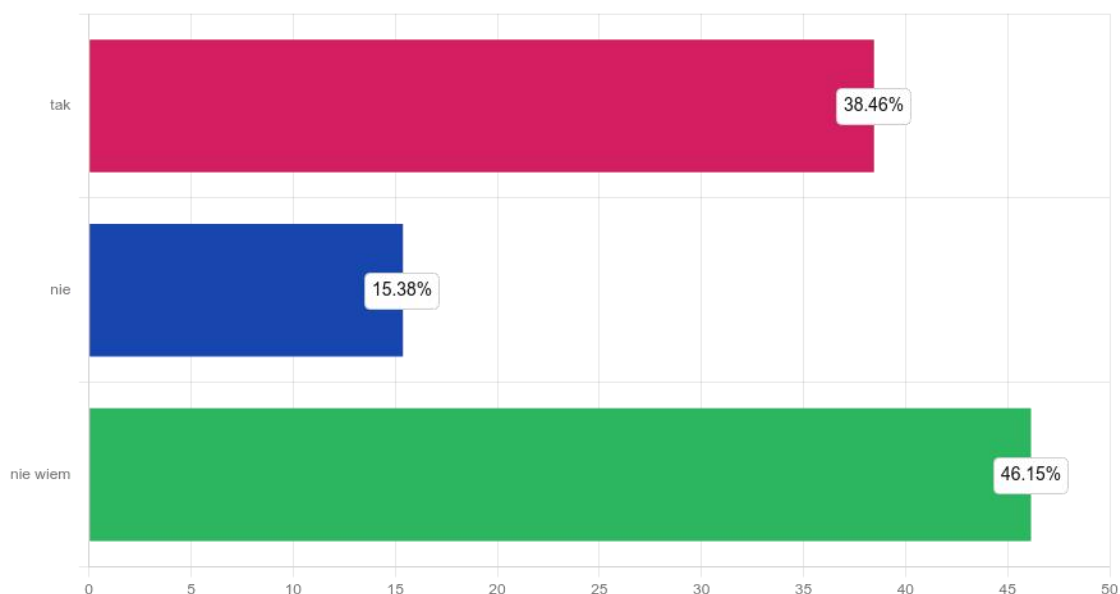
Czy Pana/i zdaniem sprzedawcy oraz właściciele punktów sprzedaży alkoholu na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych stosują się do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi?

(punkty sprzedaży alkoholu zawierają tablice informacyjne, w okolicy sklepów nie spożywa się alkoholu)

tak: **38,46%** (20)

nie: **15,38%** (8)

nie wiem: **46,15%** (24)

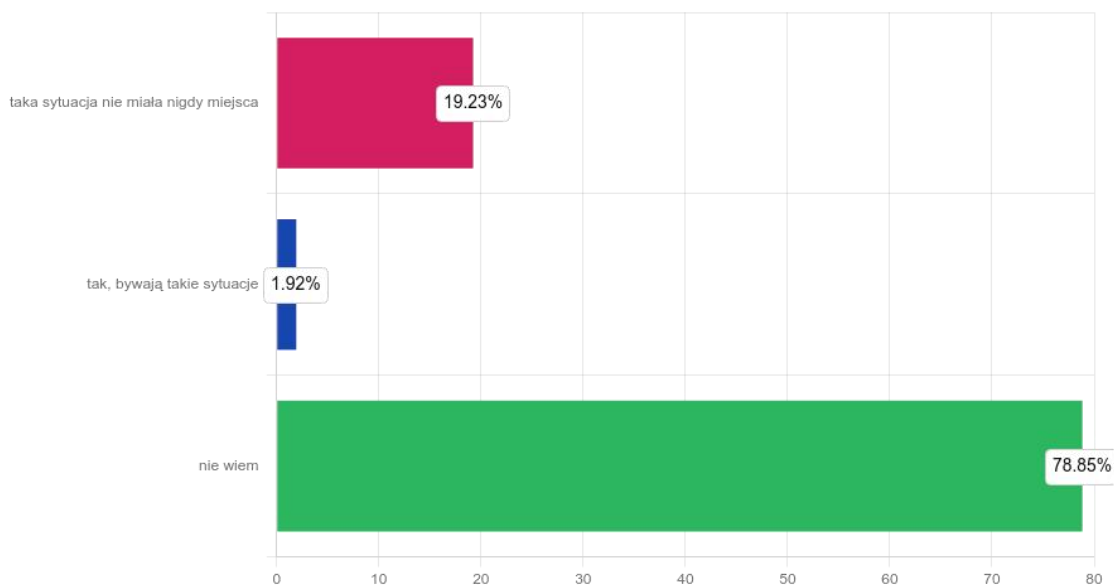
Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wprowadza szereg zasad i środków mających na celu kontrolę i ograniczenie dostępu do alkoholu, szczególnie dla osób nieletnich. Jednym z kluczowych punktów tej ustawy jest nakładanie obowiązku na punkty sprzedaży alkoholu, takie jak sklepy spożywcze, aby wyraźnie oznaczały swoją działalność oraz przestrzegały określonych zasad. W takich sytuacjach istotne jest monitorowanie i egzekwowanie przepisów przez odpowiednie organy nadzoru oraz podjęcie działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi oraz ochrony młodych ludzi przed szkodliwymi skutkami spożywania alkoholu. Badanych specjalistów zapytano, czy ich zdaniem sprzedawcy oraz właściciele punktów sprzedaży alkoholu na terenie wykonywania przez ankietowanych obowiązków służbowych/zawodowych stosują się do ustawy. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie wiem” - wybrało ją 46,15% badanych osób. Następnie wskazywano na: „tak” - 38,46% respondentów, a także ankietowani wskazywali na „nie” - 15,38%.

Czy ma Pan/i wiedzę, że punkt sprzedaży alkoholu na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych stracił koncesje za sprzedaż alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym?

taka sytuacja nie miała nigdy miejsca: **19,23%** (10)

tak, bywają takie sytuacje: **1,92%** (1)

nie wiem: **78,85%** (41)

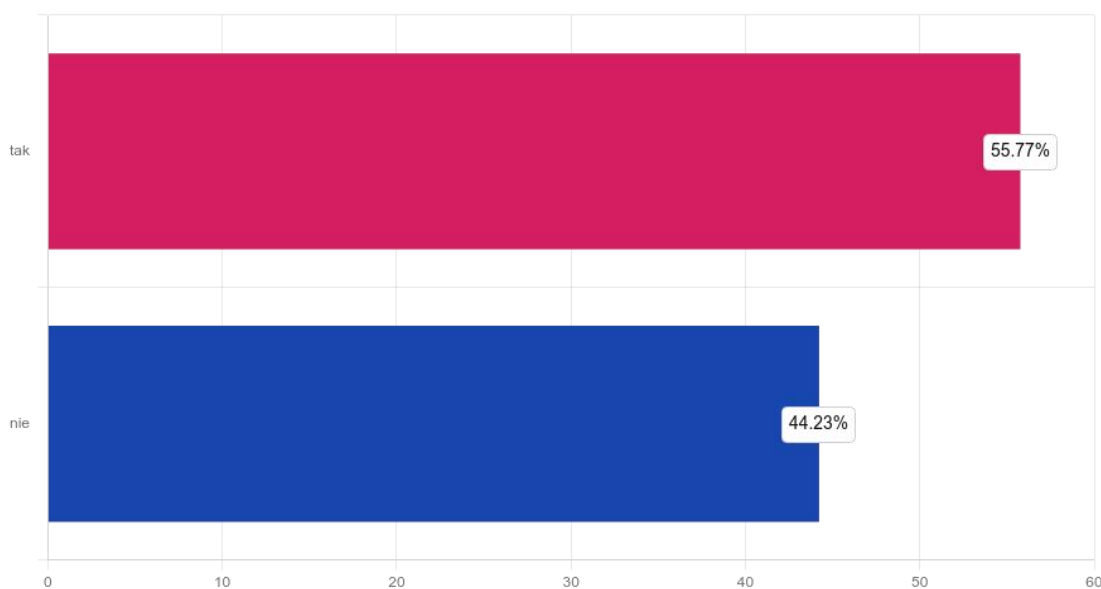

Badanych zapytano również, czy posiadają wiedzę na temat tego, że punkt sprzedaży alkoholu na terenie wykonywania przez nich obowiązków służbowych/zawodowych stracił koncesje za sprzedaż alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym. Mieszkańcy najczęściej wskazywali odpowiedź „nie wiem” - wybrało ją 78,85% osób. Druga w kolejności odpowiedź „taka sytuacja nie miała nigdy miejsca” została wskazana przez 19,23% respondentów, a najrzadziej ankietowani wskazywali odpowiedź „tak, bywają takie sytuacje” - 1,92% osób.

Czy na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych, w Pana/i opinii występuje problem przemocy domowej?

tak: **55,77%** (29)

nie: **44,23%** (23)

Przemoc domowa to forma agresji fizycznej, psychicznej lub emocjonalnej, która występuje w ramach relacji domowych. Dotyka ona różne grupy społeczne niezależnie od wieku, płci czy statusu społecznego. Przemoc domowa może przybierać różne formy, takie jak bicie, poniżanie słowne, kontrola, czy izolowanie ofiary. Jest to problem społeczny o poważnych konsekwencjach dla ofiar, wymagający skoordynowanych działań społeczeństwa, instytucji i organizacji, aby ją zapobiegać, identyfikować oraz wspierać osoby dotknięte jej skutkami. Badanych pracowników instytucji pomocowych zapytano, czy na terenie wykonywania przez nich obowiązków służbowych/zawodowych, w ich opinii występuje problem przemocy domowej. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „tak” - wybrało ją 55,77% osób. Druga w kolejności odpowiedź „nie” została wskazana przez 44,23% badanych.

Jakiego rodzaju przemocy najczęściej doznają mieszkańcy na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

psychiczna: **82,76%** (24)

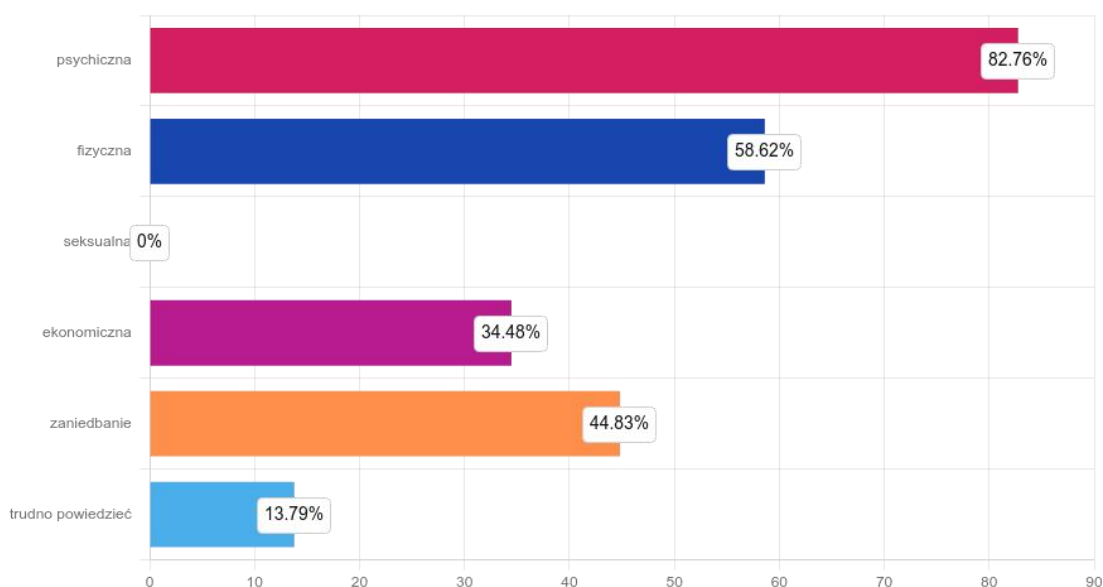
fizyczna: **58,62%** (17)

seksualna: **0%** (0)

ekonomiczna: **34,48%** (10)

zaniedbanie: **44,83%** (13)

trudno powiedzieć: **13,79%** (4)

Badanych poproszono także o wskazanie najczęstszego rodzaju doznawanej przemocy przez mieszkańców. Respondenci wskazywali odpowiedzi: „psychiczna” - 82,76%, „fizyczna” - 58,62%, „zaniedbanie” - 44,83%, „ekonomiczna” - 34,48%, „trudno powiedzieć” - 13,79%.

Która grupa najczęściej Pana/i zdaniem doświadcza przemocy?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

kobiety: **75,86%** (22)

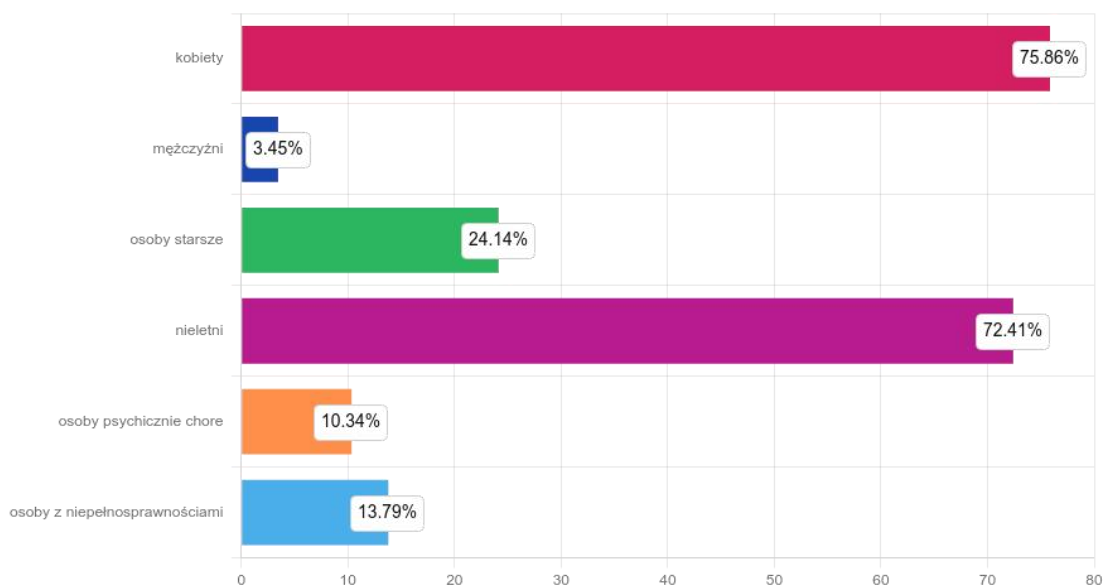
mężczyźni: **3,45%** (1)

osoby starsze: **24,14%** (7)

nieletni: **72,41%** (21)

osoby psychicznie chore: **10,34%** (3)

osoby z niepełnosprawnościami: **13,79%** (4)

Badanych specjalistów poproszono o wskazanie, która grupa ich zdaniem najczęściej doświadcza przemocy. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „kobiety” - wybrało ją 75,86% spośród badanych osób. Następnie ankietowani wybierali: „nieletni” - 72,41%, „osoby starsze” - 24,14%, „osoby z niepełnosprawnościami” - 13,79%, „osoby psychicznie chore” - 10,34%, a także „mężczyźni” - 3,45% osób.

Która grupa najczęściej Pana/i zdaniem stosuje przemoc?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

uzależnieni: **89,66%** (26)

osoby ubogie: **6,9%** (2)

recydywiści: **31,03%** (9)

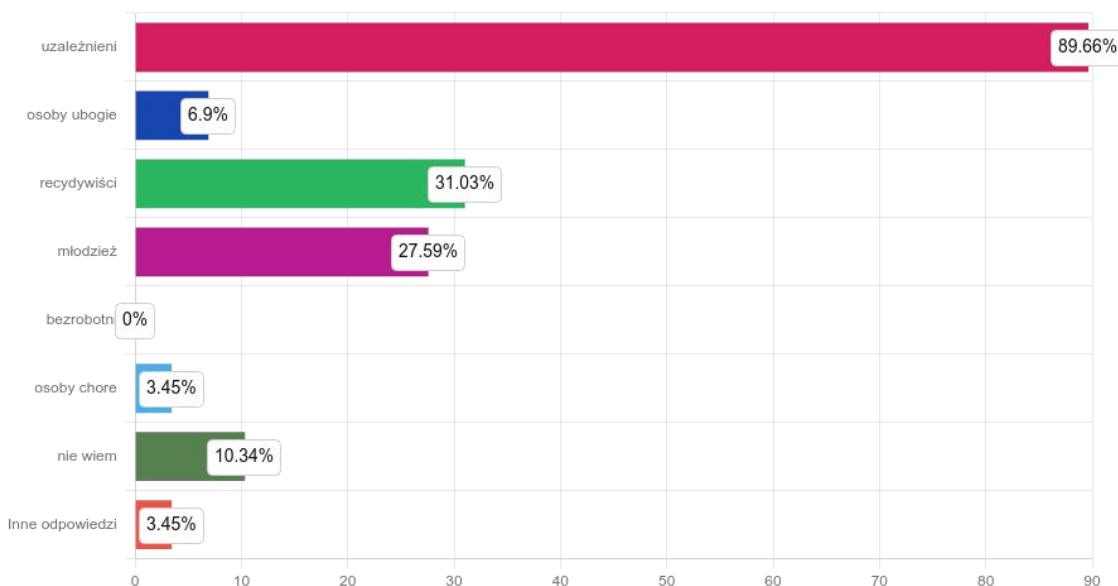
młodzież: **27,59%** (8)

bezrobotni: **0%** (0)

osoby chore: **3,45%** (1)

nie wiem: **10,34%** (3)

Inne odpowiedzi: **3,45%** (1)

Inne odpowiedzi:

- manipulant

Badanych specjalistów poproszono o wskazanie grupy społecznej, która ich zdaniem najczęściej stosuje przemoc. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „uzależnieni” - wybrało ją 89,66% osób. Rządziej ankietowani wybierali następujące odpowiedzi: „recydywiści” - 31,03% respondentów, „młodzież” - 27,59%, „nie wiem” - 10,34%, „osoby ubogie” - 6,9% oraz „osoby chore” - 3,45% osób.

Proszę wskazać w jakim obszarze Pana/i zdaniem zachodzi potrzeba zorganizowania szkolenia dla pracowników służb pomocowych?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

rozwiązywanie problemów alkoholowych w miejscowości: **44,23%** (23)

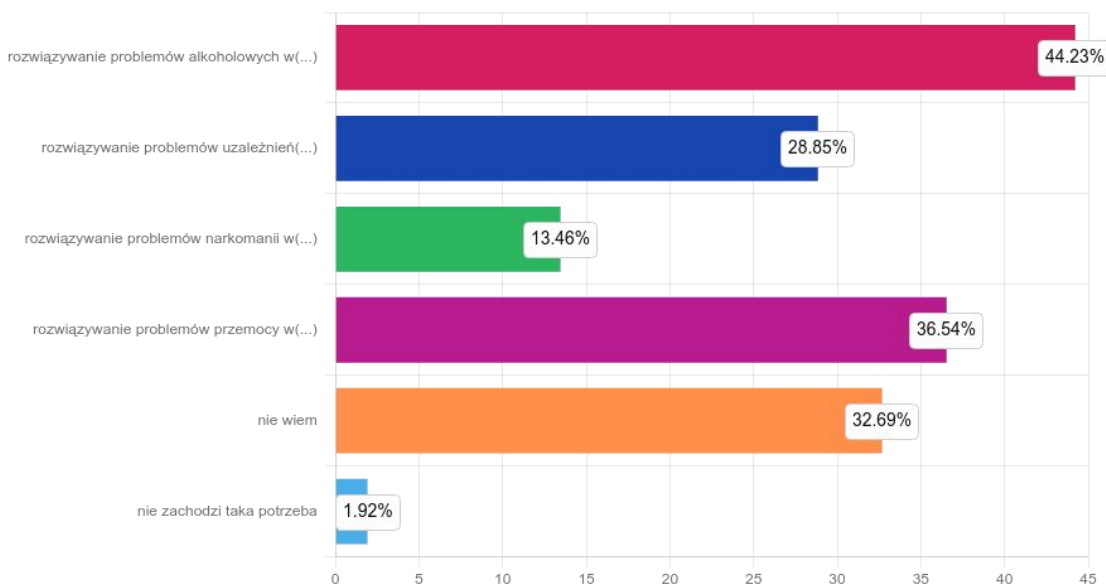
rozwiązywanie problemów uzależnień behawioralnych w miejscowości: **28,85%** (15)

rozwiązywanie problemów narkomanii w miejscowości: **13,46%** (7)

rozwiązywanie problemów przemocy w miejscowości: **36,54%** (19)

nie wiem: **32,69%** (17)

nie zachodzi taka potrzeba: **1,92%** (1)

Respondenci zapytani o zapotrzebowanie szkoleniowe pracowników służb pomocowych najczęściej wskazywali odpowiedź „rozwiązywanie problemów alkoholowych w miejscowości” - wybrało ją 44,23%. Jednakże, istotna jest również potrzeba szkoleń dotyczących „rozwiązywanie problemów przemocy w miejscowości”, co wskazuje 36,54% respondentów. Pozostałe obszary, takie jak „nie wiem” - (32,69%), „rozwiązywanie problemów uzależnień behawioralnych w miejscowości” - (28,85%), „rozwiązywanie problemów narkomanii w miejscowości” - 13,46%, a także „nie zachodzi taka potrzeba” - 1,92% wymagają również uwagi, ale w mniejszym stopniu. Dlatego zaleca się priorytetowe zorganizowanie szkoleń skupiających się na problemach alkoholowych oraz uzależnieniach behawioralnych, a także przemocy i narkomanii, aby pracownicy służb pomocowych byli lepiej przygotowani do działania w tych kluczowych obszarach.

Czy Pana/i zdaniem lokalne władze z terenu wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych podejmują odpowiednie działania, aby ograniczyć picie alkoholu, zażywanie narkotyków i dopalaczy, uzależnienia behawioralne oraz przemoc?

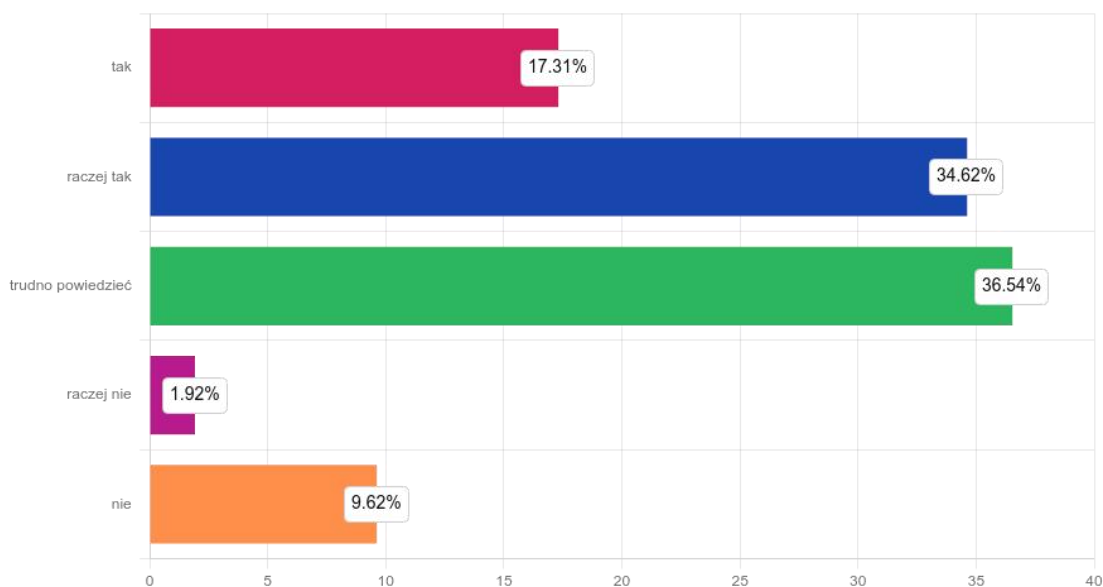
tak: **17,31%** (9)

raczej tak: **34,62%** (18)

trudno powiedzieć: **36,54%** (19)

raczej nie: **1,92%** (1)

nie: **9,62%** (5)

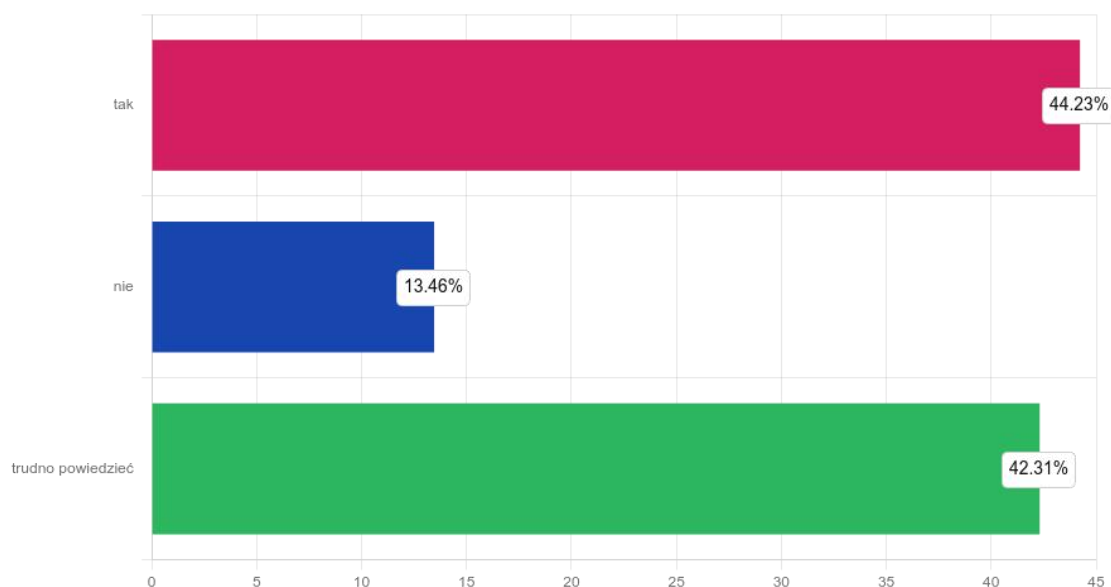
Badanym zdano pytanie dotyczące oceny działań podejmowanych przez lokalne władze z terenu wykonywania przez nich obowiązków służbowych/zawodowych w kontekście ograniczania picia alkoholu, zażywania narkotyków i dopalaczy, uzależnień behawioralnych oraz przemoc. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „trudno powiedzieć” - wybrało ją 36,54% badanych osób. Następnie badani wybierali odpowiedzi: „raczej tak” - 34,62% badanych specjalistów, „tak” - 17,31% osób, „nie” - 9,62% badanych, a także „raczej nie” - 1,92% osób. Warto kontynuować monitorowanie sytuacji i ewentualnie podjąć dodatkowe badania, aby uzyskać pełniejszy obraz oceny działań władzy podejmowanych w celu ograniczenia wspomnianych problemów społecznych..

Czy Pana/i zdaniem mieszkańcy, na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych, są wystarczająco poinformowani o istnieniu instytucji pomocowych jak Zespół Interdyscyplinary, G/KRPA itp.?

tak: **44,23%** (23)

nie: **13,46%** (7)

trudno powiedzieć: **42,31%** (22)

Badanym zdano pytanie dotyczące skali poziomu poinformowania mieszkańców o istnieniu instytucji pomocowych, takich jak Zespół Interdyscyplinary, G/KRPA, czy grupy wsparcia na terenie wykonywania ich obowiązków zawodowych/służbowych. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „tak” - wybrało ją 44,23% badanych. Kolejno wybierano: „trudno powiedzieć” - 42,31% respondentów, a także „nie” - 13,46% osób. Warto kontynuować starania w zakresie informowania o istnieniu instytucji pomocowych, aby skutecznie dotrzeć do wszystkich mieszkańców i budować świadomość istniejących wsparć społecznych.

7. Wnioski i rekomendacje

Wnioski

Wnioski z badania dorosłych mieszkańców

Problem alkoholowy

Analiza danych wskazuje na zróżnicowane wzorce konsumpcji alkoholu w badanej populacji. Największy odsetek respondentów (34,21%) spożywa alkohol kilka razy w roku, a 25,44% deklaruje całkowitą abstynencję. Istotną grupę stanowią osoby pijące kilka razy w miesiącu (19,3%). Regularne, tygodniowe picie alkoholu jest rzadkie – odsetek osób pijących raz w tygodniu lub częściej nie przekracza 7%. W zakresie preferencji napojów alkoholowych najczęściej wskazywane są piwo/cydr i wino (po 40% odpowiedzi). Popularne są także wódka (24,71%) oraz mocne alkohole, takie jak whisky czy koniak (23,53%). Alkohol spoza legalnego źródła jest marginalny (7,06%). Najczęściej alkohol spożywany jest podczas zorganizowanych spotkań towarzyskich u znajomych (55,29%), imprez rodzinnych (45,88%) oraz w domu (44,71%). Pojedyncze osoby wskazują na spożycie w restauracjach, barach czy w plenerze. Większość respondentów nigdy nie pije samotnie (64,71%), a 29,41% robi to rzadko. Umiarkowane spożycie potwierdza także deklarowany stan fizyczny po alkoholu – 89,41% badanych wskazuje na bardzo małą lub małą dawkę alkoholu, niepowodującą poważnych zaburzeń koordynacji. Zdecydowana większość (95,29%) nigdy nie wykonywała obowiązków zawodowych pod wpływem alkoholu. 64,91% ankietowanych nigdy nie było świadkiem prowadzenia pojazdu po alkoholu, jednak 26,32% widziało takie sytuacje rzadko, a 7,02% – czasami. Jedynie 10,53% respondentów zaobserwowało spożywanie alkoholu przez kobiety w ciąży, natomiast 69,3% nigdy nie spotkało się z takim zachowaniem. W ocenie trendów, 37,72% badanych nie ma zdania co do zmian w spożyciu alkoholu w gminie w ostatnich latach. 28,07% uważa, że poziom spożycia jest stały, 20,18% dostrzega jego wzrost, a 14,04% – spadek.

Problem substancji psychoaktywnych

Zdecydowana większość mieszkańców (92,98%) deklaruje, że nie używa narkotyków ani dopalaczy. Użycie okazjonalne dotyczy niewielkiego odsetka badanych (łącznie poniżej 7%). Motywacje do zażywania obejmują głównie ciekawość (40%), przyjemność/relaksację (30%), chęć dobrej zabawy i presję grupy (po 20%). Najczęściej używaną substancją jest marihuana lub haszysz (70% wskazań wśród osób, które kiedykolwiek używały), rzadziej sterydy anaboliczne (20%) i inne formy konopi lub ekstazy (po 10%). Połowa badanych, którzy mieli kontakt z narkotykami, sięgała po nie ponad rok przed badaniem, 40% – w ostatnim roku, a 10% – w ostatnim miesiącu. 90% respondentów nigdy nie używało środków psychoaktywnych w samotności. Dostępność tych substancji w gminie jest oceniana jako nieznana (85,09%), a jedynie 7,89% uważa, że ich zdobycie jest łatwe. Większość mieszkańców (78,07% – „zdecydowanie tak” i 9,65% – „raczej tak”) uznaje narkotyki za szkodliwe. W kwestii legalizacji marihuany opinie są podzielone: 37,72% nie ma zdania, 34,21% jest za legalizacją, a 28,07% – przeciw.

Problem przemocy

55,26% respondentów deklaruje, że nie zna osoby doświadczającej przemocy domowej, 21,05% zna takie osoby, a 23,68% nie jest pewnych. Większość (71,68%) nigdy nie doświadczyła przemocy. Wśród pozostałych, 15,04% wskazało na zdarzenia sprzed ponad roku, 7,08% – w ostatnich 12 miesiącach, a 6,19% – w ostatnich 30 dniach. Najczęściej zgłaszanymi formami przemocy są: przemoc psychiczna (75,76% wskazań wśród osób, które miały z nią kontakt), przemoc fizyczna (36,36%), mobbing (18,18%) oraz zaniechanie (15,15%). Działania przemocowe najczęściej pochodziły od męża/żony (45,45%), współpracowników (18,18%) oraz osób nieznanymi (15,15%). Wskazywano także na ojca/opiekuna, partnera/partnerkę czy osoby z dalszego otoczenia. 85,96% badanych nigdy nie podejmowało działań o charakterze przemocowym wobec innych. 8,77% przyznało się do takich zachowań ponad rok temu, a mniejsze odsetki – w ciągu ostatnich 12 miesięcy lub 30 dni. Wśród stosowanych form dominowała przemoc fizyczna (58,82%) i psychiczna (35,29%), a w mniejszym stopniu przemoc seksualna (11,76%) oraz ekonomiczna (5,88%). Najczęściej działania te dotyczyły męża/żony (35,29%), dziecka/dzieci (29,41%) oraz osób nieznanymi (23,53%). 94,12% respondentów wskazało, że w sytuacjach, gdy podejmowali zachowania przemocowe, nie znajdowali się pod wpływem żadnych substancji. Alkohol wymieniło 5,88% badanych. 71,93% osób

uważa, że nie istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy. W przypadku stosowania kar fizycznych wobec dzieci, 78,07% jest im przeciwnych. Cyberprzemoc dotknęła 42,98% respondentów, najczęściej w formie wyłudzenia pieniędzy (20,18%) oraz używania wulgaryzmów wobec ankietowanych (17,54%). 91,23% badanych nigdy nie podejmowało działań o charakterze cyberprzemocy wobec innych.

Problem uzależnień behawioralnych

51,75% respondentów deklaruje znajomość pojęcia uzależnień behawioralnych, a 48,25% – brak tej wiedzy. Najczęściej wskazywanym zachowaniem o charakterze przymusu jest korzystanie z telefonu komórkowego (28,95%), następnie pracoholizm (13,16%), zdrowe odżywianie (12,28%) oraz korzystanie z Internetu (11,4%). W ocenie mieszkańców, w ich otoczeniu najczęściej spotyka się osoby uzależnione od telefonu (58,77%), Internetu (35,96%) i gier komputerowych (28,95%). 78,07% badanych korzysta z urządzeń elektronicznych codziennie. Czas poświęcony na Internet poza pracą to najczęściej do 1 godziny (38,1%) lub 1–3 godziny dziennie (37,14%). Najczęstsze powody korzystania z Internetu to media społecznościowe (66,35%), kontakt ze znajomymi (60,58%) oraz zakupy online (44,23%). Własne uzależnienie od telefonu deklaruje wprost 5,71% respondentów, natomiast 52,38% przyznaje, że trudno byłoby im funkcjonować bez niego. Udział w hazardzie i grach losowych jest marginalny – ponad 93% respondentów deklaruje, że w ostatnich 12 miesiącach nigdy nie brało udziału w zakładach bukmacherskich, grach na automatach czy płatnych konkursach SMS.

Wnioski z badania uczniów klas 4-6

Problem alkoholowy

W badaniu dotyczącym spożywania alkoholu przed osiągnięciem pełnoletniości, 10,77% uczniów przyznało, że miało kontakt z napojami alkoholowymi, natomiast 89,23% zadeklarowało brak takich doświadczeń. W grupie uczniów, którzy spróbowali alkoholu, najczęściej wskazywano na wiek „8 lat lub mniej” – 57,14% odpowiedzi, rzadziej „11–12 lat lub więcej” – 42,86%. Najczęściej wymienianymi okolicznościami pierwszego spożycia były: „w czasie uroczystości rodzinnej za zgodą dorosłych” – 42,86% oraz „żadne z powyższych” – 28,57%. Mniejsze odsetki dotyczyły spożycia „w czasie uroczystości rodzinnej bez wiedzy dorosłych” i „poczęstowania przez rodziców/opiekunów” – po 14,29%. Dane wskazują, że większość uczniów nie miała kontaktu z alkoholem, a w przypadkach spożycia dominują sytuacje akceptowane lub inicjowane przez osoby dorosłe.

Problem nikotynowy

W odniesieniu do palenia papierosów tradycyjnych, 98,46% uczniów nigdy nie paliło, a 1,54% pali regularnie. Jedynek uczeń, który palił, po raz pierwszy sięgnął po papierosa w wieku „8 lat lub mniej”. Znajomość pojęcia e-papierosów zadeklarowało 64,62% badanych, natomiast 35,38% nie wiedziało, czym one są. W opinii 11,9% respondentów osoby w ich wieku palą e-papierosy, 30,95% uznało, że nie, a 57,14% nie miało zdania. Zdecydowana większość (97,62%) nigdy nie stosowała e-papierosów, a 2,38% korzystało z nich „rzadziej niż raz na tydzień”. Ocena bezpieczeństwa e-papierosów względem tradycyjnych papierosów była niejednoznaczna – 61,9% odpowiedziało „trudno powiedzieć”, 19,05% „raczej tak”, 11,9% „zdecydowanie nie”, a 7,14% „raczej nie”. Co do uzależniającego charakteru e-papierosów, 54,76% uznało je za równie uzależniające jak papierosy tradycyjne, 19,05% wskazało na mniejszy stopień uzależnienia, a 26,19% nie miało zdania.

Problem narkotykowy

Wszyscy badani (100%) zadeklarowali, że nigdy nie próbowali narkotyków ani dopalaczy. W kwestii postrzegania szkodliwości tych substancji, 83,08% wskazało odpowiedź „zdecydowanie tak”, a 10,77% „raczej tak”. Łącznie 93,85% uznaje je za szkodliwe. Niewielkie grupy uznały, że narkotyki/dopalacze „raczej nie” (3,08%) lub „zdecydowanie nie” (3,08%) są szkodliwe.

Problem przemocy

Jako główne czynniki wywołujące agresję lub przemoc wśród młodzieży wskazywano: uzależnienia od alkoholu/narkotyków/dopalaczy (70,77%), problemy rodzinne (56,92%), depresję i inne choroby psychiczne (53,85%) oraz wpływ Internetu, telewizji i gier komputerowych (52,31%). Mniej wskazań dotyczyło zazdrości (35,38%), problemów w komunikacji (26,15%), wpływu środowiska (24,62%), różnic w poglądach (23,08%) oraz problemów finansowych rodziny (12,31%). Doświadczenie przemocy zadeklarowało 21,54% uczniów. Osoby, które stosowały wobec badanych przemoc, to najczęściej koledzy/koleżanki ze szkoły (28,57%), a także tata/opiekun (28,57%), mama/opiekunka (21,43%), brat (21,43%), znajomi/przyjaciele (21,43%), obce osoby (21,43%), siostra (14,29%) oraz inne osoby z otoczenia (14,29%). Najczęściej wskazywanymi formami przemocy były zachowania o charakterze fizycznym (50%) oraz psychicznym, w tym grożenie, przezywanie, upokarzanie, wyśmiewanie i zawstydzanie (42,86%). Wskazywano także zaniedbania opiekuńcze (21,43%) oraz naruszanie granic intymnych (14,29%). W większości przypadków (57,14%) osoby badane nie wiedziały, czy druga strona była pod wpływem substancji psychoaktywnych. Stosowanie przemocy wobec innych zadeklarowało 21,54% badanych – najczęściej wobec brata (35,71%) lub kolegów ze szkoły (35,71%). W dalszej kolejności wskazywano znajomych/przyjaciół (28,57%) oraz siostrę (21,43%). Najczęstszą formą była przemoc fizyczna (71,43%), rzadziej psychiczna (28,57%). Problem przemocy w szkole dostrzega 27,69% badanych, 15,38% uważa, że go nie ma, a 56,92% nie ma zdania. W razie doświadczenia przemocy, uczniowie deklarowali, że zwróciliby się przede wszystkim do rodziców/opiekunów (67,69%) lub nauczycieli (63,08%). W zakresie cyberprzemocy, 66,15% badanych nigdy jej nie doświadczyło. Najczęściej wskazywano na wyzwiska/wulgaryzmy (21,54%) i ośmieszanie/poniżanie (15,38%). Zachowania o charakterze cyberprzemocy wobec innych osób deklarowało 10,77% uczniów.

Problem uzależnień behawioralnych

Znajomość pojęcia „uzależnienia behawioralne” zadeklarowało 9,23% uczniów. Codziennie z urządzeń elektronicznych korzysta 66,15% badanych, a kilka razy w tygodniu – 29,23%. Czas spędzany w Internecie poza nauką to najczęściej 1–3 godziny dziennie (46,51%), następnie 3–6 godzin (20,93%) i do 1 godziny (18,6%). Główne powody korzystania z Internetu to kontakt ze znajomymi (76,19%), słuchanie muzyki (61,9%), korzystanie z mediów społecznościowych (57,14%) oraz gry online (50,79%). 19,05% uczniów słyszy od bliskich zarzuty o nadmierne korzystanie z sieci, tyle samo deklaruje nieskuteczne próby ograniczenia czasu online. 12,7% przyznaje się do zaniedbywania obowiązków lub spadku efektywności nauki w wyniku nadmiernego korzystania z Internetu. Blokadę rodzicielską ma 41,27% urządzeń uczniów, 49,21% jej nie posiada. Prawie wszyscy (98,41%) nie podaliby danych osobowych osobie poznanej w Internecie. Uzależnienie od telefonu komórkowego deklaruje 15,62% badanych, a 43,75% uznaje, że trudno byłoby im funkcjonować bez niego. Dyskryminacji z powodu braku dostępu do technologii doświadczyło 30,77% uczniów.

Wnioski z badania uczniów klas 7-8

Problem alkoholowy

Wyniki badania wskazują, że 17,65% uczniów przyznało się do próbowania napojów alkoholowych przed ukończeniem 18. roku życia, podczas gdy 82,35% deklaruje, że nigdy tego nie robiło. Wśród osób, które miały kontakt z alkoholem, pierwsze spożycie miało miejsce najczęściej w wieku do 10 lat (44,44%) lub 13–14 lat i więcej (44,44%), rzadziej w wieku 11–12 lat (11,11%). Najczęściej wskazywanymi sytuacjami były: spożycie przez pomyłkę (33,33%), poczęstowanie przez członków rodziny (22,22%) lub rodziców/opiekunów (22,22%). Rzadziej pojawiały się sytuacje związane z uroczystościami rodzinnymi za zgodą dorosłych (11,11%) czy spożycie ze znajomymi poza domem (11,11%). Wśród uczniów pijących alkohol 33,33% piło tylko raz, a taki sam odsetek – rzadziej niż raz w roku. Kolejne wskazania obejmowały spożycie kilka razy w roku, raz w miesiącu lub codziennie (po 11,11%). Najczęściej wybierane napoje to piwo/cydr, wino/szampan oraz mocne alkohole typu whisky, rum czy gin (po 33,33%), a następnie wódka (16,67%). Najczęściej wskazywano spożycie u znajomych podczas zorganizowanych spotkań (50%) oraz podczas

impresz rodzinnych (50%). Kolejne miejsca to własny dom, niezorganizowane spotkania u znajomych i spożycie na świeżym powietrzu (po 33,33%). 83,33% uczniów deklaruje, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie doświadczyło negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu. Jednak 16,67% wskazało na zniszczenie lub utratę cennej rzeczy oraz niechciany kontakt fizyczny. Dostępność alkoholu dla nieletnich oceniana jest jako „łatwa” przez 23,53% uczniów, „trudna” – przez 15,69%, a 49,02% nie potrafiło tego określić.

Problem nikotynowy

82,35% uczniów nigdy nie paliło papierosów. Próby palenia odnotowano u 11,76% („kilka razy”) oraz u 5,88% („raz”). Pierwsze próby miały miejsce głównie w wieku 13–14 lat lub więcej (66,67%) oraz w wieku 11–12 lat (33,33%). 44,44% paliło mniej niż jeden papieros tygodniowo, tyle samo – w ogóle nie paliło, a 11,11% paliło 6–10 papierosów dziennie. Świadomość dotycząca e-papierosów jest wysoka (88,24%). Ponad połowa badanych (57,78%) twierdzi, że ich rówieśnicy używają e-papierosów. 86,67% uczniów deklaruje, że nigdy ich nie stosowało. Wśród tych, którzy sięgali po e-papierosy, powodem było „spróbowanie czegoś nowego” (50%) lub brak określonego powodu (50%). 55,56% uczniów nie potrafiło ocenić, czy e-papierosy są bezpieczniejsze od tradycyjnych papierosów, 26,66% uważa, że są bezpieczniejsze, a 17,78% – że nie. 48,89% uznaje je za uzależniające w takim samym stopniu jak tradycyjne papierosy, 13,33% – za mniej uzależniające, a 4,44% – za nieuzależniające.

Problem narkotykowy

Żaden z badanych uczniów (100%) nie deklaruje zażywania narkotyków lub dopalaczy. 68,63% uczniów nie wie, czy zdobycie narkotyków jest w ich miejscowości możliwe. 19,61% uznaje to za trudne, a 11,76% – za łatwe. Najwięcej wskazań w pytaniu o miejsca zakupu dotyczy braku znajomości takich lokalizacji (88,24%). Pojedyncze wskazania obejmowały szkołę/przed szkołą (7,84%), osoby znane osobiście (7,84%), Internet i centrum miejscowości (po 5,88%). 86,27% uczniów uważa, że zażywanie narkotyków jest zdecydowanie szkodliwe dla zdrowia, a 7,84% – że raczej szkodliwe. Odmienne opinie są marginalne.

Problem przemocy

Najczęściej wskazywane czynniki to uzależnienia od alkoholu/narkotyków (78,43%), zazdrość/zaborczość (68,63%) oraz problemy rodzinne (58,82%). Znaczące odsetki wskazują również na wpływ środowiska (52,94%) i choroby psychiczne (43,14%). 29,41% uczniów deklaruje, że doświadczyło przemocy. Sprawcami byli najczęściej koledzy/koleżanki ze szkoły (53,33%) lub brat (53,33%). Przemoc miała głównie charakter fizyczny (73,33%) i werbalny (60%). 20% badanych doświadczyło niepożądanego dotyku w miejscach intymnych lub zaniedbania opieki. 21,57% badanych przyznało, że stosowało przemoc, głównie wobec kolegów ze szkoły (54,55%) i znajomych/przyjaciół (45,45%). Najczęstszą formą była przemoc werbalna (81,82%), następnie fizyczna (63,64%). 23,53% doświadczyło wyzwisk lub wulgaryzmów online, a 15,69% – ośmieszania/pomniejszania. 84,31% uczniów nie stosowało nigdy cyberprzemocy wobec innych.

Problem uzależnień behawioralnych

72,55% uczniów nie zna pojęcia „uzależnienia behawioralne”. 84,31% używa urządzeń elektronicznych codziennie, a 41,86% spędza w Internecie 3–6 godzin dziennie poza nauką. Najczęstsze aktywności to kontakt ze znajomymi i słuchanie muzyki (po 83,67%), oglądanie materiałów wideo (75,51%) oraz korzystanie z mediów społecznościowych (63,27%). 16,33% surfuje w nocy kosztem snu, a po 14,29% zapomina o obowiązkach lub odczuwa spadek efektywności nauki z powodu czasu online. 40% deklaruje, że trudno byłoby im funkcjonować bez telefonu, a 8% uważa się za zdecydowanie uzależnionych. 85,71% nigdy nie uczestniczyło w aktywnościach hazardowych. 83,67% nie podałoby swoich danych obcej osobie w Internecie. Brak blokad rodzicielskich występuje w 83,67% urządzeń. 70,59% zna pojęcie anoreksji, 54,9% – bulimii, a 66,67% – kompulsywnego objadania się. 13,73% uczniów aktualnie stosuje dietę w celu schudnięcia, 15,69% uważa, że powinna schudnąć, a 7,84% – że powinna przytyć.

Wnioski z badania przedstawicieli instytucji pomocowych

Najbardziej widoczne problemy społeczne

Z perspektywy przedstawicieli instytucji pomocowych, najczęściej wskazywanym problemem społecznym jest alkoholizm (63,46%). W dalszej kolejności wymieniane są uzależnienia behawioralne (53,85%), nikotynizm oraz przemoc rówieśnicza w szkole (po 40,38%). Mniejszy odsetek respondentów zwraca uwagę na przemoc domową (15,38%) oraz narkomanię (1,92%). Wskazuje to na dominację problematyki związanej z używaniem substancji i uzależnieniami w szerokim ujęciu. Najczęściej wymienianymi przyczynami problemów społecznych są: niezaradność życiowa (61,54%), alkoholizm (59,62%) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (48,08%). W dalszej kolejności wskazywane są samotne wychowywanie dzieci i brak wiedzy o przyczynach (po 15,38%), przemoc domowa (13,46%) oraz ubóstwo (11,54%). Rzadziej wymieniane czynniki obejmują bezrobocie, niepełnosprawność, przewlekłe choroby, narkomanię i wielodzietność. Według badanych, najbardziej narażoną grupą są nieletni (48,08%), a następnie osoby ubogie (32,69%) i osoby samotne (21,15%). Istotny odsetek (38,46%) uważa, że problemy społeczne mogą dotyczyć osób niezależnie od przynależności do określonej grupy.

Problem alkoholowy

Ponad połowa badanych (51,92%) nie ma wiedzy o trendach w spożyciu alkoholu na swoim terenie, natomiast 21,15% uważa, że spożycie wzrasta, 19,23% – że jest stałe, a 7,69% – że maleje. W kontaktach zawodowych przedstawiciele instytucji najczęściej spotykają uzależnienia alkoholowe „czasami” (38,46%) lub „często” (28,85%). Jako główne konsekwencje spożywania alkoholu wskazuje się rozpad rodziny (71,15%), popadanie w konflikty (55,77%), przemoc domową (40,38%), problemy wychowawcze i pogorszenie zdrowia (po 38,46%), a także zakłócanie porządku publicznego (26,92%). Sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym lub nieletnim jest oceniana jako rzadko występująca (32,69%), choć 25% badanych wskazuje, że zdarza się „czasami”. 46,15% nie ma wiedzy, czy sprzedawcy przestrzegają ustawy o wychowaniu w trzeźwości, 38,46% uważa, że tak, a 15,38% – że nie.

Problem narkotyków i innych substancji psychoaktywnych

Występowanie problemu z narkotykami lub innymi substancjami psychoaktywnymi dostrzega 26,92% respondentów, tyle samo uważa, że problem nie występuje, a 46,15% – że trudno to określić. Zdecydowana większość (86,84%) nie zna miejsc, w których można zakupić substancje psychoaktywne, choć 13,16% wskazuje na centrum miejscowości, a 2,63% – na osiedla.

Uzależnienia behawioralne

Prawie połowa badanych (48,08%) spotkała się w swojej pracy z problemem uzależnień behawioralnych, najczęściej dotyczących korzystania z komputera i Internetu (96% wskazań wśród osób mających kontakt z problemem). W dalszej kolejności wymieniane są zakupy (20%), hazard, praca oraz pornografia/sex (po 16%). Najczęściej oferowaną formą pomocy jest profilaktyka (64%), poradnictwo (52%), psychoedukacja i terapia indywidualna (po 24%). Wysoki wpływ uzależnień behawioralnych na dysfunkcję rodziny dostrzega 68% respondentów, umiarkowany – 24%, a niski – 8%.

Problem przemocy

Ponad połowa (55,77%) badanych uważa, że przemoc domowa występuje na ich terenie działań. Najczęściej wskazywanymi formami są przemoc psychiczna (82,76%), fizyczna (58,62%), zaniedbanie (44,83%) i ekonomiczna (34,48%). Najczęściej przemoc dotyczy kobiet (75,86%) i nieletnich (72,41%), a także osób starszych (24,14%) i osób z niepełnosprawnościami (13,79%). Według respondentów, działania przemocowe najczęściej podejmują osoby uzależnione (89,66%), a także recydywiści (31,03%) i młodzież (27,59%).

Współpraca i szkolenia

Największe zapotrzebowanie szkoleniowe dotyczy rozwiązywania problemów alkoholowych (44,23%), przemocy (36,54%) oraz uzależnień behawioralnych (28,85%). W ocenie działań lokalnych władz 34,62% wskazuje „raczej tak”, 17,31% – „tak”, a 36,54% – „trudno powiedzieć”. 44,23% uważa, że mieszkańcy są wystarczająco poinformowani o istnieniu instytucji pomocowych, 42,31% – że trudno to określić, a 13,46% – że nie są.

Rekomendacje

Na podstawie przedstawionych wniosków, sformułowane zostały następujące rekomendacje dla Gminy Domaniewice, mające na celu skuteczne przeciwdziałanie problemom związanym z uzależnieniami, przemocą i innymi zagrożeniami społecznymi.

Zwiększenie dostępności programów edukacyjnych i profilaktycznych dotyczących spożycia alkoholu

- Edukacja na temat odpowiedzialnej konsumpcji alkoholu, skierowana zarówno do dorosłych, jak i młodzieży. Gmina powinna rozważyć organizację kampanii edukacyjnych, które promują świadome i umiarkowane spożywanie oraz podkreślają konsekwencje zdrowotne nadmiernego picia, a także jazdy po alkoholu.
- Zwiększenie dostępności lokalnych punktów wsparcia dla osób nadużywających alkoholu, w tym rozszerzenie działań poradni leczenia uzależnień oraz organizowanie grup wsparcia dla rodzin osób uzależnionych.
- Wprowadzenie lub wzmocnienie programów profilaktycznych skierowanych do kobiet w ciąży, które podkreślają skutki spożywania alkoholu podczas ciąży oraz zagrożenia związane z FASD (Alkoholowy Zespół Płodowy).

Wzmocnienie działań prewencyjnych związanych z narkotykami

- Wprowadzenie szerszych programów profilaktycznych, które edukują o szkodliwości substancji psychoaktywnych i promują alternatywne metody radzenia sobie ze stresem i napięciem, w szczególności skierowane do młodych dorosłych.
- Zacieśnienie współpracy między miastem, służbami zdrowia i policją w celu monitorowania dostępu do substancji psychoaktywnych oraz ich handlu. Warto również rozważyć wprowadzenie regularnych kampanii informacyjnych, które zwiększą świadomość społeczną na temat konsekwencji zażywania narkotyków.
- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i wsparcia psychologicznego dla osób uzależnionych, a także programów interwencyjnych dla osób, które sięgają po narkotyki z powodu stresu lub presji społecznej.

Rozwój programów przeciwdziałania przemocy domowej

- Tworzenie lokalnych punktów wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wzmocnienie istniejących instytucji, które oferują pomoc psychologiczną, prawną i schronienie dla osób doznających przemocy.
- Rozszerzenie programów edukacyjnych dotyczących rozpoznawania i zgłaszania przemocy domowej, a także szkoleń dla nauczycieli, pracowników socjalnych i służb medycznych w zakresie identyfikacji osób doznających przemocy.

Edukacja w zakresie uzależnień behawioralnych

- Programy edukacyjne dla dorosłych, które uczą, jak świadomie i z umiarem korzystać z technologii, a także promują zdrowe nawyki cyfrowe.

- Wprowadzenie lokalnych inicjatyw, takich jak warsztaty dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, gdzie mieszkańcy mogą nauczyć się technik radzenia sobie z nadmiernym korzystaniem z telefonów, internetu i gier.
- Kampanie społeczne, które podkreślają znaczenie równowagi między życiem online a offline, szczególnie w kontekście zdrowia psychicznego.

Wzmocnienie kontroli i odpowiedzialności w handlu alkoholem

- Regularne szkolenia dla sprzedawców alkoholu, które obejmują przepisy dotyczące sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym oraz edukują o ich roli w ograniczaniu nadużywania alkoholu w społeczności.
- Zaostrzenie kontroli sprzedaży alkoholu w punktach handlowych, w tym prowadzenie kontroli przestrzegania zasad dotyczących weryfikacji wieku kupujących.
- Zacieśnienie współpracy z lokalnymi władzami i policją, aby monitorować miejsca, gdzie może dochodzić do nielegalnej sprzedaży alkoholu, szczególnie osobom niepełnoletnim.

Wprowadzenie działań w zakresie przeciwdziałania cyberprzemocy

- Promować kampanie społeczne na temat cyberprzemocy, skierowane do wszystkich grup wiekowych, aby zwiększyć świadomość o tym zjawisku i jego skutkach.
- Utworzenie specjalnych programów wsparcia dla osób doznających cyberprzemocy, w tym dostęp do poradnictwa psychologicznego oraz prawnego.
- Szkolenia dla nauczycieli i rodziców, aby mogli skutecznie rozpoznawać oznaki cyberprzemocy i wiedzieli, jak reagować w przypadku jej wystąpienia.

Zacieśnienie współpracy z lokalnymi społecznościami i organizacjami pozarządowymi

- Finansowanie programów profilaktycznych realizowanych przez organizacje pozarządowe, które już mają doświadczenie w tych obszarach.
- Wspieranie inicjatyw społecznych, takich jak grupy wsparcia, warsztaty edukacyjne, kampanie informacyjne oraz inne formy działania na rzecz zdrowia publicznego.

Rekomendacje w kontekście przeciwdziałaniu uzależnieniom oraz przemocy wśród dzieci i młodzieży.

Wzmacnianie edukacji w zakresie uzależnień od alkoholu i nikotyny

- Organizowanie regularnych programów profilaktycznych dla uczniów, które będą podkreślały negatywne skutki spożywania alkoholu i palenia papierosów. Istotne jest, aby programy były interaktywne i uwzględniały realistyczne sytuacje, z którymi dzieci i młodzież może się spotkać.
- Prowadzenie kampanii informacyjnych dla rodziców na temat wpływu alkoholu i nikotyny na młodzież oraz roli dorosłych w zapobieganiu tym problemom (np. ograniczenie dostępu do alkoholu podczas rodzinnych uroczystości).
- Wzmocnienie współpracy między szkołami, ośrodkami zdrowia oraz lokalnymi organizacjami zajmującymi się uzależnieniami, aby wspólnie działać na rzecz zapobiegania.

Zwiększenie działań profilaktycznych w zakresie narkotyków i substancji psychoaktywnych

- Opracowanie programów wczesnej interwencji w szkołach, z uwzględnieniem informacji o zagrożeniach związanych z narkotykami, w tym dopalaczami. Ważne jest również podkreślenie roli internetu jako kanału dystrybucji tych substancji i edukacja na temat bezpiecznego korzystania z sieci.
- Zwiększenie dostępu do specjalistycznej pomocy dla uczniów i rodziców, np. poprzez konsultacje z psychologami i terapeutami, którzy specjalizują się w problemach uzależnień.

Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy

- Organizowanie szkoleń dla nauczycieli, uczniów i rodziców dotyczących rozpoznawania oznak przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy, a także skutecznych sposobów przeciwdziałania.
- Stworzenie łatwo dostępnych kanałów wsparcia dla osób doznających przemocy, np. anonimowe infolinie lub platformy internetowe, gdzie uczniowie mogą zgłaszać przemoc bez obaw przed odwetem.
- Wdrażanie programów, które promują zdrowe relacje między uczniami, np. warsztaty dotyczące rozwiązywania konfliktów, empatii i współpracy.

Uświadamianie uczniów na temat uzależnień behawioralnych

- Zwiększenie świadomości na temat uzależnień behawioralnych, takich jak uzależnienie od internetu, gier komputerowych czy mediów społecznościowych, poprzez kampanie edukacyjne skierowane zarówno do uczniów, jak i rodziców.
- Wprowadzenie w szkołach programów, które uczą zdrowego zarządzania czasem spędzonym w internecie oraz radzenia sobie z presją korzystania z technologii w życiu codziennym.
- Organizowanie warsztatów dotyczących bezpieczeństwa w sieci, aby uczniowie mieli świadomość zagrożeń związanych z nadużywaniem technologii oraz sposobów ochrony swoich danych osobowych.

Wsparcie dla uczniów z zaburzeniami odżywiania

- Szkolenie nauczycieli i szkolnych psychologów w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów anoreksji, bulimii i kompulsywnego objadania się, aby szybko reagować na problemy uczniów.
- Promowanie zdrowego odżywiania i stylu życia poprzez zajęcia edukacyjne, warsztaty kulinarne oraz aktywności fizyczne, które mogą wspierać uczniów w dbaniu o swoje zdrowie psychiczne i fizyczne.

Zwiększenie dostępności wsparcia dla uczniów

- Zwiększenie liczby dostępnych konsultacji z psychologami i doradcami w szkołach, aby uczniowie mieli dostęp do profesjonalnej pomocy w razie potrzeby.
- Wprowadzenie regularnych, anonimowych ankiet, które pozwolą uczniom na zgłaszanie problemów bez obaw o konsekwencje, co ułatwi monitorowanie skali problemów i umożliwi szybką reakcję.

Zaproponowane rekomendacje mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców poprzez działania prewencyjne, edukacyjne oraz wspierające osoby borykające się z uzależnieniami i przemocą. Kluczowe jest wdrożenie zintegrowanych działań, które będą obejmowały zarówno edukację na temat zdrowego stylu życia, jak i wsparcie psychologiczne oraz terapeutyczne dla osób w trudnej sytuacji. Współpraca między lokalnymi instytucjami, organizacjami społecznymi oraz szkołami pozwoli na stworzenie skutecznego systemu wsparcia i interwencji, który pomoże rozwiązać problemy społeczne i poprawić bezpieczeństwo oraz dobrostan mieszkańców.